

КАЛЕНДАР АЛЬМАНАХ НОВОГО ШЛЯХУ

За 1958 рік

Для забезпечення розбудови

“НОВОГО ШЛЯХУ” у другому чвертьстолітті
створено

“ЗАЛІЗНИЙ ФОНД”

на який кожний Передплатник і Приятель
“Нового Шляху” складає кожного року при
різних нагодах певну грошову жертву, згідно
зі своєю доброю волею й спроможністю.

“ЗАЛІЗНИЙ ФОНД”

має особливе значення: він може бути ужи-
тий лише на сплату моргеджу або на нові
інвестиції, як купно машин і т. п. для даль-
шої розбудови видавництва.

Жертва на “Залізний Фонд” є довільна для кожного,
але жертва найменше \$10.00 може бути перемінена на ба-
жання на шер (уділ) “Нового Шляху”.

**ТАК ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ
ПРЕСУ І ДРУЗІ І ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДЛЯ СЕБЕ
І ДЛЯ ПОКОЛІНЬ.**

КАЛЕНДАР
НОВОГО ШЛЯХУ

НА **1958** РІК

ДРУКОМ І НАКЛАДОМ "НОВОГО ШЛЯХУ"

Вінніпег, Манітоба

Printed and Published
by the
Ukrainian National Publishing Company Ltd.
Winnipeg, Manitoba.

Printed in Canada.

ІВАН ІРЛЯВСЬКИЙ

З НОВИМ РОКОМ

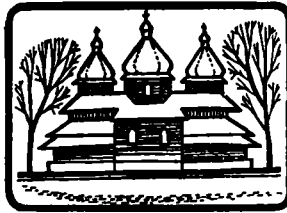
...Знов ревуть буревії, як вчора,
Новий рік йде у бурях на шлях.
Нехай буде для тих він опора,
що змагаються нині в боях.

Не дивися назад, які жертви,
скільки зради і скільки журби,
бо життя розквітає на мертвім,
що зродилось з огню боротьби.

Те життя, що бажало посвяти
найсвятіших поривів і діл,
що бажає і нині печаті
з крові нашого духа і тіл...

СІЧЕНЬ

JANUARY

31 день

Стиль н. с.	Дні	Українські Свята	Латинські Свята	
1	19	С	Боніфатія мч.	Нов. Рік, Обр. ГНІХ.
2	20	Ч	Ігнатія Богон. свщм.	Макарія еп.
3	21	П	Юліяни мч.	Геновефи діви
4	22	С	Анастазії влмч.	Тита еп., Анг. діви
5	23	Н	Н. п. Різдв., 30 н., 10 м.	2 Нед. по Р., Св. і. Іс.
6	24	П	Нав. Різд., Євгенії м.	Богоявлення, Трьох К.
7	25	В	Різдво Христове	Лукіяна
8	26	С	Соб. Пр. Б. і Йосифа	Северина
9	27	Ч	Св. Стефана првмч.	Юліяна, Мартина
10	28	П	20 тис. муч. у Ніком.	Вілліяма (Василія)
11	29	С	14 тис. діт. уб. в Вифл.	Гигіна папи
12	30	Н	Н. по Різд., 31 н., Ан. м.	1 Н. по Бог., Пр. Род.
13	31	П	Меланії Римл. прп.	Вероніки
14	1	В	С. Нов. Рік 1958, Обр. Г.	Ілярія еп.
15	2	С	Сильвестра папи	Павла пустн.
16	3	Ч	Малахія прор., Горд. м.	Маркела папи
17	4	П	Собор 70 Апост.	Антонія папи
18	5	С	Навеч. Богоявл., Теоп. м.	Петра ап.
19	6	Н	Богоявлення Господнє	2 Н. по Бог., Канута
20	7	П	Собор Ів. Хр.	Фабіяна і Севастіяна
21	8	В	Юрія і Еміліяна	Агати діви
22	9	С	Полієвкта мч.	Вінкентія, Анастазія
23	10	Ч	Григорія еп. Ніс.	Раймунда з Пенаф.
24	11	П	† Теодозія прп.	Тимотея еп.
25	12	С	Татіяни мч.	Наверн. ап. Павла
26	13	Н	Нед. по Пр., 32 н., Єр.	3 Н. по Бог. і Полік.
27	14	П	Оо. в Синаї прп.	Івана Зол.
28	15	В	Павла Тив. і Івана К.	Петра Нол.
29	16	С	Поклін ок. Ап. Петра	Франца Салезія
30	17	Ч	† Антонія Вел. прп.	Мартина мч.
31	18	П	Атаназія і Кирила еп.	Івана Воско

Повні
5-го

Ост. кварта
12-го

Новик
19-го

Перша кварта
27-го

НАРОДНІЙ КАЛЕНДАР:

Січень січися, а ти до печі тулися.

Зелене Різдво — білий Великдень.

На Новий Рік прибуде дня на заячий скік.

Зимове тепло, як мачушине добро.

Якщо на Василя на деревах біло, то буде і в коморі мило.

Коли січень найгостріший, тоді й рік найплідніший.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1. 1. 1586. Патріярша грамота про затвердження Львівського Православного Братства, залож. 1463 р. 1. 1. 1647. † Петро Могила, митрополит Київський. 1. 1. 1919. Закон УНР про Автокефалію Української Православної Церкви. 1. 1. 1928. Вийшло в Празі перше число "Розбудови Нації", органу Проводу Українських Націоналістів. 3. 1. 1919. Народня Рада ЗУНР ухвалила в Станиславові прилучити Галичину до УНР. 3. 1. 1868. Народився поет Микола Чернявський. 3. 1. 1871. Народився український вчений Агатангел Кримський. 5. 1. 1585. Закладено Ставропігійське Братство у Львові. 5. 1. 1935. Від руки ката НКВД загинув поет Олекса Влизько. 6. 1. 1742. † гетьман Пилип Орлик. 6. 1. 1846. У Києві засновано Кирило-Методіївське Братство. 6. 1. 1834. Народився поет Степан Руданський. 7. 1. 1675. Запорозжці, під проводом Сірка, погромили турків під Січчю. 8. 1. 1953. † актор і режисер Володимир Блавацький. 11. 1. 1888. † співець Буковини Осип Юрій Федькович. 11. 1. 1916. † письменник - сатирик Лесь Мартович. 13. 1. 1906. Перший український щоденник у Києві "Громадська Думка". 14. 1. 1649. Тріюмфальний в'їзд гетьмана Богдана Хмельниць-	кого до Києва після перемоги над поляками. 14. 1. 1616. Засновано Київське Братство. 18. 1. 1654. Переяславська умова Богдана Хмельницького з Московщиною. 19. 1. 1944. † Полк. Роман Сущко, Кр. командант УВО на ЗУЗ. 21. 1. 1919. Карпатська Україна схвалала прилучитися до Української Народньої Республіки. 22. 1. 1918. У Києві Центральна Рада проголосила IV Універсал про самостійну і незалежну Українську Народню Республіку. 22. 1. 1919. Директорія УНР проголосила об'єднання всіх українських земель. 22. 1. 1920. † письменниця Наталія Кобринська. 23. 1. 1667. Андрусівська умова. Поділ України між Польщею і Московщиною. 23. 1. 1928. У Вінніпегу створено Українську Стрілецьку Громаду. 23. 1. 1921. Від руки скритовбивця загинув композитор Микола Дмитрович Леонтович. 27. 1. 1790. Народився письменник Петро Гулак - Артемовс- 28. 1. 1920. † письменник Панас Мирний. 28. 1. 1928. Перший Конгрес Українських Націоналістів у Відні. 29. 1. 1633. † Архиепископ Мелетій Смотрицький. 29. 1. 1918. Бій під Крутами. 30. 1. 1111. Похід на половців.

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

*Багатий до бідного літом, а бідний до багатого зимою.
 Багатства з собою до гробу ще ніхто не взяв.
 Аби бути багатим, треба бути жонатим.
 Жінка головікові подруга, а не прислуга!
 Жінка держить дім за три угли, а муж за гетвертий.*

ЛЮТІЙ FEBRUARY

28 днів

Стиль н. с.	Дні	Українські Свята	Латинські Свята
1 19	С	Макарія Єгип. прп.	Ігнатія Ант. еп.
2 20	Н	Нед. Митаря і фарисея	Нед. М'ясопустна
3 21	П	Максима ісп. (Загальн.)	Блажен еп., М. Б. Гр.
4 22	В	Тимотея ап., Анастасія	Івана Корс.
5 23	С	Климентія свщм.	Агати діви
6 24	Ч	Ксенії прп.	Тита і Доротеї
7 25	П	† Григорія Богосл.	Ромуальда абат.
8 26	С	Ксенофонта і Марії	Івана з Мал.
9 27	Н	Нед. Вл. Сина † Ів. Зол.	Нед. Сирог., Кирила
10 28	П	Єфрема Сир. прп.	Схоластика
11 29	В	Пер. м. Ігн. Богон.	Поява М. Б. в Люрд
12 30	С	Трьох Святителів	Сімох Осн.
13 31	Ч	Кира і Івана бсрб.	Катерини з Річ.
14 1	П	Лютий. Тріфона мч.	Валентина мч.
15 2	С	Стрітення ГНІХ.	Фавстина мч.
16 3	Н	М'ясопустна Нед., Сим.	Нед. Запусна, Юл.
17 4	П	Ізидора прп.	Утеча до Єгипту
18 5	В	Агафії мч.	Симеона еп.
19 6	С	Вукола і Юліана	Станислава (Попел)
20 7	Ч	Партенія еп. і Луки прп.	Мільдреда
21 8	П	Теодора Стрт.	Фелікса
22 9	С	Никифора мч.	Петра Антіох.
23 10	Н	Н. Сиреп., Харалам. мч.	І. Н. посту, Петра Д.
24 11	П	Власія свщм.	Матей ап.
25 12	В	Мелетія, Марини	Тарасія
26 13	С	Мартиніяна прп.	Александра
27 14	Ч	Авксентія прп.	Гавриїла
28 15	П	Онисима ап.	Романа

Повня
4-го

Ост. квадр
10-го

Новик
18-го

Перша квадр
26-го

НАРОДНІЙ КАЛЕНДАР:

Місяць лютий гостро кутий.

Питається лютий: "Чи добре обутий?"

Зима біла, та не їсть снігу, а все сіно.

Як на Стрітення капає зо стріхи, не буде з літа потіхи.

Лихо тому зима, в кого кожуха нема, щоботи ледащо та й їсти нема що.

Дми не дми, не до Різдва йде, а до Великодня.

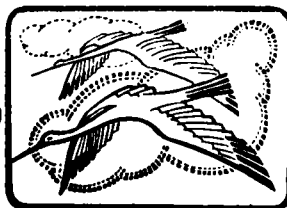
ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

2. 2. 1812. Народився байкар Євген Гребінка. 2. 2. 1936. † на Соловках поет Євген Плужник. 3. 2. 1928. Конгрес Українських Націоналістів створив Організацію Українських Націоналістів (ОУН). 3. 2. 1864. Народився поет-сатирик Володимир Самійленко. 4. 2. 1793. Другий поділ Польщі (Волинь і Поділля забрала Росія). 4. 2. 1813. Народився С. С. Гулак-Артемовський (автор "Запорожця за Дунаєм"). 7. 2. 1933. † артист Микола Садовський. 7. 2. 1942. І. Собор Єпископів УАПЦ в Пінську організує УПЦ на визволених українських землях. 8. 2. 1918. Центральні держави визнали незалежність Української Народньої Республіки. 8. 2. 1940. † на чужині письменник Спиридон Черкасенко. 9. 2. 1918. У Бересті представники чотирьох держав — Німеччини, Австро-Угорщини, Болгарії й Туреччини підписали мирний договір з представниками Української Центральної Ради. Українська Народня Республіка вперше визнана як самостійна держава важливим міжнароднім актом. 9. 2. 1942. Гестапо заарештувало в Києві сотні української інтелігенції.	10. 2. 1900. Засновано з ініціативи Миколи Міхновського першу політичну партію в Україні (Р. У. П.). 10. 2. 1852. † Микола Гоголь, автор "Тараса Бульби". 12. 2. 1939. Перші вибори до Союму Карпаської України. 12. 2. 1871. Народився письменник Лесь Мартович. 12. 2. 1924. Поляки замучили членку УВО Ольгу Басараб. 14. 2. 1897. † Пантелеймон Кудіш. 20. 2. 1054. † великий князь київський Ярослав Мудрий. 21. 2. 1942. Німці розстріляли в Києві письменницю Олену Телігу, членку ОУН. 22. 2. 1860. Народилась артистка Марія Заньковецька. 24. 2. 1574. Вийшла в світ в Україні перша друкована книжка "Апостол". 25. 2. 1608. † князь Константин Острозький, покровитель української культури. 25. 2. 1871. Народилась поетка Леся Українка. 26. 2. 1886. Народився графік Юрій Нарбут. 26. 2. 1942. † письменник Микола Чирський. 27. 2. 1664. Поляки під Новгород-Сіверським розстріляли полковника Івана Богуна. 27. 2. 1918. Початок походу УСС проти большевицьких військ. 28. 2. 1772. Мученицька смерть митрополита Арсенія Мацісвича в Ревельському казематі.

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

*Без хазяїна двір плаже, а без хазяйки — хата.
 Горе тому, в кого нема порядку в дому!
 Багатство і слава не загоять ушкодженого сумління.
 Добре казати байки, випивши три гарки.
 Батька покинеш, то й сам загинеш.
 Яка вода — такий млин, який батько — такий син.*

БЕРЕЗЕНЬ

MARCH

31 день

Стиль н. с.	Дні	Українські Свята	Латинські Свята
1 16	С	Памфілія, Валентія мч.	Альбіна
2 17	Н	1 Н. Посту, Теод. Т. мч.	2. Н. Посту (Суха)
3 18	П	Льва папи	Кунигунди
4 19	В	Архіпа ап., Макс. мч.	Казимира
5 20	С	Льва еп. Катан.	Фридриха
6 21	Ч	Тимотея прп.	Пергетуа і Філіція
7 22	П	Найд. мощ. муч. в Євг.	Томи з Аквіну
8 23	С	Полікарпа свщмч.	Івана Божого ісп.
9 24	Н	2 Н. Посту, Н. г. І. Хр.	3. Нед. Посту (Глука)
10 25	П	Тараса еп. Конст.	40 Мучеників
11 26	В	Порфірія еп., Сев. мч.	Константина
12 27	С	Прокопія прп.	Григорія І. В. папи
13 28	Ч	Василія ісп.	Евфрасія
14 1	П	Березень. Евдокії прмч.	Матильди
15 2	С	Теодота свщмч.	Захарія
16 3	Н	3 Н. Посту, Хрестопокл.	4 Нед. Посту (Сер.)
17 4	П	Герасима прп.	Патрик'я
18 5	В	Конона мч.	Кирила Єрусалим.
19 6	С	42 муч. в Аморії	Йосифа Обр.
20 7	Ч	Василія свщмч., і інш.	Катберта
21 8	П	Теофілякта прп.	Венедикта
22 9	С	† 40 Мучеників	Катерини, Ізидора
23 10	Н	4 Н. Посту, Кодрата мч.	Н. Чорна, Вікторіяна
24 11	П	Софронія еп.	Арх. Гавриїла
25 12	В	Теофана ісп.	Благовіщення Пр. Д.
26 13	С	Пер. м. Ник. птр. (Покл.)	Людгера з Утр.
27 14	Ч	Венедикта еп.	Ів. Дамаскина
28 15	П	Агапія мч.	Івана Кап. (Сім терп.)
29 16	С	Сав. й Папи мч. (С. А.)	Йони
30 17	Н	5 Н. Посту, Олексія ч. Б.	Неділя Пальмова
31 18	П	Кирила еп. Єрусал.	Венямина

Повня
5-го

Ост. квадр
12-го

Новик
20-го

Перша квадра
28-го

НАРОДНІЙ КАЛЕНДАР:

На марець — виставлю палець.

Прийде марець — умре не один старець.

На Петра Вериги розбивають криги.

На Олекти риба лід розбиває, бджола в поле вилітає.

Весна днем красна, а на хліб пісна.

Сухий марець, мокрий май — буде жито немов гай.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1. 3. 1918.	Війська Української Центральної Ради зайняли Київ.	16. 3. 1896.	† письменник і композитор Петро Ніщинський.
2. 3. 1861.	Скасовано в Україні кріпацтво.	16. 3. 1664.	Розстріляно гетьмана Івана Виговського під Ольхівцем.
3. 3. 1827.	Народився байкар Леонід Іванович Глібів.	17. 3. 1910	Мирова конференція в Парижі признала Закарпаття ЧСР.
3. 3. 1947.	† проф. Філарет Колесса, учений, композитор, етнограф.	18. 3. 1921.	Підписання Ризького договору між РСФСР і Польщею.
3. 3. 1947.	† поетка Уляна Кравченко.	19. 3. 1864.	Народився митрополит Василь Липківський.
4. 3. 1750.	Кирила Розумовського обрано гетьманом.	19. 3. 1895.	Народився поет Максим Рильський.
5. 3. 1950.	Загинув Головний Командир УПА, ген. хор. Тарас Чупринка (Роман Шухевич).	19. 3. 1939.	Мадяри розстріляли Мих. Колодзінського-Гузара.
7. 3. 1899.	Народився письменник Аркадій Любченко.	20. 3. 1917.	Створено Українську Центральну Раду в Києві.
7. 3. 1917.	Українські полки Волинський, Преображенський та Ізмаїльський розпочали революцію в Петербургу.	20. 3. 1632.	Народився гетьман Іван Мазепа.
8. 3. 1169.	Сүздальський князь Андрій Боголюбський зруйнував Київ.	21. 3. 1867.	Народився український артист-маляр М. К. Пимоненко.
9. 3. 1814.	Народився поет Тарас Шевченко.	21. 3. 1942.	† Ольга Кобилянська, видатна українська письменниця.
10. 3. 1861.	† Тарас Шевченко.	22. 3. 1842.	Народився композитор Микола Віталієвич Лисенко.
13. 3. 1923.	† письм. Дніпрова Чайка.	26. 3. 1908.	† історик Володимир Антонович.
14. 3. 1822.	Перша вистава українською мовою в Київському театрі.	26. 3. 1909.	† історик і композитор Микола Аркас.
14. 3. 1923.	Рада Амбасадорів у Парижі віддала Зах. Україну Польщі.	27. 3. 1865.	† письменник на Закарпатті Олександр Духнович.
15. 3. 1939.	Проголошено самостійність Карпатської України.	31. 3. 1653.	Перемога І. Богуна над поляками під Вінницею.
		31. 3. 1858.	Народився письменник Адріян Кашенко.

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

*Віда тому дворові, де корова розказує воліві.
 Що мати навзгить, то й батько не перевзгить.
 Хата з дітьми — базар, а без них — кладовище.
 У дитини заболить пальчик, а у матері серце.
 Боягуз умирає тисягу раз, а відважний тільки раз.
 Не бійся багатських погроз, а сирітських і вдовиних сльоз.
 Брежня тільки доти стоїть, доки правда не прийде.*

КВІТЕНЬ

APRIL

30 днів

Стиль н. с.	Дні	Українські Свята	Латинські Свята
1 19	В	Хризанта й Дарії мч.	Гугона
2 20	С	ОО. убитих у Синаї	Франца з Пазлі
3 21	Ч	Якова прп.	Ришарда
4 22	П	Василія свщмч.	Велика П'ятниця
5 23	С	Ніксона мч. (Суб. Лаз.)	Вел. Суб. Вінкентія
6 24	Н	Неділя Квітна	Великдень
7 25	П	Благовіщення Пр. Д. М.	Св. Понеділок, Герм.
8 26	В	Собор Арх. Гавриїла	Перпетуа
9 27	С	Матрони Сол. мч.	Марії Єгипет.
10 28	Ч	Вел. Четвер, Іл., (Страс.)	Апольонія
11 29	П	Вел. П'ятниця	Льва папи В.
12 30	С	Івана Ліств. прп.	Юлія
13 31	Н	Всиресення Христове	Неділя Біла
14 1	П	Квітень. Світ. Понед.	Юстина мч.
15 2	В	Світлий Вівторок	Крескентія
16 3	С	Никити ісп.	Вернадети Субіру
17 4	Ч	Йосипа прп.	Анікити
18 5	П	Теодула й Агатоп. мч.	Венедикта
19 6	С	Евтихія еп. Констант.	Амід'я
20 7	Н	І. Томина, Юрія прп.	2 Неділя по Вел.
21 8	П	Іродіона ап. і інш.	Анзельма еп.
22 9	В	Евпсихія мч.	Сотера й Кая
23 10	С	Тер., Африк. мч. і інш.	Юрія Велмч.
24 11	Ч	Антипи свщмч.	Фіделіса
25 12	П	Василія ісп.	Марка Єванг.
26 13	С	Артемона свщмч.	Клита (М. Б. добр. р.)
27 14	Н	І. Миронос., Март. п.	3 Неділя по Вел.
28 15	П	Аріст., Пуда і Трох. ап.	Св. Павла в. Хр.
29 16	В	Агафії мч. і інш.	Петра з Верони
30 17	С	Сімеона й Акакія	Катерини з Сиєни

Повня
3-го

Ост. квадра
10-го

Новик
18-го

Перша квадра
26-го

НАРОДНІЙ КАЛЕНДАР:

Квітень з водою — май з травкою.

Діду, діду, сій ячмінь, бо вже тій весні амінь.

У великім пості не ходи у гості!

Прийде тиждень вербовий, — бери в дорогу віз дубовий.

Тоді просо засівається, як глухий дуб розвивається.

Виреш мілко, посієш рідко, то й вродить дідько.

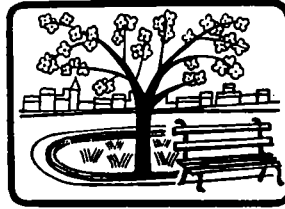
ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1. 4. 1917. Українська Центральна Рада організувала в Києві маніфестаційний похід, оголосивши це свято "Першим Днем Свободи" України. 2. 4. 1111. Перемога над половцями під Сольницею. 7. 4. 1340. Помер Юрій II, останній князь у галицькій Україні. 9. 4. 1864. Народився поет Павло Грабовський. 10. 4. 1932. Хиротонія Архимандрита Полікарпа Сікорського (пізніше Митрополита УАПЦ) на єпископа. 12. 4. 1596. Перемога Наливайка на Білому Камені. 14. 4. 1768. Повстання Гайдамаків під проводом Максима Залізняка. 15. 4. 1918. † український повістяр Іван Нечуй-Левицький. 15. 4. 1893. † поет і видатний етнограф Іван Манджура. 18. 4. 1862. Народилася поетка Уляна Кравченко. 19. 4. 1848. Початок відродження галицької України і заснування у Львові "Головної Руської Ради". 19. 4. 1885. † Микола Костомарів. 19. 4. 1917. Почався в Києві Всеукраїнський Національний Конгрес. 20. 4. 1622. † Гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний.	20. 4. 1922. † композитор Кирило Стеценко. 21. 4. 1785. Катерина II узаконила кріпацький устрій в Україні. 22. 4. 1910. † Марко Кропивницький, "батько українського театру". 22. 4. 1920. Варшавський договір от. С. Петлюри. 23. 4. 1185. Похід князя Ігоря на половців. 24. 4. 1824. Народився поет Яків Щоголів. 25. 4. 1927. † письменник Марко Черемшина (Іван Семанюк). 25. 4. 1913. † письменник Михайло Коцюбинський. 26. 4. 1648. Гетьман Богдан Хмельницький здобуває твердиню Кодак. 26. 4. 1945. † гетьман Павло Скоропадський. 26. 4. 1890. Народився поет і літературознавець Микола Зеров. 27. 4. 1904. † поет Михайло Старицький. 28. 4. 1915. Бої УСС на Махівці. 28. 4. 1932. † Голояд і Пришляк, члени УВО. 29. 4. 1648. Б. Хмельницького вибрали гетьманом України. 29. 4. 1918. Проголошення П. Скоропадського гетьманом України. Фльота на Чорному морі підняла український прапор.

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

*У білих рукавицях можуть бути брудні руки.
 На світі знайдеш усе, крім рідної матері.
 Нема в світі цвіту цвітнішого, як маківозка, нема ж і роду ріднішого, як матінозка!
 Матір ні купити, ні заслужити.
 Не всі сади родять, що цвітуть.
 Далека дорога з цього світу до Бога.
 Погана та птиця, що своє гніздо каляє.
 Гарна клітка не нагодує пташка.
 Шануй гори і мости, матимеш цілі кости.*

ТРАВЕНЬ

МАУ

31 день

Стиль н. с.	Дні	Українські Свята	Латинські Свята
1 18	Ч	Івана Декапол.	Йосифа Зарібн., Пил.
2 19	П	Івана Старопеч.	Атанасія еп. Алекс.
3 20	С	Теодора прп.	Найдення св. Хр.
4 21	Н	Н. Розслабл., Януарія	4 Неділя по Вел.
5 22	П	Теодора Сікеота прп.	Пія V папи
6 23	В	† Юрія влмч.	Івана
7 24	С	Сави Страт. (Перепол.)	Станислава еп.
8 25	Ч	† Марка Ап. Єв.	Арх. Михаїла
9 26	П	Василія свщмч.	Григорія з Назіанзу
10 27	С	Симеона свщмч.	Антонія еп.
11 28	Н	Н. Самарянки, Ясона	5 Неділя по Вел.
12 29	П	9 муч. в Киз.	Нерія, Панкратія
13 30	В	† Якова Ап.	Роберта, Белярміна
14 1	С	Травень. Єремії прор.	Боніфатія мч.
15 2	Ч	Атан. Алекс., Бор. й Гл.	Вознесення ГНІХ.
16 3	П	† Теод. Печ., Тимот. мч.	Івана Неп., Убальда
17 4	С	Пелагії прпмч.	Пасхаліса
18 5	Н	Н. Спінародж., Ірини	Неділя по Вознес.
19 6	П	Йова многостр.	Петра Келест. папи
20 7	В	Поява Ч. Хр. в Єрус.	Бернардина з Сіон.
21 8	С	† Івана Богосл. Ап. Єв.	Андрея Боб.
22 9	Ч	Возн. ГНІХ., † Пер. м. М.	Ріти дів.
23 10	П	† Симона Зил. Ап.	Івана Хр. з Росси
24 11	С	Мокія свщмч., Мет. М.	М. Б. пом. Хр.
25 12	Н	Н. св. Отців, Епіф. еп.	Сошествіє св. Духа
26 13	П	Глікерії мч.	Зел. понеділок, Пил.
27 14	В	Ізидора мч.	Беди, Івана папи
28 15	С	Пахомії Вел. прп.	Августина еп.
29 16	Ч	Теодора Освщ. прп.	Марії Магд.
30 17	П	Андроніка ап.	Іванни з Арк, Фелік.
31 18	С	Теодота мч. (Суб. Зауп.)	Б. Б. Цариці світа

Повня
3-го

Ост. квадра
10-го

Новик
18-го

Перша квадра
25-го

НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР:

На Юрка сховається в полі курка.
 Як на Юра дощ і грім, буде радість людям всім.
 Святий Юр по полі ходить, хліб-жито родить.
 На святого Юра висохне баюра.
 До Миколи не сій гречки і не стрижи овечки.
 Як май без дощу, то й золотий плуг не допоможе.

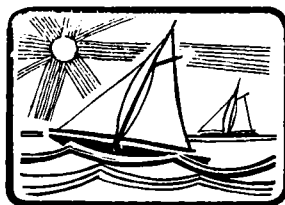
ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

2. 5. 1648. Початок повстання Богдана Хмельницького. 2. 5. 1848. У Галичині створено перше українське політ. Т-во "Головна Руська Рада". 3. 5. 1074. Упокоєння Преп. Феодосія Печерського. 3. 5. 1924. Загинув Микола Міхновський, основоположник українського організованого націоналізму. 5. 5. 1836. Народився письменник і композитор Сидір Воробкевич. 6. 5. 1910. † письменник і громадський діяч Борис Грінченко. 7. 5. 1840. Народився М. Л. Кропивницький. 9. 5. 1922. † український історик і письменник Орест Левицький. 11. 5. 1907. Засновано Українське Накове Т-во в Києві. 12. 5. 1947. VI. Собор Єпископів УАПЦ у Мюнхені. 13. 5. 1849. Народився письменник Панас Мирний. 13. 5. 1933. Самогубство письменника Миколи Хвильового. 14. 5. 1871. Народився письменник Василь Стефаник. 14. 5. 1856. Народився письменник Андрій Чайківський. 15. 5. 1848. У Галичині скасовано панщину. 16. 5. 1648. Перемога під Жовтими Водами. 16. 5. 1817. Народився видатний історик Микола Костомарів. 16. 5. 1851. Народився письменник і визн. етнограф Іван Манджура.	18. 5. 1917. У Києві розпочався Перший Всеукраїнський Військовий З'їзд. 18. 5. 1902. На засланні помер письменник Павло Грабовський. 20. 5. 1932. † письменник Степан Васильченко. 22. 5. 1861. Похорон Т. Шевченка на Чернечій Горі під Каневом. 22. 5. 1920. Поляки замучили композитора Остапа Нижанківського. 23. 5. 1920. † український графік Юрій Нарбут. 23. 5. 1938. Згинув з большевицької руки в Роттердамі полк. Євген Коновалець, Начальний Командант УВО та Голова Проводу Українських Націоналістів. 24. 5. 1125. † князь Володимир Мономах. 24. 5. 1918. Представники українських партій створили Український Національний Союз. 25. 5. 1926. Загинув Головний Отаман Військ Української Народньої Республіки Симон Петлюра. 26. 5. 1659. Перемога гетьмана І. Виговського над москалями під Конотопом. 28. 5. 1916. † поет Іван Франко. 30. 5. 1876. Заборона українського слова царським урядом. 31. 5. 1223. Перша зустріч України з татарами в бою над річкою Калкою.

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

*В хаті гульки, а в городі ні цибульки.
 Сухар з водою, аби серце з тобою.
 Старої любови й іржа не їсть.
 У кого жінка не вмилала, у того горя не бувало.
 Плазте, озі, зог довіку, по доброму головіку!
 Як цвіте біб, то тяжко за хліб, а як мак, то не так.*

ЧЕРВЕНЬ

JUNE

30 днів

Стиль н. с.	Дні	Українські Свята	Латинські Свята
1 19	Н	Сошествіє св. Духа	Пресв. Тройці
2 20	П	Пресвятої Тройці	Маркеліна, Петра Е.
3 21	В	† Константина й Єлени	Кльотільди
4 22	С	Василіска мч.	Франца
5 23	Ч	Михаїла Син. прп.	Тіла Божого
6 24	П	Симона прп.	Норберта еп.
7 25	С	† Знайден. Гол. Ів. Хр.	Роберта
8 26	Н	Н. Всіч Святих, Кар. ап.	2 Н. п. Сош.
9 27	П	Терап. свщмч. (Петрів.)	Пріма й Феліціяна
10 28	В	Никити еп. Халк. прп.	Маргарети кн.
11 29	С	Теодозії діви, прпмч.	Варнави Ап.
12 30	Ч	Пр. Евхар. і Ізаак. прп.	Івана Фак.
13 31	П	Єрмія ап.	Серця Христового
14 1	С	Червень. Юстина мч.	Василія Вел.
15 2	Н	2 Н. п. Сош., Никифора	3 Н. п. Сош., Віта
16 3	П	Лукіліяна, Клавдія і ін.	Беннона
17 4	В	Митрофана еп.	Адольфа
18 5	С	Дорогея свщмч.	Єфрема Сир.
19 6	Ч	Висаріона прп.	Юліяни з Фалк.
20 7	П	Христ. Ч. і Теод. свмч.	Сільверія папи
21 8	С	Состр. Пр. Б., Теод. мч.,	Алойзія Гонзаги
22 9	Н	3 Н. п. Сош., Кирила А.	4 Н. п. Сош., Пав. еп.
23 10	П	Тимогея свщмч.	Авдрії
24 11	В	† Вартоломея і Вар. Ап.	Різдво Ів. Хр.
25 12	С	Онупрія Вел. прп.	Вільгельма аб.
26 13	Ч	Акилини мч.	Івана й Павла мч.
27 14	П	Єлисея прор. Мет. патр.	Матери Б. Н. П.
28 15	С	Амоса прор., Єр. прп.	Іриней еп.
29 16	Н	4 Н. п. Сош., Тихона еп.	5 Н. п. Сош., П. й П.
30 17	П	Мануїла мч.	Пам. св. ап. Павла

Повня
1-го

Ост. квадр
9-го

Новик
17-го

Перша квадр
24-го

НАРОДНІЙ КАЛЕНДАР:

Червень тому зелениться, хто робити не ліниться.
 На Зелені Свята літо починається, а на Іллі кінчається.
 До Святого Духа не скидай кожуха.
 Що скоро дозріває, то не довго буває.
 Хто землі дає, — тому й земля дає.
 Не тільки цвіт, — ягід пождіть!

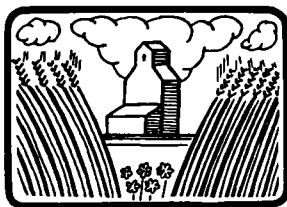
ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1. 6. 1630. "Тарасова ніч", розгром поляків.	і перший голова Проводу Українських Націоналістів.
1. 6. 1933. День пам'яті замучених голодом 1933 року.	14. 6. 1569. Люблинська Унія.
2. 6. 1936. † письменник Андрій Чайківський.	15. 6. 1775. Друге зруйнування Січі Запорізької.
2. 6. 1886. Народився письменник Кость Буревій.	15. 6. 1944. Німці закатували О. Ольжича (Олега Кандибу), заступника Голови ПУН, вченого і поета.
3. 6. 1930. † член Академії Наук П. Тутківський.	18. 6. 1709. Перше зруйнування мостами Січі.
5. 6. 1648. Богдан Хмельницький розбив під Корсунем польське військо.	20. 6. 1895. † Михайло Драгоманів.
5. 6. 1708. Договір гетьмана Івана Мазепи з шведським королем Карлом XII. про спільну війну з Московщиною.	20. 6. 1768. Залізник і Гонта здобули Умань.
6. 6. 1224. Татари розбили українське княже військо над Калкою.	20. 6. 1920. † графік Юрій Нарбут.
6. 6. 1927. † П. Д. Демуцький, український музикант - етнограф (нар. 1860 р.).	20. 6. 1948. В Авгсбургу створено Українську Національну Раду.
6. 6. 1927. † Данило Щербаківський, мистецтвознавець (н а р. 1877).	22. 6. 1929. † Євген Чикаленко.
7. 6. 1843. † поет Маркіян Шашкевич.	22. 6. 1941. Початок советсько-німецької війни.
7. 6. 1930. † Петро Холодний, видатний маляр.	23. 6. 1870. † поет Амвросій Метлинський.
8. 6. 1652. Перемога Богдана Хмельницького над поляками під Батогом.	23. 6. 1917. Перший Універсал Української Центральної Ради в Києві.
8. 6. 1919. УГА почала офензиву під Чортковим.	25. 6. 1205. В бою з поляками під Завихостом згинув князь Роман Галицький.
9. 6. 1898. † поет Яків Щоголів.	27. 6. 1918. Загинув у Полтаві письменник Іван Стешенко.
10. 6. 1917. Перший Всеукраїнський Селянський З'їзд у Києві.	29. 6. 1812. Архiepіскопа Варлаама Шишацького живцем замуровано в Новгород-Сіверському монастирі.
11. 6. 1931. † історик і політик В. Липинський.	29. 6. 1849. Народилася письменниця Олена Пчілка.
14. 6. 1891. Народився Євген Коновалець, Нач. Командант УВО	29. 6. 1918. † Хведір Вовк, світової слави вчений антрополог.
	29. 6. 1933. Помер генерал Мирон Тарнавський, Начальний Вождь УГА.

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

*Що скоро дозріває, те довго не буває.
 Як нема дощу в гас, то нема й хліба в нас.
 І великий дуб від малої сокири паде.
 У малім тілі може бути велика душа.
 Жолудь який малий буває, а дуб з нього виростає.
 Заздрість їсть людину, як посуха билину.*

ЛИПЕНЬ

JULY

31 день

Стиль н. с.	Дні	Українські Свята	Латинські Свята
1 18	В	Леонтія мч.	Пресв. Крови Госп.
2 19	С	† Юди Тадея Ап.	Посіщ. Пр. Д. М.
3 20	Ч	Методія свщмч.	Льва II. папи
4 21	П	Юліяна Тарс. мч.	Берти
5 22	С	Евсебія свщмч.	Антонія
6 23	Н	5 Н. п. Сош., Агріп. мч.	6 Н. п. Сош., Томи М.
7 24	П	Різдво Ів. Хр.	Кирила і Методія
8 25	В	Февронії прпмч.	Елисавети кн.
9 26	С	Давида прп.	Марії Горетті
10 27	Ч	Самсона прп.	Руфіна, Сек., 7 муч.
11 28	П	Пер. мощ. Кира й Івана	Пія I папи
12 29	С	Св. Ап. Петра й Павла	Івана Ів., Набора.
13 30	Н	6 Н. п. Сош., Соб. 12 А.	7 Н. п. Сош., Анак. п.
14 1	П	Липень. Косми і Дам.	Бонавентури еп.
15 2	В	† Пол. Ризи Пр. Д. М.	Генрика
16 3	С	Якинта, Анатолія	М. Б. Шжапл
17 4	Ч	Андрея Крит.	Алексія
18 5	П	† Кирила й Методія	Камілля
19 6	С	Атанасія прп.	Вінкентія в Павлі
20 7	Н	7 Н. п. Сош., Томи і Ак.	8 Н. п. Сош., Ерон.
21 8	П	Прокопія влмч.	Праксиди діви
22 9	В	Панкратія свщмч.	Марії Магд.
23 10	С	† Антонія Печ.	Аполінарія еп.
24 11	Ч	Ольги кн. України	Христини діви
25 12	П	Прохла й Іларія	Якова ап.
26 13	С	† Соб. Арх. Гавриїла	Анни м. Пр. Д. М.
27 14	Н	8 Н. п. Сош., Акіли ап.	9 Н. п. Сош., Пантел.
28 15	П	† Волод. В. кн. України	Назарія і Келсія, Ін.
29 16	В	Атеногена свщмч.	Марти діви
30 17	С	Марини влмч.	Абдонни й Сенни
31 18	Ч	Якинта й Еміліяна мч.	Ігнатія Льюїлі

Повня
1-го

Ост. кварта
8-го

Новик
16-го

Перша кварта
23-го

Повня
30-го

НАРОДНІЙ КАЛЕНДАР:

Петрівка — на хліб катівка.

Петрівка — голодівка, а Спасівка — ласівка.

Як до Івана просо з ложку, то буде в ложку.

Годуй бджолу до Івана, зробиць з тебе пана.

До Петра не сподійся тепла, а по Петрі вже й по теплі.

До святого Прокопа є на полі вже копа.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1. 7. 1910.	В боротьбі за український університет у Львові згинув студент Адам Коцко.	18. 7. 1863.	Тасмний наказ Валугєва цензурі не випускати друком жадної української книжки.
1. 7. 1918.	Засновано Український Державний Університет у Кам'янці Под.	21. 7. 1907.	В Петербургу народилась Олена Шовгенівна (Теліга), членка ОУН, поетеса.
8. 8. 1709.	Нещасливий для України бій під Полтавою.	21. 7. 1941.	† письменник Богдан Лепкий.
8. 7. 1919.	В літунській катастрофі згинув полк. Дмитро Вітовський, організатор зриву 1 Листопада і військовий міністер.	21. 7. 1948.	Проголошено створення Української Національної Ради (в Західній Німеччині).
8. 7. 1659.	Гетьман Виговський розбив москалів під Конотопом.	22. 7. 1944.	† співець відродження України — Олександр Олесь (Кандиба).
9. 7. 1651.	Бій під Берестечком.	23. 7. 1874.	Народився письменник Марко Черемшина.
10. 7. 1073.	Упокоєння Преп. Антонія Печерського.	26. 7. 1880.	Народився письменник В. К. Винниченко.
11. 1. 969.	Померла княгиня Ольга.	27. 7. 1147.	Клима Смолятича обрано на митрополичий престол у Києві.
15. 7. 1015.	† вел. князь Володимир Великий.	27. 7. 1649.	Перемога гетьм. Б. Хмельницького під Збаражем.
15. 7. 1928.	† Марія Грінченкова (Марія Загірна).	27. 7. 1657.	† гетьман Богдан Хмельницький.
15. 7. 1834.	Народився Анатоль Свидницький.	27. 7. 1672.	Гетьман П. Дорошенко розбив поляків к. Четвертинівки.
15. 7. 1943.	Погром Гестапо УАПЦ в Луцьку.	27. 7. 1834.	Засновано Київський університет св. Володимира.
16. 7. 1917.	Проголошено II. Універсал Української Центральної Ради.	30. 7. 1649.	† нак. гетьман Михайло Кричевський у бою під Лосвом.
17. 7. 1932.	Повстало в Едмонтоні Українське Національне Об'єднання (УНО).		

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

Той сам себе губить, хто гужую жінку любить.
 Краще полин їсти, ніж з нелюбим за стіл сісти!
 Краще в ставку потопати, як з нелюбим шлюб узяти!
 Хто н'якцію полюбить, той вік собі губить.
 Не допоможуть і гари, як хто кому не до пари.
 Краще терпіти зло, як творити його.
 Злість відгиняє рот, а замикає оці.
 Дай Боже, все знати, та не все робити.
 Що темніша ніз, то ясніші зорі.
 Коби ігла пройшла, а нитка мусить.
 Гни дерево, поки молоде, уги дітей, поки малі.
 Хто дітям потаже, той сам потім плаже.

СЕРПЕНЬ

AUGUST

31 день

Стиль н. с.	Дні	Українські Свята	Латинські Свята	
1	19	П	Макрини прп.	Оков, св. Петра, Мак.
2	20	С	† Іллі прор. н. н.	Альфонса Ліг.
3	21	Н	9 Н. п. Сош., Симона	10 Н. п. Сош., Н. м. С.
4	22	П	Марії Магдалини	Домініка ісп.
5	23	В	Трофима, Теофіля й ін.	М. Б. Сніжної
6	24	С	† Бориса й Гліба	Преображення ГНІХ.
7	25	Ч	† Успення св. Анни	Кастана і Доната
8	26	П	Єрмолая свщмч., Пар.	Киріяка й інш.
9	27	С	† Пантелеймона влмч.	Івана Віанея і Ром.
10	28	Н	10 Н. п. Сош., Прохора	11 Н. п. Сош., Лавр.
11	29	П	Калиніка мч.	Тибурція і Сузанны
12	30	В	Сили, Силуана, Андр.	Клари дів.
13	31	С	Проісх. ч. Хр., Евдокіма	Гіполита й Кассіяна
14	1	Ч	Серпень. Макав. (Спас.)	Евсебія мч.
15	2	П	Перен. моц. св. Степ.	Успення Пр. Д. М.
16	3	С	Ісаакія, Далмат. прп.	Йоакіма б. Пр. Д. М.
17	4	Н	11 Н. п. Сош., 7 мол. в Е.	12 Н. п. Сош., Якінта
18	5	П	Евсігнія мч.	Агапита мч.
19	6	В	Преображення ГНІХ.	Івана Евд.
20	7	С	Дометія прмч.	Вернарда аб.
21	8	Ч	Еміліана еп.	Іванни з Шант.
22	9	П	† Матея Ап.	Неп. Серц. Д. М., Т.
23	10	С	Лаврентія мч.	Філіпа ап.
24	11	Н	12 Н. п. Сош., Евпла мч.	13 Н. п. Сош., Вартол.
25	12	П	Фотія і Анікити мч.	Людвика ІХ Фр.
26	13	В	Максима прп.	Зефірина папи
27	14	С	Міхея прор., Теод. Печ.	Йосифа Кал.
28	15	Ч	Успення Пр. Богород.	Августина з Гіппо
29	16	П	Пер. Обр. Госпо., Діом.	Усікнов. гол. Ів. Хр.
30	17	С	Мирона мч.	Рожі мч.
31	18	Н	13 Н. п. Сош., Фл. і Лав.	14 Н. п. Сош., Райм.

Ост. квадрa
7-го

Новик
14-го

Перша квадрa
21-го

Повня
29-го

НАРОДНІЙ КАЛЕНДАР:

У серпні спина мліє, а зерно зріє.

На Іллі — новий хліб на столі.

До Спасівки бджола на пана робить, а в Спасівку на себе.

Прийшов — Спас — держи рукавиці про запас.

Як прийде Ілля наробить на полі гнилля.

У серпні серпи гріють, а вода холодить.

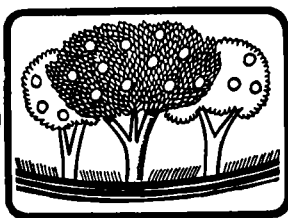
ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1. 8. 1913. † Леся Українка, славетна українська поетка. 4. 8. 1687. Обрано Івана Мазепу гетьманом України. 4. 8. 1914. Засновано у Львові "Союз Визволення України". 5. 8. 1911. † письменниця Ганна Барвінок. 6. 8. 1657. † гетьман Богдан Хмельницький. 8. 8. 1819. Народився письменник Пантелеймон Куліш. 8. 8. 1834. Народився поет Осип Юрій Федькович. 10. 8. 1867. Народився письменник Осип Маковей. 10. 8. 1907. † письменниця Марко Вовчок. 12. 8. 1942. † Микола Бурачек, мистець-маляр. 12. 8. 1925. † поет Володимир Самійленко. 14. 8. 988. Хрещення України-Русі. 14. 8. 1581. Перша друкована Біблія церковно-слов'ян. мовою ("Острозька Біблія"). 15. 8. 1628. Український Православний Собор у Києві. 15. 8. 1856. Народився Іван Франко. 16. 8. 1649. Перемога гетьмана Б. Хмельницького під Зборовом. 17. 8. 1245. Перемога короля Данила над мадярами. 17. 8. 1772. Прилучення Галичини до Австро-Угорщини. 18. 8. 1836. Народився письменник Олександр Кониський.	20. 8. 1649. Зборівська угода гетьмана Хмельницького з Польщею. 20. 8. 1843. † письменник Квітка-Основ'яненко. 20. 8. 1921. Помер письменник Адриян Кащенко. 20. 8. 1875. Народився артист-маляр О. Мурашко. 21. 8. 1627. Вийшов у Києві один із перших словників української мови "Лексикон Памви Беринди". 21. 8. 1925. † поет і письменник Осип Маковей. 25. 8. 1698. † гетьман Петро Дорошенко в московській неволі. 27. 8. 1923. Згинула Маруся Тарасенко разом з 60 повстанцями. 28. 8. 1921. Большевики розстріляли у Києві поета Григорія Чупринку. 29. 8. 1845. Народився драматург Іван Тобілевич (Карпенко-Карий). 29. 8. 1875. Народилась письм. Людмила Старицька-Черняхівська. 30. 8. 1673. Великий похід на Крим кошового Івана Сірка. 30. 8. 1941. Смерть членів Проводу Українських Націоналістів Ом. Сеника-Грибівського і М. Сціборського. 31. 8. 1919. Злучені українські армії (УНР і УГА) ввійшли в Київ. 31. 8. 1945. Загинув письменник Ю. Липа.

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

*Любо й ненці, як дитина в гесті.
 Від малих дітей болить голова, а від великих — серце.
 Не доспи, не доїж, а дитину потіш!
 Хогеш їсти колагі, не сиди на пегі.
 Хто кидає каменем до неба, той дістане ним по голові.
 Літо збирає, а зима з'їдає.
 Що літом підпрягеш ногою, то в зимі знайдеш рукою
 Кара за кривду приходить помалу, але певно.*

ВЕРЕСЕНЬ

SEPTEMBER

30 днів

Стиль н. с.	Дні	Українські Свята	Латинські Свята	
1	19	П	Андрея Стр.	Гіл, Егідія (Роб. день)
2	20	В	Самуїла прор.	Степана ісп.
3	21	С	Тадея ап., Васи мч.	Пія Х папи
4	22	Ч	Агатоніка мч.	Розалії
5	23	П	Лупа мч., Іриня свмч.	Лаврентія еп.
6	24	С	Евтиха свщмч.	Елевтерія
7	25	Н	14 Н. п. Сош., Варт. і Т.	15 Н. п. Сош., Регіни
8	26	П	Адріана й Наталії мч.	Різдво Пр. Д. М., Ад.
9	27	В	Пімена прп.	Петра Кляв., Горгон.
10	28	С	Мойсея прп., Авг. еп.	Николая з Толен.
11	29	Ч	† Усік. гол. Ів. Хр. (піст)	Прота й Якінта
12	30	П	Олександра й Івана патр.	Імени Пр. Д. М.
13	31	С	† Пол. пояса Пр. Д. М.	Евлогія Александр.
14	1	Н	Вересень. 15 Н. п. Сош.	16 Н. п. Сош., В. Ч. Х.
15	2	П	Маманта мч.	7 Терп. М. Б., Ніком.
16	3	В	Антима свщмч., Теокт.	Корнелія Папи, Кип.
17	4	С	Вавили свщмч.	Стигми Франца з А.
18	5	Ч	Захарії прор.	Йосифа з Коперт.
19	6	П	Чудо Арх. Михаїла	Януарія мч.
20	7	С	Созонта мч. (Суб. п. В.)	Евстахія й дружини
21	8	Н	16 Н. п. Сош., Р. Пр. Б.	17 Н. п. Сош., Матая
22	9	П	Йоакіма й Анни	Томи ісп., Маврикія
23	10	В	Митродори й інших мч.	Ліна папи, Техлі діви
24	11	С	Теодори прп.	Пр. Д. з Рансом
25	12	Ч	Автонома свщмч.	Клеопи ап.
26	13	П	Корнілія сотн.	Муч. Єзуїттів з Аф.
27	14	С	Воздвиж. Чес. Хр. (піст)	Косми і Дамяна
28	15	Н	17 Н. п. Сош., Ник. мч.	18 Н. п. Сош., Вячесл.
29	16	П	Евфимії влмч.	Благ. храму Арх. М.
30	17	В	Софії та її дітей В, Н., Л.	Ероніма

Ост. квадр
6-го

Новик
13-го

Перша квадр
19-го

Повня
27-го

НАРОДНІЙ КАЛЕНДАР:

В осени й горобець багатий.

Дочекався Луки, ані хліба ні муки.

В осені обмок, як вовк, обкис, як лис, і змерз, як пес.

Осінь — мати, і жebraка нагодус.

Перша Пречиста жита засіває, друга поливає.

Як прийде Пречиста, стане дівка речиста.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1. 9. 1722. Народився філософ Григорій Сковорода.
1. 9. 1939. Початок другої світової війни.
2. 9. 1709. † гетьман Іван Мазепа.
4. 9. 1938. В Ужгороді заложено Українську Національну Оборону.
5. 9. 1864. Народився письменник Михайло Коцюбинський.
5. 9. 911. Договір князя Олега з греками в Царгороді.
7. 9. 1805. Народився письменник Олекса Стороженко.
7. 9. 1921. Згинула Віра Бабенко разом з 62 повстанцями.
9. 9. 1769. Народився Іван Котляревський, батько нового українського письменства.
9. 9. 1915. Перший бій УСС з москалями під Сянками.
10. 9. 1659. Договір гетьмана Івана Виговського з Польщею в Гадячі.
12. 9. 1875. Народився Олександр Кошиць композитор і диригент.
12. 9. 1903. У Полтаві відкрито пам'ятник Іванові Котляревському.
14. 9. 1867. † етнограф Опанас Маркович.
15. 9. 1907. † драматург і артист Іван Тобілевич.
16. 9. 1658. Гадяцька умова: Україна — самостійна держава в союзі з Польщею.
16. 9. 1939. Перше збройне повстання відділів УПА в м. Степань.
18. 9. 1640. Собор у Києві приймає і одобрює "Ісповідання Православної Віри" митр. Петра Могили.
18. 9. 1940. † артист Саксаганський (Опанас Карпович Тобілевич).
18. 9. 1841. Народився Михайло Драгоманів.
19. 9. 1903. † буковинський поет Сидір Воробкевич.
21. 9. 1944. † Олександр Кошиць.
22. 9. 1918. Відкрито в Києві український університет.
23. 9. 1648. Розгром поляків під Пильвцями.
25. 9. 1921. Атака на Й. Пілсудського й польського воєводу Грабовського виконаний членом УВО Степаном Федаком (Смоком).
29. 9. 1866. Народився славний історик Михайло Грушевський.
30. 9. 1930. Смерть Юліана Голсвінського, Крайового Команданта УВО, з рук польської поліції.

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

- І найбільші люди мали малу колиску.
Багаз шукає апетиту, а бідний хліба.
Батькове й матірне благословення зо дна моря витягає.
І в морі не сполощеш брудного сумління.
Стережись головіка, що не говорить, і собаки, що не гавкає.
Роби добре всюди — похвалять тебе люди.
Зла іскра все поле спалила, та й сама згасла.
Жінка для совіту, теща для привіту, а матінка рідна лугше всього світу.
Діти — як квіти: поливай, то ростимуть.
Як мати рідненька, то й сорожка біленька.
Охотніше одна мати вигодує десять дітей, ніж десятеро дітей одну матір.*

ЖОВТЕНЬ

OCTOBER

31 день

Стиль н. с.	Дні	Українські Свята	Латинські Свята	
1	18	С	Евменія прп.	Ремігія еп.
2	19	Ч	Трофима, Саватія і інш.	Ангела Хорон.
3	20	П	Евстахія і Плак. влмч.	Тереси з Лізіє
4	21	С	Кодрата ап.	Франца з Асижу
5	22	Н	18 Н. п. Сош., Фоки свч.	19 Н. п. Сош. (Верв.)
6	23	П	Зазаття Ів. Хр.	Бруна ісп.
7	24	В	Теклі влмч.	Марка, М. Б. Верв.
8	25	С	Евфрозини прп.	Бригіди
9	26	Ч	† Івана Богосл.	Івана Леон.
10	27	П	Калістрата мч.	Франца Борджія
11	28	С	† Харитона прп.	Материнство Бож.
12	29	Н	19 Н. п. Сош., Кир. прп.	20 Н. п. Сош., Вілфр.
13	30	П	Григорія свщмч.	Едварда ісп.
14	1	В	Жовтень. † Покр. М. Б.	Каліста папи
15	2	С	Кипріяна свщмч.	Тереси з Авілі
16	3	Ч	Діонісія свщмч.	Ядвіги діви
17	4	П	Єротея свщмч.	Марії Марг.
18	5	С	Харитини мч.	Луки Ап.
19	6	Н	20 Н. п. Сош., † Томи Ап.	21 Н. п. Сош., Петра
20	7	П	Сергія та Вакха мч.	Івана Кант.
21	8	В	Пелагії і Таїсії прп.	Ілярія аб., Урсулі
22	9	С	† Якова Алф. Ап.	Мелянія
23	10	Ч	Евлампія мч.	Антонія з Кляр.
24	11	П	Филипа, Теофана	Арх. Рафаїла
25	12	С	Прова, Тараха, Андрон.	Хризанта і Дарії
26	13	Н	21 Н. п. Сош., Хр. Царя	22 Н. п. Сош., Хр. Ц.
27	14	П	Параскеви прп.	Флорентія
28	15	В	Лукіяна мч.	Симона й Юди Ап.
29	16	С	Лонгина сотн.	Наркиса
30	17	Ч	Осії прор., Андрея Кр.	Альфонса Родріг.
31	18	П	† Луки Ап. Єв.	Вольфганга

НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР:

До Покрови давали молоко корови, а по Покрові п'шло молоко в роги корові.
Покрова всю землю листом покрила.

Прийшла Покров — натопи хату без дров.

Іде зима, а кожуха нема.

Хто сіє по Покрові, не має що дати корові.

Прийде літо — буває розмаїто. Настане зима — нічого нема.

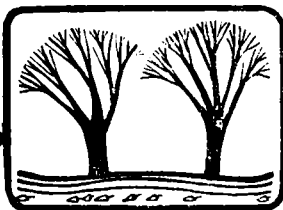
ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1. 10. 1187. Помер князь Ярослав Осмомисл. 1. 10. 1665. Вибір гетьмана Петра Дорошенка. 3. 10. 1930. † письменниця Олена Пчілка. 4. 10. 1891. Народився поет Юрій Клен. 4. 10. 1930. † артистка Марія Заньковецька. 5. 10. 1657. Вибір гетьмана Івана Виговського. 5. 10. 1941. Заснувалася Українська Національна Рада в Києві. 7. 10. 1926. † В. Гнатюк, український етнограф. 7. 10. 1253. Коронація князя Данила в Дорогичині на галицького короля. 8. 10. 1942. В Почаївській Лаврі підписано акт поєднання Українських Церков Автокефальної і Автономної. 9. 10. 1596. Проголошення Церковної Унії в Бересті. 9. 10. 1917. † мистець-маляр Сергій Васильківський. 10. 10. 1893. † байкар Леонід Глібів. 11. 10. 1835. Згинув Устим Кармелюк. 12. 10. 1624. Запорожці здобули Царгород. 13. 10. 1866. † письменник Петро Гулак-Артемівський.	14. 10. 1921. Почався в Києві перший Всеукраїнський Собор Української Автокефальної Православної Церкви. 15. 10. 1943. Масові розстріли німецькою окупаційною владою українського духовництва і православного населення. 16. 10. 1876. Народився Сергій Єфремов. 18. 10. 1918. Скликано у Львові Українську Національну Раду. 22. 10. 1898. Народився поет Дмитро Фальківський. 22. 10. 1953. † митрополит УАПЦ Полікарп Сікорський. 23. 10. 1921. Всукраїнський Церковний Собор. Відродження Української Автокефальної Православної Церкви. 26. 10. 1922. † письменник - історик Орест Левицький. 28. 10. 1894. † автор "Історії української літератури" О. Огоновський. 29. 10. 1794. † мандрівний філософ Григорій Сковорода. 30. 10. 1947. † поет Юрій Клен (проф. Освальд Бурггардт). 30. 10. 1930. В Едмонтоні вийшло 1-е число "Нового Шляху".

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

*По догці і зять милий, по невістці і син гужий.
 Треба за молоду кості гризти, щоб на старість м'ясо їсти.
 З шастя і горя скувалась людська доля.
 Будь лагідний, то будеш у Бога гідний.
 Ліпше своє латане, як гуже хватане.
 За лежіння нема одіння, а за спання нема коня.
 Лінивий два рази робить, а скупий два рази платить.
 Мак сім літ не вродив, а голоду не зробив.
 Як головік жінку не любить, то й добра лихою буде.
 З добрим подружжям і горе розгорюєш.
 Не заглядайся на гужих жінок, бо свою згубиш.
 Мати однією рукою б'є, а другою гладить.
 За ледагим головоком жінка марніє, за хорощим — молодіє.*

ЛИСТОПАД NOVEMBER

30 днів

Стиль н. с.	Дні	Українські Свята	Латинські Свята
1 19	С	Йоїля прор.	Всіх святих
2 20	Н	22 Н. п. Сош., Арт. влмч.	23 Н. п. Сош., Віктор.
3 21	П	Іларіона Вел. прп.	Задушний день
4 22	В	Аверкія еп.	Карла Боромея
5 23	С	† Якова бр. Госп. Ап.	Віталія
6 24	Ч	Арети мч.	Леонарда
7 25	П	Маркіяна і Март. мч.	Вілібр.
8 26	С	Влмч. Димитрія	4 Мучеників, Годфр.
9 27	Н	23 Н. п. Сош., Нест. мч.	24 Н. п. Сош., Теод.
10 28	П	Параскевії влмч.	Андрея, Трифона
11 29	В	Анастасії прпмч.	Мартина еп.
12 30	С	Зиновія і Зиновії мч.	Мартина І папи
13 31	Ч	Стахія, Амлія й ін., ап.	Станислава Кост.
14 1	П	Листопад. Косми і Дам.	Йосафата еп. Кунц.
15 2	С	Акиндина мч.	Альберта Вел.
16 3	Н	24 Н. п. Сош., Акеп. еп.	25 Н. п. Сош., Гердтр.
17 4	П	Йоанікія прп.	Григорія Тавм.
18 5	В	Галактіона й Епіст. мч.	Петра й Павла п. баз
19 6	С	Павла Царг. ісп.	Елисавети кн.
20 7	Ч	Ерона мч. і Лазаря прп.	Фелікса
21 8	П	Собор Арх. Михаїла	Введен. в храм Пр. Д.
22 9	С	Онисифора мч.	Кихилії діви
23 10	Н	25 Н. п. Сош., Ерас., Ол.	26 Н. п. Сош., Клим.
24 11	П	Мини, Віктора і Вік., мч.	Івана від Хр.
25 12	В	† Свщмч. Йос. і Ів. Мил.	Катерини діви
26 13	С	† Івана Зол.	Сильвестра аб.
27 14	Ч	Пилипа Ап. (Пилипівка)	Максима
28 15	П	Гурія, Самсона і інш.	Якова
29 16	С	† Матея Ап.	Сатурніна
30 17	Н	26 Н. п. Сош., Григ. еп.	І Неділя Адв.

Ост. квадр
4-го

Новик
11-го

Перша квадр
17-го

Повня
26-го

НАРОДНІЙ КАЛЕНДАР:

Як Михайло закує, то Микола розкує.
 До Дмитра дівка хитра.
 Як іней на Пилипа — буде овес як липа.
 Як листя на деревах зимує, зима морозами лютує.
 Коли хочеш лози, то в Пилипівку вози.
 Хто в літі гайнує, той у зимі голодує.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1. 11. 1861.	Народилася письменниця Дніпрова Чайка.		
1. 11. 1889.	Народився письменник Остап Вишня (Павло Губенко).	15. 11. 1878.	Народився поет Грицько Чупринка.
1. 11. 1918.	Листопадовий зрив. Українські війська зайняли Львів.	15. 11. 1945.	Була заснована в Авгсбургу Українська Вільна Академія Наук.
1. 11. 1944.	† у Львові митрополит Андрій Шептицький.	16. 11. 1863.	Народилася письменниця Ольга Кобилянська.
3. 11. 1941.	Зруйновано вибухом Велику Успенську Церкву Києво-Печерської Лаври.	17. 11. 1828.	Народилася письменниця Ганна Барвінок.
7. 11. 1927.	Перша Конференція Українських Націоналістів у Празі поклікала до життя перший Провід Українських Націоналістів з полк. Є. Коновальцем на чолі.	19. 11. 1698.	† гетьман України Петро Дорошенко.
4. 11. 1921.	Другий Зимовий Похід під ком. Ю. Тютюнника.	20. 11. 1917.	Третій Універсал Української Центральної Ради про самостійність Української Держави.
6. 11. 1912.	Помер Микола Лисенко, музик і композитор.	21. 11. 1921.	Большевики розстріляли під Базаром 359 українських вояків.
6. 11. 1811.	Народився поет Маркіян Шашкевич.	21. 11. 1943.	Засновано в Канаді "Осередок Української Культури й Освіти".
7. 11. 1940.	В Канаді постає "Комітет Українців Канади".	23. 11. 1873.	† український учений Михайло Максимович.
9. 11. 1872.	Народився письменник Богдан Лепкий.	23. 11. 1919.	† видатний критик Микола Євшан.
10. 11. 1708.	Москалі здобули і зруйнували Батурин, тодішню столицю України.	24. 11. 1934.	† помер історик Михайло Грушевський.
10. 11. 1838.	† Іван Котляревський.	25. 11. 1838.	Народився письменник Іван Нечуй-Левицький.
13. 11. 1923.	† письменник Іван Липа.	25. 11. 1901.	Народився поет Михайло Орест.
14. 10. 1918.	У Києві засновано Українську Академію Наук.	29. 11. 1778.	Народився Григорій Квітка-Основ'яненко.
14. 11. 1918.	Гетьман Павло Скоропадський проголосив федерацію України з Росією.	29. 11. 1899.	Народився письменник Григорій Косинка.
15. 11. 1918.	Початок повстання проти гетьмана Скоропадського.	29. 11. 1902.	† український поет-революціонер Павло Грабовський.
		30. 11. 1932.	† Старик і Березинський, бойовики ОУН.

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

*Матірна любов сягає аж поза гріб.
 Мир усі люблять, а один одного гублять.
 Діравого міха ніхто не наповнив.
 Сивий сокіл, сиві його огі, не буде з того газди, хто ходить по-нозі.
 Не шукай краси, а шукай доброти.
 І в лиху годину не кидай дружину.*

ГРУДЕНЬ

DECEMBER

31 день

Стиль н. с.	Дні	Українські Свята	Латинські Свята
1 18	П	Пла. она і Романа мч.	Андрея Ап.
2 19	В	Авдія прор. Варл. мч.	Бабіяни діви
3 20	С	Григорія прп., Прокля	Франца Ксаверія
4 21	Ч	Введення в храм Пр. Д.	Петра Хризол.
5 22	П	Филимона ап.	Сави еп.
6 23	С	Амфілоха, Григорія еп.	Николая Чудотв.
7 24	Н	27 Н. п. Сош., Катер. мч.	2 Нед. Адвенту
8 25	П	Климен. папи, Петра еп.	Неп. Зач. Пр. Д. М.
9 26	В	Аліпія столп.	Леонадії
10 27	С	Якова Перс. влмч.	Мелхіяда папи
11 28	Ч	Степана прпмч.	Гамазія І папи
12 29	П	Парамона, філ.	П. Д. М. з Гвадел.
13 30	С	† Андрея Перв. Ап.	Луж'ї діви
14 1	Н	Грудень. Н. 28 п. Сош.	3 Н. Адвенту
15 2	П	Авакума прор.	Фортун.
16 3	В	Софонія прор.	Евзевія еп.
17 4	С	Варвари влмч., Ів. Дам.	Лазаря
18 5	Ч	† Сави Освщ. прп.	Руфа
19 6	П	Николая Чудотворця	Фавста
20 7	С	Амвросія еп.	Ліберата
21 8	Н	29 Н. п. Сош., Пат. прп.	4 Нед. Адв.
22 9	П	Непор. Зач. Пр. Д. М.	Томи Ап.
23 10	В	Мини, Ермогена, Ев мч.	Вікторії
24 11	С	Даниїла Столл. прп.	Нав. Різдва Хр.
25 12	Ч	Спиридона прп.	Різдво Христове
26 13	П	† Евстратія, Євг. і др. мч.	Стефана первмч.
27 14	С	Тирса, Левкія мч.	Івана Ап. Єв.
28 15	Н	Неділя Праотців, Елевт.	Нед. п. Різдві
29 16	П	Аггея прор.	Томи еп.
30 17	В	Даниїла прор.	Сабіни
31 18	С	Севастіяна й ін. мч.	Сильвестра І папи

Ост. квадра
3-го

Новик
10-го

Перша квадра
17-го

Новик
25-го

НАРОДНІЙ КАЛЕНДАР.

Грудень землю грудить, а хату студить.
Грудневе тепло як мачушине добро.
Варвара постелить, Сава погладить, а Микола стукне.
У грудні заяць бідний, ловець багатий.
У грудні тень-тень, та й минув день.
На святу Катерину — ховайся під перину.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1. 12. 1893. Народився письменник Микола Хвильовий.
2. 12. 1874. † письменник Олекса Петрович Стороженко.
2. 12. 1919. Початок Першого Зимового Походу під команд. Омельновича - Павленка.
2. 12. 1938. Проголошено Карпатську Україну автономною державою.
4. 12. 1803. † на Соловецьких островах останній кошовий Запорізької Січі Петро Кальнишевський.
5. 12. 1878. Народився О. Олесь.
5. 12. 1917. Відкрито у Києві Українську Академію Мистецтв.
7. 12. 1936. † Василь Стефаник.
8. 12. 1868. Засновано у Львові Товариство "Просвіта".
11. 12. 1840. Народився письменник Михайло Старицький
11. 12. 1891. † О. Потебня, видатний український вчений лінгвіст.
12. 12. 1890. Народився полк. Андрій Мельник, Голова Проводу Українських Націоналістів.
12. 12. 1871. † письменник Анатоль Свидницький.
12. 12. 1900. † письменник Олександр Кониський.
14. 12. 1918. Війська Директорії УНР і Січові Стрільці зайняли Київ. Скоропадський зрікся влади.
15. 12. 1848. † письменник Євген Гребінка.
15. 12. 1934. Большевицький таємний суд засудив до страти 28 українців, а між ними письменників: О. Влизька, В. Мисика, Д. Фальківського, М. Терещенка, Гр. Косинку, Ів. Крушельницького, М. Лебединця, Костя Буревія, Романа Шевченка.
16. 12. 1637. Бій козаків з поляками під Кумейками.
17. 12. 1939. В копальнях Камчатки загинув поет і літературознавець М. Драй-Хмара.
18. 12. 1856. Народився артист Микола Садовський.
18. 12. 1871. Народився поет Микола Вороний.
19. 12. 1240. Татарський хан Батий зруйнував Київ і рушив на Галичину.
19. 12. 1918. Директорія УНР в'їхала до Києва — відновилася УНР.
21. 12. 1764. Москва скасувала гетьманщину.
22. 12. 1834. Народилась письменниця Марко Вовчок.
22. 12. 1932. Героїчна смерть Біласа і Данилишина, членів УВО - ОУН.
23. 12. 1873. Засновано у Львові Наукове Тов-во ім. Т. Шевченка.
24. 12. 1653. Перемога гетьмана Б. Хмельницького під Жванцем.
25. 12. 1848. У Львівському університеті засновано катедру української мови.
29. 12. 1724. У Петропавлівській в'язниці помер наказний гетьман Павло Полуботок.
31. 12. 1637. † Павлюк, провідник козацького повстання.

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

*Добра жінка мужеві своєму вінець, а зла — кінець.
Нема кращого друга, як вірна супруга.
Іван плахту носить, а Настя булаву.
Любов, як перстень, не має кінця.*

Рік 1958

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЕНДАР

Рік 1958 має 365 днів і є звичайним роком.

Весна починається 21 березня. Того дня день рівняється ночі. Сонце сходить тоді у Вінніпегу в год. 6 і 30 минут, а заходить в год. 18 і 43 мін.; в Торонті сонце сходить в год. 6 і 20 мін.; а заходить в год. 18 і 31 мін.; у Ванкувері сонце сходить в год. 6 і 14 мін., а заходить в год. 18 і 27 минут.

Найдовший день і найкоротша ніч припадають на день 22 червня. Того дня починається літо. Сонце сходить тоді у Вінніпегу в год. 4 і 19 минут, а заходить в год. 20 і 42 мін.; в Торонті сонце сходить в год. 4 і 36 мін.; а заходить в год. 20 і 3 мін.; у Ванкувері сонце сходить в год. 4 і 7 мін.; а заходить в год. 20 і 22 мін.

На день 23 вересня припадає осіннє зрівняння дня з ніччю. Того дня починається осінь. Тоді сонце сходить у Вінніпегу в год. 6 і 16 минут, а заходить в год. 18 і 25 минут; в Торонті сонце сходить в год. 6 і 6 мін., а заходить в год. 18 і 14 мін.; у Ванкувері сонце сходить в год. 6-ій, а заходить в год. 18 і 9 минут.

Найкоротший день і найдовша ніч припадають на 23 грудня. Того дня починається зима. Тоді сонце сходить у Вінніпегу в год. 8 і 25 мін., а заходить в год. 16 і 30 мін.; в Торонті сонце сходить в год. 7 і 49 мін., а заходить в год. 16 і 45 минут; а у Ванкувері сонце сходить в год. 8 і 7 минут, а заходить в год. 16 і 17 минут.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

Рік 1958 є 1925 від смерти Ісуса Христа. За жидівським рахунком є він 5718—5719 роком, що починається зі заходом сонця дня 6 вересня 1957 р. Від хрещення України є він 970-им роком.

ПАСХАЛІЯ

(Всі дати за новим стилем)

Ключ граничний — “И”

Буква недільна до 14 березня “З”, а від 14 березня — “а”

Неділя Митаря й фарисея — 2 лютого (починається Тріодь)

Неділя сиропустна — 23 лютого

Благовіщення в понеділок Стр. тижня — 7 квітня.

Великдень — 13 квітня

Лат. Великдень — 6 квітня

Вознесення — 22 травня

Сош. св. Духа — 1 червня

М'ясниця — 5 тижнів і 6 днів

Петрівки — 4 тижнів і 5 днів.

ПОСТИ

1. В Навечеріє Різдва Хр. — 6 січня
2. В Навечеріє Богоявлення — 18 січня
3. В Сиропустний тиждень — від 17 лютого до 23 лютого
4. В Великий Піст — від 24 лютого до 12 квітня
5. Петрівка — від 9 червня до 11 липня
6. Спасівка — від 14 серпня до 27 серпня
7. Усікновення ч. голови Ів. Хр. — 11 вересня
8. Воздвиження Чесн. Хреста — 27 вересня
9. Пилипівка — від 28 листопада до 6 січня
10. Кожної п'ятниці цілого року крім загальниць, роз, для укр. кат.
Для православних середи й п'ятниці цілого року.

ЗАГАЛЬНИЦІ

1. Від Різдва до Богоявлення — від 7 січня до 17 січня.
2. Від неділі про Митаря й фарисея до нед. про Блудного сина 3—9 січня.
3. Від Великодня до нед. Тomini — 13—20 квітня.
4. Від нед. Сош. св. Духа до нед. Всіх святих — 1—8 липня.

ЗАБОРОНЕНІ ЧАСИ

для забав з музикою й танцями:

1. Для трьох українських кат. Єпархій у Канаді (манітобської, саскачеванської і торонтонської) заказані часи є тільки в часі Пилипівки і Вел. Посту.
1. Для Едмонтонської єпархії й православних українців заказані часи є обов'язкові як і передтим, а саме:
 1. Всі середи й п'ятниці крім загальниць перед Вел. Постом і по Зелених Св'ятах.
 2. Від початку Пилипівки до Богоявлення (28. XI. — 19. I. 58).
 3. Від Сирного понеділка (17. II.) до неділі Тomini (20. IV.).
 4. В Петрівку та Спасівку.
 5. В день Усікновення Голови Ів. Хр. (11. IX.).
 6. В день Воздвиження Ч. Хреста (27. IX.).

СПИСОК СЛОВ'ЯНСЬКИХ ІМЕН

Богодар	9 листопада	Гримислав	12 жовтня
Богомир	13 січня	Держислав	16 липня
Богуслав	29 квітня	Добромир	4 січня
	22 травня		5 червня
Богухвал	18 березня	Доброслав	10 січня
Богдан	19 березня	Довгослав	18 червня
Богданна	6 лютня	Домослав	15 січня
	17 липня	Збігнєв	17 березня
Богдар	27 травня	Збоїслав	28 червня
Богумил	18 квітня	Здислав	29 січня
	5 листопада	Здобислав	30 липня
Бойомир	6 січня	Земислав	13 жовтня
Божема	14 березня	Зимовит	19 жовтня
Божеслава	31 травня	Ігор	18 травня
Болеслав	22 липня	Ізяслав	6 липня
	19 серпня	Казимир	4 березня
Борис і Гліб	15 травня	Казимира	21 серпня
	6 серпня	Квітослава	1 квітня
Бронислав	16 жовтня	Красислав	17 квітня
Бронислава	3 вересня	Любомир	1 травня
Будислав	1 бересня	Любомира	21 березня
Ванада	3 червня		24 березня
Вислав	7 червня		24 липня
	9 грудня	Любослав	12 квітня
Витослав	22 січня	Людомир	10 листопада
Вірослав	27 лютня	Людослав	30 листопада
Властимир	23 жовтня	Лютослав	26 жовтня
Войтіх	23 квітня	Мечислав	1 січня
Володимир	16 січня	Милослав	3 липня
	9 квітня	Милош	25 січня
	28 липня	Мирослав	26 лютня
Володимира	9 січня	Мирослава	26 липня
	11 серпня	Мстислав	8 січня
Володислав	3 квітня	Мстислава	9 березня
	25 вересня	Олег	7 серпня
Володислава	13 грудня	Ольга	24 липня
Всеволод	6 листопада	Остромир	4 серпня
В'ячеслав	15 червня	Пребислав	22 жовтня
	28 вересня	Предислав	22 лютня
Годислав	22 березня	Перемислав	13 квітня
Годимир	31 жовтня		30 жовтня
Горислав	28 листопада	Радивой	10 липня
Гнівомир	8 лютня		

Радомир	28 січня	Судомир	2 квітня
	16 листопада	Святополк	1 червня
Радослав	15 липня		25 вересня
Ратимир	19 січня	Святослав	7 січня
Ратислав	2 червня	Святош	12 березня
Родослав	2 березня	Томир	27 листопада
	8 квітня	Томира	24 травня
Ростислав	17 січня	Томислав	21 грудня
	4 вересня	Чеслав	20 липня
Славобій	25 лютого	Ядвига	15 жовтня
Славомир	17 травня	Яромир	11 квітня
	5 листопада		28 травня
Славомира	5 лютого	Ярополк	18 січня
	8 травня	Ярослав	21 січня
	18 листопада		25 квітня
Станислав	2 жовтня		

ПОЛОСИ ЧАСУ В КАНАДІ

В Канаді заведено 5 основних полос часу, з яких кожна має 15 ступнів географічної довжини з різницею одної години між смугами.

Атлантійська		від 60 до 75	геогр. довжини
Східня		від 75 до 90	геогр. довжини
Середня		від 90 до 105	геогр. довжини
Гірська		від 105 до 120	геогр. довжини
Тихоокеанська		від 120 і далі	на захід.

Отже коли в Галифаксі 12 година, то в Оттаві 11, у Вінніпегу 10, в Едмонтоні 9, а у Ванкувері 8.

УРЯДОВІ СВЯТА В КАНАДІ

Новий Рік, Велика П'ятниця, Великодній Понеділок, День Вікторії, День Домінії (Держави) 1-го липня, День Праці — 1-ий понеділок у вересні, День Подяки, День Замирення — 11-го листопада, Різдво — 25-го грудня.

У римо-католицькій провінції Квебек святкують ще й ці свята: Богоявлення, Попелева Середа, Вознесення, св. Івана Христителя, Всіх Святих, Непорочне Зачаття.

ДЕРЖАВНІ СВЯТА В ІНШИХ КРАЇНАХ

Австралія	26 січня	День Австралії
Англія	7 червня	День урод. корол. Єлисавети II.
Аргентина	25 травня 9 червня	Травнева Революція, 1810 Деклярація Незалежності, 1816
Бельгія	21 липня	День Незалежності, 1831
Бразилія	7 вересня	День Незалежності, 1822
Гаїті	1 січня	День Незалежності, 1804
Голляндія	30 квітня 5 травня	День уродин Королевої Юліяни День Визволення, 1945
Греція	25 березня	День Незалежності, 1821
Данія	11 березня	День ур. Короля Фредерика IX.
Домініканська Респ.	27 лютого	День Незалежності, 1844
Індія	26 січня	День Республіки, 1950
Ірляндія	17 березня	День св. Патрика
Італія	4 листоп.	День Перемоги, 1918
Китай	17 лютого 10 жовтня	Новий Рік День Республіки, 1911
Куба	20 травня	День Незалежності, 1902
Мексіко	16 вересня	День Незалежності, 1810
Нова Зеландія	26 вересня	День Доміні, 1907
Норвегія	17 травня	День Конституції, 1814
Пакистан	14 серпня	День Пакистану, 1947
Перу	28 липня	День Незалежності, 1821
Південна Африка	31 травня	День Унії, 1910
Польща	3 травня 22 липня	Конституція 3 травня, 1791 День Визволення, 1944
СССР	7 листоп. 5 грудня	Жовтнева Революція, 1917 Сталінська Конституція, 1936
Туреччина	29 жовтня	День Республіки, 1923
Франція	14 липня	Збурення Бастилії, 1789
Чехословацьчина	28 жовтня	День Незалежності, 1918
Чиле	18 вересня	День Незалежності, 1810
Швейцарія	1 серпня	Національне Свято
Швеція	6 червня	День Конституції, 1809
Югославія	29 листоп.	Проголошення Нар. Республіки

ПОШТОВА ТАРИФА

ЛИСТИ:

Місцеві листи — 4 ц. за першу унцію, по 2 ц. за кожную дальшу унцію. Канада: 5 ц. за першу унцію, 3 ц. за кожную дальшу унцію.

З а в а г а : всі листи, надані в Канаді для доручення в Канаді, висилаються літунською поштою, якщо не перевищують 1 унції. За надвишку тягару обов'язує тарифа літунської пошти.

Велика Британія і вся Бритійська Імперія, ЗДА, всі американські країни, Франція й Еспанія — 5 ц. за першу унцію, 3 ц. за кожную дальшу унцію.

Інші країни — 6 ц. за першу унцію, 3 ц. за кожную дальшу унцію. Всі доплати рахуються подвійно від звич. тарифу.

КАРТКИ:

Канада й усі країни світу — 4 ц.

СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ:

В Канаді і до всіх країн світу в незаклеєнім конверті — 2 ц.

ЛІТУНСЬКА ПОШТА:

1. Канада, ЗДА, Гаваї і всі країни Північної Америки, не згадані в групі 3 — 7 ц. перша, 5 ц. кожна дальша унція.
2. Велика Британія, Північна Ірландія, Республіка Ірландія і вся Європа — 15 ц. за кожную 1 унцію.
3. Бермуди, Центральна Америка, Куба, Мексіко, Західні Індії, Південна Америка — 10 ц. за кожную 1 унцію.
4. Остров Гвам і Філіппіни — 25 ц. за кожную 1 унцію.
5. Африка, Азія, Австралія й Океанія — 25 ц. за кожную 1 унцію.

З а в а г а : Спеціальні листи т. зв. “Канада Ейр Леттерс” можна висилати літунською поштою за 15 ц. до Англії і всієї Європи. На літунських листах повинна бути наліпка “AIR MAIL” або такий самий надпис, найкраще червоним.

ДРУКОВАНІ ПОСИЛКИ

- а) до Канади, Бритійської Імперії, ЗДА, Мексіку, Середньої і Південної Америки, Франції й Еспанії — 2 ц. за перші чотири унції, 1 ц. за кожні дальші 4 унції.
- б) до всіх інших країн світу: 2 ц. за перші дві унції, 1 ц. за кожні дальші дві унції.
Книжки й друки в Канаді та в цілому світі: 2 ц. за перші дві унції, 1 ц. за кожні дальші дві унції.

Один пакет друкованих посилок не може перевищати в Канаді і за границею — 6 фунти і 9 унцій.

Часописи й ін. періодичні видання, газет і журналів видавані в Канаді, бо за друки є інша оплата

- а) в Канаді й до країн брит. спільноти народів, Франції Еспанії, Півд. та Півн. Америки — 2 ц. за перші 4 унції, 1 ц. за кожні наступні 4 унції.

б) до всіх інших країн світу — 2 ц. за перші 2 унц. та 1 ц. за кожні наступні 2 унц.

Дозволена вага до 6 фунтів і 9 унцій.

СПЕЦІАЛЬНІ ОПЛАТИ

Всі ці посилки можна вислати реєстровано (поручено) за доплатою 20 ц.

За посилки поспішні, "Special Delivery" доплата виносить 10 ц.

ВИСИЛКА ПАКЕТІВ

В кожному випадку найкраще засягнути ближчих інформацій в поштовому уряді.

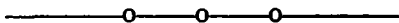
В Канаді можна вислати пакети не тяжчі, як 25 фунтів. Оплата різна, залежно від місця віддалення.

Пакети до Америки не можуть перевищити 15 фунтів, зате можна вислати багато пакетів нараз.

Пачки до Європи не можуть бути тяжчі, як 20 фунтів. Висота оплати залежить від країни, до якої висилається.

ТЕЛЕГРАМИ

Телеграми надаються через залізничні компанії СіПіаР або Сіо-НарР, (С.P.R., С.N.R.). Оплата різна до окремих провінцій, її висота залежить від віддалення місця призначення.

ВІДДАЛЬ ВІД ТОРОНТА

(В милях)

Брандон, Ман.	1,340	Норт Бей, Онт.	228
Брантфорд, Онт.	64	Ошава, Онт.	33
Калґари, Алта	2,028	Оттава, Онт.	247
Шарлоттаван, Р. Е. І.	1,018	Петербору, Онт.	77
Чорчил, Ман.	2,185	Пр. Руперт, Б. К.	2,964
Кобалт, Онт.	330	Квебек, Кве.	503
Кокран, Онт.	479	Реджайна, Саск.	1,562
Едмонтон, Алта	2,008	Ст. Кетеринс, Онт.	71
Форт Вільям, Онт.	811	Саскатун, Саск.	1,677
Фредеріктон, Н. Б.	788	Шербрук, Кве.	435
Галифакс, Н. С.	1,081	Содбури, Онт.	260
Гемилтон, Онт.	39	Тиммінс, Онт.	485
Кенора, Онт.	1,105	Ванкувер, Б. К.	2,670
Кінгстон, Онт.	161	Вікторія, Б. К.	2,755
Кіченер, Онт.	62	Виндсор, Онт.	255
Лондон, Онт.	115	Вінніпег, Ман.	1,207
Монтреал, Кве.	334		

МІРИ Й ВАГИ

I. МІРИ ДОВЖИНИ

а) канадійські:

- 1 геогр. ступінь = $69\frac{1}{2}$ милі
- 1 геогр. ступінь = 60 геогр. миль.
- 1 миля = 1,760 ярдів = 5,280 стіп.
- 1 сажень = 6 стіп.
- 1 ярд = 3 стопи = 36 цалів.
- 1 стопа = 12 цалів.

б) європейські:

- 1 морська миля = 1,852 метрів.
- 1 гео р. миля = 7,420 м.
- 1 кілометр = 1,000 м.
- 1 метр = 100 сантиметрів.
- 1 сантиметр = 10 міліметрів.

II. МІРИ ПОВЕРХНІ

а) канадійські

- 1 миля = 640 ейкрів.
- 1 фарма = 160 ейкрів.
- 1 ейкер = 4,840 квадратних ярдів.
- 1 квадратний ярд = 9 квадратних стіп.
- 1 квадратна стопа = 144 квадратні цалі (інчі).

б) європейські

- 1 гектар = 10,000 квадратних метрів.
- 1 морг = 5,754.6 квадратних метрів.
- 1 квадратний метр = 1,000 квадратних сантиметрів.
- 1 квадратний сантиметр = 100 квадратних міліметрів.

III. МІРИ ВАГИ

а) в Канаді:

- 1 тонна = 2,240 фунтів.
- 1 тонна ам. = 2,000 фунтів.
- 1 сотнар = 100 фунтів
- 1 фунт = 16 унцій.
- 1 унція = 16 драм.

б) в Європі:

- 1 тонна = 10 сотнарів.
- 1 сотнар = 100 кілограмів.
- 1 кілограм = 100 декаграмів.
- 1 декаграм = 100 грамів.

IV. МІРИ ОБ'ЄМУ

а) в Канаді:

- Дещо інакші тут міри плинних тіл,
- а інакші міри на тіла сипкі.

Міри тіл плинних:

- 1 гальон = 4 кварта.
- 1 кварта = 2 півкварти або пайнти.
- 1 пайнт = 4 джил.
- 2 ложки = 1 унція.
- 1 ложка = 4 часві ложечки.

Міри тіл сипких:

- 1 бұшель = 4 пеки.
- 1 пек = 2 гальони.
- 1 гальон = 4 кварта.
- 1 кварта = 2 півкварти або пайнти.

б) в Європі:

- 1 гектолітер = 100 літрів.
- 1 літра = 100 центилітрів.

A. МІРИ ЄВРОПЕЙСЬКІ В ПЕРЕМІНІ НА КАНАДІЙСЬКІ

МІРИ ДОВЖИНИ

- 1 міліметр = .03937 цаля (інча).
- 1 сантиметр = .3937 цаля.
- 1 дециметр = 3.937 цаля (інча).
- 1 метр = 39.3707 інча = 3.281 стопи (фут) = 1.0936 ярда.
- 1 кілометр = 1093.6 ярди.

МІРИ ПОВЕРХНІ

- 1 кв. міліметр = .00155 кв. цаля (інча)
- 1 сантиметр кв. = .155 кв. цаля (інча).
- 1 кв. дециметр = 15.5 цаля (інча).
- 1 кв. метр = 1550 кв. цалям (інчам) = 10.764 кв. стопам (футам) = 1,196 кв. ярдам.
- 1 ар = 100 кв. метрам = 119.6 кв. ярдам.
- 1 гектар = 2.471 акрів = 11.960 ярдів.

МІРИ ОБ'ЄМУ

- 1 куб. міліметр = .000061 куб. цаля (інча).
- 1 куб. сантиметр = 0.061025 куб. цаля (інча).
- 1 куб. дециметр = 61.0254 куб. цаля (інча).
- 1 куб. метр = 61025 куб. цалів (інчів) = 35.3156 куб. стопи (фут) = 1.308 куб. ярд.
- 1 літр = 1 куб. дециметр = 1.0567 амер. кварта.

МІРИ ВАГИ

- 1 міліграм = .01543 грейн
- 1 грам = 15.432 грейн = 0.565 драм
- 1 кілограм = 15432.3 грейн = 2.205 фунта = 35.574 унції
- 1 сотнар = 220.46 фунтів = 2.2046 сот.
- 1 тонна = 2,204.6 фунтів = 22,046 сот. = 1,102 тонни.

Б. МІРИ КАНАДІЙСЬКІ В ПЕРЕМІНІ НА ЄВРОПЕЙСЬКІ

МІРИ ДОВЖИНИ

- 1 цаль (інч) = 2.54 сантиметрів
- 1 стопа = 30.48 сантиметрів
- 1 ярд = 91.44 сантиметрів
- 1 миля = 160933 сантиметрів = 1.60935 км.

МІРИ ПОВЕРХНІ

- 1 кв. цаль (інч) = 6.45 кв. цент.
- 1 кв. стопа (фут) = 929 кв. цент.

- 1 кв. ярд = 8361 кв. цент.
- 1 айкер = 0.404 гектара = 0.703 морга = 4,047 м.
- 1 фарма = 64.75 гектара = 111.37 морга.

МІРИ ОБ'ЄМУ

- 1 куб. інч = 16.39 куб. цент.
- 1 куб. стопа (фут) = 28316 куб. цент.
- 1 куб. ярд = 764535 куб. цент.
- 1 імперіяльний гальон = 4541 куб. цент.
- 1 америк. гальон = 3787 куб. цент. (3,78 літри).

МІРИ ВАГИ Й МАСИ

- 1 драм = 1.77 грамів
- 1 грейн = .0648 грама
- 1 унція = 28.35 грама
- 1 фунт = 453.6 грама
- 1 тонна = 907.185 кг. = 0.907 тонни
- 1 сотнар = 45.359 кг.

МІРИ ТЕПЛА

Від найдавніших часів відчували люди потребу точних мір тепла і холоду. Спершу тільки для вжитку в домашньому господарстві, а то й просто з цікавості, опісля з розвитком науки, теж і для дуже точних наукових pomірів.

Для цієї цілі придумано окремий прилад, що зветься термоміром, або з грецька термометром (по-грецьки: термос — тепло, метрос — міра). За підставу взято два пункти: пункт замерзання води і пункт кипіння води та переміни її в пару. Відстань поміж цими пунктами поділено на рівні часті, називаючи їх ступенями тепла. І тут зазначилися різниці поміж окремими вченими, що чи то винайшли термомір, чи то його вдосконаливали.

Тепер у світі вживаються три роди термомірів: Цельзія, Реоміра і Фаренгайта, названі так від імен учених, що їх винайшли, та означаються

в скороченні початковими буквами їх назв: "С", "R", "F".

Цельзія поділив відстань між замерзанням і кипінням води на 100 ступенів та означив пункт замерзання, як 0 ступенів, а пункт кипіння як 100 ступенів. Цей термомір уживається переважно в Європі.

Реомір ту саму відстань поділив на 80 ступенів, даючи 0 ступенів на пункт замерзання і 80 на пункт кипіння води. Цього термоміра вживають часто в Франції та в сферах французького політичного й економічного впливу.

В Канаді, Америці й Англії вживають термоміра Фаренгайта. Його ступені тепла значно менші, напр. при 0 ступенів Цельзія маємо + 32 ступені Фаренгайта, а при + 100 маємо + 212 ступенів Фаренгайта. Отже на 100 ступенів Цельзія припадає 180 ступенів Фаренгайта.

МІРИ Й ВАГИ

Міри довжини (з європейських на канадійські):

В и м і р	Цаль (inch)	Стопа (foot) 12 цалів	Ярд (yard) 3 стопи	Миля (mile) 5280 стіп
1 міліметр	0.03937	—	—	—
1 сантиметр 10 мм.	0.3937	—	—	—
1 метр 100 цт.	39.3701	3.28084	1.09361	—
1 кілометр 1000 м.	—	3280.84	1093.61	0.62137

Міри довжини (з канадійських на європейські):

В и м і р	Міліметр	Центиметр 10 мм.	Метр 100 цт.	Кілометр 1000 м.
1 цаль (inch)	25.4	2.54	—	—
1 стопа (foot) 12 цалів	304.8	30.48	—	—
1 ярд (yard) 3 стопи	914.4	91.44	0.9144	—
1 миля (mile) 5280 стіп	(1760 ярдів)	—	1609.35	1.60935

Міри поверхні (з європейських на канадійські):

В и м і р	Кв. цаль (sq. in.)	Кв. стопа (sq. ft.)	Кв. ярд (sq. yd.)	Ейкер (acre)
1 сантиметр ² 100 мм ²	0.155	—	—	—
1 метр ² 1000 цт. ²	1550.016	10.764	1.196	—
1 морг 5754.6 м ²	—	61942	6882.5	1.422
1 гектар 10000 м ²	—	—	11960.0	2.471

Міри поверхні (з канадійських на європейські):

В и м і р	Кв. цент.	Кв. метр	Морг	Гектар
1 кв. цаль	6.45	—	—	—
1 кв. стопа 144 кв. цалі	929.03	—	—	—
1 кв. ярд 9 кв. стіп	—	0.83613	—	—
1 ейкер 4840 кв. ярд	—	4.047	0.703	0.404

Ваги в Канаді (з європейських на канадійські):

Вага	Драм (drams)	Унція (ounce)	Фунт (pound)	Сотнар (setner)	Тонна (ton)
1 грам	0.565	—	—	—	—
1 декаграм 10 грамів	5.65	0.35574	—	—	—
1 кілограм 100 декагр.	—	35.574	2.2046	—	—
1 сотнар 100 кг.	—	—	220.46	2.2046	—
1 тонна 10 сотн.	—	—	2204.6	22.046	1.102

Ваги в Канаді (з канадійських на європейські):

Вага	Грам	Декагр.	Кілогр.	Сотн.	Тонна
1 драм	1.77	—	—	—	—
1 унц. (oz.) 16 драм	28.35	2.835	—	—	—
1 ф. (pound) 16 унцій	—	45.359	0.45359	—	—
1 сот. (setner) 100 фунтів	—	—	45.359	0.453	—

МІРИ ОБ'ЄМУ В КАНАДІ (в порівнянні з європейськими):

а) Плинні тіла:

1 півкварта (1 pint)	рівняється	0.56825	літри
1 кварта (quart) — 2 півкварти	"	1.1365	"
1 гальон (gallon) — 4 кварта	"	4.546	"

б) Сипні тіла:

1 півкварта (1 pint)	рівняється	0.56825	літри
1 кварта (quart) — 2 півкварти	"	1.1365	"
1 гальон (gallon) — 4 кварта	"	4.546	"
1 пек (peck) — 2 гальони	"	9.092	"
1 бушель (bushel) — 4 пеки	"	36.368	"

Збіжжя в Канаді міряють звичайно бушлями, в Європі натомість в більшості на вагу.

Для порівняння подаємо вагу бушля, і так:

1 бушель пшениці важить 60 фунтів канад., або кругло 27.21 кг.

"	жита	"	58	"	"	"	"	26.30	"
"	ячменю	"	48	"	"	"	"	21.77	"
"	вівса	"	34	"	"	"	"	15.42	"
"	гречки	"	50	"	"	"	"	22.67	"
"	картоплі	"	60	"	"	"	"	27.21	"
"	гороху	"	64	"	"	"	"	29.02	"
"	цибулі	"	50	"	"	"	"	22.67	"

**ПОРІВНЯННЯ СТУПІВ МІРИ ТЕМПЕРАТУРИ ВСІХ ТРЬОХ СИСТЕМ
ДАЄ НАМ ПОНИЖЧА ТАБЕЛЯ:**

Реомір	Цельзій	Фаренгайт		
80⁰	100⁰	212⁰	пункт кипіння води	
76	95	203		
72	90	194		
68	85	185		
63.1	79.9	174		
60	75	167		
56	70	158		пункт кипіння алькоголю
52	65	149		
48	60	140		
44	55	131		
42.2	52.8	127		
40	50	122		
36	45	113		
33.8	42.2	103		
32	40	104		
29.3	36.7	98	температура людської крові	
28	35	95		
25.3	32.2	90		
24	30	86		
21.3	26.7	80		
20	25	77		
16	20	68		
12.4	15.3	60		
10.2	12.8	55		
8	10	50		
5.8	7.2	45	пункт замерзання води	
4	5	41		
1.3	1.7	35		
0	0	32		
— 0.9	— 1.1	30		
— 4	— 5	23		
— 5.5	— 6.7	20		
— 8	—10	14		
— 9.8	—12.2	10		
—12	—15	5		
—14.2	17.8	0		
—16	—20	— 4		
—20	—25	—13		
—24	—30	—22		
—28	—35	—22		
—32	—40	—40		

ВИСОТА ЛЮДСЬКОГО РОСТУ В МЕТРАХ І КАНАДІЙСЬКИХ СТОПАХ.

метри	канад. стопи	метри	канад. стопи
1.22	4'0"	1.60	5'2"
1.24	4'1"	1.63	5'4"
1.27	4'2"	1.65	5'5"
1.30	4'3"	1.68	5'6"
1.32	4'4"	1.70	5'7"
1.35	4'5"	1.73	5'8"
1.37	4'6"	1.75	5'9"
1.40	4'7"	1.78	5'10"
1.42	4'8"	1.80	5'11"
1.45	4'9"	1.83	6'0"
1.47	4'10"	1.85	6'1"
1.50	4'11"	1.88	6'2"
1.52	5'0"	1.91	6'3"
1.55	5'1"	1.91	6'4"
1.57	5'2"	1.96	6'5"

ПОРІВНЯННЯ МІР ДОВЖИНИ РІЗНИХ НАРОДІВ.

Англійська й американська миля мас	1,760 ярдів
Шотландська миля	1,984 "
Ірландська миля ...	2,240 "
Німецька миля	8,106 "
Голландська миля	6,480 "
Італійська миля	1,766 "
Швейцарська миля	9,152 "
Шведська миля	7,341 "
Данська миля	7,345 "
Арабська миля	2,143 "
Римська миля	1,628 "
Турецька миля	1,826 "
Флемандська миля	6,869 "

Михайло Ситник

ЯСНЕ СОРОКАРІЧЧЯ

Хваль тобі, ясне сорокаріччя
Держави сонцем встелених доріг
У час, коли зуваривсь день із ніччю
І в бою нерівнім переміг.

Коли цвіли прапори жовто-сині
На кожній хаті, в душах і серцях
І щастя розкривалося людині,
Благословенне ласкою Творця!

У Києві під рокотання бурі
І кулеметів грізний переспів
Присягу віддавали ми Петлюрі,
Який у бій нас переможно вів.

...Вже сорок літ продовжуються битви
Із ворогом — в краю й на чужині,
І Україну ми в своїх молитвах
Повторюємо в кожному передні.

Шумлять прапори наші величаво
На вітрі, що летить із-над Дніпра,
І в наших мріях райдужна Держава,
Як пісня, що ніколи не вмира.

Українська революція

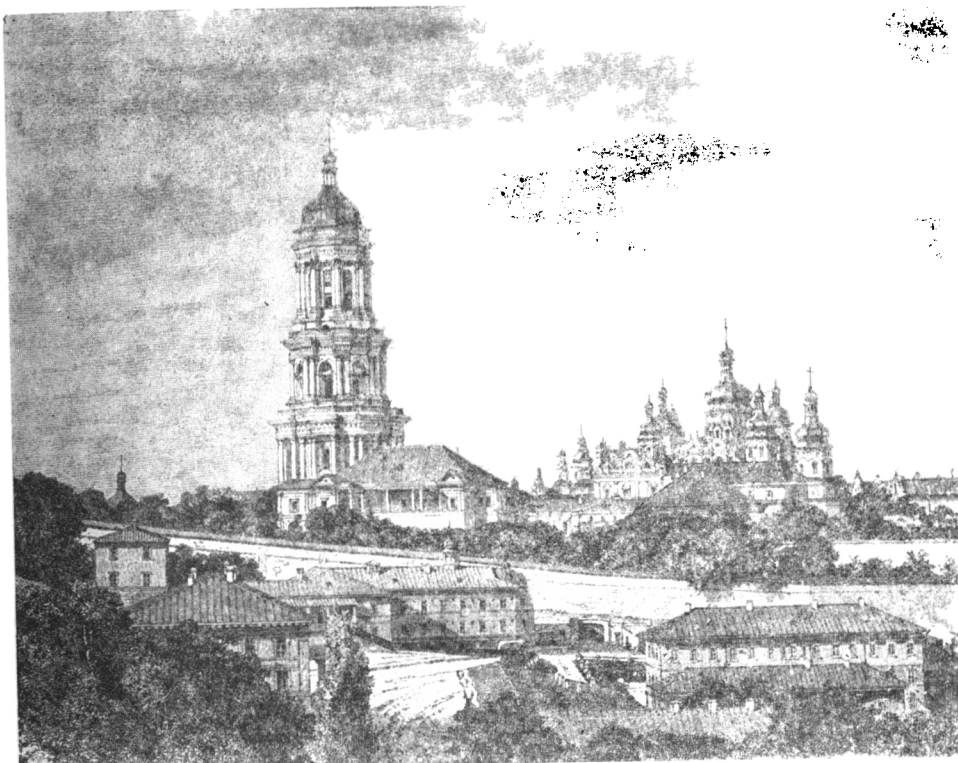
(У 40-РІЧЧЯ ЇЇ ПЕРШОГО ЕТАПУ)

Один київський мешканець підкреслив, що в часах української революції за три роки він пережив одинадцять змін уряду. “Це був найскладніший період у моєму житті” — додав він і мав цілковиту рацію. Три роки (1917—1920) української революції стали ключем у майбутнє для вивчення східньо-європейської політики. Вони привели врешті до знаменного факту визнання України, як держави, після закінчення другої світової війни.

Коли в сучасну пору весь світ зацікавлений у проблемі повалення Советського Союзу і з кожним кроком усе більш береться до раз-у-раз рішучих засобів для здійснення цієї мети, і, напевно, швидко дійде до єдиноправильного переконання, що тільки “мова зброї” може вирішити справу остаточно, — то перший рік української революції мав ще складніше тло. Для України це був рік не тільки поступового вивчення й розуміння методів большевицької тактики, але й рік, який переконав українських державних діячів у тому, що навіть не-авторитарна форма російського уряду у вигляді Тимчасового Уряду Керенського не несе в собі нічого іншого, крім відвічних рис російського імперіалізму. Цей факт стверджено тепер навіть у самому СССР: у тількищо надрукованому романі письменника Юрія Смолича “Київ” цю рису уряду Керенського можна виразно помітити.

Але справа ускладнювалася ще й тим, що для себе самої Україна за перший рік своєї революції мусіла проходити важкий процес еволюції від національно-етнографічної групи до державної нації. Володимир Винниченко у своєму творі “Відродження нації” зазначає, що “ми намагалися в той час з нічого створити цілий новий світ”. Також противник Винниченка, відомий соціал-революціонер Павло Христюк у своїх “Замітках і матеріалах до історії української революції” підкреслює, що в тому першому році ішов величезний процес “зберегти державний апарат у національно-українських руках і не допустити в масах конфлікту поміж національною й соціальною ідеями”. Цей складний процес, промовчаний цілковито “по тому боці” окупантом, залишається й досі знехтованим у деяких колах української еміграції, а ролі першого нашого парламенту — Української Центральної Ради — серед цих кіл інколи засуджується, як різко негативна.

Відразу після березневої революції в Росії, коли повалено царат, порстала 17 березня 1917 р. у Києві Українська Центральна Рада, організована Товариством Українських Поступовців під керівництвом проф. Михайла Грушевського. 22 березня проголошено заяву, що Тимчасовий Уряд у Росії незабаром скличе конституційну асамблею і що український народ мусить змагатися за належні йому права. Ці права

Київ — Печерська лавра

окреслювалися в площині національно-культурній і включали встановлення українських шкіл і сітки просвітніх товариств та широке розповсюдження українських книжок і часописів.

8 квітня Товариство скликало конгрес, на якому ці національно-культурні постулати поставлено і в площині політичній та поставлено домагання, щоб всеросійська конституційна асамблея ухвалила ратифікацію української автономії. В той же час Товариство змінило свою назву на Об'єднання Українських Автономістів-Федералістів. З метою скласти загально-українське репрезентативне тіло скликано Всеукраїнський Національний Конгрес у Києві від 17 до 21 квітня 1917 р. На конгрес прибуло дев'яносто делегатів із мандатами й шістьсот із дорадчим голосом. Головою конгресу обрано проф. М. Грушевського. Від російського Тимчасового Уряду вітав конгрес Михайло Суковкін. Конгрес розібрав два головні питання: 1) питання українського політичного статуту і 2) необхідність поширення членства Української Центральної Ради. Конгрес схвалив резолюцію, що оголошувала територіально-національну автономію для потреб українського народу й інших національностей, що живуть в Україні. Зберігався принцип федералізму, себто національно-територіальної автономії в межах демократичної російської республіки. Конгрес просив також гарантувати місце Україні на майбутній мировій конференції для справи приєднання до українського материка Східної Галичини.

Рада, що офіційно оформилась на Національному Конгресі, вибрала в таємному голосуванні переважаючою більшістю голосів президентом проф. Михайла Грушевського.

Атмосфера навколо конгресу була повна ентузіазму. Вона викликала появу різних українських часописів: демократичного щоденника "Народня Боля", соціал-демократичного щоденника "Робітничка Газета" й ін. Соціал-революціонери почали видавати тижневик "Боротьба". У слід за Національним Конгресом відбувся 27 квітня Кооперативний З'їзд, а впродовж третього тижня квітня Перший Всеукраїнський Педагогічний З'їзд. 18 травня відбувся Перший Всеукраїнський Військовий З'їзд, у червні Селянський З'їзд, а 24 липня Робітничий З'їзд. Крім цього, у квітні відбулися конгреси Соціал-Демократичної й Соціал-Революційної партій.

Революції всіх цих з'їздів зводилися в основному до таких питань: створення національно-територіальної автономії для України в складі демократичної федеральної російської республіки; захист прав національних меншостей, що жили в Україні; введення української мови до шкіл, судів, політичних установ і церкви; встановлення окремих українських військових з'єднань у російській армії; звільнення інтернованих під час війни галицьких українців, громадян Австрії.

У висліді праці з'їздів кількість членів Центральної Ради зроста майже до 600. Напр., Селянський З'їзд вислав коло 200 делегатів, а Робітничий коло 150.

У кінці травня 1917 р. делегація Центральної Ради, очолювана В. Винниченком, прибула до Петрограду для вручення Тимчасовому Урядові декларації. Російські соціалістичні часописи в цьому місті не помістили тексту декларації, представленого делегацією. Холодно було прийнято делегацію і в Петроградській Раді (що тоді не була ще під контролею большевиків) і в Тимчасовому Уряді. Російське становище (представлене Кокошкіним) підкреслювало, що федералізм, заснований на національному принципі, "неможливий". Українським делегатам запропоновано гарантію автономії для окремих губерній. Багато українських лідерів у Центральній Раді сприйняли таке негативне становище Тимчасового Уряду, як вияв великоросійського шовінізму й імперіялізму. М. Грушевський інформував Перший Селянський З'їзд у Києві, що Тимчасовий Уряд відкинув пропозиції Центральної Ради і що "свято революції скінчилося, настає грізний час. Україна повинна бути зорганізована. Свою долю повинен рішати тільки український народ". Селянські делегати привітали цю заяву президента гучними окликами "Хай живе вільна Україна!". Тоді ж велика кількість українських військових делегатів, що зібралися на Софійській площі, вирішила не повертатися до своїх військових частин до того часу, поки не буде проголошена автономія України. Незважаючи на заборону військового міністра Тимчасового Уряду Керенського про скликання Другого Військового З'їзду, він усе таки відбувся 18 червня.

Ці події прискорили проголошення I-го Універсалу, яким Центральна Рада відповідала Тимчасовому Урядові на відкинення її пропозицій. В цьому Універсалі, проголошеному 23 червня, м. ін. сказано: "Хай Україна буде вільною. Без цілковитого відокремлення від Росії, хай український народ на його власних землях творить право й порядок для його життя. Хай право й порядок в Україні впроваджує

все-український парламент, що буде вибраний на основі загального, рівного, безпосереднього й таємного голосування. Однині ми самі будемо творити наше життя". Урочистості закінчилися молебнем з проголошенням "многих літ" українському народові, його урядові та війську.

Перед силою зростаючого авторитету Центральної Ради Тимчасовий Уряд вирішив змінити пляни. Його делегація з чотирьох осіб на чолі з міністром військових справ Керенським вирушила 12 липня до Києва на переговори з Центральною Радою та з Генеральним Секретаріатом, що його створено 28 червня, як праобраз уряду, з вісьма портфелями міністрів та секретаріатом. Генеральний Секретаріат очолював В. Винниченко. Крім нього та М. Грушевського, у переговорах із українського боку брав участь Симон Петлюра (військові справи). Наслідком переговорів була поява (16 липня) II-го Універсалу. Він був адресований до "Громади української країни" й проголошував, що Тимчасовий Уряд визнає право українського народу на самовизначення. Тут знову, як і в I-му Універсалі була згадка про те, що Україна не відокремлюється від Росії, і про підтримку для "об'єднання всіх російських демократичних сил". Підкреслено теж потребу поширення Центральної Ради шляхом включення до неї представників не-українських національностей, що перебувають в Україні. Це робило Раду "єдиним найвищим органом революційної демократії в Україні". У наслідок введення представників національних меншостей кількість місць у Раді збільшилася до 820. Це давало не-українцям коло 35% місць у Центральній Раді, Малій Раді та в Генеральному Секретаріаті. Таким чином у складі Ради створилася деяка диспропорція. Але, як зазначає О. Шульгин, "Центральна Рада, що хотіла втягти своїх противників у загально-національні справи, не заперечувала диспропорції їх представників".

Львів — Св. Юр

Українське населення Києва поставилось до II-го Універсалу неприхильно. Головний осередок незадоволення був серед військових з'єднань, що були ще зорганізовані в квітні без дозволу російських військових чинників (Полуботківський полк). Друга військова формація (полк. ім. Б. Хмельницького) домагалася також визнання, як регулярної військової одиниці. У Полуботківському полку виникло навіть повстання (19 липня) проти Генерального Секретаріату за його уступки Петроградіві у військових справах.

У висліді порозуміння з делегатами російського Тимчасового Уряду всі зміни в дальшому державно-політичному житті України мали бути оформлені в "Статуті Вищого Управління України". Однак Тимчасовий Уряд не затвердив статуту, а замість нього видав 17 серпня "Тимчасову Інструкцію Генеральному Секретаріатові". Ця інструкція, замість визнання Генерального Секретаріату як виконавчого органу Центральної Ради, окреслювала його як "верховний орган Тимчасового Уряду в Україні" до того часу, коли Всеросійська Конституційна Асамблея визначить, які форми матиме місцева адміністрація. Згідно з "Інструкцією", Секретаріат мав бути призначений Тимчасовим Урядом на основі пропозицій Центральної Ради. Тимчасовий Уряд визнавав українську територію тільки в межах 5 губерній (Київської, Волинської, Подільської, Полтавської й Чернігівської). Щодо Харківської, Катеринославської, Херсонської й Таврійської губерній, то "Інструкція" давала їм право приєднатися до України шляхом згоди їх губерніяльних земств. Кількість міністерств у Генеральному Секретаріаті обмежувалася до дев'яти (замість чотирнадцяти). Чотири міністерства мали бути керовані не-українцями. Також мали бути введені три підсекретарі з-поміж представників провідних національних меншостей.

Після три-денних гострих дискусій, 22 серпня Центральна Рада прийняла "Інструкцію", проголосивши при цьому, що Тимчасовий Уряд виявляє недовіря до української демократії й маніфестує імперіалістичні тенденції великоросійської буржуазії супроти України. Резолюція зазначала, що введення чотирьох міністрів-неукраїнців має на меті "руйнування єдності української й неукраїнської демократії". Прийняття "Інструкції" Рада мотивувала тим, що обставини часу складні, а сама інструкція все таки здобуток для України, бо визнає її за певну національно-територіальну одиницю. Проти прийняття "Інструкції" голосували соціал-революціонери, і цей факт причинився до димісії Генерального Секретаріату. На голову нового Секретаріату запропоновано Дмитра Дорошенка, а після його відмови покликано на це становище знову В. Винниченка, що й очолив новий Генеральний Секретаріат 3 вересня 1917 р.

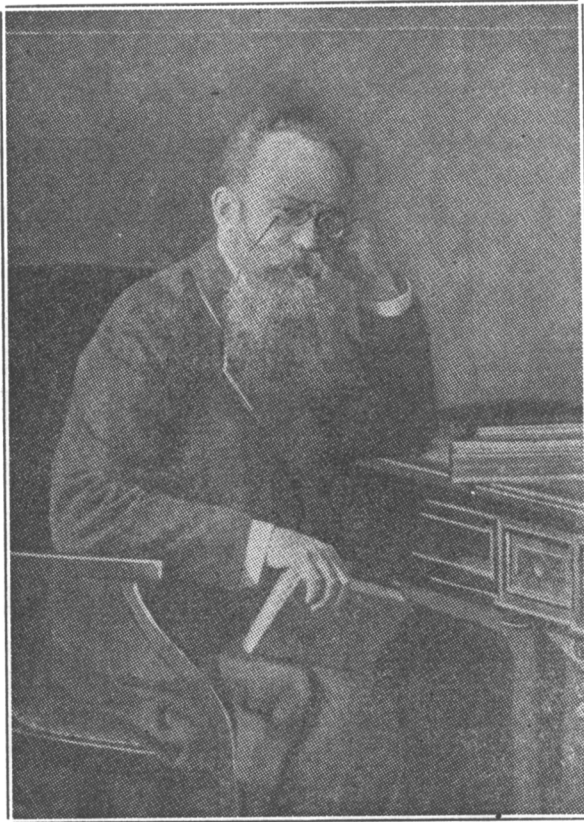
Тим часом популярність Центральної Ради набирала де-далі ширших розмірів не тільки в Україні, але й у інших національних республіках, створених на теренах колишньої царської Росії. З ініціативи Ради відбувся 21 вересня в Києві З'їзд Народів Росії, що ухвалив резолюцію про початок перебудови Росії на федерацію вільних народів. На з'їзді були репрезентовані литовці, латиші, естонці, білоруси, грузини, жидаї, татари та буряти.

Але навіть "Інструкція" не була Тимчасовим Урядом виконана. Коли в кінці вересня Центральна Рада вирішила скликати Установчу

СОФІЙСЬКА ПЛОЩА В КИЄВІ

на якій Директорія УНР в присутності багатьох тисяч народу, військових частин, членів Трудового Конгресу, делегацій від Галичини й Буковини та представників дипломатичного корпусу проголосила 22 січня 1919 р. злуку всіх українських земель, об'єднаних в УНР і в ЗУНР, та створення єдиної соборної, незалежної Української Народньої Республіки.

ПРОФ. МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ, президент Української Центральної Ради.

Раду для України, Тимчасовий Уряд почав судове слідство проти Генерального Секретаріату. Таке ставлення російського уряду викликало раз-у-раз більше обурення серед широких українських мас. Крім цього, Тимчасовий Уряд втрачав свій авторитет і на російських теренах. У середині вересня Винниченко писав, що “в Петрограді повна анархія, цілковита руїна, голодні маси й відсутність діючого державного апарату, що міг би ті маси задовольнити. Тому влада повинна бути перенесена на місцеві уряди у формі окремої адміністрації й самовизначення національностей”.

Ще ясніше було поставлено питання на III-му Всеукраїнському Військовому З'їзді, що почався в Києві 2 листопада. На одній із сесій зазначено, що “Генеральні Секретарі повинні категорично заявити, що вони не є службовцями Тимчасового Уряду, що Генеральний Секретаріат не є організований для нього, а є органом української демократії”.

Під час військового з'їзду вибухнула в Петрограді жовтнева революція, що примусила Центральну Раду негайно зорганізувати “Територіальний Комітет для охорони революції”. На увазі була загроза виступу російських правих кіл у Києві. Комітет був зорганізований для “боротьби з ворорами революції, для утримання порядку в країні і для оборони досягнень революції”.

8 листопада з Комітету вийшли більшовики, бо Центральна Рада

Головний Отаман
СИМОН ПЕТЛЮРА

засудила виступ петроградських большевиків і висловилася проти переходу влади до рук советів. Проти Комітету виступив теж Штаб Київської Військової Округи (складений переважно з не-українських елементів), що вирішив зліквідувати спочатку опановану большевиками Раду Робітничих і Солдатських Депутатів, а потім і Центральну Раду. Арешт членів Ради Депутатів викликав страйки робітників, а в слід за цим і збройне повстання. Воно закінчилося поразкою Штабу й вїздом його на Дін. 11 листопада влада перейшла до Центральної Ради, що й почала організувати державний апарат. 13 листопада вона ухвалила закон про включення до території України всіх українських етнографічних земель. Три дні пізніше, 16 листопада, Генеральний Секретаріят (доповнений новими членами включно з Симоном Петлюрою) проголосив, що він приступив до вироблення низки законопроектів: про земельну реформу, про організацію українського фронту, про Українські Установчі Збори й ін.

У таких обставинах проголошено 20 листопада III Універсал. Він був звернений до "Українського народу і до всіх народів України". В універсалі підкреслено, що серед кривавих заворушень, які відбулися в Росії, Тимчасовий Уряд зник, і анархія та руїна запанували в країні. Для охорони порядку в Україні Центральна Рада проголосувала Українську Народню Республіку. Рада заявляла, що буде керівним чинником для України до того часу, поки збереться Українська Конституційна Асамблея, яку призначено на день 22 січня 1918 р. Уповажнення Ради спрямовані на об'єднання дев'яти українських губерній, включаючи Крим та частини Холмщини, Вороніжчини й Курщини, де зосереджена більшість українського населення.

Третій Універсал був проголошенням української державности. В ньому є тільки одна фраза про не поривання федеративних зв'язків із Росією. Насправді, це був тільки тактичний хід Ради, розрахований лише на власне російське населення у великих містах, бо ж большевицької влади в Росії Центральна Рада не визнала. У тому ж універсалі проголошено безвипускне вивласнення земель великої власности, восьмигодинний день праці й державну контролю над продукцією України. Оголошено цілковиту амнестію всім особам, що були під судом за політичну діяльність. Генеральному секретареві внутрішніх справ були надані директиви закріпити й поширити права місцевих урядів. Встановлювалася воля преси, слова, релігії, зборів, товариств, страйків, особи й житла, та право вживати місцеві мови. Проголошено принцип "національно-особистої автономії" для всіх національних меншостей, що живуть в Україні.

Після проголошення III-го Універсалу, на початку грудня видано ряд законів про реорганізацію судів і ухвалено закон про охорону прав національних меншостей. Ці дії скріпилися в наслідок виборів до Всеросійських Установчих Зборів у кінці листопада, що принесли в Україні повну перемогу українських партій (коло 75% голосів) і цілковитий провал большевиків (коло 10%). Повне довір'я Центральній Раді висловив і Третій Український Селянський З'їзд (17 грудня). Большевики плянували захопити владу через цей з'їзд (а також через з'їзд робітничо-солдатських депутатів), але зазнали знову поразки.

У періоді грудня-січня виринули ще дві великі проблеми: організація української збройної сили та міжнародні зв'язки України.

Перші українські військові частини повстали зараз же після вибуху революції. Вони створилися в наслідок відокремлення вояків українців від чужих у фронтних і запасних частинах. Так повстали три полки ім. Шевченка, створені в перших днях революції з українських елементів військового гарнізону Москви, запасних частин гвардії в Петербургу й на західному фронті, полк ім. Полуботка в Києві, Чорноморські Гайдамаки в Одесі, курінь "смертників" на румунському фронті, Гайдамацький полк ім. Гордієнка на західному фронті й інші, що повстали стихійно, але, не обняті плянаною організацією, розкладалися й сходили з балансу військових сил України.

Куди тривкіші були ті частини української армії, що повстали на ґрунті плянаної організації. Так повстали зорганізовані Центральною Радою Богданівці, кінно-козачий полк Вільної України й Дорошенківці. Окремою військовою організацією було т. зв. Вільне Козацтво, що мало бути селянською міліцією. Початок Вільному Козацтву дав

ЄВГЕН КОНОВАЛЕЦЬ
Командант Січових
Стрільців

ще З'їзд Вільного Козацтва в Чигирині (16 жовтня 1917). Була тоді вибрана Генеральна Рада Козацтва, що підлягала Генеральному Секретареві внутрішніх справ, а від січня 1918 — секретареві військових справ. Щодо добровольчих частин, то з них найвидатніші були Гайдамацький Кіш Слобідської України і особливо сформовані з полонених українців австрійської армії Січові Стрільці під командою полк. Євгена Коновальця та його начальника штабу полк. Андрія Мельника. Світло вписався в історію України і Помічний Студентський Курінь, що майже ввесь загинув у героїському бої під Крутами (28 січня 1918).

Щодо міжнародних зв'язків, то 24 грудня 1917 р. Центральна Рада надіслала ноту до всіх воюючих держав, закликаючи їх укласти мир "без анексій та контрибуцій". Після переговорів французький міністр закордонних справ Пішон заявив 5 січня 1918 р., що французький уряд входить у дипломатичні взаємини з Україною. Одночасно уряд Великобританії призначив Піктона Баге своїм представником в Україні.

Діяльність Центральної Ради набувала все більшого розголосу за кордоном і серед народів колишньої царської Росії. Саме цей факт най-

більше докучав большевицькому урядові. Коли большевикам не пощастило опанувати Центральну Раду зсередини, вони стали посилено готуватися до військової окупації України.

17 грудня Рада Народніх Комісарів у Петрограді надіслала українському урядові ультимат, в якому вимагала, щоб Україна не пропускала через свою територію донських козаків, які верталися з фронту на Дін, а також, щоб український уряд не роззброював збільшевичених військових частин, а вже роззброєним повернув зброю. Український уряд відкинув ультиматум, і це було формально початком українсько-большевицької війни, що її большевики провадили від імені створеного ними в Харкові маріонеткового "Центрального Виконавчого Комітету України" та "Народнього Секретаріату України".

Становище большевиків полегшувалося тим, що вони спиралися на частини російської червоної армії, які наступали на Лівобережжя. 25 грудня добре озброєна 30-тисячна армія під керівництвом В. Антонова-Овсієнка виступила на Україну. В запіллі большевики організували повстання. Під впливом досконалої большевицької пропаганди розкладалися українські військові частини. Лише деяким із них пощастило пробитися до Києва. Отже постійну й надійну силу Центральної Ради в Києві становили лише добровольчі частини та Вільне Козацтво робітничого куреня. 26 грудня большевики зайняли Харків, а майже за місяць (20 січня) вдерлися до Полтави. Друга північна група большевиків напередодні зайняла Глухів.

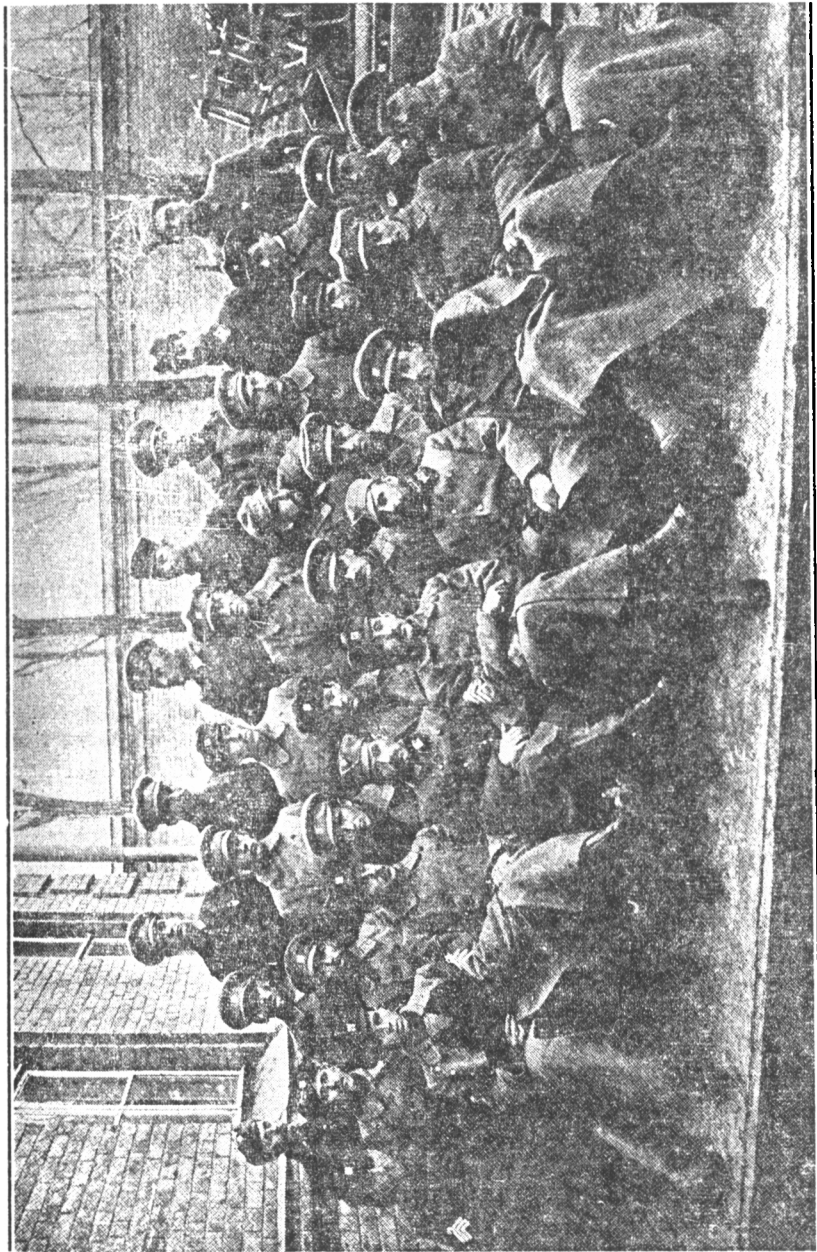
У таких винятково тяжких обставинах 22 січня 1918 р. у Києві пролунали знаменні слова IV Універсалу:

"Український Народе! Твоєю силою, волею, словом утворилася на українській землі свобідна Українська Народня Республіка. Здійснилася давня мрія Твоїх батьків, борців за волю й право робучого люду. Та в трудну годину народилася воля України. Чотири роки жорстокої війни обезсилили наш край і нарід. Петроградський уряд народніх комісарів виповів війну Україні. Ми, Українська Центральна Рада, робили всякі заходи, щоб не допустити до братовбивчої війни двох сусідніх народів, але петроградський уряд не пішов нам назустріч і веде далі криваву боротьбу з нашим народом і республікою... Крім цього петроградський уряд проволікає заключення миру й закликає до нової війни, називаючи її "святою". А щоб ні російський, ні ніякий інший уряд не ставив Україні перешкод в установленні того бажаного миру, для того, щоб повести свій край до ладу, творчої праці, закріплення революції й нашої волі, ми, Українська Центральна Рада, оповіщуємо всім громадянам України:

Віднині Українська Народня Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу.

З усіма сусідніми державами, а саме Росією, Польщею, Австрією, Румунією, Туреччиною й іншими ми бажаємо жити в згоді й приязні, але жадна з них не може вмішуватися в життя самостійної Української Республіки".

Цим універсалом перейменовано Раду Генеральних Секретарів на Раду Народніх Міністрів, якій доручено якнайскоріше довести переговори з центральними державами до успішного кінця, вжити рішучих

СТАРШИНИ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ З ПРЕДСТАВНИКАМИ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ (Київ, весною 1918 р.) В першому ряді в середній частині полк. Є. Коновалець, зліва від нього ог. д-р Никифор Гір-няк, передостанній зправа полк. А. Мельник, останній полк. Р. Сушко.

заходів для оборони України від московських наїздників та провести вибори до Української Конституційної Асамблеї. В універсалі накреслено теж плян розбудови української культури й господарства.

Проголошення IV Універсалу, недивлячись на виключно несприятливі обставини, спричинені війною з большевиками, викликало величезний ентузіазм серед українського народу. Але воно викликало й потвоєне зусилля большевиків, щоб повалити як можна скоріше молоду державу. 27 січня об'єднані три групи большевицьких військ під командою генерала Муравйова рушили на Київ, розбивши по дорозі невеличкі частини Студентського Помічного Куреня, що заступили їм шлях до столиці під Крутами (28 січня). Геройський бій під Крутами викликав у Києві нову хвилю завзяття й патріотизму.

Але заворушилися і ворожі сили. Заохочене наступом большевиків, чужонаціональне робітництво в Києві підняло 29 січня большевицьке повстання. Повстанці захопили ряд важливих об'єктів, насамперед арсенал. Завдяки енергійній протиакції українських частин, повстання ліквідовано.

Проте Києва не пощастило втримати і під переважаючими десятикратно силами большевиків, український уряд залишив столицю 9 лютого. Центральна Рада переїхала до Житомира, де створилися відносно спокійніші обставини, бо українські війська таки зупинили наступ большевиків.

У Києві ж, куди вдерлися большевицькі війська, почалися масові розстріли українського населення...

* * *

Перший рік української революції закінчував свій славний шлях. Це був рік справжньої епопеї, успіхів і невдач, досягнень і недоліків, конфліктів свідомості й несвідомості. Але він залишив найбільший слід у ході всієї української революції.

Другий рік української революції почався Берестейським миром (9 лютого 1918 р.), яким центральні держави офіційно визнали політичну незалежність і територіальну суверенність Української Народньої Республіки. У слід за ними пішли й нейтральні держави, нав'язуючи з молодого українською державою дипломатичні й консульські взаємини. Зайво підкреслювати вагу й значення цього першого від віків міжнароднього акту України. Цей рік приніс теж світлий день 1 листопада, коли у Львові проголошено державну самостійність і для західньо-українських земель. Ця подія завершилася величною датою 22 січня 1919 р. — проголошенням соборности всіх українських земель.

Третій рік продовжував фазу героїчного змагання з окупантом, що триває й по сьогоднішній день.

Можна критикувати перший український парламент — Центральну Раду за недостатню працю над організацією українського війська або за надто ліберальне становище супроти Тимчасового Уряду, але не можна забувати основного, як зазначалося раніше, що “з нічого був створений новий світ”. З різноманітних просвітянських товариств виросла держава, з національності виросла нація. За цей рік величезну еволюцію в своєму зрості проходила кожна українська людина — від осіб, яких доля поставила на чолі першого парламенту України аж до звичайних громадян, які зрозуміли, що Українська Народня Республіка стає суверенною державою українського народу.

Д-р М. І. МАНДРИКА

СИМОН ПЕТЛЮРА

Доба, в якій діяв Симон Петлюра, — це золота доба в українській історії, доба могутнього пробудження велетня-народу від тяжкого сну неволи, доба розриву пут чужого панування, економічного визиску й гноблення — до радісних, соняшних днів національної свободи, в якій Україна мала б цвісти як розкішний сад — велика, багата, вільна й щаслива держава, під ясным блакитним небом і теплим золотим сонцем.

Доба, якої український народ чекав коло 300 років!

І хоч наша радість окроплена сльозами й кров'ю — ми щасливі, що жили й діяли в цій великій добі.

Ця доба дала нам плеяду великих національних імен, рівних у заслугах і славі найкращим іменам світової історії, дала нам тисячі й тисячі національних лицарів, що віддали свої серця й життя за свободу України.

А серед них, як зоря над зорями, сяє ім'я Симона Петлюри.

— — — — —

Кажуть, що про тих, які відійшли у вічність, треба говорити *nihi nisi bene* — нічого крім доброго, а я буду говорити про б. п. Симона Петлюру *nihi nisi veritas*, нічого крім правди, бо правда не зробить кривди безсмертній пам'яті його, а навпаки — вона очищує його ім'я від туманів ігноранства та засліплення.

В моїй пам'яті ввесь час стоїть соняшна усмішка молодого Симона Васильовича, як ми його звали. Цю усмішку я пам'ятаю десь із р. 1913, від зустрічі з Симоном Васильовичем в Москві, де він редагував журнал "Украинская Жизнь" — місячник в російській мові, бо лише там російська влада перепускала такі видання. Тоді Симон Васильович вів і плянував лише підготовчу працю до українського воскресення, бо ранок воскресення ще не зорів. Тоді він мріяв про видання української робітничої газети в Києві.

Але перша світова війна провозвістила цей ранок воскресення, а Симона Васильовича зблизила з озброєним, хоч і за чужу державність, українським народом. За словами поета: "Серце його прокинулось, як орел" . . . І з цього почалась його перша праця над озброєнням України, покищо психічним — освідомленням, надхненням наших вояків, ідеологічною українізацією.

Коли ж вибухла революція 1917 року, Симон Васильович був уже підготовлений зайняти чільне провідне місце в організації озброєння України. Не лише словом, не лише язиком, як багато до того бралось з голосними заявами й положливими душами, але власною участю, власним ризиком і посвятою свого життя... Він гуртує коло себе кращі фахові військові сили, і тим дає початок національно-

му війську України. Він родився для того. Я певний, що це була його історична місія.

І скоро ми бачимо його вже в бою, в огні революції й в обороні проти наступу ворогів. На чолі організованого ним Гайдамацького Слобідського Коша він перший загороджує дорогу московській навалі до Києва, загороджує ще малими силами, при великій інертності великих мас, які ще не допили келеха національної свідомості, не були ще запалені й осяяні магічним іменем "Петлюри", та не покуштували ще гіркого напою з келеха національного горя, що несла в Україну Москва на червоних багнетах.

Далі бачимо цей же Кіш, під проводом Симона Васильовича, в рятуванні самого Києва атаками на большевицькі бойові гнізда і на взятті Арсеналу. Далі бої за Київ із розбійницею армією Мурав'їова...

А в повороті до Києва (в люті 1918 р.), після часового захоплення його Мурав'їовим, коли ми наступали житомирським шляхом, гонючи перед собою 2-й большевицький гвардійський корпус, Кіш С. Петлюри, також під його власним проводом, докінчує цей корпус під Іршою і першим вступає до Києва, щоб не дати цієї чести німцям, які наступали за нашими спинами.

Як відомо, прийшли до Києва наші союзники, німці. Справді, напочатку як дійсні союзники... Вони раді були формуванню молоді української армії для спільної боротьби з Москвою. І так, за першими формаціями, як ось дивізія ген. Натієва, кіннота ген. Петрова, творилися інші, бо ентузіязм населення був надзвичайний.

NEW ONTARIO HOTEL

206 Elgin St. Sudbury, Ont.

PHONE 5-8882

Вигідні – комфортіві кімнати.

В л а с н и к и :

В. Гладун

І. Качмар

Московські навали було відігнано за кордони України, і, здавалося, настав час творчої праці над українською державністю.

Та це не було на руку тим ворожим силам, що скупчилися в столиці України і для яких сама думка про Україну, як державу с а м о г о українського народу, була ненависною. Ці сили складали: чужі посідачі земель і дібр українського народу — поміщики й цукрові магнати, яких зігнало з українських земель воскресення України і які прагнули повороту їх панування, а з тим і повороту старої влади, що єдино забезпечувала їм це панування: з ними разом були московські колонізатори України: урядники, військові, комерсанти, професіоналісти, і взагалі чужа — московська, польська, жидівська і т. п. панівна верства. Вони ненавиділи Україну, як загрозу їх панування, і мріяли про відбудову великої Росії — коштом і на спині України.

Вони зблизилися з німецькими верхами й зробили з ними торги українською душею й українським добром: за поворот їхнього панування над українським народом німцям дозволено повну експлоатацію України.

Кажуть, що апетит приходить під час їди. Так було й із німцями: їх апетити на українське добро звели їх із ворогами України; з союзників України німці перемінилися у зрадників і ворогів. В наслідок цього силою німецьких багнетів зроблено “ку-д’ета” (coup-d’etat) — українську владу задушено. Під тимчасовою машкарою гетьманської держави почалась влада повороту до остогидлого старого.

— — — — —

Я шаную щирі політичні переконання, але я дивлюся на приклонників доби Павла Скоропадського, особливо на тих, що ніколи не були в Україні в ту добу, як на людей, що живуть марними ілюзіями. Реальність була така далека від цих ілюзій!

Правда, певна частина українських діячів-патріотів, що перебувала у великих містах на неполітичній праці, особливо в Києві, намагалася зробити все, що лише було можливе, для української справи, навіть у тих обставинах, — і вона заслуговує на щире пошану. Одначе, навіть ці діячі не мали можливости знати правду про страшну реальну дійсність поза великими містами, — а тому й оцінити належно дійсну суть німецького “ку-д’ета”. Преса була цензурована й вісток про страшні знущання й екзекуції по цілій Україні цензура не перепускала.

Як член Центральної Ради, що мав місію організації спротиву німецькому перевороті, я був зараз же проголошений поза законом, і мій дім на провінції, в сотні кілометрів від Києва, де думали мене захопити, був оточений німецькою вартою. Одначе, я був поза домом, в об’їзді, а під домашній арешт попала моя дружина. Коли ж її наші друзі зуміли таємно вибрати з дому, то німці помстилися на її братові, тоді студентові медицини, а пізніше докторові Миколі Сікорському (брат по матері) і на моєму племінникові, пізніше директорові семирічної школи, Свиридові Ченчикові. Їх, як спомагачів виїзду моєї дружини, було заарештовано, тяжко побито й вивезено до Німеччини. Тим часом я знайшовся в Києві (вже нелегально). Тоді я одвідав Симона Васильовича, який у тому часі був головою Київського Земства (на канадійську міру — головою провінції). Пригадую його з цією ж со-
няшною, але дуже сумною усмішкою. Він радив мені (як і інші мої

приятелі — Дм. Дорошенко, Хр. Барановський, Ів. Черниш і ін.) виїхати з Києва на провінцію як найскорше; сам він сподівався арешту з дня на день. Про свою візиту у гетьмана казав між іншим, що на його запит, чому гетьмана стережуть німці, гетьман відповів, що він сам того не знає. Влада була не в гетьмана, а в когось іншого.

* * *

Я виїхав. Симон Васильович незабаром був заарештований, як найбільш небезпечна для режиму особа, і, як відомо, пробув під арештом у в'язниці чотири місяці. Арешт переводили німці.

Те, що я бачив по всій Україні (Поділля, Київщина, Херсонщина і Катеринославщина) дало мені страшний образ неприкрашеної порожніми словами дійсності й сформулювало назавжди мої переконання. Під протекцією німецьких багнетів, на села налітали ватаги озброєних викидьків війни різних чужих рас, найнятих поміщиками, які верталися до своїх маєтків. Биття, знущання, оргії, розстріли, палення хат, нищення цілих сел гарматами... Грабування худоби й всякого добра...

Хто не бачив цього, то тяжко йому уявити всі ті знущання, глум і приниження людської і національної гідності, які чинилися над українським народом саме після того, як він зазнав радість національної свободи, як він загорівся такими великими й ясними надіями на свою волю й державу... І ось тепер його, б'є, мучить і грабує чужий зайда іменем "української держави"... Треба було бути тоді серед народу... Я був... я бачив.

ЗА ШВИДКОЮ ТА СОВІСНОЮ ПОСЛУГОЮ З ДІЛЯНКИ ЧИЩЕННЯ

звертайтеся до:

LEBEL & FILS LTD.

CLEANERS

142 Eure St. — Phone OS 3-9535

Sudbury, Ont.

**Journal Printing
Co.**

9 Beech E. — Tel. 37127

Sudbury, Ont.

ВИКОНУЄМО РІЗНІ ДРУКАРСЬКІ
РОБОТИ

**A. Lafrance & Sons
Ltd.**

MANUFACTURING FURRIERS

8 Durham St. N.

SUDBURY, ONTARIO

**CHARLES BELL
REAL ESTATE**

Sudbury, Ont. — Phone OS 33631

Коли купуєте або продаєте хату,
крамницю і т. п., заходьте до нас.

МИ ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ

Точна і скоро обслуга

Як страшна чорна хмара лягло це над Україною! Безмежне розчаровання, навіть безнадійність принесла ця огидна дійсність... І якою радістю було велике всенародне повстання проти нового гноблення. Я записав тоді ці переживання так:

Обходючи руїни сел твоїх,
Проходячи крізь хресні твої муки,
Крізь оргії катів твоїх сліпих,
В відчаї тяжкому ламав я руки!

Не від жалю... До сліз я став глухий...
Ні! — Що, як ти знеможений не встанеш,
А зігнешся ізнов, як раб німий
І пів-слова катам твоїм не скажеш!

А ти нам радощі ясні приніс,
І в радощах стаєм ми на коліна...
Із крові, попелу і сліз
Встає, як сонце, Україна!

* * *

Симона Васильовича випустив гетьман із тюрми саме перед великим повстанням проти його безвладної влади. Німці, основа цієї влади, слабли, і гетьманський уряд відчував наближення катастрофи. Все ж Симона Васильовича випустили лише під дужим тиском провідних кол українського суспільства в Києві.

Скоро П. Скоропадський проголосив злуку України з Росією. Не маючи за собою українського народу, вхопився за мертво марево “великої Росії” і впав у порожнечу.

Цей крок, — за словами чесного гетьманця, проф. Д. Дорошенка — зрада, — Скоропадського став останньою краплею в терпіннях українських патріотів. Український Національний Союз став на чолі великого народного руху. С. Петлюра повів війська на Київ. Його ім'я осіяло всю Україну.

* * *

Ще й тепер є блудні голоси про те, що в будові української національної держави не треба було б відбирати, себто націоналізувати (тоді казали — соціялізувати), панських земель. Яке трагічний блуд! Та жез Україну, в історичному процесі поневолення, було ограблено її гнобителями - завойовниками. Вільні землі Війська Запорізького, козацькі землі, землі вільних посполитих — було відібрано Москвою, Польщею... було відібрано від українського народу й віддано московським, польським, німецьким і іншим зайдам... Українському народові не було не тільки плачено жадного “викупу”, а навпаки — в додаток до землі чужим зайдам віддано і самий нарід у рабство. То від кого ж український народ відібрав свої землі? — Від чужих грабіжників і п'явок на українському тілі: Браніцьких, Гіжницьких, Ржепецьких, кн. Трубецьких, Гончакових, Шостакових і їм же нема числа.

Як же можна уявити собі відбудову України з залишенням основного джерела існування її народу в руках чужих займанців, визискувачів, нащадків і правопріємців тих, про яких Т. Шевченко писав, що вони з українського народу “лій топили”...

Золота доба відродження України є добою повалення неволі — політичної, культурної, господарської... доба відбудови великого на-

ціонального господарства, що зветься д е р ж а в о ю. І це було й є гаслом і змістом великої української революції. Без цього не може бути національної суверенної України.

* * *

Казали, і дехто і тепер ще пробує говорити, що повалення Скоропадського зруйнувало українську оборонну силу. Правда ось яка:

Уряд Скоропадського мав коло себе лише так званих “Сердюків”, яких на папері мало бути 10,000, але яких стільки не було, а те, що було, перейшло на сторону народнього повстання — до Директорії. Розробленого за часів Скоропадського українськими патріотами плану 24 дивізій українського національного війська німці не дозволили здійснити; навіть відіслали до резерви всіх молодих українських старшин, бо німці бачили яку небезпеку матимуть в українському національному війську після того, як зрадили Україну. Після проголошення Скоропадським злуки з Росією коло нього залишились лише недобитки москалів та всяких інших “інородців”.

З часу повалення режиму Скоропадського починається вже цілковито епоха Симона Петлюри, епоха велетенської боротьби з новим наступом червоної й білої Москви за збереження молоді української державности, в найтяжчих внутрішніх і міжнародніх обставинах.

В цій титанічній боротьбі С. Петлюра виявив неповторену ніким із його сучасників стійкість, посвяту й витривалість, разом із виключними здібностями творця національної армії, державного мужа й дипломата. З Слобідського Гайдамацького Коша з 300 бійців починаючи, створилася могутня, високого військового рівня національна армія,

Х Л І Б

Sunbeat

С М А Ч Н И Й
бо
ДОБРЕ ВИПЕЧЕНИЙ
та постійно
С В І Ж И Й

В ПРОДАЖІ У ВАШІЙ МІСЦЕВІЙ, ХАРЧОВІЙ КРАМНИЦІ

яка нараховувала одних вищих старшин генерального штабу, себто найвищого військового вишколу, поверх 150. Таку армію могла мати лише держава, і цим С. Петлюра надав справжнє державне лице молодій Україні.

* * *

Але вернуся до попереднього.

Після арешту німецькою владою С. Петлюри, я особисто примушений був перебратися на Кубань, бо німецький наказ про мене (одну копію я маю) і про моїх двох співробітників проголошувався в російських часописах, неначе слідував за мною, де б я не перебував.

На Кубані я застав глуху, але гостру боротьбу між козацьким урядом Кубані й білогвардійською армією Денікіна. Білогвардійці не зважали на гетьмана, але вбачали на Кубані тінь Петлюри.

Я ввійшов у склад української гетьманської місії, що прибула на чолі з бароном Боржінським. Для мене це було парадоксом, але бар. Боржінський, щирий український патріот, уговорив мене увійти до місії радником. Після повалення гетьмана, місія бар. Боржінського признала над собою владу Директорії й стала її дипломатичним представництвом. Одначе скоро, завдяки подіям, що розвивалися бистрим темпом, бар. Боржінський вирішив виїхати до Києва, зложивши формальний протест Кубанському урядові проти перебування на його території ворожих Україні сил. Виїхав він через Дон (Всеволокоє Войско Донское). Поради Кубанського уряду й Донського отамана ген. Богасвського не їхати через денікінський фронт не вплинули на барона. Він виїхав у своєму дипломатичному вагоні з радниками — Андрієм Теслею та Миколою Левицьким (артільним батьком). На станції Юзівка (тепер Сталіно) частини армії лютого україножера, ген. Май-Маєвського, вагон української місії відчепили, барона Боржінського заарештували, судили і там же розстріляли, як “петлюрівця”, зрадника Росії. Інших двох відпустили. Я переводив потім неофіційне слідство й тому знаю цю трагічну справу.

Незабаром Денікінська контр-розвідка почала робити вбивства чільних кубанських козаків. В Ростові на Дону вона організувала й виконала вбивство найчільнішого кубанського провідника, Степана Рябовола, голови Кубанської Крайової Ради (сойму) за “петлюровщину”. І в цій трагічній справі я робив неофіційне слідство. Аж у Болгарії, п'ять років пізніше, я знайшов убивника, ротмістра лейб-гвардії царського полку, Дм. Бологовського. Він власноручно написав своє зізнання. Копію його я маю в своїм архіві.

Так широко сягав вплив і ім'я Симона Петлюри, викликаючи лють і страх у ворогів України.

* * *

Симона Петлюру обвинувачували в договорі з Польщею (Варшавський договір), ніби на шкоду Галичині. З близькозорої позиції це так. Але по суті цей договір показує лише конструктивність і стратегічний хист Петлюри. Він бачив, що Україна не може втриматись, воюючи на всі боки. Десь мусіла бути точка опертя. Як сказав Архімед: “Дайте мені точку опертя, і я переверну світ”. У війні, коли немає точки опертя, не перевернете ворога. В історії інших народів бачимо, що так поступали найбільші стратегічні та дипломатичні генії. Маємо при-

клад із розбудови Італії. Її будівничий геній, Кавур, — сказати б — італійський Петлюра, — мусів тимчасово віддати Франції малу частину Італії, Савойю і Ніццу, щоб здобути, за допомогою Франції, Ломбардію від Австро-Мадящини. Тим способом він здобув Ломбардію, а пізніше Савойю й Ніццу. Подібну справу мав і Бісмарк, об'єднуючи Німеччину. Але вони мали щасливі обставини — не мали зовнішніх ворогів поза своїм головним ворогом. Україна ж була оточена лише ворогами.

Не Москва, не Польща подолали Україну, — вони самі не були в силі того зробити. Незвичайно велика й могутня була сила відпорності українського народу, незвичайний героїзм і посвяту виявили українські війська, тримаючи фронти без зброї, в гарячці тифу, без медикаментів, навіть без перев'язок на рани.

Україну загубила безпринципова, аморальна Антанта (західні великі держави), а особливо — французький диктатор, Клемансо, якого прозвано "тигром". Він може й був тигром, звіриною, а треба було бути людиною та й ще високих моральних якостей і високої мудрости. Але світ судила звірина. Бритійський Лойд-Джордж дався обдурити та й взагалі був байдужим поза випомповуванням контрибуцій із Німеччини та створенням балтійських держав, які потрібні були Англії. Америка була просто дитиною в політиці. У своїх 14 точках американський президент Вилсон намагався лише про одне — створення Польщі, бо він це пообіцяв Падаревському, гру якого дуже любила пані Вилсонова. Отже, тигр робив своє діло. Він наказав німцям, при відступі з України оголосити її від усякої зброї (а Москва лише цього й че-

КУПУЙТЕ ЗАВЖДИ У "КОКРЕЙН"

Cochrane's

RETAIL STORES

- SUDBURY
- COPPER CLIFF
- LIVELY

ДОБІРНОЇ ЯКОСТІ
МОЛОЧАРСЬКІ ПРОДУКТИ

з давен-давна введені
на ринок через

COOPERATIVE DAIRY

231 Spruce St. — Phone OS 5-9485

Sudbury, Ont.

В справі купна деяких товарів
здавайтеся до

SIMPSONS SEARS
RETAIL STORE

120 Durham St. South — Phone OS 58344

Sudbury, Ont.

Для своєї вигоди покористуйтеся
нашим каталогом для покупок. Лише
потелефонуйте замовлення на
число OS 58344

EDWARDS

HARDWARE

Sudbury Limited

69 Elm St. West — Phone OS 3-9521

Automotive Division — 45 Elm St. W.

Chelmsford, Ont.

кала), він замкнув Україну від світу, щоб задушити її в тифі й беззбройності, він пустив на Західні Українські Землі перфектно озброєні війська Галлера, підсилював московських білогвардійців, і таким чином віддав Україну московським червоним людоморам.

Україна впала, але в честі й славі, за заповітом князя Святослава "умрем та не осоромимо землі руської". Але вона повалила за собою й Францію. Кажуть, що є історична Немезіда. Але я вірю у Великий Моральний Закон Одвічності, який спрямовує людину, народи й світ до вищих ідеалів — поволі, може не тими дорогами, що їх ми хочемо...

Франція, встроивши ніж у спину Україні, думала одгородити себе лінією фортець Мажіно та підпертися такою ж неморальною Польщею. Але дістала страшну науку — вона пережила нечуваний сором поразки від Гітлера. Заплатила за це й Британія, за словами Чорчила, сльозами, кров'ю й потом. Америка ще й тепер платить.

Генерал Удовиченко в своїй книзі "Україна у війні за державність" каже, що коли б Антанта зрозуміла вагу України, то не було б тепер ССРСР. Але я до цього додаю, що коли б була Україна, то не було б не тільки великого й страшного червоного звір'я, що показав спосіб поїдати людей, але не було б і Мусоліні, що став першим учнем Москви, не було б і Гітлера, що прийшов другим.

Рука, що виконала найбільш безчесний і дикий злочин над бл. пам'яті Симоном Петлюрою, вчинила нечуване зло своєму народові. Він несе свою кару в акції Морального Закону Одвічності, почавши з страшних жертв Гітлерові.

У світлі історичних подій і злочинної аморальності тодішніх великих світу, Україна стоїть як сонце над світом, велична й прекрасна в своєму героїзмові і в своїх стражданнях. Їй належить будучність.

І ми, і наші покоління, повинні бути гордими й щасливими, що ми українці.

А свята душа великого будівничого й мученика України, чистого серцем Симона Петлюри, вітає там, де призначено вітати душам чистих серцем, що за словами Святого Письма, узрять Бога.

Хай же безсмертне ім'я Симона Петлюри буде горіти в кожному українському серці і в серцях всіх грядущих поколінь.

M & M

DELICATESSEN AND MEAT MARKET

Phone OS 3-7425

370 Montague Avenue — Sudbury, Ont.

MELODY MUSIC STORE

45 Durham St. S. — Sudbury, Ont.

МАЄМО УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ

МОРОЗИВО

це наша спеціальність!

SILVERWOOD DAIRIES LTD.

Sudbury, Ont. — Phone: OS 37212

RITARI AGENCIES, LTD.

В справах Вашого забезпечення
телефонуйте OS 5-5685

Insurance & Travel

7 Cedar Street — Sudbury, Ont.

"НАША ЦІЛЬ — ОХОРОНА ВАС"

За якісними матеріалами по уміркованих цінах... звертайтеся до

THE WAHNAPIITAE LUMBER CO. LTD.

Поверніть одну милю на схід від Ванапіта при шляху ч. 17.

Безплатна доставка в районі Содбурн
Телефонуйте 694 — Питайте за 231
Це без оплати!

WAHNAPIITAE, ONTARIO

ACME PRINTERS LIMITED

ДРУКАРИ — ЛІТОГРАФИ —
МИСТЦІ

164 Elm St. E. Phone 5-7073

SUDBURY, ONTARIO

ERNIE'S SIGNS LIMITED

NEON SIGNS MANUFACTURERS

16 Young Street North

SUDBURY, ONTARIO

Phone OS 5-7568

Nickel Range Hotel

TELEPHONE OS 3-1831

SUDBURY, ONT.

R. A. ROULEAU

УПРАВИТЕЛЬ

Українська Кооператива В СОДБУРИ

320 FROOD ROAD

SUDBURY, ONT.

ГРОСЕТЕРІЯ І М'ЯСНІ ВИРОБИ

СКОРА І ЧЕМНА ОБСЛУГА

Телефон OS 4-1993

With the Compliments of

Interlake Tissue Mills

CO. LIMITED

330 BAY ST.

TORONTO, ONT.

862 Bourke St.

North Bay, Ont.

СТЕПАНІЯ САВЧУК
голова ЦУ ОУК

ОУК у Західній Канаді

(Враження з організаційної поїздки)

Як членка Центральної Управи Організації Українок Канади від початку її існування, я мала можливість досить часто відвідувати Відділи ОУК у східній Канаді. Однак, з різних причин, не було нагоди відвідати наші клітини в західній Канаді, крім Вінніпегу. Тож коли восени 1955 р. заплановано відбутися З'їзд Українського Національного Об'єднання і Братніх Організацій західньої Канади в Едмонтоні, то — незважаючи на перевтому підготовкою Ювілейної Конференції ОУК у Торонті й на не дуже сприятливий стан здоров'я — я постановила поїхати на цей З'їзд, а при цій нагоді відвідати Відділи ОУК бодай у більших центрах західньої Канади. Таким чином я хотіла нав'язати живий контакт із нашим членством, почути особисто побажання Відділів до Центральної Управи, щоб опісля, відповідно до вимог і потреб, Центральна Управа могла давати Відділам вказівки й допомогу. На жаль, неможливо було відвідати всі наші клітини на Заході, бо величезні простори, що ділять одну місцевість від другої, вимагають багато більше часу, ніж на сході. За час моєї ціломісячної подорожі я відвідала такі місцевості: Едмонтон, Ванкувер, Вікторія, Реджайна, Саскатун, Геффорд, Вінніпег і Сент Бонифас.

Хто побував на заході, той знає, що величезні простори й відмінні обставини є причиною, що організаційне життя там дещо інакше, ніж на сході Канади. Однак мушу з радістю ствердити, що в кожній місцевості, де я перебувала, зустрічала я скрізь членок і членів, відданих серцем і душею українській справі й своїй організації. Багато з них уже довгі роки, а деякі понад чверть століття трудяться на організаційній ниві, але не спочивають і не сходять із шляху, на який раз вступили. Правда, іноді трапляються і такі, що своїм безділлям і байдужістю зупиняють розвиток організаційної діяльності. Але треба вірити, що ідейні й щирі українські патріотки, які за ціль свого життя поставили собі службу своєму народові, зуміють побороти всякі перешкоди, а їм на допомогу прийдуть такі ж нові народні працівники, що змагатимуть до досягнення цілі, для якої наші організації постали.

У тому самому часі відбували організаційні поїздки тодішній голова КЕ УНО мгр. В. Гультай і секретар КЕ УНО п. С. Паладійчук, які теж узяли участь в едмонтонському З'їзді. На З'їзді були також представники ГУ УСГ і КУ МУН. З'їзд був успішний як під оглядом ділових нарад, так і імпрез. На ділових нарадах присвячено пильну увагу таким справам: збереження українства в Канаді, нашої молоді, нашої культури, поширення наших клітин у західній Канаді, посилення організаційної діяльності у Філіях УНО і БО, допомога визвольним

змаганням українського народу. Ці справи широко обговорювано на З'їзді й намічено пляни для їхньої якнайуспішнішої реалізації. Під час З'їзду відбувся бенкет, який звеличав своєю присутністю губернатор Алберти д-р Бовлен. Це перший раз в історії українців Канади на українській імпрезі був присутній представник Королеви, і тому треба це вважати за дуже великий успіх українців Алберти. Крім губернатора й його ад'ютанта, були присутні: міністер освіти, о. мітрат Лаба (заступав Єпископа Ніля), представники Української Православної Церкви, посли й інші достойні гості. Під час З'їзду відбулися окремі сесії Братніх Організацій, у тім і сесія Організації Українок Канади. Сесія ОУК присвятила свою увагу питанням посилення організаційної діяльності, збільшення рядів ОУК, приєднання молодого жіноцтва в ряди організації, виховання молоді, поширення й уліпшення журналу "Жіночий Світ" і ін. У зв'язку з цими справами намічено низку проєктів і плянів.

На закінчення З'їзду Відділ ОУК в Едмонтоні відсвяткував 25-літній ювілей Організації Українок Канади чайною гостиною при участі численного членства ОУК, представниці СФУЖО пані І. Павликовської, представниць інших жіночих організацій, представників КЕ УНО, ГУ УСГ, ЦУ ОУК, КУ МУН, делегаток і делегатів З'їзду й Провінційної Управи УНО. Треба підкреслити велику допомогу в підготові З'їзду, бенкету й чайного прийняття зо сторони членок ОУК, а зокрема членок Молодечого Відділу ОУК. Англомовна преса широко звітувала про ювілейні святкування ОУК, як теж про З'їзд УНО і БО в Едмонтоні.

MORRISON PLUMBING and HEATING

(SUDBURY) LTD.

164 Elgin Street — Tel. Office 4-4782

БЛЯХАРСТВО — ЗАКЛАДЕННЯ
ВОДОПРОВОДІВ — ОГРІВАЛЬНА
СИСТЕМА — СТОКЕРИ — ФОРНЕ-
СИ НА ОЛИВУ — ВСІЯКОГО РО-
ДУ ПОПРАВКИ.

W. Bruce Martin

INSURANCE — REAL ESTATE

67 Elm East — Phone OS 4-0735

Evenings: G. M. Paterson OS 5-8708 —
Pat Martin OS 3-7211

Sudbury, Ont.

НАЙЛІПШИЙ НАПИТОК
це

Кока-Кола

Nickel City Beverages Ltd.

294 ELM ST. E.

SUDBURY, ONT.

Після З'їзду я поїхала до Ванкуверу, до якого — з уваги на велику віддаль — не мають змоги навідуватися частіше представниці ЦУ ОУК. У Ванкувері є українська католицька й православна церкви. УНО має найбільшу домівку, в якій відбуваються всі більші українські імпрези. Користаючи з мого приїзду, членки ОУК підготували ювілейні святкування. У неділю, 16 жовтня, перед бенкетом голова КЕ УНО мгр. В. Гультай виголосив доповідь на тему "Сучасне положення України і УНО", яку присутні вислухали з великим зацікавленням. Після доповіді присутні залишилися на ювілейних святкуваннях ОУК, що тривали до год. 10 веч. І тут знову я мала нагоду зустрінути представниць інших жіночих організацій і громадських установ не тільки з Ванкуверу, але й з поближких околиць, як Нью Вестмінстер і Лулу Айленд. Дуже миле враження зробив на мене виступ дітей із Нью Вестмінстер і Лулу Айленд, а особливо деклямація сина пані Данилів, учительки з Нью Вестмінстер.

Коли взяти на увагу, що українці почали поселюватися в Бритійській Колумбії далеко пізніше, як в інших провінціях, то справді треба радіти, що куди тільки доля українців занесе, вони скрізь намагаються розбудувати українське національне, культурне й релігійне життя, докладають зусиль до збудування своїх церков та українських домів, в яких наша молодь могла б виховуватися на добрих громадян цієї країни та свідомих, ідейних українців.

Бувши у Ванкувері, не могла я оминати нагоди, щоб відвідати і Вікторію, де живе кілька членів УНО. Вікторія — столиця Бритійської Колумбії — прекрасне чистеньке місто, положене на острові. На жаль, там живе дуже мало національно думачих українців, ледве кількадесят родин. Завдяки зусиллям українського католицького священника і тих нечисленних українських громадян, побудовано маленьку українську католицьку церковцю, біля якої знаходиться скромне мешкання для о. пароха й невеличка домівка. У цій домівці промовляла я і промовляв голова КЕ УНО. Між присутніми був і о. парох, який докладає тут усіх зусиль, щоб розбудувати церковне життя. Окрему увагу присвячує він молоді й сам навчає її української мови. У розмові після доповідей я довідалася, що у Вікторії національно думачі українці не мають своєї організації, але комуністи мають свою домівку, в якій ведуть українську школу, танки й т. п., чим притягають до себе нашу дітвору. На такі місцевості треба звернути пильнішу увагу. Розуміється, до цього потрібно матеріяльних засобів і відповідних людей.

З Ванкуверу я виїхала до Реджайни. Там УНО має свою вже виплачену домівку. З членством ОУК я зустрілася в домі п-ва Хариків, де я гостувала. Згодом зустрілася я і з членством УНО і БО в залі УНО. Довідалась я, що в Реджайні дуже жваву діяльність проявляє Відділ МУН. У Реджайні є всі можливості для розгорнення праці, але потрібно більше людей, які б давали ініціативу до цього.

З великим зацікавленням побачити Саскатун, колишній центр наших організацій, прибула я 22 жовтня до того гарно положеного міста в Саскачевані. Із зворушенням оглянула я першу домівку, побудовану Українською Стрілецькою Громадою в Канаді й названу Українським Національним Домом ім. Біласа й Данилишина. До збудування того дому причинилося наше членство в цілій Канаді, в тому й Жіно-

че Т-во ім. О. Басарабової в Торонті, призначивши половину приходу з вечорниць на будову того дому (другу половину призначено на Визвольний Фонд). Праця ОУК і БО в Саскатуні досить пошквалена. УНО провадить свої власні радіопередачі, що уможлиблює пропагування українських національних ідей. Мило заскакує тут факт, що велике число українок і українців з третьої іміграції щиро приступили до праці в наших рядах. Першого дня я мала нагоду зустрінутись з членками ОУК у гостинному домі п-ва Дершків, а другого дня з членством ОУК і БО та ширшим громадянством в УНДомі. Під час перебування в Саскатуні я гостювала в домі п-ва Лащуків.

Завдяки д-рові Дершкові й його дружині, що ласкаво потрудилися своїм автом, змогла я відвідати Геффорд, про який я так багато доброго читала в нашій пресі й чула з уст тих, що колись там мешкали. Геффорд віддалений від Саскатуни около 70 миль — віддаль невелика на наші торонтонські відносини, але, коли доведеться їхати т. зв. "фармерськими" дорогами, то мимохіть створюється враження, що ці милі значно довші.

Геффорд замешкують майже самі українці, так що за будь-якими інформаціями можна на вулиці звертатися до прохожих українською мовою. Тут українці відзначилися дуже великою громадською активністю. Був тут теж дуже діяльний Гурток УСГ.

Завдяки заходам пані Ковальської, дружини місцевого лікаря, зійшлося певне число жінок. Після моєї доповіді й промов д-ра Дершка,

EXCAVATING

Викопування фундаментів під будинки
виконує швидко і дешево
LARCO CONSTRUCTION CO. LTD.
186 Dell St. — Phone: 4-0816
Sudbury, Ont.

Все, що потребуєте для спорту і рихан-
ки виберете по приступних цінах
в крамниці

English Bros — Sporting Goods
127 Durham St. — Phone: 58660
Sudbury, Ontario

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДОРОГОЦІННОСТЕЙ

JOHN BAZAR - jewellery Ltd.
100 Durham St. — Sudbury, Ont.

С Е К У Т Т І С ПЕЧИВО

повинно бути постійно
на Вашому ідальному столі.

Sudbury, Ont. — Phone OS 4-4239

БУДУЄМО ДОМИ за останніми вимогами техніки та стилю

Перебудовуємо комплетно і направляємо солідно
будинки мешканеві, торговельні та промислові.

Б Е З П Л А Т Н І К О Ш Т О Р И С И

Nu Style Construction Co. Ltd.

Stephen St.

Phone OS 4-2294

SUDBURY, ONTARIO

о. Хом'яка і пані Ковальської створено ініціативний комітет, який мав би підготувати ґрунт для створення Відділу ОУК у Геффордї.

Із Саскатуну виїхала я до Вінніпегу, щоб узяти участь у ювілейних святкуваннях ОУК, до яких так солідно приготувались членки Відділів ОУК у Вінніпегу, Сент Бонифас і Молодечого Відділу — під керівництвом містоголови ЦУ ОУК — пані Євгенії Ситник. Доложено багато труду, щоб гідно відзначити 25-ліття нашої організації та віддати належну пошану й признання піонеркам, які чверть століття тому клали основи ОУК і які впродовж усіх цих довгих років у рядах ОУК своїми трудами, жертвами та ідейністю виконували з честю обов'язки свідомих українок та добрих громадянок Канади. Святкування відбулися дуже величаво при великій участі членства ОУК і БО, голів і членів центральних установ УНО, УСГ, ОУК і МУН, голови Домініальної Екзекутиви Жіночого КУК, визначніших українських громадян та численної публіки. Про ці святкування широко згадувала не тільки українська, але й англومовна преса, поміщуючи теж низку світлин.

Крім участі в ювілейних святкуваннях, відбула я зустріч із членками ОУК у Сент Бонифас у домі голови Відділу пані Копичанської і засідання з членками Центральної Управи в помешканні редакторки "Жіночого Світу" і членки ЦУ ОУК пані Бубнюк.

Згадуючи так коротко про моє перебування між членством ОУК і БО у Західній Канаді, бажаю підкреслити, що звідусіль я винесла гарні враження й милі спогади. Скрізь членство ОУК і БО вітало мене щиро-сердечно. Кожний Відділ ОУК намагався використати мій приїзд якнайкраще, щоб дати мені можливість зустрінутись із нашим членством і з ширшим громадянством. У кожній місцевості я відбула засідання з Управою ОУК, сходини членства ОУК, на яких обговорювало справи місцевого Відділу, як теж і загально-українські справи. Всюди можна було помітити турботу про належне виховання молодого покоління, про долю українського народу й гаряче бажання допомогти українській визвольній справі. У кожній місцевості я виголошувала доповіді чи то на ювілейних святкуваннях, чи то на спеціально для цієї мети влаштованих зустрічах із українським загалом.

Крім організаційної, культурної й виховної роботи, членки ОУК у всіх місцевостях докладають великих зусиль у сплаті довгів, що тяжать на наших домівах. Твердою, дуже часто недоціненою працею вони здобувають тисячі доларів на сплату цих довгів.

Варто підкреслити ще один, дуже характеристичний факт: із звітів представників Філій УНО на едмонтонському З'їзді виходило, що в тих місцевостях, де є Відділ ОУК, там і Філії УНО проявляють жвавішу діяльність; де ж немає ОУК, там і діяльність Філій УНО слабша.

Вертаючись до Торонта, я везла з собою, крім гарних вражень і милих спогадів, також і почуття вдячності для всіх тих, що так щиро турбувалися мною й ішли мені в усьому назустріч, щоб моя поїздка була якнайуспішніша. Зокрема ж мою глибоку вдячність здобули пані й панове: Харики в Реджайні, Лащуки в Саскатуні, Трачі у Ванкувер, Суховерські, Клинчуки, О. Гладун в Едмонтоні, Король, Гайдей, Хмелик у Ванкувер, Корпусі, Пухала в Реджайні, Дершки, Жеребецькі, д-р Павличенко й його доні, Зеленко, Сенюк, Перчишин у Саскатуні, Ковальські у Геффорд, Ситники, Бубнюк і Коссар у Вінніпегу, Копи-

чапські у Сент Бонифас, як теж голови й членки Управ усіх Відділів ОУК. Невимовна моя вдячність і признання для всіх членок нашої організації за наскрізь жервенну з щирого жіночого серця працю на громадській ниві, на службі народіві й його визвольним змаганням. Цієї праці не можна ні зміряти, ні оцінити, бо вона виконувана неструдженими робітницями з почуття ідейности й патріотизму. Разом із почуттям вдячності я слала молитви до Всевишнього про благословення для всього нашого членства в дальшій праці.

Простори й багатства Канади можна збагнути тільки, переїхавши Канаду з одного кінця у другий. Я подивляла кожную провінцію, бо кожна з них має свою питому красу. І аж під час цієї поїздки я усвідомила собі повністю, до яких щасливців ми належимо, що Боже Провидіння дозволило нам жити в цій багатій і вільній країні, де ми можемо користати зо свободи, добробуту й усього того, чого не могли ми мати на нашій рідній землі — хоч і багатій, але з добра й багатства нашої землі користає окупант, а діти України живуть у скрайніх злиднях, гинуть на каторжних роботах, на засланнях у Сибірі, Соловках, Казахстані...

У дорозі згадала я відому Христову притчу про таланти, і тоді прийшло мені на думку, що й нас тут Господь обдарував талантами: дав нам волю, добробут і безжурне життя. Не закопуймо ж тих талантів, поділімся ними з нашим поневоленим народом! Нашою жертвенністю, нашим повсякденним трудом у зорганізованих рядах допоможім нашим знедоленим братам і сестрам в Україні добитися нарешті кращої долі!

Authorized B & P Bonded roof

JEAN'S ROOFING

GATCHELL, ONTARIO

Уповноважені покривачі дахів.
Плоске та гонтове покривання
нових і старих дахів.

15 річний досвід —
безплатні кошториси

Власник і управитель E. JEAN
137 Walter St. — Phone OS 3-8967
Sudbury, Ont.

Ф У Т Р Я Н И Й П Л А Щ

або іншу одержу на холодну зиму
легко виберете і швидко купите
завдяки низьким цінам у:

Johnson's Furs

16 Durham St. N. — Phone: OS 3-1331
Sudbury, Ont.

Sudbury Construction & Machinery Co. Ltd.

149 LORNE ST. S.

PHONE OS 57571

Мгр. ІРЕНА КНИШ

Жіночий рух і література

З ПРИВОДУ 70-ЛІТТЯ “ПЕРШОГО ВІНКА”

Обильна літературна продукція жінок, що найбільше проявлялася в часах між двома світовими війнами — викликувала скрізь сполох.

Алярмовано тоді про грізну інвазію жінок на літературу. Ще недавно до війни з нетасним глумом кликав визначний письменник: “Од повітря, глада, огня й війни та від жіночої літературної творчости — сохрани нас, Господи!”. А деякі літературознавці й далі впевняють, що вся світова література не понесла б найменшої втрати, якби з неї повикидати все, що панописували жінки. Іншим здаються жінки-письменниці тільки другорядними декоративними додатками, потрібними для деякої зміни орнаменту, цілком przypadкові для того, що називається глибокою еволюцією й поступом. Яку вартість мають всі того роду твердження, вистане примінити їх до наших Лесі Українки, Ольги Кобилянської чи хочби до Марії Маркович...

Все це є залишки довговічних пересудів про меншевартість жінки, а тому спрямовані на літераторок, бо жінки саме до літератури найдавніше намагалися продістатися. Власне прокрадалися вони в цю ділянку духової творчости довгими століттями.

Ще в середовіччі почали жінки свої письменницькі спроби немов за ґратами в'язниць, із-за високих рубіжних стін свого замкненого середовища, дарма, чи були це мури монастирів, чи укріплених замків. Ця “творчість” звертала увагу бібліофілів як “цікаві й забавні дурнички”. В пізніших аристократичних сальонах ці дурнички навіть слухали. Такі говорячі ляльки були слухані немов звукові меблі — а слухали їх — щоб краще придивлялись. Розуміється, така поетка мусіла бути обов'язково гарна, бо ж яке право мала вона говорити, якби не мала дару подобатися. Тому й не підносив ніхто голосу алярму проти цих нешкідливих жіночих літературних примх. Вони здавалися тільки зміною матеріялу доньок у дотеперішній професії матерів — замість вишивати шовковими нитками свої жіночі робітки — вони прикрашували, прикроювали й загострювали вроджений дар (так у жінок розвинений) власного мовлення. Тому щойно під такою рожевою ватою можна відкрити їх завуальовані оклики, їх страждання, жалі, їхню скриту за ніжним, барвистим серпанком — понуру правду.

Це був один рід стратегії жінок — продістатися до літератури. Згодом уже без неї жінки вломлюються туди галасливо й одчайдушно, цим разом переодягнені на мужчин.

Славна Христина Шведська, що покинула володарський престіл для можливости займатися умовою творчістю, недивлячись на її феноменальні знання (її обрано до Академії Наук) — вона мусіла мані-

фестувати грубу поведінку мускетера з соковитими прокльонами кавалериста й розкуйовдженим волоссям пастуха. Її подоба як письменниці передана в лицарському панцирі й зо шпадою при боці. Це вік XVII.

А всім відомо, що голосна Жорж Санд, крім мужеського імени, носила мужеські штани й для більшого фасону курила люльку, а все це на те, щоб могли свobodно творити в літературі.

Це до тої категорії явищ треба віднести й літературний псевдонім нашої авторки безсмертних Народніх Оповідань, що замість Марії Маркович переодягла себе в Марка Вовчка.

Але це були відважні й виняткові одиниці. Вся решта далі куняла сумовито й безнадійно в кутку біля вікна над ручними робітками. Вважалася далі чимсь нескінчено нижчим від мужчин, прикована на завжди лиш до домашніх обов'язків. Адже ж сотнями літ повторяла приповідка: "жінка, собака й огнище не сміють ніколи покинути хати"...

Проте в Америці й у деяких країнах Європи віддавна йшло напружене змагання за повернення людської гідності жінці, за її повноправність у житті. Це зрушення названо "жіночим рухом". І цей рух жіночий у кожному народі має свої окремі своєрідні риси.

Народився вперше ще в другій половині 18-го століття у волюбній Америці і після імпозантного Жіночого Конгресу у Філадельфії 1787 року проявився на тому континенті в найбільш "воюючій" формі з усіма признаками політичної боротьби, дислонуючи згодом могутніми організаціями, з величезними грошовими засобами для агітації й пропаганди. Американки виступали з небуденною відвагою,

BREWERS SINCE 1828

John Labatt Limited

W. ZAROSKI

27 Gemmell St. Telephone

Ferry Downe, Sudbury OSborne 3-4498

ВСІ РОДИ АСЕКУРАЦІЇ

та
ФІНАНСУВАННЯ КУПНА АВТ

**RICHARDS INSURANCE
AGENCY**

51 St. N. — Sudbury, Ont.

Phone: Office OS 3-4531 - Res. OS 3-2927

O. W. Eaton Furniture Company Ltd.

Notre Dame at Bond

TEL. OS 3-3621

SUDBURY, ONT.

КОМПЛЕТНЕ УМЕБЛЮВАННЯ

для

ХАТИ, ГОТЕЛЮ, РЕСТОРАНУ, БЮРА і ТАВОРУ

ініціативою й організаційним розмахом. Англо-саксонська жінка вела теж перед в Європі, започаткувавши жіночий рух у Великобританії кличами про політичну й економічну незалежність та оформивши себе в сильних організаціях. У Франції жіночий рух здавлений за революції — недивлячись на тодішні гасла, що “жінка має право до трибуни, бо вона його має до гілотики” — віджив від 1830 р., відбиваючись незвичайно чітко — саме в літературі.

Та український жіночий рух був таким же винятковим як винятковою є доля нашого народу.

В княжій і козацькій добі жінки письменні не належали в нас до рідкостей. З подивом стверджують це подорожники різних часів, як багато жінок в Україні знали письмо, писали й читали. В XVIII віці освіта жіноцтва мусіла бути дуже поширена, коли монах Климентій остерігає перед нею:

“Жена письменна мужем простим погорджаєт
і як простака ціле того вничигаєт.
Овшем бо праве женам письмо неприлично,
тільки оно меншизнам потребно і слічно.
А женам як пятого колеса, так треба,
а мужем всяким всюда на все то потреба.

Втрата своєї державности принесла загальний упадок і застій. Українська жінка особливо під австрійською займанщиною поділяла долю своєї посестри в Західній Європі.

Хоч відгомін “Весни Народів” дійшов був і до нашої Богом і людьми забутої галицької землі, але темнота й заскорузлість, рабство й приниженість, а з ними москвофільство й польонізація нерозривно тяжіли над українським національним відродженням, замикаючи його у вузькі межі дрібних і місцевих справ. Осторонь цього загумінкового громадського подвір'ячка — українська жінка животіє в тяжкій долі галицької селянки та сонливій глуші священничих “приходств”. Слаба, затуркана, заглиблена в своїх домашніх, дрібних інтригах і родинних сплітках, — істота неповна, недосконала, напів зайва.

У таку пору, коли, здавалось, не було ніякої спроможности для пробудження людської гідности в другій половині українського народу — з'явилася Наталія Кобринська. Вихована в освіченій та громадсько активній рідні Озаркевичів-Окуневських, з інтелектуальними, здібностями вона відкриває в затухлій стіні галицької відсталости вікна для свіжого подуву нових світових ідей. І хоч свої думки безперечно черпає з західньо-європейських ідей, в їхній реалізації стає відразу на національно-соборницький шлях. Вже в самих початках своїх змагань — відродити українську жінку за допомогою літератури — Кобринська шукає зв'язків з українками з-поза Галичини, перш за все з Східньою Україною. Готуючи видання першого жіночого збірника, вона звертається до освічених українок і веде з ними жваву переписку понад кордони чужих займанщин. Тасмними шляхами відбувалася пересилка матеріалів для цього “первоцвіту” жіночого виробу. Треба було неабиякої відваги, терпеливості й вироуміння, щоб перемогти всі безчисленні перешкоди і зовнішні, накинуті окупантами, і внутрішні, що їх створювали застарілі пересуди й страх перед будь-якими змінами. У цій підготові першого жіночого альманаху Кобринська зроби-

ла найщасливіший крок, віддавши його остаточну редакцію в руки самого І. Франка. Але й тут яка сміливість! Франко після судового процесу вважався банітом у власній суспільності. Станиславівські пані признавали, що він найспосібніший із усіх — але ж це авантюрик! “Як ми станемо з ним авантуватися, от цілий світ на нас пальцем покаже!” Кобринська зважилась сама цю справу вирішити і за це чоллом перед нею.

І ось на початку літніх вакацій у червні 1887 року появляється у Львові ця книжка.

Не місце тут докладно представити всю вартість цієї незвичайної книги. Скажемо тільки коротко, що цією книжкою вперше зголосилася до слова й заманіфестувала в цілій українській суспільності незнана, забута, подекуди погірдливо промовчувана сила. Це виступило вперше на арену суспільного життя все українське жіноцтво як повноцінний і рівновартний чинник. Бо не так створення жіночого товариства в Станиславові, що мало льокальне значення й скоро заглохло, як саме поява “Першого Вінка” була тим поштовхом, що дав русійну силу українському жіночому рухові. На ньому видно, якою непереможною духовою зброєю є — книжка. На неї піднісся крик всіх партій краю, що хотіли в ній бачити тільки відгомін власних впливів і тісних інтересів. Але нею захопилася вся молодь і понесла в життя її ідеї.

Треба піднести незвичайно добре підібрану літературну частину “Першого Вінка”, його глибоко опрацьований етнографічно-фольклорний матеріал, що відноситься до становища жінки в українському народі, знаменито опрацьовані й блискуче обосновані науково-пу-

RODGER MITCHELL, M.P.,

ПОСОЛ

164 Adie — Phone OS 3-0554

SUDBURY — ONTARIO

блицятичні статті самої Кобринської, де програму жіночого руху до волі, рівноправності й справедливості подано з такою ясністю й викінченістю, що до сьогодні ніхто не здобувся перевищити їх глибиною поставлених і розроблених у ньому питань.

З інших учасниць "Першого Вінка" поруч Кобринської треба відзначити Олену Пчілку, що не тільки збрала східньо-український матеріал, але покрила значну частину коштів цього видання. Що ж до решти авторок, то їхні імена самі за себе говорять. Це ж духовий цвіт і краса українського жіноцтва, багато з них стало гордістю й окрасою української літератури, назавжди засіли на нашому літературному Парнасі і кожен нарід міг би ними величатися. Хоч інші не розвинули своїх обдарувань, але в "Першому Вінку" вони склали свій молодечий ентузіазм, своє щире горіння для справи визволення української жінки з духових оков, наложених на неї століттями. Не вдаючись у розгляд їхніх творів згадаймо їхні імена. Отже крім Наталії Кобринської й Олени Пчілки виступили в "Першому Вінку": молодесенькі Леся Українка й Людмила Старицька, пізніше одружена Черняхівська, Ганна Барвінок, Уляна Кравченко, Людмила Березина Василевська (Дніпрова Чайка), Ольга Хорунжинська-Франко, Софія Окуневська, Анна Павлич, Климентія Попович-Боярська, Ольга Гузар-Левицька, Олеся Бажанська-Озаркевич, Михайлина Рошкевич-Іванець, Сидора Навроцька-Палій, Олена Грицай, Катерина Павлик-Довбенчук.

Іх було кільканадцять — за 70 років наш дорібок малих і великих вже не вміщається в сотнях. Але серед цієї різноманітності й багатства "Перший Вінок" не втрачає свого великого, передового місця. Хтось порівняв роковини до намиста, на якому кожний рік нанизують нові самоцвіти, перли й жемчуги. Вони бувають різної вартості й краски: рожеві чергуються з сірими й чорними. Та скільки літ не пройде, в намисті українського жіночого руху на завжди яснїтиме живою барвою найкращого самоцвіту — його величавий пролог "Перший Вінок" Наталії Кобринської й Олени Пчілки.

Телефонуйте у своїй рідній мові
СКОРА ОБСЛУГА
DE LUXE TAXI
OSborne 5-6495
SOKOLOWSKI BROS.
68 Elm St. E. — Sudbury, Ont.

Tel. 44389
LEFEBVRE'S MEAT MARKET
ТУТ ВАШ \$ МАЄ БІЛЬШЕ центів
The Old Market Site — 53 Borgia St.
Sudbury, Ont.

МАЄМО БАГАТО ДУЖЕ ГАРНИХ ПАРЦЕЛЬ НА ПРОДАЖ

в обмежених зонах

MAURICE BISAILON

ELECTRIC & HARDWARE

Val - Carou

Phone TW 7-4402

SUDBURY, ONTARIO

Desmarais & Johnson

АДВОКАТИ, ПОВНОВЛАСНИКИ,
НОТАРИ

J. N. DESMARAIS, Q.C.
IVAN S. JOHNSON, L.L.B.
На місці Mr. Kinsman-a

MACKEY BLDG.

4 Durham St. North — Sudbury, Ont.

Говоримо по українському

ЗАВЖДИ ВАМ
РАДІ

GODDARD APPLIANCE CENTER LTD.

2 КРАМНИЦІ

693 LORNE — 118 DURHAM

SUDBURY, ONT.

КУПИЙТЕ, ЩО ВАМ ПОТРІБНО
ДО БУДОВИ У

HILL - CLARK - FRANCIS LIMITED

"Where Better Home Planning Begins"

68 Lorne St. — Phone OS 4-4291

Sudbury, Ont.

Godin & Lacroix

АДВОКАТИ

Ваші правні заступники в судах для
справ: карних, цивільних, розводо-
вих і спадкових.

4 Durham St. N. — Sudbury, Ontario

SUDBURY BREWING & MALTING CO. LTD.

PHONE OS 5-7561

SUDBURY, ONTARIO

Для цілого родинного кружка!

НОВИЙ "КІНГ САЙЗ"

ORANGE CRUSH

ВИРОБЛЕНИЙ ЗО СМАЧНИХ, НА ДЕРЕВАХ ДОЗРЛИХ
ПОМАРАНЧ, ВАЛЕНЦІЯ

РОСІЙСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ ІМПЕРІАЛІЗМ

Під кінець 15 століття, коли розпалась Золота Орда, Московія під проводом великого князя Івана III оформилась вже як вільне й незалежне князівство, приєднавши до себе багато удільної території, що належала до васалів Золотої Орди. І саме цей період започаткував довгостолітній процес формування російської імперії й поклав основу для розвитку російського історичного імперіялізму, який у різній формі й виді зберігся до наших днів.

Впродовж наступних століть Московія вже виявляє агресивний апетит і завойовує та підбиває сусідні краї. І так, московські війська завойовують і приєднують до Московії в 1487 р. Новгород і всю територію аж до Арктики, 1553 підбивають Казань, 1556 — Астрахан, 1558—1561 — білоруські землі, Латвію й Смоленськ. За життя царя Івана Лютото московські війська починають підбій Сибіру, а в 1617 році Московія уклавши мировий договір із Швецією, дістає частину Карелії. Це був період зросту московської держави, яка вже починає, хоча ще не надто сміливо вмішуватися в європейські справи. Захопивши Лівобережну Україну, Московія просувається на південь, і її війська завойовують 1696 року Азов та починають бути загрозою для послабленої тодішньої турецької імперії.

Захопивши в міжчасі величезні простори аж до Камчатки, Московія закінчує на цьому свою одну, чи не найважливішу добу свого історичного імперіялізму, і виходить на арену європейської історії вже як велика імперія під новою назвою Росія, а її творець цар Петро I починає вже з розмахом “прорубувати вікно в Європу”, себто вже брати активну участь у європейській політиці. Він ще більше закріплює за Росією підбиті й поневолені народи й перемігши найбільшого в тих часах воєнного стратега, шведського короля Карла XII, започатковує нову чергову епоху російського імперіялізму, що не обмежується в рамках своєї експансії на сході чи півдні, але починає вже цікавитися Європою як об’єктом можливої майбутньої своєї експансії. Цар Петро I залишає своїм наслідникам, російським царям свій відомий політичний тестамент, у якому виразно вказує шляхи, що ними повинен йти в майбутньому російський імперіялізм не лише на сході, але й на півдні, на заході, в напрямку до Середземного моря, а теж Індії. Коли його попередники обмежувалися до підбою довколишніх країн і території, то Петро I вже накреслює широкі пляни російської експансії, що повинна поставити Росію на рівні з іншими великими європейськими державами й визначити їй місце в європейській міжнародній політиці.

В своїому тестаменті Петро I виразно зазначує, що Росія завжди повинна вмішуватися в різні європейські конфлікти, бо тим самим вона

користатиме зо сварки й послаблення своїх політичних суперників, з якими вона повинна завжди втримувати принцип імперіялістичної міжнародної політики divide et impera. Він не сумнівається, що коли його наслідники будуть придержуватись його вказівок, то Росія зможе завоювати всю Європу, і він це підкреслює в кінці свєїого тестаменту словами: “В такий спосіб Европа може й мусить бути завойована”.

Безумовно, що наступники Петра I намагались здійснювати його політичний заповіт. Вийшовши на європейську політичну арену, Росія впродовж 18 століття постійно продовжує поширювати свої кордони, підбиває й захоплює все нові й нові землі та поневолює вільні народи. Кінець XVII й ціле XVIII століття це один безперервний наступ російського імперіялізму й невпинне поширювання території російської імперії. В 1743 році Росія прилучує до себе велику частину фінської території; 1773 захоплює частину Польщі в наслідок першого поділу польської держави між її сусідами. Наступного року захоплює все лобережжя Чорного моря від Дону до Карбади, — 1775 року російські війська руйнують Січ Запорізьку, останню твердиню оборони незалежності України й Москва ліквідує зовсім самостійність України. В 1783 році Росія захоплює Крим, а 1793 року бере участь у другому розборі Польщі захоплюючи литовські й білоруські землі, а також Курляндію. 1795 року наступає третій розбір Польщі, в наслідок чого Польща перестає існувати як самостійна держава, а Росія збагачується її землями. В міжчасі вона веде підбій Кавказу й в 1891 році поне-

ELGIN HOTEL

196 Elgin St. S. — Sudbury, Ontario

— R O O M S —

Phone OS. 3-0128

KARL SEMONUK, Manager

ROYAL STUDIOS

GUIMOND PETER

PHOTOGRAPHER

375 Lafore St. — Sudbury, Ont.

Робимо різного роду фотографії

NICKEL CITY HOTEL LTD.

252 Hazel Street

Sudbury, Ont.

Денна і Нічна Обслуга Таксівами

Телефонуйте

OSborne 44248

до

QUEEN'S TAXI

16 Lisgar St. — Sudbury, Ont.

Northern Roofing & Bricksiding Co.

F. LODDER

Підприємство працює від 1936 року

**СПЕЦІАЛЬНІСТЬ — ПОКРИВАННЯ НОВИХ,
ОСТАННЬОЇ КОНСТРУКЦІЇ ДАХІВ**

Всілякі наприви дахів.

Телефонічно:

OS 31382

OS 44652

Письменно:

Box 485, SUDBURY, ONT.

волює Грузію та інші кавказькі народи. У 1828 р. Росія захоплює частину перської території, 1868 року поневолює Туркестан, Самарканд, а 1881 року захоплює всю територію Туркестану. 1900-го року окупує Манджурію.

В наслідок таких експансивних завоювань (тут згадані вони лише дуже побіжно) Росія стала величезною імперією, речником пан-славизму, а московський месіянізм проповідував ідею “Третього Риму” і “об’єднання всіх слов’ян коло великого русского народу”. Оперуючи такими хитропродуманими гаслами, Росія виступаючи на зовні під плащиком ревного захисту братів - слов’ян від австро-німецького гнету чи турецького ярма, насправді лише закріплювала свої політичні позиції в Європі. Так захоплює Росію перша світова війна й революція, яка струснула імперією й повалила царат, але ідеї російського історичного імперіялізму не згинувли в полум’ї революції, а навпаки знайшли свій яскравий вияв у советському комунізмі, що галасливо проклямував принцип відокремлення й усамостійнення народів колишньої царської імперії, але тут же цупко здавлював терором найменшу спробу відокремлення якогонебудь народу від Росії. Большевики задавили самостійність України, Білорусі, Грузії та інших народів, які почали в огні революції творити своє вільне життя на руїнах імперії. На зміну царському режимові прийшла комуністична деспотія, яка зовсім не відреклась російського історичного імперіялізму, а навпаки дбайливо його підтримала, вклавши його в рамки світового комунізму. Але цей же російський імперіялізм у своїй новій формі став уже загрозливим для всього світу, а не лише для Європи чи Азії, бо большевики покладали собі виразну ціль завоювати весь світ і до здійснення цієї мети вони постійно готуються. Сорок років тому Ленін писав гаке: “Майбутність світу залежатиме від відповіді на питання, хто в кінцевому процесі переможе й хто кого знищить — Совети капіталістичний світ чи навпаки”.

Захоплення українських західніх земель; окупація балтійських держав; поширення залізної заслони по другій світовій війні далеко в глиб Європи у виді советських сателітних країн; збільшена інфільтрація комуністичної ідеології в Азії й Африці; просування Советів на Середнім Сході — все це вказує, що російський історичний імперіялізм завуальований серпанком комунізму наступає на вільний світ. Чи цей експансивний наступ буде зупинений — покаже майбутнє.

**СПОЖИВЧІ ТОВАРИ І М'ЯСНІ
ВИРОБИ**

СКОРА Й ЧЕСНА ОБСЛУГА

Телефон OS 4-1993

**У К Р А І Н С Ь К А
К О О П Е Р А Т И В А**

в Содбури

320 Frood Road, Sudbury, Ont.

**ВСІ БАНКОВІ ОПЕРАЦІЇ
для міста Содбури і околиці**

перепроводжує

**THE TORONTO
DOMINION BANK**

North End, Frood & Gean St.

Sudbury, Ont.

Скільки Ви не щадилиби —
навіть найменші суми приймає

THE BANK OF NOVA SCOTIA

Відділ Содбурн

R. B. HALL, Manager

L. CLICHE & V. CLICHE

АДВОКАТИ, ПОВНОВЛАСНИКИ
і НОТАРИ

для справ карних, цивільних, роз-
водових, спадкових, позичкових
та інтабуляційних.

LUCIAN CLICHE B.A., L.L.B.,

VITAL CLICHE B.A., L.L.B.,

Tel. 4-2705 — 812 — 3rd Avenue
Val d'Or, Que.

В кожній порі дня

чемна і швидка обслуга
подасть Вам

- свіжі та смачні
- сніданки, обіди, вечери
- перекуси

Tea Garden Restaurant

204 Richmond St. — Sudbury, Ont.

Власник: Н. СЕМЕНЮК

A must for every home

Office Ph. OS 5-7460 - Res. Ph. OS 4-3659

ELSIE BRUNELLE

SALES REPRESENTATIVE FOR

ELNA

THE MACHINE WITH THE MAGIC
BRAIN

9 Cedar Street — Sudbury, Ont.

J. T. PAQUETTE & SONS

84 Durham St.

Phone OS 5-6641

SUDBURY, ONTARIO

НАЙБІЛЬША СОДБУРСЬКА КРАМНИЦЯ
ЧОЛОВІЧОЇ ОДЕЖІ Й ВЗУТТЯ

Спеціальність:

Сорочки Тук, Багаж Мекбравна, всяке взуття.
— Підготові, роблені до міри убрання. —

DAVEY FUELS

177 Kathleen St.

SUDBURY, ONT.

OS 5-5647

ОЛИВА ОПАЛОВА — ВУГІЛЛЯ

Нові, низькі ціни вугілля. — Обслуга печей на оливу

24 години на добу.

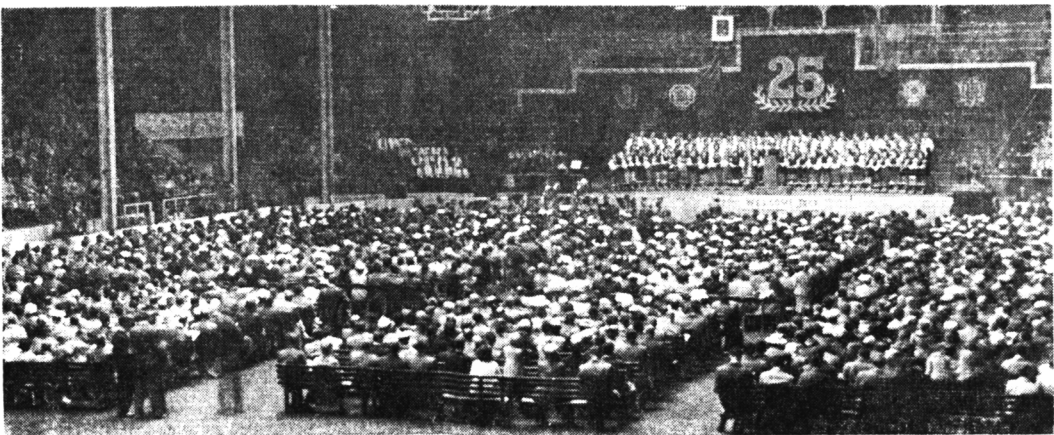
Полк. А. Мельник у Канаді

Українське Національне Об'єднання в Канаді святкувало в днях 18-20 травня 1957 р. 25-ліття свого існування. До участі в ювілейних святкуваннях Президія УНО запросила Голову Проводу Українських Націоналістів полковника Андрія Мельника з Європи, щоб цим підкреслити духове пов'язання УНО з українським визвольним рухом в Україні через вияв того руху — Організацію Українських Націоналістів. Достойний гість прийняв запрошення й прибув до Торонта 15 травня 1957.

Улаштуванням ювілею УНО і зв'язаного з цим фестивалю зайнялася Президія УНО під проводом президента п. М. Плавюка та Крайова Екзекутива УНО під проводом голови п. П. Божка. Практично праця була розділена між двома органами, що були створені для цієї мети: ювілейний та фестивальний комітети. Ювілейний Комітет працював під проводом п. П. Божка в такому складі: пп. В. Коссар, М. Пого-

рецький, С. Паладійчук, В. Гладун, О. Максимів, Е. Мاستикаш, Я. Маслівець, В. Захаркевич та С. Никільчук. У склад фестивального комітету під проводом голови КУ МУН п. М. Орихівського входили пп. Е. Мاستикаш, О. Шах, Я. Білак, І. Поворозник, В. Гладун, А. Мазуренко, Ю. Карманін, Л. Коссар, О. Максимів, Б. Зорич, М. Никільчук, Н. Бундза, Я. Фабіян та М. Калиновський.

Для відповідного розголошення ювілею й фестивалю розіслано по всій Канаді численні заклики, звернення й вияснення. Пороблено успішні заходи в радіостанціях, які часто проголошували звідомлення з ходу підготовки до ювілейних святкувань; те ж саме відносилось й до телевізійних станцій. Відбуто низку конференцій із українськими й не-українськими пресовими репортерами, які в свою чергу допомогли спопуляризувати справу ювілею. Представники пресових агенцій із Торонта поширювали відомості про ювілей у газетах

Частина залу в Колізею, під час Фестивалю УНО в Торонті

по всій Канаді й поза Канадою. До участі в ювілейних святкуваннях запрошено федеральних і провінційних міністрів та послів, відпоручників міст і громад, міських радних, провідників канадійських політичних партій, людей науки, представників національних груп та взагалі визначніших осіб з терену Канади. Окремі запрошення вислано до ЗДА, Європи й Південної Америки. По всій Канаді розіслано тисячі повідомлень та листочок, а в більші місцевості афіші.

Архирейське благословення для ювілею уділив Високопреосвященний Митрополит Максим. Почесний протекторат над ювілеєм прийняв Високодостойний Люї Сен Лоран, тодішній прем'єр Канади.

Для фестивалю зорганізовано великий збірний хор під диригуванням проф. Нестора Городовенка з Монреалу. Впродовж кількох місяців перед фестивалем Н. Городовенко вивчив хор із сколо 200 осіб, що зголосилися з Торонта й Гемилтону, з Мунівських хорів Торонто й Торонто-захід та жіночого хору "Альфа". Зорганізовано теж танцювальні групи старших і дітей під проводом п. П. Марунчака з Монреалу та Я. Клуня з Гемилтону.

Винайнято для фестивалю найбільшу в Торонті залю Колізей. Декорацію Колізею й залю УНО для бенкету й ювілейної сесії виконав п. Бульчак. Надруковано також наліпки у формі прапорців на авта учасників святкувань.

Для порядкової служби в Колізею для около 10,000 людей змобілізовано членів УСГ із Торонта, Гемилтону й Ст. Кетеринс та частинно з Содбури й Монреалу. Продаж програмок вступу

зорганізувала Кредитова Спілка при УНО-Торонто.

Святкування складалися з трьох частин: ювілейного бенкету в залах УНДому (18 травня), фестивалю в Колізеї (19 травня) і ювілейної сесії УНО в УНДомі.

У програму ювілейного бенкету входили між ін. промови полк. А. Мельника, федерального міністра П. Мартина та виступ співачки С. Федчук. Проводив бенкетом п. О. Шах.

У програму фестивалю входили: привіт посадника міста Торонта Филипса, виступ хору Н. Городовенка, національні танки збірного ансамблю МУН під керівництвом П. Марунчака, дитячий танцювальний ансамбль під проводом Я. Клуня, привіт фед. міністра імміграції Д. Пикерсгила, симфонічна оркестра під диригуванням д-ра А. Рудницького, виступи солістки Л. Зюбрак, фільмового артиста Дж. Пеленса - Палагнюка та Капелі бандуристів з Летройту.

У програму ювілейної сесії входили звіти за 25 років діяльності УНО та вручення членам почесних грамот УСГ, УНО і УВФ.

Не тільки під час бенкету, але й на фестивалі й ювілейній сесії виступав із промовами полк. А. Мельник.

У бенкеті взяло участь около 400 осіб, членів УНО й БО та запрошених гостей. Більше людей не можна було в залі УНО помістити. Вечерю підготували членки ОУК під керівництвом пань Сільвашій і Теребуш. Обслугу на залі виконували зразково членки МУН у національних одягах.

За головним столом зайняли місця почесні гості бенкету в такому порядку: голова Провірної Комісії УНО п. М. Шарик, голова

ГУ УСГ п. І. Носик з дружиною, перший голова КЕ УНО п. О. Григорович з дружиною, представник прем'єра провінції Онтеріо Фроста посол І. Яремко, представник голови конс. партії Канади Дж. Діфенбейкера фед. посол Дж. Гіс, голова КУ МУН п. М. Орихівський з дружиною, голова УНС у Франції д-р Я. Мусіянович із Парижу, голова КЕ УНО п. Божок, голова ЦУ ОУК пані С. Савчук, голова ЦУ ОДВУ в ЗДА проф. А. Грановський із Мінеаполіс, президент УНО п. М. Плавюк з дружиною, полк. А. Мельник, господар бенкету п. О. Шах, фед. міністер п. П. Мартин, сенатор В. Вал, відпоручник єпископа Східньої Канади Преосв. І. Борецького о. кан. П. Каменецький,

голова Провірної Комісії УНО п. Г. Поворозник із дружиною, член Канадійського Жидівського Конгресу сенатор Д. Крол, голова Української Видавничої Спілки мгр. В. Гультай з дружиною, парох української церкви в Торонті о. д-р Б. Липський, почесний президент УНО інж. В. Коссар, голова Українського Золотого Хреста в ЗДА пані П. Різник з Нью Йорку, містоголова ЦУ ОДВУ в ЗДА п. В. Різник з Нью Йорку, редактор "Нового Шляху" п. М. Погорецький.

У фестивалі взяло участь около 10,000 людей. Програма — про яку була мова вище — була так по-мистецьки виконана, що задовольнила і найвибагливіших смакунів мистецтва. Про це свід-

Фото Левцун

Міжорганізаційне засідання в Торонті, 16. 5. 1957. Сидять зліва: пані П. Різник, голова Українського Золотого Хреста в Нью-Йорку; інж. В. Коссар, почесний голова Президії УНО; полк. А. Мельник; проф. О. Грановський, голова ОДВУ; д-р Я. Мусіянович, голова УНС у Франції. Стоять зліва: Е. Мاستикаш, секретар КЕ УНО; В. Різник, містоголова ОДВУ; М. Плавюк, президент УНО; М. Погорецький, редактор "Нового Шляху".

чили голоси мистецьких критиків у пресі, своїй і чужій, зокрема голос найвидатнішого знавця музичного мистецтва в Канаді п. Креглюнда в газеті "Глоуб енд Мейл" з 20 травня 1957.

На ювілейну сесію УНО прибуло около 500 членів УНО з усіх сторін Канади. У президії сесії були: шт. полк. А. Мельник, М. Плавюк, О. Григорович, М. Погорецький, інж. В. Коссар, мгр. В. Гультай, пані С. Савчук, І. Носик, М. Орихівський, д-р Я. Мусіянович, Е. Мастикаш, С. Віндик і Я. Білак. На сесії голова УСГ І. Носик проголосив наділення спеціальними грамотами таких почесних членів УСГ: полк. А. Мельник, ген. М. Капустянський (неприсутній), сотник В. Коссар, підхор. Є. Василишин, чотар В. Гультай і чотар І. Гуляй (неприсутній). Там же вручено від УНО дар полк. А. Мельникові — його портрет роботи арт.-малярки Ірени Носик. З черги вручено окремі грамоти тим членам УНО, які працюють в організації вже 25 років, а також грамоти УВФ. Усі грамоти в мистецькому виконанні мистця-маляра І. Кейвана з Едмонтону.

З приводу ювілею УНО одержало численні привіти від організацій і поодиноких осіб з усіх кінців світу. У привітах підкреслено заслуги УНО для розбудови поодиноких ділянок українського життя в Канаді й для української визвольної справи. Багато привітів були призначені одночасно для УНО з приводу 25-ліття і для достойного гостя УНО — полк. А. Мельника.

Ювілей УНО знайшов широкий відгук у пресі. Звідомлення про ювілей подали десятки різних газет українських і не-українських в Канаді і поза Канадою.

Вісті про ювілей подавали також пресові агенції по цілому світі. Звітували про це широко радіо й телевізійні станції Канади й Америки.

Коли розійшлася по Канаді вістка, що на святкування УНО прибуде з Європи полк. А. Мельник, вінніпегська жидівська газета "Джюїш Пост" надрукувала наклеп на особу полк. А. Мельника, називаючи його "погромщиком жидів", "нацистом" і т. ін. Проти цього наклепу гостро запротестували канадійські українці під проводом Комітету Українців Канади, а зокрема українські ветеранські організації. Редакція "Джюїш Пост" в обличчі доказів, що інформації про полк. А. Мельника безпідставні, помістила в числі з 23 травня 1957 публічне вибачення перед полк. А. Мельником.

На вістку про приїзд полк. А. Мельника заворушилися і комуністи у Вінніпегу й Торонті. Пішла шептана пропаганда з зловними наклепами. Заатакували гостя і комуністичні газети "Українське Слово" з Вінніпегу, "Українське Життя" з Торонта й "Ді Юкрейнієн Кенедієн". До уряду в Оттаві, як пізніше стало відомо, посилено вимоги, щоб полк. А. Мельника не впустити до Канади, а вже перед самим ювілеєм якісь невідомі типи зривали в Торонті ювілейні афіші. Тому люди, які відповідали за ювілей, мусіли зорганізувати і забезпечення гостя перед несподіванками з боку ку комуні. До цього примусив їх і досвід минулого, зокрема смерть Головного Отамана Симона Петлюри в Парижі 1926 р. з рук московського агента Шварцбарта й убивство голови Проводу Українських Націоналістів полк. Є. Конавальця в Роттердамі 1938 р.

Полк. А. Мельник прибув до Канади літаком. Після короткої зупинки в Монреалі, він прибув ввечері 15 травня до Торонта.

16 травня полк. А. Мельник відбув зустріч із представниками української преси.

У супроводі посла І. Яремка, посла д-ра І. Кучерепи, мгра В. Гультая та М. Орихівського полк. А. Мельник відвідав 17 травня посадника міста Торонта Н. Филипса.

Того ж дня ввечері відбулася пресова конференція полк. А. Мельника з представниками неукраїнської преси. Присутні були на конференції відпоручники світових пресових агенцій.

18 травня до Торонта прибули: голова ЦУ ОДВУ в ЗДА

граф. А. Грановський, містоголова ЦУ ОДВУ В. Різник та голова Українського Золотого Хреста пані П. Різник. З ними полк. А. Мельник відбув довшу нараду.

Ввечері 18 травня полк. А. Мельник прибув на бенкет до УНДому в Торонті. За традиційним звичаєм, привітали його хлібом і сіллю п. М. Орихівський, пані Шелестинська і С. Теребуш, під звуки маршових мелодій, що їх виконувала трубна оркестра УСГ. Численно зібрані на площі перед будинком члени УНО й БО вітали достойного гостя оваційно. Після того почався ювілейний бенкет УНО.

Треба тут згадати про випадок, що трапився під час бенкету. Несподівано на залі з'явився від-

Фото С. Кутовий

Під час ювілейного бенкету УНО в Торонті: фед. міністер П. Мартин і полк. А. Мельник.

діл поліції, закликаючи присутніх негайно покинути залю, бо центральна поліція одержала повідомлення, що в будинку підкладено часову бомбу. Присутні спокійно вийшли на подвір'я, а поліція за допомогою декількох членів УНО докладно перешукала весь будинок. Лише після того, коли поліція ствердила, що бомби в будинку нема, бенкет продовжувано далі.

На бенкеті виступали численні промовці, між ними полк. А. Мельник і фед. міністер П. Мартин. Представляючи полк. А. Мельника присутнім, президент УНО М. Плавук м. ін. сказав: "Це людина, що вже має своє почесне місце в історії новітніх визвольних змагань української нації, людина, що на заклик бойової сурми стала в ряди української збройної сили і що вже більше ніж 40 літ стоїть у перших лініях фронту боротьби за визволення української нації".

19 травня відбувся в залі Колізею фестиваль УНО. Около 10,000 людей оваційно привітали полк. А. Мельника, що ввійшов у залю в супроводі численних українських громадян і гостей, серед яких був і канадійський фед. міністер Пикерсгил. Вітали полк. А. Мельника так, як, мабуть, не вітали ще досі жадного українця в Канаді. Це привітання було одночасно виявом признання для полк. А. Мельника, як провідника визвольного руху України. Це підкреслили у своїх виступах промовці фестивалю, зокрема посадник Филипс, міністер Пикерсгил, міністер Данлоп, посол Гис та інші.

20 травня відбулася в домі УНО Ювілейна Сесія. Ввечорі того ж дня полк. А. Мельник був присутній на виставі оперети

"Шаріка", яку відіграв місцевий театральний ансамбль.

У днях 18—20 полк. А. Мельник виголосив три промови.

Ось уривки з його промови на бенкеті УНО:

"Мені найприсмніше ствердити, що українці в Канаді стали не тільки формальними, але й фактичними співвласниками Канади через свій вклад труду й крові, а крім цього залишилися бастионом української визвольної думки... Полк. Коновалець, коли ініціював створення УНО в Канаді, мав на увазі організацію, що була б живим звеном зв'язку між Україною й англосасами. З радістю треба ствердити, що ця ідея здійснилася... Ви боролися за речі винятково конкретні, якими є визволення України з-під чужої, передусім московської неволі. Жадна інша національна група в Канаді не може похвалитися такими осягами, якими можуть похвалитися українці... У Канаді майже закінчений період розбуджування національної свідомости. Треба перейти до державницько - виховної праці, зокрема над молоддю. Вислати молодь до науки, до дипломатичних і військових шкіл, вишколити в найбільш потрібних професіях. Ця молодь спричиниться в майбутньому до здобуття й розбудови української держави... УНО і його БО подавали й подають приязну руку всім українцям у Канаді й поза нею. УНО ніколи не визнавало ніякого поділу українців за принципом релігійної, територіяльної чи групової приналежності... Об'єднання всього українства у вільному світі, без огляду на державну приналежність і місце перебування, шляхом Світового Кон-

гресу Українців для створення Світового Союзу Українців — це завдання, яке в першу чергу стоїть перед українським націоналістичним світом... Передумовою для цього є координація дій нашого табору, єдність українського націоналістичного світу”.

У промові на ювілейній сесії УНО полк. А. Мельник, м. ін., сказав:

“До боротьби за волю України стали нові сили, що оформились в Українському Націоналістичному Русі. Вони поставили геть комуністичній заразі й вирвали з ворожих середовищ сотні тисяч українців поза межами України. В українському житті на чужині нема сьогодні ні одної програми, яка б не мала основних постулатів націоналізму, що так завзято були поборювані 25 літ тому. Хто сьогодні не стоїть за орієнтацію на власні сили, що колись уважалось абсурдом? Хто сьогодні не стоїть за повне повалення московської імперії, що колись уважалось “зоологізмом”? Хто сьогодні не визнає

соціальних постулатів українського націоналізму, що їх колись називали наші противники Бог зна яким фашизмом чи й навіть большевизмом? У громадському житті сьогодні безкомпромісовість у відношенні до національних ворогів є річчю samozрозумілою, а хто її визнавав, коли націоналісти її поставили, як вимогу? Соборність сьогодні належить до найсвятіших гасел, а наскільки важко було її добитись 25 років тому? Повне визнання українськості обох наших Церков — сьогодні справа осягнена, і коли мова про Канаду, то хто з-поза УНО поставив во главу своєї діяльності соборність і надконфесійність? УНО сьогодні займає в Канаді винятково важливу позицію, що є ясне і своїм і чужим, саме завдяки тому, що працювало для мети, визначеної Українським Націоналістичним Рухом...”

Політичні аспекти виступів полк. А. Мельника в Торонті вияснили широко голоси преси, своєї й чужої. Тут треба зазначити, що полк. А. Мельник порушив у своїх

Полк. А. Мельник промовляє на Ювілейній Сесії УНО в Торонті

виступах такі проблеми: шкільництво, культура, видавництва, військовість, дипломатія, молодь, господарство, урбанізація, політика, об'єднання українства, співпраця, пропаганда й інформація, Світовий Союз Українців, визвольна акція й допомога їй із Канади, безкомпромісність, Українська Національна Рада, націоналізм як ідеологія й багато інших.

30 травня у промові до членів Головної Управи УСГ полк. А. Мельник вказав на важливість ветеранського й військового сектора в житті українців Канади. Полковник закликав ветеранів, щоб вони в запіллі вистояли на своєму пості до кінця так, як це наказує їм присяга вірності Україні.

Під час нарад із членами Крайового Комітету Українського Визвольного Фонду полк. А. Мельник підкреслив факт, що завдяки дії УВФ Український Націоналістичний Рух має змогу діяти самостійно в політиці й боротьбі та бути незалежним від посторонніх чинників.

Відбулися теж окремі наради полк. А. Мельника з членами КЕ УНО, КУ МУН і ЦУ ОУК.

Крім цього, полк. А. Мельник мав зустріч із своїми друзями по зброї — членами Братства Українських Січових Стрільців.

14 червня в УНДомі в Торонті влаштовано для достойного гостя прощальний вечір, в якому взяло участь около 400 осіб. Вечором промовив президент УНО М. Плавук. Прощальну промову виголосив голова Філії УНО Торонто п. М. Мота.

У кінці травня полк. А. Мельник відвідав УНО в Монреалі. 1 червня виголосив промову до

численно зібраних членів УНО й БО в Монреалі та зложив ряд візит урядовим і церковним достойникам. На прийнятті в честь гостя в Монреалі виступали: Е. Василюшин, д-р М. Антонович, О. Орихівський, пані Чайківська, Г. Гис, о. В. Слюзар, о. проф. Кушнірик і ін. У своїй промові полк. А. Мельник заторкнув справу ідеологічних основ української дії в світі, завдання еміграції, недоцільність політичних компромісів з москалями, взаємини ОУН з УНРадою, працю місцевого УНО й БО та ін. Окремо полк. А. Мельник вияснив стан акції для повернення єдності українського націоналістичного руху.

15 червня полк. А. Мельник відвідав УНО й БО в Содбури. Прибув він туди у супроводі секретаря КЕ УНО п. Е. Мастикаша. На аеродромі, а далі в УНДомі вітали його Управа й члени УНО й БО. Бенкет відбувся в одному з місцевих готелів. Полк. А. Мельник виголосив до членів УНО й БО промову. Місцева телевізійна станція й місцева преса принесли звідомлення з гостини полк. А. Мельника в Содбури.

16 червня полк. А. Мельник прибув вранці до Вінніпегу. Зустріли його численно зібрані представники УНО й БО. Гість зложив візиту посадникові міста С. Дзюбі, міністрові Григорчукові й прем'єрові провінції Манітоба Кемпбелєві, митрополитам Максимові й Іларіонові, о. пралатові Кушніреві. Зустрічі ці організував проф. П. Юзик. Відбув наради з Президією Комітету Українців Канади. Відвідав кількох старших громадян, заслужених діячів УНО й БО, зложив вінець на могилі Невідомого Вояка, відвідав мавзолей, де містяться тлінні останки О. Кошиця та Л. Білецького. З черги зло-

жив візиту сенаторові Валові, у супроводі проф. П. Юзика відвідав університет та Осередок Української Культури, редакцію "Нового Шляху", редакцію "Жіночого Світу". Окремі розмови мав полк. А. Мельник з поодинокими визначними громадянами з різних організацій і груп.

21 червня відбулася зустріч з членством УНО й БО, при якій члени українських ветеранських організацій привітали гостя воєнським шпаліром та військовим звітом, що його зложив д-р Ю. Дякунчак.

22 червня полк. А. Мельник був присутній на зустрічі з провідними членами УНО й БО західної Канади, що численно з'їхалися на той день до Вінніпегу, тому що полк. А. Мельник не мав можливості їхати в дальшу дорогу по Канаді й відвідати дальші осередки УНО. Сходина вів голова Провінційної Екзекутиви УНО на західню Канаду д-р М. Суховерський із Едмонтону.

20 червня ввечері полк. А. Мельник промовляв до українців західної Канади через французьку радіостанцію Ст. Бонифас у рамках радіової авдиції, що нею кермують члени УСГ Е. Кохалик, Б. Чубенко та С. Костишин, колишні бойовики УПА.

Полк. А. Мельник залишив українцям Канади такі прощальні слова:

"Не сумнівайтеся в тому, що боротьба українського народу в Україні продовжується. Виросло нове покоління, молоде, здорове, бойове, яке включилося всеціло у визвольну боротьбу. Ті, що були 10 чи 15 літ тому дітьми, нині вже зрілі юнаки, які горять вогнем любови до свого

народу й ненавистю до ворога. Це вони, які заповняють проріджені лави наших підпільних бойових організацій. Не надіймося на сенсаційні вістки, сенсаційні репортажі з політичних процесів, як це було в Польщі, чи в часі процесу Спілки Визволення України. Ворог діє скрито, потаємно бореться, але й безупинно відгрожується на адресу "українських буржуазних націоналістів". Можу тільки Вас запевнити, що те молоде покоління, яке заповнює лави наших підпільних організацій, вповні і з успіхом вив'язується зо своїх важких завдань, воно гідне своїх попередників. Всі ми згідні в тому, що визвольна боротьба нашого народу повинна продовжуватися, а якщо наші бажання є такими, то і наша поміч мусить бути дана тим, які борються. Не є воно немож-

Фото Левцин

Галівудський фільмовий артист Джек Пеленс (В. Палагнюк) і "Міс Торонто 1957" членка МУН М. Ленчак — під час бенкету УНО.

ливим, як це в західнім світі твердиться, дістатися на рідні землі, чи відістатися з них. Шляхи зв'язку існували й існують, однак боротьба накидає нові методи і нові способи. Про них не будемо тут говорити. Не можемо ставити до нашого народу вимог, щоб він доконував

таких актів, які були б причиною для його масового нищення ворогом, які були б сенсацією для західнього світу".

23 червня вранці полк. А. Мельник відлетів літаком до Мінеаполіс, де започаткував відвідини Організації Державного Відродження України в Америці.

ВАШІ ВПОДОБАННЯ відносно:

- а. хатньої обстановки
 - б. електричного устаткування,
 - в. радіоприймачів і телевізорів
- вдоволять великим вибором

BANNON BROS. LIMITED

Durham St. South — Sudbury, Ont.

ФІЛЬМИ В ЛЯСАЛЬ ТЕАТРА

це правдива приємність, що приносить відпруження після праці.

LASALLE THEATRE

255 King St. — Sudbury, Ont.

SINGER SEWING MACHINE Co.

11 Frood Rd. — Phone OS 4-0793
Sudbury, Ontario

Represented by
A. OBONSAWIN, Mgr.

De MARCO BROS.

SPORTING GOODS LTD.

Phone OS 5-7227 — Elgin at Beech
Sudbury, Ont.

Dr. JOSEPH MYSAK

PHYSICIAN and SURGEON

Office: 19 Durham St. Res.: 311 Ash St.
Tel. OS 4-1013 Tel. OS 3-8735
Sudbury, Ontario

VALIN & VALIN

BARRISTERS (АДВОКАТИ)

105 Durham St. S. — Sudbury, Ont.
Phone 3-3655

FRED'S CONFECTIONERY

РАДО ВІТАЄ ВСІХ!

Навісь, як прийдете тільки оглянути!
Щиро Вам подякує якщо купите!! Віді-
шле домів, якщо купленого не зможете
донести!!!

134 Frood Rd. — Sudbury, Ont.

Westinghouse Dealers Timken Oil Heating

T. & L. ELECTRIC LIMITED

ЕЛЕКТРИЧНІ КОНТРАКТОРИ

Store 69 Elgin St. N. — Telephone 40791
Sudbury, Ontario

ВСІ МАТЕРІЯЛИ

ДЛЯ

НОВОЇ БУДОВИ

або **НАПРАВOK**

КУПИТЕ

В ЛЯБЕРЖА

**LABERGE
LUMBER**

124 Louis Street at Notre Dame

Phone OS 5-8331

★ FREE PARKING ★

SUDBURY, ONT.

Друковане слово в селі

(ЗІ СПОМИНІВ З-ПЕРЕД 50 РОКІВ П. З. "НАД ТИХИМ СЕРЕТОМ")

... Возвеличу
Малих отих рабів німих!
Я на сторожі коло їх
Поставлю слово..."
(Т. Шевченко)

У перших роках свого існування Читальня "Просвіти" в селі діставала такі газети й журнали: "Свободу" (львівську), "Свободу" (з Америки), "Письмо з Просвіти", "Місіонар", "Подільське Слово", "Посланник", "Господар і Промисловець", "Зорю", "Місячний Календар" (з Відня). Подаю це на основі звіту з люстрації Читальні, що перевів з рамени Філії "Просвіта" в Тернополі — д-р Чикалюк 1904 р. Не знаю, чи всі ці видання виходили в цьому часі, чи деякі з них появились раніше і були в читальняній бібліотеці.

Крім згаданих часописів, що приходили до читальні, бачив я ще в селі "Народний Голос", що виходив у Чернівцях. Була це народня газета, старанно видавана у великому об'ємі з ілюстраціями. Як повістеві додатки вийшли з цією газетою повісті: "З ласки родини" А. Чайковського, "За громаду", "Двічі охрещена" і ще кілька, яких не пригадую.

Деколи появлявся до села ніким не передплачуваний "Громадський Голос" і "Гайдамаки", та селяни цих газет не злюбили за їх різкий виступ проти священників. До священника і учителів приходили: "Діло", "Руслан" із додатком літературним "Неділя" (уже в роках перед першою війною) та "Учитель", як фахова учительська газета.

У селянських хатах можна було найчастіше побачити "Свободу" і "Місіонара" із додатком для дітей "Малий Місіонарчик", видавані оо. Василями в Жовкві, "Посланник" із місійними книжечками, що їх видавав о. Джулинський в Тернополі; "Народне Слово" і "Основу". Дві останні передплачував мій батько.

"Народне Слово" було тоді дуже популярне серед селян. Виходила ця газета три рази в тиждень під редакцією М. Курцеби. Із великою радістю біг я до громадського писаря "на пошту", щоб відібрати цю газету для тата. Я перечитував "від дошки до дошки" і хоч не все ще розумів у ній, та прочитане багато вплинуло тоді на мій світогляд. Патріотичні статті, відповіді на зазіхання поляків в справі Східньої Галичини, а головно статті й оповідання про "хрунів"-запроданців при виборах до галицького сойму чи парламенту у Відні, це все вказувало, як тяжко приходилося боротися нашому народові з польською адміністрацією в Австрії. Газета була ілюстрована (найбільше Е. Турбацьким) з багатьма додатками; повістевими, час від часу для дітей та для сільських жінок. Як повістеві додатки вийшли в цій газеті: "Микола Джера" (ілюстрована Е. Турбацьким), "Розбійник Кармелюк" Старицького, "Пригоди Гука" М. Твайна, "Страшна пімста" Гоголя і малі оповідання Золі, "Чотири дні Івана Гурдон", Дойля "Острів божевільних" і "Кривавий плях". У роках ближчих до першої війни ця газета перестала виходити,

а на її місце виходив щоденник "Нове Слово".

Перше, більше оповідання, що його я прочитав у своєму житті, це було А. Чайковського: "За сестрою". Здається мені, що це було перше видання цього оповідання, друковане фейлетонами в "Ділі", що його передплачував мій найстарший брат. Хтось у хаті вирізав ці фейлетони і зшив у книжку, з якою мені було невидібно носитися на посавиську "Замчиску" за коровою. Я тоді втікав від дітей-пастухів на край пасовиська і жадібно читав це оповідання. Якого "козацького духу" набрався я тоді, читаючи цю книжку! "Замчиско" і долина над Серетом видавалися мені як степ, Серет, як річка Самара, тільки не було близько могили, під якою ночував козак Семен Непорядний. Я почував себе "козаком у степу", навіть назбиравши сухого,

вербового ріща, розклав над річкою огонь і при ньому мріяв про козацьке життя. Думав над цим, якби заохотити кількох моїх ровесників дівчаків і піти з ними в далеке від села, безлюдне місце і там заложити "козацьку Січ". Коли я пізніше розказував це оповідання ровесникам - пастухам і піддавав думку про таку "Січ", один зі старших пастухів, що вигнав на пасовисько коні, сказав сміючись: — "Тільки не заходьте за далеко, щоб ваші мами знали, куди на ту Січ вам нести їсти".

Дальші мої читанки в дитячих літах були книжечки для молоді, видання Ю. Насальського в Коломиї та видання "Просвіти" у Львові, що появлялися тоді місячними випусками. Деколи попадали в руки книжки москвофільського видання ім. Качковського, писані мішаниною російсько - української мови. Між ци-

ESSEX PACKERS LTD.

ГНАТ ПОВОРОЗНИК

президент

ФАБРИКИ: HAMILTON — MERRITON — WINDSOR

ТЕЛЕФОНИ: 7-9203 — CA 7-1136 — CL 6-1811

Прямий телефон з Торонта: EM 6-2127

ми останніми були деякі корисні для селян як поучення в сільському господарстві, та з історії княжих та козацьких часів. Пригадую книжку цього видання п. з. "Криваві літа" (автора не знаю). Було це історичне оповідання з часів козаччини про недалеке село Ігровицю і нагадувало змістом "Козацьку помсту" А. Чайковського.

Великий вплив мали тоді на мене і на село такі книжки, як: "Село Темрявиця і Райська Воля", "Фармазони" Федьковича, "Не подавайся біді" А. Чайковського, "Сплачений довг" Д. Лепкого, "Гостинець з Америки" Л. Селянського і другі їм подібні, що написані популярно, вціплювали любов до свого народу і вказували, як боротися з темнотою та нуждою, що присіла наші села в цьому часі. Із історичних: "Ярема", "Батько і син", "Богданова слава", "Павло Полуботок", "Сагайдачний", (за Мордовцем — Гната Хоткевича) "Ведмедівська попівна" Лотоцького й інші, яких назви забулися. Пригадую, що дуже був попит у селі за історичною повістю Е. Гребінки "Чайковський", яку читали селяни і пропала була десь у чужому селі. Ще по першій війні попитували за нею старші селяни, аж в 1925 році видало її Т-во "Просвіта" новим накладом. (Чис було перше видання, не знаю).

Начитавшись таких книжок, передімною, ще дитваком, відкривався новий світ зо славною минувшиною та світлою будучністю мого села і цілого народу. Як я жалів тоді, що ще за малий, щоб стати разом на шлях із тими, що вели село до добробуту, до кращих днів!

У деяких, тодішніх оповіданнях з народнього життя були про-

відні думки авторів, щоб наші селяни не кидали рідної землі та не вижджали в далекий світ. Може й такі оповідання, як "Бразилійський гаразд", "Щастя за морем", "Держись землі" і їм подібні, що читали селяни, були причиною, що в перших роках цього століття дуже мало селян виїхало за море.

Селяни читали радо друковане слово. Зимовими вечорами, коли на дворі нераз шаліла хуртовина, ціла родина сиділа в теплій хаті і слухала цікаву книжку, що її читав малий школяр або школярка. Жінки пряли кужелі або шили, мужчини робили упряж, або теж пряли вовну чи валовину. Нераз когучи вже північ звіщали, та в хаті не хотіли йти спати, цікаві "що буде дальше".

Із календарів найбільше почитними були "Місіонара" і "Просвіти". Деякі селяни, що служили давніше при австрійському війську, купували календар: "Приятель Жовніра" (Вид. І. Штайнбренера у Відні). Цей календар був написаний в дусі вірності і посвяти для австрійського трону, з описами геройств вояків австрійської армії у давніх війнах. Із цього ж видавництва можна було стрінати в хатах календарі "Марійський Календар" і "Приятель Родини", що мали релігійно-моралізуючий характер. Календарі згаданого видавництва у Відні, були це видання лубочні, розраховані на зиск і виходили в усіх мовах, що існували в австрійській монархії.

Крім цих календарів були ще в селі книжечки також лубочного видання, Унсінга в Перемишлі, що засмічували тодішню популярну літературу для селян. Найбільш популярне із цього видання було "Пророцтво Михальди", з якого ворожили селяни, що "буде біда

на світі, бо Михальда так пророкувала”.

* * *

Найбільший вплив на село мав Шевченків “Кобзар”. Нераз можна було почути, як молодші селяни, а найбільше хлопці й дівчата, говорили уривки з Кобзаря. Деякі поезії співали прикладаючи до них своєрідні мелодії.

Читав і я, дитвак, тоді “Кобзаря”, хоч і не розумів всього. Пригадую, що неясні були мені алегоричні образи в поезії, та такі поеми як “Іван Гус”, “Неофіти” і багато інших. Пояснювати дитвакові не хотіли; “Як виростеш, то зрозумієш” — казали. Пізніше, як я підріс, то справді не міг я собі дати ради з “Кобзарем”. Здавалося, що дух нашої давнини, а головню козаччини вітав біля мене словами Кобзаря. Я виучував на пам'ять деякі вірші і на самоті говорив їх. Тоді мені зда-

валося, що я бачу це все, переживаю. Перші вірші, що вплинули на мене своєю красою й згадкою про минувшину, були “За байраком байрак”... і “Ой, чого ти почорніло, зеленєє поле?”... Цей другий вірш про Берестечко, ще й цим припав був до вподоби, що Берестечко не дуже далеко від того села, на Волині. Із гори під лісом “Клин” у моєму селі (у селі називали це місце: “Коло святого Івана”, бо там стояла фігура на горі) було видно в погідний-соняшний день Почаїв. Раз брат мій показав мені, як блистіли до сонця копули монастиря і сказав, що недалеко Почаєва є це саме Берестечко. Нераз виходив я на цю гору і дивлючись у туманну дальчнь, повторював Шевченків вірш:

...“Круг містечка Берестечка,
На чотири милі,
Мене славні запорожці,
Своїм трупом вкрили...”

УКРАЇНСЬКА ДРУКАРНЯ

Alpha Printing

ВИКОНУЄ НА ЧАС І СОЛІДНО ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ. В КОЛЬОРАХ ТАКОЖ!

ПРИСТУПНІ ЦІНИ!

1999 DUNDAS ST. W. — TORONTO, ONT. — LE 4-3931

Ю. ХАРИНА — власник

Одного зимового вечора зішлись були, як звичайно, сусіди до нас. Поговорити, та послухати. Зговорилися були про Шевченка, як він з мужицько-кріпацького стану став найславнішим на цілу Україну за те, що вмів так промовити до душі народу.

— “Візьми по, малий, “Кобзаря” і прочитай нам що з цього, — сказав тато.

Не пригадую, що я читав тоді, але, як я скізчив, сусід, що не вмів читати і не любив слухати, як хто читає, промовив зворушливий:

— “О то я розумію! Нема то таки, як з нашого хлопського стану напише. Усе зрозумієш. І до складу, гарно. А слухаєш, аж за серце “хапає”, самі сльози на очі виступають!”

* * *

Одного разу, малим хлопчиною, приїхав я був на Зелені Свята до дому з Тернополя, де ходив до школи. Хоч це були короткі ферії — всього два дні, та як мене тягнуло в цьому часі із міських мурів до села! У цьому часі сільська природа доходить до вершка своїм чаром і красою. Я знав, що біля нашої хати зацвіли білим цвітом акації, а ціла долина над Серетом видається, як килим зелений посипаний цятками різного цвіту. Виросла буйна трава, мов зелене море залило долину, а над нею подекуди похилилися кучеряві верби та поросли кущі верболозів. За тиждень-два піchnуться сінокоси, і долина прибере сумний вигляд, змаліє в очах і хоч ще далеко до осені, її подих уже чути над рікою. Сонце після перших сінокосів, здається, не світить так ясно, немов пригасає, хоча ще й не починалися великі спеки. І хмари на небі з’являються інакші, як весною, немор осінні, а часом той туман сивий закрий небо і ні

сонця, ні дощу немає. Тоді й гайвороння налетить і з криком товчеться по скошених травах, немов далеку осінь викликає.

Та під час Зелених Свят сільська природа святкує ще перемогу над зимою, кінчає весну.

Цього дня, як я приїхав до дому, я збирався пізно вечером іти до стодоли спати, як брат Влодко викликав мене на двір:

— “Ходи зо мною! Біля моста є прив’язаний човен”!

На дворі була гарна, місячна ніч. Повний місяць вплив на ясне, зорями виспане небо. Спинився над темним, глядецьким лісом і мов усміхався до хат у селі і до зеленої долини над рікою. У селі було ясно й тихе, тільки дерева кидали тіні на дорогу та стіни хат. Із другого кінця села нісся спів нічліжан, що виїжджали на поле і голос пісні стелився долиною, плив росою по травах і губився у верболозах над рікою. По тамтому боці за рікою на Мурованці чути було туркіт воза і тупіт коней. Хтось поїхав до Малашовець і гуркіт лунав по цілій долині раз голосно, то притихав, як фіра минула горбки, а вкінці замовк у селі. На яковецькому боці якийсь парубок, вивівши коней на пасовисько, вертався до села співаючи. Пісня припливала росами до нас:

“Вчера була суботонька, а нині неділя.
Чом на тобі, жовняроньку, сорочка не

[біла?

“Ой, не біла, ой не біла, не буде

[біленька,

Вже минає третій рочок, як прала

[миленька”...

До мосту від хати недалеко. Ось, уже й густа вільшина мов темний острів на сіножаті, а там і верби похилилися в Серет та густі верболози над рікою.

Біля мосту в човні чекає Йосиф.

— “Чого так довго?” — пи-

тає. — “Така ніч, аж гріх проспати!”

Йосиф — свідомий, начитаний парубок у селі. Найближчий приятель Влодка, а я чув до нього велике прив'язання та пошану за його патріотизм та за те, що читанням книжок вибився на одного із найсвідоміших парубків у селі. Пів “Кобзаря” знав на пам'ять і любив часто деклямувати вірші з нього.

Човен відплив стиха від берега, тільки під веслом хлюпотіла вода. На воді лягло срібним відблиском сяйво місяця і тремтіло на легких хвилях. Кріслаті верби похилялися разом свої віті над водою, мов приглядалися до тихого плеса ріки.

Минули одип закрут ріки “колино до Вулиці”, а тут аж темно стало від густих верболозів на березі.

...“Ой, нема, нема ні вітру, ні хвилі із нашої України”...

почав Йосиф деклямувати “Гамалію”. Його голос якось так чітко й дивно відбивався на ріці від порослих берегів, та невисказаною тугою за гарним минулим входив у душу. Човен плів тихо, сунувся по воді, а тіні від верб мигали по нас і човні.

Не знаю, чи тиха, місячна ніч, чи під легке гойдання човна слова деклямації немов заколисали мене і, як у сні, ввижалися постаті давніх козаків, що, як кара з неба, сміливими одчайдухами спалили на турецькі “хурдиги”, розбивали кайдани та визволяли бідних невільників.

...“Пливуть собі співаючи,
Море й вітер чує,
Попереду Гамалія
Байдаком кермує”...

Уже минули закрут ріки за пасовиськом “Вулиця” і човен понісся поволі між верболозами та високим очеретом, що двома стінами поріс густо над рікою.

УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА В ТОРОНТО

297 College St. WA 2-1402

Відділ:

105 A Edwin Ave. LE 2-3646

Книги, часописи, телевізійні і
радіові апарати, грамофони, у-
країнські грамофонові кружки,
тощо.

ARKA

КНИГАРНЯ

575 Queen St. W. — Phone EM 6-7081

TORONTO, ONT.

Toronto Refrigeration Fixture Company

S. KOWAL & SON

937 QUEEN ST. W.

EM 4-5461

TORONTO, ONT.

За нами в селі було тихо. За-мовкли пісні нічліжан. В очере-тах злопотів збуджений зо сну птах. Це певне, чатував на здобич крилатий риболсв. На недалеких "Кутах" скричала просоння чай-ка та з-під куща верболозу ви-стрибнув наробивши галасу, пере-пел.

І знову тихо, тільки чути плюскіт весла, та часом непоси-дюща, цікава риба порушила пле-со ріки і на цьому місці перстєня-ми розходилися круглі хвилі на воді.

На широких сіножатах "Ку-тах" росли зрідка рядами тополі і кидали тіні на трави й куці. А там, де кінчатся сіножаті й пасо-виська, поріс горою темний, гу-стий ліс і як чорна стіна притаїв-ся у нічну годину.

"Реве, та стогне Дніпр широкий,
Сердитий вітер завіва"...

почав Йосиф знову, прямуючи човна на середину ріки, яка тут робить великі закрути між стіна-ми очерету.

Здавалося мені, що ось перед хвилиною перешуміла буря — "суховія" у цій долині. "Серди-тий" вітер тількищо перестав гну-ти високі тополі і верболози і ляг спочати під Товтрами.

"В таку пору під горою
Біля того гаю,
Що чорніє над водою,
Щось біле блукає"...

плили слова декляматора на пе-реді човна.

"Чи то вийшла русалонька
Матері шукати?"...

Яка чарівна була в цю хвили-ну долина у світлі місяця! Напов-нені трави, здавалося, пащать від буйности та роси, а над рікою ви-ступали білі, мов зі серпанку, стовбурі мряки, спинялися в оче-ретах, а відтак легкий вітрець ніс їх долиною в сторону лісу.

Було вже по півночі, як ми верталися домів. Прив'язали човна

біля мосту і, яка шкода було йти спати! Покидати цю, зачаровану місяцем долину, тиху, літню ніч і ці привиди, що, мов сон, находи-ли на душу з "Кобзаря".

Село спало, тільки денедє со-бака з просоння сварився з міся-цем. А безжурний місяць вплив з-за лісу на чисте небо і розсипав срібне світло по долині над Серетом і по селі. На травах при доро-зі, мов перли, блистіли роси, і на-че просили, щоб схилитися та по-збирати їх. Не знаю, чи я схилив-ся тоді за ними, та одну перлу я заховав глибоко в душі — до смерти, а це — любов до поділь-ської землі і до її тихої, місячної ночі.

* * *

Із творів Маркіяна Шашкеви-ча знаний був у селі вірш "Не зга-сайте, ясні зорі!"... (Болеслав Кри-воустий під Галичем). Його як пісню співала молодь, що його чу-ла на концерті. Так само повто-ряли "Бандуриста" теж із кон-церту.

Попри Шевченка найбільш популярним був у селі Іван Фран-ко. Пригадую, що бачив я в селі малі книжечки: "Історія кожуха", "Свинська конституція", "Звіря-чий бюджет", і ще деякі, що їх видавала "Хлопська бібліотека" в Коломиї. Улюблений був селяна-ми "Захар Беркут", "Панські жар-ти" і "Панщина і її скасування". Дві перші вийшли накладом: "У-країнсько - Руської Видавничої Спільки", а третя Тов. "Просвіта" у Львові. А для мене було сто по-тіх із "Лиса Микити", що друку-вався в діточій газеті "Дзвінок" і з казок "Коли ще звірі говорили". Обидві вийшли опісля окремими книжками накладом "Українсько-го Педагогічного Т-ва" у Львові.

Один селянин, що до його си-на-дітвака я ходив "бавитися",

мав невеличку бібліотеку. Він переховував її старанно в куферку в коморі і нам дітям “борони, Боже” було зблизитися до його книжок. Одної неділі зимою по полудні, я бачив, як він читав збірку новель В. Стефаника “Синя книжечка”. Мені тоді здавалося, що ця книжка тому так зветься, бо була оправлена в синє полотно. Як я їв очима цю синю книжку, що ще й так називалася!

По смерті місцевого пароха о. Е. Алексевича, не знаю, якою дорогою, опинився цілий мішок книжок із його бібліотеки в місцевого жида на макулятуру (до завивання цукорків). Про це довідалися селяни “читальняники” і відкупили в жида ці книжки. Була це майже ціла “Бібліотека найзнаменитших повістей”, що виходила з газетою “Ділом” під редакцією Івана Белея. Усі ці книжки були писані етимологією, зши-

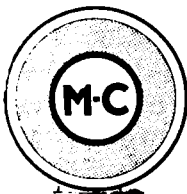
ті, готові до переплету. Пригадую деякі з цих книжок, що ходили “з рук до рук” у селі і були в нас у хаті; із українських авторів: Костомарова: “Кудеяр”, “Чернігівка”, Куліша: “Чорна рада”, Ів. Нечуя — “Причепя”, “Гетьман Іван Виговський”, о. Тимотея Бордуляка: “Ближні”, А. Чайковського: “Власними силами”; переклади з польського: Е. Оржешко: “Хам”; Родзвіч: “Девайтіс”. Пригадую, що селянам дуже сподобався був у цієї останній повісті характер Марка Чертвара, що працюючи тяжко, поборював усі труднощі і напасті до переможного кінця.

Були там ще з чужих мов переложені повісті: “Під ярмом” Вазова (з болгарського), “Замок Делі”, “Ришард Львине серце”, “Гомо сум” Еверса, “Останні дні Помпеїв” і багато інших, яких назв і авторів не пригадую. Дуже

МС МОЛОЧАСЬКА СПІЛКА
з обмеженою відпов.

212 Mavety St. — Toronto, Ont.
Ph. RO 6-6711

поручає
спеціальні
молочні вироби
із охоронним
знаком

ІВАН ЯРЕМКО

АДВОКАТ

JOHN YAREMKO, Q.C., B.A., M.L.A.

403 Temple Bldg., 62 Richmond St. W.
(Cor. Bay)

TORONTO, ONT.

Тел. Офісу: EM 3-1994

Найкращий продукт для
українського громадянства дає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

“БУДУЧНІСТЬ”

“THE FUTURE BAKERY”

735 Queen St. W., Toronto, Ont.

J. BOYKO

REAL ESTATE LIMITED

383 Roncesvalles Ave. — Toronto, Ont.
Tel. LE 48821

1052 Barton St. E. — Hamilton, Ont.
Tel. LI 9-3527

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ХАТ, БИЗНЕСІВ,
ГОТЕЛІВ, ФАРМ.

була припала до вподоби селянам повість “Великий Лім” Юрія Оне-та з французького, в якій змальована боротьба бідного склепового послугача, а пізніше крамара, Карважана з аристократичним родом графа Клерфона, що закінчилося руїною графа. Переклади цих повістей були легкі і приступні, селяни запам’ятували назви героїв і раділи, коли при кінці добра сторона поборювала зло.

При газеті “Народна Часопись”, що її видавав австрійсько-польський уряд у Львові враз із польською “Газета Львовска”, виходила в українській мові бібліотека п. н. “Людова бібліотека”. Були це книжечки для селян із господарськими порадами, моралізуючими, та дуже сумнівної правди історичними оповіданнями. Пригадую одно таке оповідання п. з. “На чорнім шляху” з козацьких часів.

Із діточої літератури знана була газета - двотижневик “Дзвінок”, видавана “Українським (тоді ще: Руським) Педагогічним Т-вом” у Львові і книжечки цього видавництва, як “Харита” М. Коцюбинського, оповідання Константини Малицької, Євгенії Ярошинської, “Народні казки”, згадані казки Ів. Франка, та оповідання Степана Коваліва (“На причках”, “Китайська яблінка” й інші, яких не пригадую).

Видавництво “Загальна бібліотека” в Коломиї видало тоді для дітей в перекладі “Казки” для Фонтена і два чи три оповідання Р. Кіплінга. Майже всі згадані діточі книжечки були апробовані крайовою шкільною радою у Львові для шкільних бібліотек і деякі були призначені в нагороду за пильність у науці школярам. На обгортках цих останніх було витиснено золотими буквами: “Нагорода пильности”.

У того селянина, що мав свою бібліотеку, бачив я один річник діточої газети “Віночок”, писаної етимологією з великим числом ілюстрацій. Здається мені, що ця газетка виходила поза межами Галичини.

* * *

Пишучи цей перегляд друкованого слова в селі з-перед 50 років, я згадую тільки ті видання, з якими в цьому часі я стрічався в селі. Може й було більше книжок, що я їх не бачив. Попри світські повісті та оповідання читали селяни релігійні книжки (Вид. о. о. Василіян у Жовкві та господарські найбільше з Тов. “Просвіта”) і це читання відбилося дуже на всіх ділянках життя села. За десять літ від оснування Читальні “Просвіта” село стало одним із перших сіл у повіті. (Читальню оснувано 1900 р. У цьому часі були в селі три корчми. Одна найбільша, власність графа, яку орендував жид, стояла ще з панщизняних часів).

Пригадую ці обличчя селян, що деякі з них пам’ятали ще панщину, як слухали нераз читання. Зійшлися взимку ввечері до хати, бо там читається гарна книжка і слухали зацікавлені. На обличчях то радість то смуток відбивалися, коли читалося оповідання з історії рідної землі, чи із побуту, а вислови одобрення чи обурення чергувалися з голосом читаючого:

— “О, так йому, драбові треба було зразу зробити!” — або —

— “Так, то але! І перед Богом заслуга і від народу похвала!”

* * *

Згадавши літературу, яку читали селяни, треба згадати деяких її творців, що були в сусідніх селах, і з ними селяни безпосередньо стрічалися. У сусідньому селі

Городище був тоді парохом о. Тимотей Бордуляк, письменник, що підписував зразу під своїми творами як Т. Ветлина. Його прекрасні оповідання з народнього життя як: "Дай, Боже, здоров'я корові, що молока дала", "Гаврило Чорній", "Михалкові радощі" й інші радо читали селяни з фейлетонів газет, або зо збірки "Ближні". Часто повторювано в селі про "діда Макара", що несучи для дитяй бідної вдови трохи вижебраного хліба, відбився був із надвору крізь вікно в "голому борщі", що його поставила вдова з мискою голодним дітям на лаві під вікном.

Як вийшло оповідання цього автора п. з. "Федь Триндик" (накладом "Просвіти" у Львові), не могли селяни натішитися, як то "файно городиський єгомость" написав про п'яницю".

Із цим "Триздиком" була та-

ка подія: Одного разу їхали селяни з Городищ нашим селом і спинилися біля криниці, щоб напоїти коней. Коли мали їхати далі, один із них закликав голосно:

— "І де той Триндик подівся? Ще на нього треба чекати!" — Хтось із наших селян, що читав цю книжку, спитав, чому його так називають.

— "Та то не ми його так назвали, — відповів сміючись городиський селянин. Наші "єгомость" книжку про нього написали, тай ми вже його так прозиваємо".

Ще й дітей цього селянина Триндиками називали.

Майже для всіх своїх оповідань брав цей автор - священик типи зо сіл, де був парохом і тамощні селяни знали, про яку особу, чи родину складене оповідання. Згадували теж "бідного жидка Ратицю". (Оповідання о. Т.

BEAVER BREAD

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

103 Lightbourne Ave. — Tel. LE 5-7445

Toronto, Ont.

АСЕКУРАЦІЯ ВСІХ РОДІВ
Y. ONYSCHUK & CO. LTD.

INSURANCE — REAL ESTATE —
MORTGAGES

333 Roncesvalles Ave.

TORONTO 3, ONT.

Tel. LE 4-4241

БОГДАН ДНПРО,

В.А.

АДВОКАТ і НОТАР

527 Bloor St. W. — Tel. LE 4-3011

TORONTO, ONT.

УКРАЇНСЬКА М'ЯСАРНЯ

ІВАН ПАВИЧ

Поручаємо першоякісні
ковбаси, шинки і вудженини!

809 Queen St. W. Toronto, Ont.

Tel.: EM 4-0658

Бордуляка: Віденій жидок Ратиця).

У недалекому селі (5 км.) Вертелка був парохом о. Яків Зробек, що писав поезії і підписувався під ними: "Дудар з над Серету". Свої поезії, що вийшли двома збірками у Львові, назвав: "Пісні дударя". У нас, у хаті був один томик цих поезій, але я не розумів їх тоді читаючи і не пам'ятав. Не пригадую, від кого чув я, (сам цього я не читав), що в одній з книжок "Літературно - Наукового Вістника" з 1904 р. Іван Франко дуже гостро скритикував поезії, подаючи уривки з них.

Із тодішніх працівників пера пригадую о. Володимира Держируку, сина дяка з Івачева горішнього, що був тоді ще богословом. Приїжджав часто до нашого села та помагав у праці в читальні при підготовці імпрез, головню концертів. Він містив тоді статті в газеті "Народне Слово" на різні теми народнього життя, та переклади з Марк Твейна, Конан Дойля і Старицького перший том "Кармелюка" з російської мови.

У мойому селі був селянин Василь Карачок, що був досить очитаний і здібний промовець на зборах, чи народніх святах. Писав пісні й вірші, що хоч були прості й невироблені, але щирі й з любов'ю до свого народу. Довгий час

перебував в Америці і по першій світовій війні вернувся до рідного села. Перед від'їздом з Америки перевів збірку грошей на віднову церкви і будову читальні та переслав їх до села. У селі його поважали, був головою та почесним членом читальні. До бібліотеки читальні подарував багато книжок, які привіз з Америки. Молодші селяни цінили цього першого піонера, що поклав заслуги над пробудженням села і wraz із о. Іваном Гарматієм закладав читальню "Просвіта". Його великий портрет висів у читальні на почесному місці.

Він показував мені збірку поезій, видану в Америці. В ній були два чи три його вірші. Один із них був на тему хлопської нужди в Галичині, других двох не пригадую. У нього бачив я книгу, яку він зладив собі в Америці і там у часі безробіття вписував у ній свої вірші та оповідання з життя села і переписував цікаві статті з газет та поезії. Польська поліція довідалася якось про цю книгу і сконфіскувала, бо все, що там було, мало протипольський характер.

Цьому Карачкові приписувано авторство пісні про криваву подію в селі 1908 року.

На старості літ він осліп і мав згинуту від заблуканої кулі під час бою в селі весною 1944 р.

ЯРОСЛАВ РОМАНЮК,

Б.А., Л.Л.Б.

АДВОКАТ і НОТАР

Тел. EM 2-2585 EM 2-2586

503 Temple Bldg. — 62 Richmond St. W.
Toronto, Ont.

Українські страви дешево дістанете
у ресторані

ОДЕСА

ОБСЛУГА ШВИДКА і СОЛІДНА

512 Queen St. - EM 8-0005 - Toronto, Ont.

БРАТИ ГУЛАКИ, власники

Л. В. ЛИТВИН

АДВОКАТ і НОТАР

Дім книгарні "Арка"

575 Queen St. W. — Toronto, Ont.

EM 6-7040

І. ГОРДИЦЯ

Accredited Public Accountant

600 Bay S. — Suite 506 — Toronto, Ont.

EM 8-3139 Res.: RO 2-1985

БУДУЧИ В ТОРОНТІ - ВІДВІДАЙТЕ ОРБІТ!

"ОРБІТ" — це українська імпортова фірма, яка спроваджує з Європи все те, що є потрібне а чого бракує тут.

ВЗУТТЯ medicus

для всіх тих, хто відчуває втому в ногах, кому напухають ноги, або витворюється тверда шкіра в передній часті стопи, хто має хронічні нагнітки. "Medicus" — це одинока фабрика взуття у світі, яка продукує 100% лічниче взуття і то для всіх можливих типів ніг від Е до ЕЕЕЕЕ. Хто носить відповідне для своїх ніг взуття "Medicus" — той навіть після 16 годинного стояння чи ходження, не відчуває втоми! Крім взуття "Medicus" — фірма "Орбіт" має кольосальний вибір всякого нашого європейського взуття та розкішні туфлі на корках для жінок.

ВОВНЯНІ ЖАКЕТИ

найкращої європейської марки "Kuebler" що ніколи не змінюють ані форми ані краски. Завжди нові фасони у модних красках і в усіх ширинах.

НІМЕЦЬКІ ТРЕНЧКОТИ

з мінливого непромокального (але не гумованого) матеріялу "Ninoflex", довгі і тричвертеві, з паском і без паска. До всіх є теплі підпинки на зиму! Завжди великий вибір.

РІЗНЕ вишивані блюзки ніколи не менше як 50 різних — найбільший в Торонті вибір скіряних торбинок, європейської косметики і біжутерії — 14К хрестики з ланцюжками католицькі і православні.

Сотні прекрасних речей на презенту з різних країн світа!

НА ВИСИЛКУ

Правдиві діаманти до різання скла, найкращі солінгенівські бритви, ножиці, машинки до стриження волосся із змінними гребенями, ремені й камені до острення бритов, футряні рукавиці, вовняні панчохи, ручки Пелікан, кульчики на проколені уха.

НА ВИСИЛКУ:

Спеціально сильне взуття "Salamander" а в тому:

Теплі чобітки для жінок, цілі футрувані, чорні й бронзові.

Жіночі черевики з довгими холявками.

ORBIT - 434 Queen St. W. TORONTO
EM 6-4572

Таємниці пропалого континенту -- колиски всього людства

1. На слідах великої культури

Відомості про існування колись у тихому океані великого суходолу, що називався Му й якого п'ятнадцять тисяч років тому залили води океану, появилися порівнюючи недавно. Англійський полковник Джеймс Черчворд, що досліджував це питання все життя, випустив працю, в якій зібрано матеріали підтверджуючі існування колись цього таємничого суходолу.

На сліди його натрапив ще Черчворд в молодості в середній Індії. Прибув він туди 1868 р. і його призначено рятувати населення від голоду, що панував у цій частині краю. Там він познайомився з "ріші", верховним жрецем монастирської школи. Скоро вони стали такими близькими приятелями, що ріші показав Черчвордові кілька старовинних глиняних плиток, що впродовж десятих тисяч років, переховувалися в святинях та пояснив йому символи, що були викарбовані на них. Зауваживши захоплення молодого людини, ріші почав вчити його наакальської мови, що на думку індусів є першою мовою, якою почала балакати людина. Навчившись добре її розуміти, Черчворд під керівництвом жреця почав читати наакальські таблички, що оповідали про суходол Му, який був колискою цілого людства.

Ця приязнь продовжувалася 12 років. Все це зробило на Черчворда таке враження, що він по-

їхав розшукувати сліди загинулого суходолу й посвятив цій справі все життя. Те що він знав наакальську мову, дало йому можливість відчитувати такі надписи, що раніше були незрозумілі для вчених і все це дало йому безсумнівне впевнення, що суходіл Му існував колись.

Керуючись вказівками на плитках, 1880 року Черчворд залишив Індію й відплив до Південного моря (Каролінські острови) шукати підтвердження існування суходолу Му. Знайшовши написи на скелях островів і вперше їх вірно прочитавши, він поїхав до Тибету. Підтвердження існування Му знайдено було в літописі Лхаси, що переховується в одному Тибетському монастирі. Також з цієї причини подорожував по Центральній Азії. Звідти він поїхав до Єгипту, де в Булакському музею (Каїр) знаходяться записи, значення яких було загублено тисячі років тому — "єгиптяни походять зі землі Му, яка вже не існує, бо провалилася в безодню оточена вогнем, а це місце залите водою".

Дальші розшуки за доказами привели Черчворда до Сибіру, а потім до Лакова острова, що лежить напроти гирла ріки Лени. Звідти він добрався до Урала й тут всі сліди існування Му скінчилися. Змушений на якийсь час перервати пошуки він поїхав до Австралії, де провів кілька років у комерційних справах. Але його родичі намовили відвідати нову Зеландію. Тут він знайшов кілька слідів і знов пустився в довгі блу-

кання по світі. Прибувши на Полінезські острови, він почав досліджувати деякі їхні групи — Самоа, Тагіті, Маркізькі, Тонго тощо. Тут він знайшов нарешті потрібну ланку, до проголошення історії, що він відкрив раніше. Це історія континенту Му і його великої культури, що ширилася в усьому світі від 20,000 до 200,000 років тому. Це є не лише історія росту цієї культури, але також історія того, як вона була зруйнована й обернена в дикунство, з якого виросла наша теперішня культура.

З документами, фотографіями та іншими речевими доказами, Черчворд прибув до Америки. Осівши в Нью Йорку, нікуди не виїздив. Лише коли вісті про знахідку Невеном в Мексику, похованого під попелом і намулом дуже старого міста розійшлися по цілому світі, він зараз же від'їхав на Юкатан та в центральну Америку, щоб звірити тамошні знахідки, з тими, що він їх бачив по цілому світі.

2. Загинулий суходіл Му

В сиву давнину, багато тисяч років тому, серед Тихого океану був великий суходіл, де тепер лише вода й небо. Залишками від цього континенту є групи островів, що їх ми називаємо островами південного моря.

Суходіл Му, на думку дослідника, знаходився біля рівника в Тихому океані й північною своєю частиною він торкався нинішніх Гавайських островів та доходив до островів Великодня й Фіджієвих. Простягався він на 5,000 миль з півночі на південь, а впоперек мав більше, ніж 3,000 миль. Складався з трьох частин відокремлених вузькими каналами або морями.

Це була чарівна тропічна зем-

ля — суцільна низина. Вкрита вона була буйними травами та смугами піль. Невеликі горби вкривала тропічна рослинність. Гір не було зовсім.

Цей великий багатий суходіл мав багато річок з тихою течією, всіяних квітами лотосу. Розкішна рослинність вкривала всю землю м'яким, приємним і спокійним килимом зеленого кольору. Це була казкова земля.

Заселяло її 64,000,000 населення, що ділилися на десять народів. Життя було радісне й всі були щасливі мов у раю.

Вибудовані гарні дороги розходилися в усі кінці, мов павутиння. Дороги були бруковані. Окремі куски каміння були так допасовані, що трава не могла рости поміж ними.

Населення складалося з окремих племен, що між собою різнилися, але підпорядковувалися одному урядові. Багато поколінь тому вони обрали собі короля й до його імени додали приставку "Ра". З цієї пори він і його спадкоємці ставали володарями під іменем Ра Му. Держава називалася імперією сонця.

Всі люди визнавали одну й ту саме віру: поклонялися Божеству. Всі вірили в безсмертність душі. Їхня пошана до Божества була такою великою, що вони навіть не сміли говорити його імени й зверталися до нього лише через символ.

Люди цього суходолу були високо культурні. Тоді на землі не було дикунства, бо всі люди прийшли із землі Му й залишилися під її зверхністю.

За писаними джерелами початки організованого життя на Му сягають 50,000 років назад. Пануючою расою на цій землі була біла раса — винятково вродливі люди, з чистою білою або олив-

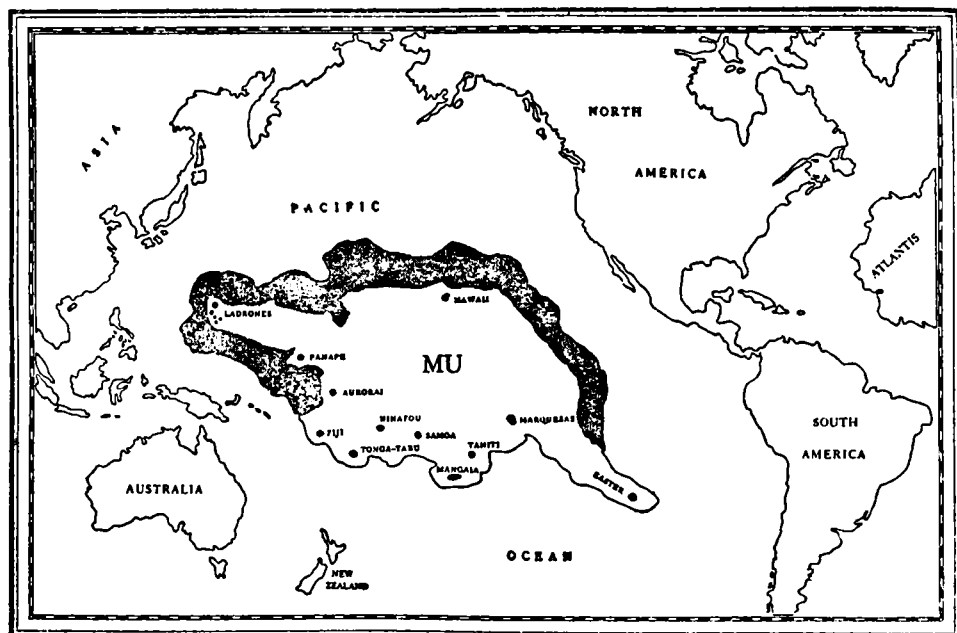
ковою шкіурою, великими чорними очима й чорним волоссям. Крім білої раси там були інші раси — люди з жовтою, брунатною й чорною шкірами. Кольорові раси не були пануючими.

Мешканці землі Му були добримися мореплавцями. На своїх кораблях вони пливали довкола світу. Серед них були архітекти, що будували святині й палаци з каменя. На суходолі було сім головних міст, що були осідком релігії, науки й шкільництва. Були й інші великі міста. Містечка й села траплялися часто на всіх трьох частинах суходолу. Багато міст було вибудовано при гирлах рік і вони були центрами комерції та промисловости. Земля Му була осередком світової цивілізації, науки, торгівлі й промислу; всі інші частини світу були її колоніями. Будучи неперевершеними мореплавцями, люди Му на своїх кораблях перевозили до колоній пасажирів і вантажі, а звідти приво-

зили до дому продукти тих країв.

Саме тоді, коли ця земля була на вершці своїх осягів і була осередком світового життя, її стрінула перша катастрофа. На зміну відчутим забуренням у землі прийшли великі землетруси. Південні береги суходолу були залиті велетенськими валами води океану й багато міст було зруйновано. Прорвалися вулкани, викидаючи на поверхню вогонь, попіл і лаву, але тому що скрізь була суцільна низина, лави не котилися масою, але застигала, утворюючи шпилі, що їх сьогодні можна бачити у вигляді острівців на півдні Тихого океану. Нарешті вулкани заспокоїлися. Люди Му знов взялися до відбудови своїх зруйнованих міст і селищ.

Минуло багато часу після цієї катастрофи й про неї людність майже забула. Та землетруси знов почалися, а за цим цілий суходіл почав прогинатися, почав колихатися, як хвилі океану. Святині й

Загинулий континент Му

(З книжки J. Churchward "The lost continent of Mu", 17-е видання, 1953)

палаці й все що було збудовано з каменя, рухнуло на землю. З міст залишилися купи руїн.

В часі, коли поверхня підіймалася й опускалася, з глибини землі прорвалося велике полум'я, на поверхні його зустріли страшні блискавки й все це разом робило справжнє пекло. Груба пелена диму заслала цілий суходіл. Велетенські вали води котилися по поверхні, знищуючи все на своєму шляху.

Впродовж однієї ночі цілий суходіл поглинув океан. Залишилися над поверхнею води лише невеликі шпилі й так Му, матірня земля людини з усіма її гордими містами, пам'ятками культури й науки, стала спогодам минулого. Велике водяне покривало пригорнуло її до вічного сну. Катастрофа цього суходолу була першим кроком у знищенні першої великої культури світу.

Залишилися на поверхні лише шпилі, що стали групами невеликих островів і були вони вщерть вкриті людьми, що врятувалися від катастрофи. Не маючи поживи, ці залишки населення Му дивилися як клетотів океан, ховаючи під собою їхні скарби й поселення.

Нещасні люди молилися, просили Бога післати їм смерть, щоб не вмирати повільно від голоду. Щоб врятуватися й жити, їм нічого не лишалося як опуститися до найнижчих форм дикунства. Ті що вмирили від вичерпання, ставали поживою живих, а далі сильніші стали забивати слабших. Так почалося людоджерство, що існує й подекуди ще й тепер. Так останки найвищої культури опустилися до найнижчого дикунства, що продовжувалося довгими віками.

Недивлячися на все колонії Му продовжували ще довго втри-

MODERN MOTOR'S

2467 EGLINTON E. — TORONTO, ONT. — AM. 7-4681

1/4 Mile East of Kennedy Road

Authorized CHRYSLER, PLYMOUTH, IMPERIAL
& FARGO Dealers

Canada's Largest Indoor and Outdoor Showplace

Власник Р. СТУПАРИК

мувати високу культуру, що її перейняли з метрополії. Та з часом, не маючи підтримки від Му, життя в них стало занепадати й дичавіти.

Щойно багато пізніше з цього попелу старої культури виросла наша теперішня.

3. Велика імперія Уюр

Як переповідають китайські перекази, в глибокій давнині була в Азії велика імперія Уюр, яку приблизно 17,000 років перед Р Х знищив потоп і землетруси. Ці перекази цілком годяться з геологічними дослідженнями.

Імперія Уюр простягалася від Тихого аж по Атлантийський Океан. Заселена була народами арійського походження. Сліди її було знайдено в Франції та на Балканах.

В давнині вся Центральна Азія, включно з Гімалайськими горами, була суцільною рівниною, покритою родючими полями, лісами, озерами й ріками. Її шляхи, що сполучали між собою гарно побудовані міста, з величезними храмами, громадськими будинками та розкішними палацами були взірцево побудовані. Ще нині видно в пустелі Гобі сліди каналів, річищ і озер. Серед населення цвіла наука, астрологія, медицина, мистецтво, будівництво та виріб чудових шовкових тканин.

На підставі знайдених у Тибеті старих глиняних табличок, писаних 70,000 років до Р Х, припускають, що імперія Уюр була закладена колоністами Му, спочатку на побережжі Жовтого моря, а пізніше вона поширювалася на колись добре родючій і наводненій землі, де тепер пустеля Гобі й далі по Каспійське море, в центральну Європу аж по Атлантийський океан.

Китайський літопис, що датується 500 років перед Р Х розповідає, що населення Уюр складалося з людей ясноволосих з голубими очима й мало молочно білу шкіру.

Столиця Уюр була на Південь від теперішнього Байкальського озера, де нині знаходяться руїни Хара - Хото. Там на глибині 50 стіп під намулом, гравієм та піском знайдено руїни й видубото гроші та коштовні речі тодішнього високого мистецтва.

Літопис одного Тибетського монастиря пише, що столиця Уюр була знищена погопом, який проходив східною частиною країни нищачи все живе за собою. Дійсно при розкопках в Хара - Хото було видно, що шар землі, який вкривав руїни, складався з гравію, піску й намулу. Вал води без криги сунувся на північ, змиваючи все живе за собою. Ще нині в гирлі ріки Лени, особливо на острові Лахова, знаходяться великі поклади кісток мамутових і інших звірів занесені водою з півдня. Потоп не переходив 110 Е. гр від Грінвіча й був ще до загибелі Му. Викликало його магнетичне забурення землі, що раптом струхнуло нею. Лід підбігунового океану був викинений аж по північні межі України. Саме на цей час припадає льодова доба.

В тундрах Північно Західного Сибіру знайдено було чимало зледенілих тіл мамутів і носорогів. М'ясо їх переходилося в доброму стані, так що його можна було їсти. Поламані кістки й нестравлена рослинна їжа в шлунках свідчить про те, що катастрофа й зміна клімату наступила раптово. Це мертві свідки тої великої трагедії.

Другу частину імперії Уюр було знищено по загибелі Му

сильними землетрусами, які знищили остаточно весь край.

Ще сьогодні можна в Тибеті зустрінути у відмежованих горах від цілого світу долинах монастирі, мешканці яких переховали світогляд, вірування, вміння керувати космічними силами, а також пам'ятки з тих часів.

Потім змінився багато клімат. Понизився рівень океанів. Серед поламаних скал утворилися підземні ріки. Цілі околиці позаносило піском, під якими можна знайти воду.

Пізніше знищений край заселили люди жовтої раси, що змішавшись з рештками білих уюртців створили китайську расу. Провідні верстви китайців ще нині різняться виглядом від звичайних кулі-робітників. Це тому, що вони мають більше крові колишніх уюртців білої раси.

Під час розкопів столиці Уюр

було знайдено чудово нарисований портрет цариці Уюр з її чоловіком. Символічний спосіб рисовання каже, що цей край і його володарі походять і залежні від Му. В руках цариця тримала скипетр в формі дво бокого тризуба. Такі самі скипетри було знайдено цілими й два знаходяться в Лондоні в Бритійському музеї.

Так, як суходіл країни Му складався з трьох частин, то його володарі ймовірно мали як емблему тризуб. Пізніше ця традиція перейшла на Атлантиду до династії Посейдонів, а звідтіля передалася грекам, щоб зустрітися в Україні з правіковою традицією, як це бачимо на цеглах Десятинної Церкви й грошах Св. Володимирова.

В Камбоджі й сьогодні царський скипетр є у формі тризуба.

Коли ми читаємо, що в Україні знайдено було мамутове ікло

Василь Заліщук

ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

HARRY R. RANKS

455 Queen St. W. Toronto, Ont.

Phone: EM 8-5370

CLIFTON HOTEL

298 Queen St. W. — corner Soho St.

Tel. EM 3-9520 Toronto, Ont.

БОРИС і СИН, власники

EMPIRE FURNITURE & APPLIANCES CO.

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ МЕБЛІВ
і ДОМАШНЬОГО УСТАТКУВАННЯ

при вул. **BLOOR**

668 BLOOR ST. W.

TORONTO, ONT.

LE 1-4771

Т. КОЗАК

В л а с н и к и

Б. КРАМАРЧУК

з виритим на ньому тризубом, то це не є жадний патріотичний жарт, а правда. Наша національна відзнака найстарша в світі, а ми є правні її спадкоємці.

4. Амазонське море

Черчворд під час подорожі Тибетом в одному монастирі знайшов глиняні таблички, які при докладнішому розгляді показали мапами різних частин світу. Поміж ними на одній таблиці датованій він розпізнав Південну Америку. Була мапа неба, де було зазначено сузір'я й положення окремих зірок у них. Астрономи, коли їх запитали, відповіли, що так виглядало небо 25,000 років тому. Таким саме способом було датовано інші писані таблички віком 70,000 років.

В Південній Америці на місці Амазонської низини було тоді море, що сполучалося на сході протокою з Атлантийським океаном, а далі була якась земля. Певно Атлантида. На заході море було відгороджено від Тихого Океану просмиком землі, через який було прокопано канал, а на ньому стояло якесь місто без назви. На південно західньому березі було зазначено місто на ім'я "місто Самоцвітів". Третє місто було приблизно на пів дорозі далі вздовж південного берега в бік в глибині краю й називалося "Золоте місто". Без сумніву це було казкове місто Маноа, яке так пильно розшукували еспанські завойовники. Інше місто лежало далеко на півдні вздовж океанського берега, де тепер знаходиться Ла-Плата. Назви не було подано також. Написи й різні ознаки свідчать, що ці міста було збудовано народом карамаями — предками стародавніх греків.

В Болівії біля озера Тітікака на висоті 4,000 метрів лежить інді-

янське село Тінжуанако. Біля нього знаходяться руїни великого стародавнього міста. Величезні кам'яні плити вагою 60 - 100 тонн, які мають на собі сліди надзвичайно майстерної роботи виконаної на твердому мов кремін'ю камені. Тут можна бачити зроблені з суцільного каменя фігури бородастих людей заввишки вісім метрів, сходи суцільних камінних плит шириною 5 - 7 метрів.

Вчені виявили далі, що біля місця руїн немає скель, з яких можна було б виготовити потрібні плити й їх потрібно було спроводити здалека.

На одній карбованій брилі, що була частиною храму, Черчворд прочитав, що його збудовано на славу суходолу Му, звідки прийшли поселенці. Було це за панування цариці Моо, володарки юкатанських маїв, і її чоловіка князя Кога, 16,000 років тому. Пам'ятка стародавніх маїв, що називається "Літопис Троана" оповідає, що цариця їздила на схід сонця до гирла річки Нілу, відвідувати там поселенців маїв, що згодом утворили Єгипетську державу фараонів.

Місто було лише п'ять метрів вище рівня моря, це добре видно по піщаній смузі колишнього берега з рештками морських мушель у ній. Недалеко знаходяться сліди каналу з викладеними каменем берегами, що тягнуться по горах геть у далечинь. Все виглядало так як на глиняній тибетській мапі. Колись Південна Америка була рівниною й не було гір і каналом пливали кораблі з одного моря в друге.

Склалася така думка, що колись у Перу інки утворили велику культуру. Це цілком помилково. До цього краю прийшло плем'я кічі-мая з Гватемалі в Централь-

ній Америці й цілком мирно опанували нарід Аймара, що жив вже дуже довго там, але ту велику культуру рештки якої ми подивляємо тепер, утворив інший нарід, що жив давніше ще перед ними до утворення гір. Верховода кічі - маїв називався інка й згодом це ім'я перейшло на весь нарід. Їхня держава існувала лише 500 років до приходу еспанців, які знайшли там великі багатства й величезні збірки писаних пам'яток про колишню дуже велику культуру. Католицькі ченці, що були зі завойовниками, визнали все це еретичним і спалили. Так само робили католицькі ченці у Мексику й Юкатані. Залишилося лише дві збірки рукописів: Літопис Троана в Лондоні і Кодекс Кортеса в Мадриді. Вони оповідають про суходол Му, його велич і загибель.

Полковник Фавсет, що мандрував по пралісах Бразилії по-

між допливами Амазонки, Гуїсу й Тапахос знайшов там руїни стародавнього міста. Ця частина Бразилії дуже велика й цілком ще не досліджена. Привіз звідти малу статуетку з написом на грудях.

Згодом два англійці були теж у тому краю. Вони знайшли багато руїн, як наприклад старовинного моста Шанка, що коло 600 стіп заввишки залишився цілий; бруковану дорогу на насипі в 300 стіп.

В гирлі Ла Плати було знайдено праісторичні руїни. Серед них знайшли таблички з написами точнісенько такі самі, як було знайдено в Азії. Очевидно, вони мали торговельні зв'язки з Уюром.

Берегову лінію колишнього Амазонського моря дуже виразно видно навіть і тепер: північне побережжя його тяглося вздовж горбків підгір'я Венесуельської височини й мало дуже багато ма-

Acadian House

1795 Danforth Ave. Ph. RI 6161

Toronto, Ont.

ІВАН ДЯКІВ, власник

КРАМНИЦЯ ЗАЛІЗНИХ І ВСЯКИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРІВ

W. H. LAKE HARDWARE

608 Queen St. W. TORONTO, ONT.

Tel.: EM 3-3129 EM 3-3120

В. БОЙКО, власник

D. STOKAL B.A.

АДВОКАТ і НОТАР

Заступає в справах цивільних
і карних

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ

21 Dundas Square - Toronto - Suite 815

Phone: EM 6-1681-2

Все свіжі, смачні і дешеві українські страви дістанете щоденно у

“ВІКТОРІЯ ГРИЛ”

“VICTORIA GRILL”

612 Queen St. W. — TORONTO, ONT.

EM 6-3380 — UN 1-0046

Власники: П. і В. НАУМЧУКИ

льовничих вкритих білим кварцевим піском пляж. Східне й південне тяглося вздовж підгір'я Пан-Альто, а західне вздовж підніжжя Анд.

Чому ж це море зникло? Коли великий суходіл Атлантиди провалився (його мапа теж була в Тібетській збірці, разом із чималою історією) то утворилася в землі глибока яма й туди хлинули води морів. Рівень води в океанах понизився й поширилися береги суходолів і виступили з води: амазонська низина, долина Місісіпі й ріки Св. Лаврентія в Канаді й Флорида тощо.

5. Діти Му

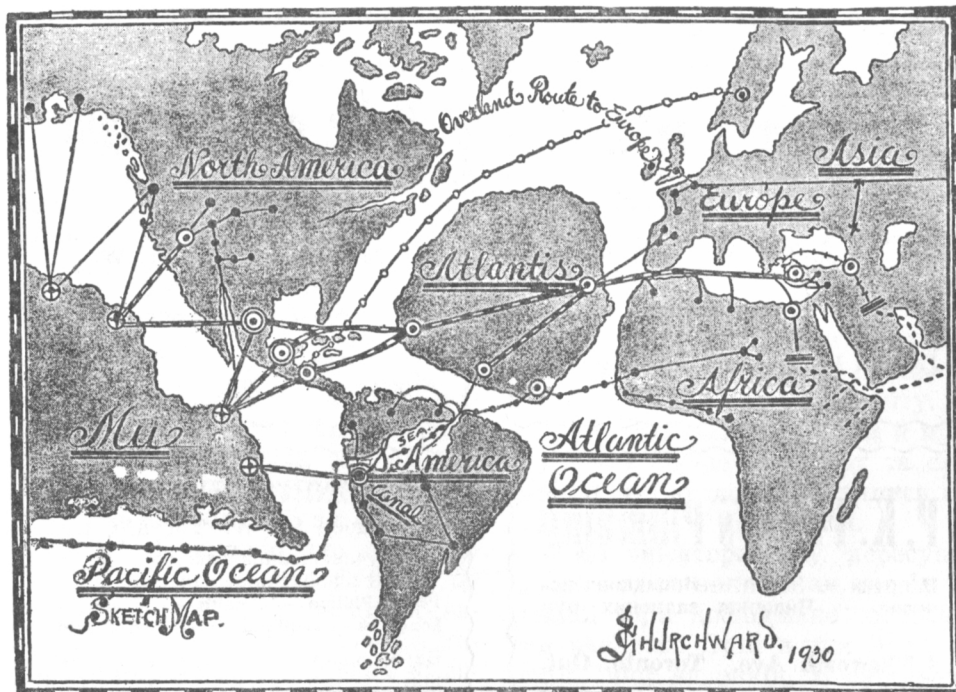
Писана історія грецького народу починається 1104 р. до Р. Х. від першої Олімпіади. Про те що було раніше — нам говорять руїни

міст, знахідки та перекази й по них ми можемо судити про раніше минуле грецького народу й звідки він походить.

Німецький археолог д-р Шліман роблячи розкопки старовинної Трої, знайшов наверствовання аж шістьох міст, значно віддалених поміж собою в часі.

В паризькому музеї Лювр бачимо збірку речей б Тінхуанако в Південній Америці й Трої зо скарбниці царя Пріяма. Всі вони того саме вигляду, форми й розміру. Між ними є мистецьки зроблений Сфінкс з головою птаха й написом: "Від царя хроноса з Атлантиди".

В Сирії біля села Баалбек, знаходяться руїни вибудовані невідомим народом, що поклонявся сонцю. Архітектура й стиль колон ті самі, що були пізніше в гре-

The Eastern Lines of Colonization from Mu.

Колонізація з континенту Му в східньому напрямку.

(Мапа взята з книжки James Churchward: "The Children of Mu". 13 видання. Нью-Йорк 1953).

ків, відомий як коринтський. Величезні брили каменя привезено звідкілься здалека, бо такого матеріалу близько не знайдено*).

Біля Смірні ликопано рештки невідомої культури на дуже високому рівні. Положення верств землі, де їх знайдено, свідчать, що життя там було раніше на рівнині а потім утворилися гори.

Знайдено дуже старе грецьке письмо, де говориться про те, що під час загибелі суходолу Атлантиди пропало там 3,000 грецьких вояків, що очевидно творили корпус окупації після війни, про яку залишилися перекази.

Старогрецькі письменники Гомер і Геродот кажуть, що предками греків були каріяни.

*) Сучасні греки називають свій край Геллада, себто країна Сонця а себе геленами Сини сонця.

Теж саме говорять римляни Туцідід і Страбон.

Нам відомо, що сьогоднішній грецький алфавит направлений зі староатенського архонтом Евклідом 403 р. до Р Х а останній розбитий на окремі слова був народним переказом чистою мовою кара - маїз про загибель суходолу Му й є пам'яткою їхніх предків про край звідкілья вони походять.

Про існування й загибель країни Му добре знали греки, бо про це свідчать їхні письменники. Платон в Timeis Critias пише, що земля Му мала десять народів. Те саме пише й Проклус "Західня земля мала десять народів". Обидва вони знали те саме, лише перший вживав стару традиційну назву, а другий географічну.

Для вчених було загадкою що на кам'яних фігурах, що залишилися в центральній Америці на Юкатані та в Гватемалі з неза-

PETER'S Meat Market

574 Queen St. W. EM 8-7163

Toronto, Ont.

ІВАН МАЙНЕР, управитель

Duke of Connaught Hotel

458 - 460 Queen St. W.

TORONTO, ONT.

Phone: EM 6-0288

Modern Hotel European Plan
Appointments \$3.00 per day and up

P. K. Philip's Plumbing

Направа — Зміни — Випадкова направа — Чищення задних рур

3 Ellsworth Ave. Toronto, Ont.

Phone: LE 3-5292

П. КОРЕЦЬКИЙ, власник

KUSHNIR'S JEWELLERS

529 Queen St. W. Toronto, Ont.

Поручає швейцарські годинники найкращої якості

Patek Philippe — Zenith — Omega — Longines — Shaffhausen — Doxa і інші.

Виготовляємо на замовлення у насій робітні шлюбні і зарученеві перстені, золоті хрестики, медальйони і інші ювелірні предмети.

За вдволення ручимо, або повертаємо вплачені гроші.

пам'ятних часів, знаходиться ви-карбований правильний грецький хрест. Черчворд каже, що це центральна фігура на царському клейноді імперії Сонця й цей гієрогліф читається в мові маїв "У-лу-муль" — "Володіння, що належить".

По другій світовій війні в Тексасі в пустелі знайшли на значній глибині городище віком 80,000 років до РХ й на глиняній табличці плян околиці, де було зазначено розташування в навколишніх горах гробовищ. Коли їх відкрили, то знайшли цілу низку штучно висічених печер, що сходилися до одної зали виглядом нагадучої масонський храм. В стінах були полиці, на яких лежали мумії велетнів шляхетного вигляду, 2.4-2.7 метрів росту з пильно підстриженим волоссям, одягнених у короткі сорочки й такі ж шкур'яні штани. Біля них на підлозі лежали тіла якихось звірят, породу яких вчені ще не визначили. Саме дивне, що стіни печер було вкриті скелістою масою такого саме вигляду, як це утворилася на поверхні землі в Новім Мексіку після вибуху атомової бомби.

Що то за шляхетна раса духових надлюдей, що при низькому стані тодішньої техніки настільки духово високо стояли, що відчували закони природи й могли викликати атомовий вогонь? Чи часом тасмнічий Му не був джерелом їхньої культури, що так щасливо забрав її зо собою до могили? Безумовно, що тасмніці Індії й стародавнього Єгипту, це лише далекий відблиск цієї культури, але чи можлива взагалі така екзотерична-знахорська культура?

Оглядаючи єгипетські піраміди бачимо, що їх збудовано з великих пильно обтесаних кам'яних

брил 15-70 тонн вагою. Це виключено, щоб їх всіх було спроваджено з віддалі 600 миль і піднято вгору, користуючись невільникми як тягаровою силою. Залишається вірити арабським переказам, що єгипетські будівничі підкладали під кам'яні брили якісь папіруси, після чого ті вільно плили повітрям і підіймалися на призначене їм місце, де їх слабим натиском припасовували.

Залишилися пам'ятки по старих кельтах, будівлі з величезних кам'яних брил, що називаються долмени. Існують народні перекази, що їхні жерці друїди ритмічною музикою примушували камені рухатися й ставати на призначене місце.

Мабуть, в такий саме спосіб спроваджено було до Баалбену брилу тесаного каменя 1,800 тонн вагою й вибудовано майже по цілому світі циклопічні будівлі, що досі пояснювали, що це ніби діло якихось велетнів. На жаль, людство втратило тасмніцю як це робити.

Можна пояснити, що колись вмiли практично застосовувати явища, що називаються левацією-телекінетикою.

* * *

Частина населення тасмнічого Му ще до загибелі суходолу переселилася в інші краї світу. Ці виходці називалися маями й приносили з собою культуру та свої звичаї, які згодом прийнялися серед місцевого населення.

Колонізатори Му пересувалися в двох напрямках, що їх до деякої міри досліджено сучасними вченими. Одні з них ішли на схід, інші на захід. В східньому напрямку колонізатори пішли приблизно так: Атлантида, потім через Середземне море в Малу Азію й доходили до берегів Чор-

ного моря, де вже сліди їхньої мандрівки губляться.

Вчені роблячи розкопки в Єгипті, переконалися, що на певному відтинку часу висока культура цього краю раптово переривається й знаходяться рештки життя дуже первісної людини.

Черчворд на підставі зібраного матеріалу й дослідів переконався не тільки в тому, що суходіл Му справді був колись, але й у тому, що саме народи цього суходолу перенесли свою культуру на Атлантиду, яку згодом стрінула недоля тихоокеанського суходолу Му.

Як свідчать останні знахідки в західній частині північної Америки як: Утаг, Невада, Новий Мексик, Арізона, Колорадо, Мексик колись був густо заселений, а потім знищено все було декількома катастрофами. Те що там було людське життя вже дуже

давно, говорить про це малюнок великого ящура, знайдений в одній печері. Циклопічні будівлі, характер їх і прочитані написи, кажуть, що цей край мав духовий зв'язок з Му й Уюром. Сліди річищ і берегів в пустельних нині околицях і осель під намулом говорять, що той край порівнюючи недавно був рівниною, а велика повінь, що пройшла по ньому й потім землетруси знищили все. Східною частиною Америки прокотилася велика лявіна води з льодом (період зледеніння) стираючи всі сліди життя по дорозі, а що воно було там раніше свідчать останки життя у відкопаних печерах.

На Юкатані в Чічен Ітза знаходяться руїни храму маїв і там вирито на камені голову бородастого горбоногого чоловіка, неначе жида. Єгипетські папіруси називають жидів, що жили біля А-рарату, іменем місцевости, де зна-

SOSNO CONSTRUCTION LIMITED & ENGINEERS

93 DELAWARE AVE. — LE 3-1617 — TORONTO, ONT.

МЕШКАЛЬНІ БУДИНКИ — ЗАГАЛЬНІ УДОСКОНАЛЕННЯ ТА ФУНДАМЕНТИ — ЦЕРКВИ І ТЕАТРИ — ТОРГОВЕЛЬНІ ТА ПРОМИСЛОВІ БУДИНКИ

Л. СОСНОВИЧ — Президент

ходяться ці руїни. Дуже вражає незвичайна подібність між словами старо-жидівської мови й словами, що передають ту ж думку в мові чіапенік — галузці раси маїв, найстаршої в центральній Америці.

Японська мова має половину слів подібних до кічі-маїв, що живуть у Гватемалі. Японець майже вільно без перекладача може розмовляти з тубільцями Мексики, ацтеками й мешканцями островів Гаваї й Самоа. Це помилково вважаємо їх монголами, бо вони справді належать до полінезійської раси. Національна їхня емблема — опромінюване сходяче сонце це символ імперії Му — об'єднаних націй того часу.

Наакальські письмена знайдені в Тибеті подають, що нагамаї, колоністи східнього Му, прийшли в Індію ще перед 70,000 р. через Бірму й утворили там наг імперію — славу своєю величчю й таємничою наукою. Їхні провідники й колоністи посувалися далі на захід і занесли пізніше свою науку в Асирію, Вавилон і верхній Єгипет.

По загибелі Му ця імперія стала занепадати й пізніше нею завладіли арійці, що прийшли зо знищеного краю й принесли зо собою санскритську мову й свої звичаї. Життя грубішало а прийшовши до сили жреці - браміні почали нагінку на невідгідних для них наакал і його проповідників. Глиняні таблички розбивали, а непокірні проповідники їх науки мусіли втікати в Тибет, де у відлюдних монастирях переховувалася стара віра.

Пізніше князь Гватама (Будда), що юнаком вчився з наакальських табличок мудрости, хотів відродити стару духову велич, але

здичавілий світ не в стані був його зрозуміти.

6. Український нарід один із найстарших у світі

Останнім часом зроблено багато знахідок, що пов'язані з дослідями Черчворда дають картину світоуявлення про минуле людства, а також про наш нарід.

Дослідники кажуть, що Україна була вже дуже густо заселена давно, а українці були культурним різним народом. Археологічні викопи показують напр., що там де нині Київ, там була вже людна оселя, можна сказати місто вже за часів трипільської культури, себто коло шість тисяч років тому, але в фундаментах трипільського города Києва знайдено залишки старих будівель, які сягають ще далі — тридцять тисяч років.

Найцікавіше при розгляді залишків трипільської культури це те, що вона має дуже виразний етнічний характер, що вона має ті самі основні складові елементи, що й нинішня українська. Ці елементи такі виразні, такі окремі, що навіть московський вчений Ростовець запропонував, щоб закинути для ясности уживаний термін "трипільська культура" а на його місце впровадити "українська культура". Советські археологи розкопали тепер сотні городищ в Україні й знайшли, що за часів трипільської культури Україна була густіше заселена, ніж нині.

Найбільшим археологічним курйозом України є кам'яні баби. Чужинецькі дослідники дигуються звідки вони взялися, бо на тисячу кілометрів навколо немає такого каменя й часто треба

двадцять волів, щоб їх тягти. Всі ці кам'яні баби звернені лицами на схід — вони мають мистецькі стилізовані форми. Ці баби це праобраз первісної — богині матері.

Багатьох наших учених вражало, що орнамент трипільської культури в Україні дуже подібний до орнаментів мексиканських руїн і індіанців північної Америки.

Наші селяни залюбки й не свідомо на великодніх писанках традиційно малювали свастику й хрестики, що в маїв означало життя.

Наші зимові свята, зокрема Святий Вечір переховали образ культу сонця й предків — теж властивий всім маям Великдень вже в повній красі подає культ божества, символом якого було сонце.

В українській родині жінка мати — дуже шанується. В свідомості греків і єгиптян жінка була рівновартісна чоловікові. В часах трипільської доби панував матриархат у такій саме фор-

мі, як це залишився в північно-американських оселях індіан Чероки.

Чевен роблячи розкопки похованого під попелом міста в Мексикау каже, що його здивувало, що характер життя в цьому місті дуже подібний був до дому етрусків. Чех Ружічка, що розшифрував письмена етрусків, твердить, що вони були слов'яни й житла наших гуцулів подібні до жител етрусків.

Кургани розкопані в долині Міссісіпі, що їх висипали були маї, нагадують такі самі в Україні.

Наші дерев'яні трьохбанні церкви своєю архітектурою рязюче подібні на східні пагоди й без сумніву переховали свій вигляд ще з передхристиянської доби.

Все це дає підстави думати, що наш нарід є один з найстарших у світі, а наша народня культура, що переховалася десятки тисяч років це — спадщина великої першої культури.

CHEZ MOI RESTAURANT

30 Hayden St., WA 2:5402, Toronto, Ont.

Зала для весіль і бенкетів

Власник: Василь Кореньовський

BLOOR GRILL

1051 A. Bloor St. W. — Toronto, Ont.

A. POCHMURSKY

Phone: LE 2-8932

УКРАЇНСЬКИЙ БОУЛІНГ ЕЛІ LAKESIDE BOWLING ACADEMY

36 MODERN BOWLING ALLEYS
AVAILABLE FOR LEAGUE
OR OPEN BOWLING

1499 Queen St. West — Toronto, Ont.

STANDARD AUTO BODY & REPAIR CO.

REASONABLE PRICES

PROMPT SERVICE

COMPLETE REPAIRS TO ALL MAKES
OF CARS.

711-715 Bathurst St. — LE 1-1895

TORONTO, ONT.

В ЗАРАННІ МЕДИЦИНИ

МЕДИЦИНА КАМІННОЇ ДОБИ

Медицина є так стара як людина, і як недуги, що людину від найдавніших часів гноблять. Свідомством медицини камінної доби є знахідки людських костей у печерах південної Франції, північної Іспанії, в Німеччині, Україні, Росії та в інших краях. На цих кістках, яких вік визначають на 25,000 літ перед Христом, знаходимо часто такі самі захворювання як нині. На деяких кістках цієї доби видно сліди добре вигосних зламань. Припускають, що ці вигоснення не були випадкові. Печерні мешканці знали способи закладання перших зовсім примітивних шин на зламані кістки. На деяких черепках людей цього часу знаходимо сліди перебутих операцій т. зв. трепанації черепа. Інтересні малюнки на стінах печер камінної доби представляють не лише різних звірів цього часу, але також сцени боротьби між людьми, що її ведено списами і стрілами. Такі камінні стріли знайдено в кістках печерних людей. В цих печерах знайдено також перші "хірургічні інструменти" у виді пилок і долотець з каменя і костей, при помочі яких виконували сучасні вище згадані операції на черепках.

МЕДИЦИНА В ВАВИЛОНІ

Про медицину в старім Вавилоні між Евфратом і Тигром довідуємося із захованих старих документів цих часів. Таким документом є нагробний камінь короля Хамурапі з-перед 2,000 літ перед Христом. Він переховується тепер в асиріологічній збірці університету в Ляйпцігу. Поміж 282

параграфами кодексу виписаного на цім камені, є також такі параграфи, що торкаються медицини. Кодекс цей нормує висоту лікарських гонорарів за різні лікарські чинності як операції на очах, лікування вередів, зламання кістей і т. д. За неудачну операцію утинано лікареві обі руки. Сучасні лікарі практикували пускання крові і обрізання. Також було знане ставлення баньок.

Другим важним документом цих часів є бібліотека вавилонського володаря Ассурбаніпала. Бібліотеку ту, яка складається з 40,000 глиняних табличок покритих клиновим письмом, викопали в Нініві. Знаходиться вона частинно в музеях Лондону. З відчитаних таблиць довідуємося рецепти грати укушення різних звірят, заклинання проти ревматизму, способи лікування недуг легенів. Згадують там про роблення отворів в четвертому ребрі для випускання ропи з грудної клітки — отже метода, яку знову "відкрили" перед недавнім часом як новість!

Вже тоді був знаний рак грудей. Різні масті, насті, оклади, масажі, грають велику ролю в тодішній медицині.

Подібних 50,000 табличок знаходиться в університеті в Філадельфії. Їх викопано в Ніппур і вони старші на 1,500 літ від бібліотеки Ассурбаніпала. З цих табличок довідуємося про недуги сечового міхура, сечові каміння та інші недуги, проти яких приміювано звичайно різні напитки. Взагалі ціла медицина вавилонців спирається на їх світогляді опанованім астрономією. Сучасна

медицина була в руках жреців. Але були також фельдшери в нашому розумінні, звані тоді "осу". Лікарського звання учили в школах, які удержувала держава. Цікавий доклад асирійського надворного хірурга Араднана. З нього довідуємося про конкуренцію двох військових лікарів, з приводу лікування одного князя раненого стрілою.

Справді немає сьогодні нічого нового під сонцем! В місті Нініві викопано хірургічні інструменти з часів старого Вавилону, при чому хірургічні ножі зовсім годібні до сьогочасних.

МЕДИЦИНА СТАРИННОГО ЄГИПТУ

Ніяка доба в минулому не є так докладно пізнана як єгипетська старовина. З цієї доби осталося найбільше пам'яток захованих в єгипетських гробницях і пі-

рамідах, головно як забальсовані тіла (мумії) та писані гієрогліфами документи звані папірусами. Мумії просліджено докладно при помочі метод хемічних, біологічних, мікроскопом та променями Рентгена. Гієрогліфи на папірусах відшифровано. В цей спосіб зискано докладний вгляд у цілу єгипетську добу. Наука про цю добу називається єгиптологією.

Прослідження мумій дозволяє в наглядний спосіб ствердити туберкульозу, сифіліс, каміння сечових знарядів, ревматизм суглобів і прочі недуги, на які хворіли єгиптяни вже тисячу літ до Христа! Дослід мумій вказує на те, що єгиптяни вміли лікувати зламання костей при помочі шин, обрізання стверджено не лише у мужчин, але й у жінок. Знані є папіруси викопані в 1862 році в Тебах Едвіном Смітом. Десять літ

С. КРИПЯКЕВИЧ

АДВОКАТ і НОТАР

Справи судові, цивільні,
карні, маєткові і т. д.

17 Queen E. — EM 3-4448

TORONTO, ONT.

Мирослав Олійнюк

АДВОКАТ і НОТАР

Днями :

21 Dundas Sq. — EM 6:1691

Ввеч. 7-9 і субота 9-12 рвно

386 Bathurst — EM 6:5415

Toronto, Ont.

ROYCE RADIO & FURNITURE CO.

1529 DUPONT ST. — TORONTO, ONT.

Власники :

ПЕЛАГІЯ і ЛЕВ ДОПТИ

Litherland Studios of Music Limited

PIANO ACCORDION - GUITAR - PIANO
BANJO - VIOLIN - CLARINET - SAX
- O - PHONE - TRUMPET

Sales. Rentals. Loans.

Branch Studios

176 Eglinton Ave., E. 2863 Dundas St. W.

Head Office and Studio

Toronto Ph. LE 1-4802 670 Bathurst St.

пізніше на цьому самому місці зробив важні знахідки Еберс. Папіруси ці старші, ніж 1000 літ до ери Христа. Їх відчитанням займався американський учений Брестед в 1922 році. В цих папірусах описано 47 різних захворюнь, між ін. рака (пістряка), грудної клітки і ушкодження хребта. В папірусах знаходимо також способи тодішнього лікування ран, зламів кісток, звихнень суглобів, заломання кісток черепа, методи спинювання кровотечі, способи устійнювання розхитаних зубів. До заосмотрювання ран уживали єгиптяни перев'язок з полотна або бавовни. Рани заосмотрювали на сухо або мазали товщом різних звірят, також товщом з гіпопотама. Примінювано на рани мішанину воску й меду. Різні засоби мали лікувати гангрену. Абсцеси катинали або випалювали розпаленим залізом. В папірусах згадується про різного роду гудзи. Знаний був в Єгипті рак. Велику увагу звертали єгиптяни на числення живчика. Вже тоді знане було обслідування хворого, і його сечі, обслуговування недужого. Як лік на запір приписувано зела. Знали також єгиптяни різні хірургічні інструменти: ножі, пилки, голки, долотця, сонди, пенцети. Предмети ці знайдено в єгипетських гробницях (саркофагах).

Медицина в Єгипті, подібно як в старім Вавилоні спочивала в руках жреців. Мали єгиптяни своїх фельдшерів, яких називали "сну". В папірусах мало згадують про анатомію людини. Пишуть про судинну систему виповнену кров'ю, яка пульсує. Єгипетські жреці мало знали анатомію людини, тому що консервацію небіщиків, яка полягала на відкритті тіл і бальсамуванні, переводили люди найбіднішої касты зва-

ні таріхевтами і парашістами. Тіла відкривали камінними ножами, хоча були знані ножі з бронзу і заліза. Так наказував звичай.

Хоча від часу бальсамування тіл у старинному Єгипті минуло тисячі літ, сучасна наука не знає таємниці так знаменитого способу збереження людського організму від гниття. Ще один наглядний доказ, що не сміємо бути надто горді на своє сьогочасне знання і свої машини.

МЕДИЦИНА В СТАРИННІЙ ЮДЕЇ

Високо стояла медицина в старині серед народу Ізраїля. Знаходимо тут впливи єгипетської і вавилонської культури. Припускають, що знання способів закаження проказою і лікування цієї недуги одержали мешканці Юдеї від вавилонців.

В Талмуді, святій ізраїльській книзі, написаній в 3-тій, частинно в 5-тій віці після Христа, на підставі дуже старих джерел, є мова про штуку лікування ран. Лікуванням займається лікар. Рани зішивали або заливали вином і оливою. Примінювали баньки, г'явки, упуст крові. Перед більшими операціями одержував хворий одурманюючий напиток (самма де шінта). Знані були ампутації і заступлення усунених кінцівок штучними. Переводжено операції селезінки, родів операційним способом через стіну черева, операції на черепі (трепанациї). Усунені при трепанації частини кісток заступали в штучний спосіб. Лікували звихнення і зламання кісток. Характеристичне є місце в Талмуді, де забороняється дотикати рани рукою.

МЕДИЦИНА В СТАРИННИХ АЗТЕКІВ

Відкриття Америки еспанцями причинилося до пізнання кра-

ін з дуже високою культурою. Записки з країни ацтеків в Мексику сповіщають про стан медицини, яка головно знаходилася в руках жреців. До наркози уживано пейотль "святої рослини", рід кактусу з сильними одурманючими прикметами. Кактуси ці уживають індіани Мексику до нинішнього дня як наркотичного засобу. Високо стояла у ацтеків хірургія. Вони знали зшивати рани нитками з волосся, лікувати абсцеси. Знали тверді перев'язки для лікування зламанних костей. Кров пускали при допомозі ножа. Обрізування було звичаєм. Для фізичного зміцнення служили купелі і вправи на спортових грищах.

МЕДИЦИНА В ІНКІВ

Розкопи в країні Перу дозволяють пізнати культуру її давніх жителів інків. Зміни в кістках ви-

копаних там скелетів вказують на туберкульозу, сифіліс і рахіт. Інки знали різного роду наркотичні засоби, які приміювали при ампутаціях кінцівок і трепанаціях черепа. Такі зоперовані черепи знаходяться в антропологічній музеї в Сан Дієго в Каліфорнії. Були їм знані шиття ран, баньки, пускання крові, шини при зламаннях. Обрізування було звичаєм. Інки знали вату до перев'язок та бандажі на пропуклину. Образи різних операцій представлені на старих перуанських збанках. Припускається нині, що довго до часів відкриття Америки Колумбом існували зв'язки між Америкою й іншими країнами, як старим Вавилоном і Японією.

КИТАЙСЬКА МЕДИЦИНА

Початки китайської медицини сягають п'ять тисяч літ перед Христом. Перші медичні записки

VOLKSWAGEN

- * Особові і тягарові авта
 - * Сolidні конструкції
 - * Дуже популярні
 - * Зуживають мало бензину
 - * Направду дешеві
- Про все інформуйте Вас по українськи наш менеджер **Bruno Schreyer**, Tel. WA 5-1131
Volkswagen Yonge Ltd., 13060 Yonge St.
 Toronto, Ont.

ST. MARY'S (TORONTO) CREDIT UNION LTD.

278 Bathurst St. — Tel. EM 8-4227
 Toronto, Ont.

Українська Кредитова Спілка

ROYCE RADIO FURNITURE CO.

Власник: ЛЕВ ДОПТА
 У НАС МОЖЕТЕ ДІСТАТИ ЯКІСНІ РЕЧІ
 НА ВИГІДНІ СПЛАТИ
 1529 Dupont St. — Toronto, Ont.
 Tel.: LE 5-0175

CRYSTAL BARBER SHOP

703 Queen St. West — Toronto, Ont.
 ІВАН ВАЩУК, власник
 Tel. EM 4-4097

Для "НОВОГО ШЛЯХУ"
 привіт і побажання

NEW STRATHCONA HOTEL

60 YORK ST. — TORONTO, ONT.

Власники:

С. ПАВЛЮК — Й. ЯНУШ

Beaver Bread

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

103 Lightbourne Ave. — Tel. LE 5-7445

Toronto, Ont.

1. Китаї сягають шостого століття до Христа. Відомості з анатомії були скупі. Найстарші анатомічні образки походять з четвертого століття перед Христовою ерою. Один китайський губернатор казав прослідити тіла сорок злочинців засуджених на смерть. Китайська хірургія знала шиття ран, лікування абсцесів, лікування звихнень і зламань. Примінювали Саньки і розпалене залізо. Масажі виконували в Китаї сліпці. Знаною була лічничка гімнастика. Для припинення кровотечі примінювано желатину як сьогодні. Згадується про наркозу при операціях при помочі різних напиків. Щоб достачити евнухів на царський двір, виконувано кастрацію. Китайці знали також способи зшивання кишок і операцію катаракти. Китайці улаштували шпиталі і окремі відділи для заразливих недуг (віспа). Треба дивуватися звідки взявся у китайців звичай деформувати ноги у дівчат. Особливою методою лікування в китайців було спалювання на тілі ("мокси") особливої рослини в засушеному стані. Так звана акупунктура (Хін-Кіеу), є примінювана в китайській медицині від найдавніших часів до нині. Треба згадати, що акупунктуру примінюють сьогодні деякі лікарі в Європі. Акупунктура полягає на вбиванні глибоко в тіло тонких, довгих голок з золота, срібла або сталі. Цих голок китайці ніколи не чистять. Європейські вчені стверджують, що при акупунктурі голка пробиває також внутрішні органи і судини. Існує 388 різних місць на людському тілі відповідних для наколення. "Лікарі", що виконують акупунктуру, стоять при столиках зо своїми "інструментами", на вулиці і захвалюють свою шткуу. Китайці радо користають

з акупунктури, бо уважають, що через наколення усувається різні шкідливі речовини, а рівночасно дається змогу ввійти до організму свіжим животним силам. Існують різні спроби вияснити діяння акупунктури згідно з сучасними поглядами науки. Як воно не було б, китайці твердять, що вона їм помагає в їх недугах. В столиці Китаю Пекіні в особних святинях почитають лікарів заслужених у китайській медицині. Є це святині "королів медицини".

Медицина в Японії стояла довгі віки під впливом китайської.

МЕДИЦИНА В ІНДІЯХ

В ніякому іншому краю медицина давніх часів не дійшла до такої висоти як в Індіях. Можливо причиною цього було, що Індії все лежали на великих торговельних шляхах, можливо великий розвиток індійської медицини зв'язаний був з високою культурою індійського народу.

Книги Сушрута є джерелом наших відомостей про давню індійську медицину. Говориться в цих книгах про такі недуги як: туберкульоза, проказа, епілепсія, опухи, пораження, жовтиця, хробаки, ісіхіяс, цукриця.

Медицина була в руках жреців. Існували медичні школи в святому місті Бенарес. До школи приймали молодих 16-літніх хлопців. Наука тривала 6 літ, після чого слідував іспит. Кандидат мусів виказатися достатчною еправою в оперованні на звірятах, у витяганні зубів, в упусті крови через натинання жил і т. д. Анатомію вивчали гіндуси на тілах звірят, що їх приносили в жертву богам. Тому, що відкривання тіл небіщиків було релігією заборонене, держано їх тіла так довго в

пливучій воді, аж тіла розкладались і можна було вглянути у внутрішні органи. До поширення відомостей з ділянки анатомії і хірургії причинялися також військові лікарі, які супроводжали війсьсько в його походах. Недуги розпізнавали після докладного оглядання недужого, обсмотрювання і обслуговування. Як докладні були гіндуси свідчить, що їх медицина поручала пробувати язиком сеч, щоб відкрити цукрицю. Метода, яку поручувано в медицині більше, ніж 1,500 літ пізніше. Індійська хірургія знала заосмотрювання ран шиттям. Кровотечу по ампутаціях спинювано зелями, зимном, утиском або гарячою оливою. На змалані кості закладано шини, подібно як в Китаї, виконували гіндуси кастрацію і операції гудзів. Були їм знані штучні кінцівки. Щоб оминати кровотечі, примінювано при операціях розпалене залізо. Виконували операції черевної ями. Ушкоджені кишки шили в той спосіб, що прикладали червоні муравлі, які своїми кліщами спювали береги ран. Кадовб муравлів обтинали. Розказують, що таку методу шиття ран примінюють сьогодні племена в Бразилії.

Індійська медицина знала 700 родів цілющих зел. До хірургічних операцій уживали індійські лікарі цілий ряд інструментів як:

ножі, ножиці, пилки, голки, кліщі, сонди, спекуля, ложки. Знані їм були катетери (гумові рурки) до упусту мочі. Також був їм знаний магнет до усунування інородних металевих предметів з людського тіла. Вершком індійської медицини було знання наркози, пластичних операцій і операції на оці. До наркози уживали напитуку "саммочіні" із усипляючих зел. Гіпноза як засіб до наркози є також індійським винаходом. Обтинання вух, губ і носа було в Індіях примінюване часто як засіб кари за різні провини, передусім за віроломство. Тому то пластичні операції індійських лікарів знаходили часте примінення. Заміне, що пластика носа була знаною в Європі щойно в 15 віці і то згідно з методами старої індійської медицини. Вже на кілька віків до Христа були знані в Індіях шпиталі. Також особливу увагу звертали на чистоту тіла і фізичні вправи. Отже, не диво, що цей старий нарід заховав свою фізичну і духову тугість до нинішніх часів.

Одніока у Канаді українська клішарня

AURORA

PHOTO - ENGRAVERS CO. LTD.

525 King St. W.

EM 8-4995

Toronto, Ont.

ALDSWORTH CLEANERS

СОЛІДНА І СКОРА ОБСЛУГА

36 Athol St. East

Phone RA 5-1812

OSHAWA, ONT.

Власники:

ОЛЕКСА і АМБРОЗІЙ ШЕСТОВСЬКІ

ГУМОРЕСКИ

АВТОБІОГРАФІЯ

У мене нема жадного сумніву в тому, що я народився, хоч і під час мого появи на світ і потім років, мабуть, із десять підряд — мати казала, що мене витягли з колодязя, коли напували корову “Оришку”.

Трапилася ця подія 1 листопада 1889 року, у містечку Груні, Зінківського повіту на Полтавщині.

Власне, подія ця трапилася не в самім містечку, а в хуторі Чечві біля Груні, в мастку поміщиків Фон-Рот, де мій батько був за прикажчика.

Умови для мого розвитку були підходящі. З одного боку колиска з вервечками, з другого боку — материні груди. Трішки посещ, трішки поспиш — і ростеш собі помаленьку.

З'явився я на світ другим. Поперед мене був первак, старший брат, що попередив мене років на півтора.

Так ото й пішло, значить: їси-ростеш, потім — ростеш-їси.

Батьки мої були, як узагалі батьки. Батько — чоловічого роду. Мати — жіночого. У батька й у матері були теж батьки.

Батьків батько був у Лебедині шевцем і пив горілку. Материн батько був у Груні хліборобом і пив горілку.

Глибшої генеалогії не довелося мені прослідити. Батько взагалі не дуже любив про родичів розказувати, а коли було спиташ у баби (батькової матері) про діда, чи там про прадіда, вона завжди казала:

— Отаке стерво було, як і ти сче! Покою від їх не було! З горілки померли, царство їм небесне!

Про материну рідню так само знаю небагато. Тільки те й пам'ятаю, що частенько було батько казав матері:

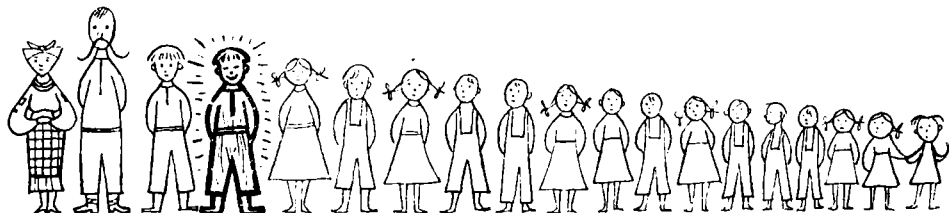
— Не вдалася ти, голубочко, у свою матір. Хіба ж так, як оце ти, п'ють? Царство небесне покійниці: і любила випити, і вміла випити.

Про діда (материного батька) балачок зовсім не було. Не любили, очевидно, того діда зовсім. Далеко пізніше я довідався, що він хотів був повіситись, та не пощастило йому того зробити, так він узяв та й умер від білої, білої, як буває білий сніг, — гарячки.

А взагалі батьки були нічого собі люди. Підходящі.

За двадцять чотири роки спільного їхнього життя послав їм Господь тільки сімнадцятеро дітей...

Коли було хто з сусідів на-тякне батькові:

— Чи не припинили б ви, Михайле Кіндратовичу, часом, діточок?

А батько йому на те:

— Нічого! Господь дав дітей, дасть і на дітей.

Помер батько 1909 року, на 58 році свого плідотворного життя.

І як згадує було мати потім про покійника:

— Скільки це є вже, дітки, як наш батько помер?

— Та вже, мамо, літ з десять.

Замислиться було матуся і прокаже:

— Це б у вас іще було братів та сестер штук із шестеро. А в мене б усього було б оце діточок... Скільки, дітки?

— Двадцять трое, мамо.

— Еге ж! Двадцять трое... Ох-охо-хо! Хай царствує покійничок.

* * *

Почав, значить, я рости.

— Писатиме, — сказав якось батько, коли я, сидючи на підлозі, розводив рукою калкюжу.

Справдилося, як бачите, батькове пророкування.

Але, нема де правди діти, — багацько ще часу проминуло, доки батькове віщування в життя втілилося.

Письменник — не так живе і не так росте, як проста людина.

Що — проста людина? Живе собі, проживе собі, помре собі.

А письменник — ні. Про письменника подай, обов'язково подай: що впливало на його світогляд, що його оточувало, що організовувало його ще тоді, коли він лежав у матері при грудях і плямкав губами, зовсім не думаючи про те, що колись доведеться писати свою автобіографію.

А от тепер сиди й думай, — що на тебе вплинуло, що ти на

ВИДАВНИЦТВУ

"НОВИЙ ШЛЯХ"

ВСЕБІЧНИХ УСПІХІВ

б а ж а є

ВАСИЛЬ ГУЛЬТАЙ

з родиною

Щирі Побажання для "НОВОГО ШЛЯХУ"

ALGONQUIN TAVERN

Willowdale, Ont.

Андрій Заяць — Василь Зараска

письменника вийшов, яка тебе лиха година в літературу потягла, коли ти почав замислюватися над тим, “куди дівка дівається, як бублик ідять”.

Бо письменники так, проста, не бувають.

І от, коли пригадаєш життя своє, то приходиш до висновку, що такі справді письменника супроводять у його житті явища надзвичайні, явища оригінальні, і коли б тих явищ не було, не була б людина письменником, а була б порядним інженером, лікарем, чи просто собі толковим кооператором.

Підскачать от явища — і написала людина.

* * *

Головну роль у формації майбутнього письменника відіграє взагалі природа, а в українського письменника — картопля, коноплі, бур'яни.

Коли є в хлопчика, чи в дівчини нахил до замислювання, а навкруги росте картопля чи бур'ян, чи коноплі — амба! То вже так і знайте, що на письменника воно піде...

Так було й зо мною. За хатою недалеко — картопля, на підметі — коноплі. Сядеш собі: вітер віє, сонце гріє, картоплиння навівас думки про всевіт, про космос, про соціалізм.

І все думаєш, думаєш, думаєш...

Аж поки мати не крикне:

— Піди подивися, Мелашко, чи не заснув там, часом, Павло?

З того ото й пішло. З того й почав замислюватися. Сидиш і колупась перед собою ямку, — все тебе вглиб тягне.

А мати було лається:

— Яка ото лиха година картоплю підривас. Не може, лиха личина, спокійно сидіти. Ну, вже як і попаду!!

Пориви чергувалися. То вглиб тебе потягне, — тоді ото ямки колупась, — то загорить тебе у вищину, на простір, угору кудись. Тоді лізеш у клуні на бантину горобці драти, або на вербу по галенята.

Конституції я був нервової, ґражливої змалку: як покаже було батько череска, або восмерика — моментально під ліжко й тіпаюсь.

— Я тобі покажу бантини! Я тобі покажу галенята! Якби вбився зразу, то ще нічого. А то ж покалічишся!

А я лежу під ліжком, тремтю, носом сьорбаю й думаю печально:

— Господи! Чого тільки не доводиться переживати через ту літературу?!

Із подій мого раннього дитинства, що вплинули на моє літературне майбутнє, твердо врізалася в пам'ять одна: упав я дуже з коня. Летів верхи на полі, а собака з-за могили, як вискочить, кінь убік! А я ляс! Здорово вправ. Лежав, мабуть, з годину, доки очу-

нявся... Тижнів зо три після того хворів. І отоді я зрозумів, що я на щось потрібний, коли в такий слухний момент не вбився. Неясна ворухнулася в мене тоді думка: мабуть, я для літератури потрібний. Так і вийшло.

Отак між природою з одного боку та людьми — з другого й промайнули перші кроки мого дитинства золотого.

Потім — оддали мене в школу.

Школа була не проста, а “Міністерства Народнього Просвещенія”. Вчив мене хороший учитель Іван Максимович, доброї душі дідуган, білий, білий, як білі бувають у нас, перед Зеленими Святами, хати. Учив він сумлінно, бо сам він був ходяча совість, людська. Умер уже він, хай його земля пухом. Любив я не тільки його, а й його лінійку, що ходила іноді по

руках наших школярських, замурзаних. Ходила, бо така тоді “комплексна система” була, і ходила вона завжди, коли було треба й інколи люто.

Де тепер вона та лінійка, що виробляла мені стиль літературний? Вона перша пройшла по руці моїй, отій самій, що оце пише автобіографію. І бачите, як пише? — “Як муха дише”. А чи писав би я взагалі, коли б не було Івана Максимовича та не було лінійки, що примушувала в книжку зазирати?

У цей саме час почала формуватися й моя “клясова свідомість”. Я вже знав, що то є пани, а що то — не пани. Частенько бо було батько посилає з чимось до барині в горниці, а, посилаючи каже:

— Як увійдеш же, то поцілуєш барині ручку.

W. W. HRYNYK

REAL ESTATE BROKER

876 DUNDAS ST. W. — TORONTO, ONT.

Tel.: Office: EM 3-5316 - EM 3-5317 — Res.: EM 4-3845

**SALES, RENTALS, — MORTGAGES, — RESIDENTIAL, —
COMMERCIAL LAND, — DEVELOPMENT, — FARMS.**

ХОЧЕТЕ КУПИТИ, ЧИ ПРОДАТИ

дім, підприємство, готель, чи ферму —
звертайтеся з повним довір'ям до

В. В. ГРИНКА

REAL ESTATE BROKER

876 DUNDAS ST. W. — TORONTO, ONT.

Tel.: Office: EM 3-5316 - EM 3-5317 — Res.: EM 4-3846

Там у привітній атмосфері модерного бюро допоможуть Вам купити, чи продати гарну нерухомість та висднати банкову чи мортгеджеву позику на догідні сплати і низькі відсотки.

Бюро відкрите кожного дня, крім неділь і свят, від год. 9 рано до 10 вечора.

Велике, — думав я собі — значить бариня цабе, коли їй ручку цілувати треба .

Неясна якась тоді була в мене клясова свідомість. З одного боку — цілував барині ручку (явна контрреволюція), а з другого клумби квіткові їй толочив...

І як було бариня накричить за щось та ногами затупотить, то я залізу під панську веранду та їй шепочу:

— Пожди, експлоататоршо! Прийде соціальна революція! Я тобі покажу, як триста літ із нас і т. д., і т. ін.

* * *

Віддали мене в школу рано. Не було, мабуть, мені й шести літ. Провчився я там три роки, скінчив школу. Прийшов додому, а батько їй каже:

— Мало ти ще вчився. Треба ще кудись оддавати. Повезу ще в Зіньків, повчись іще там, побачимо, що з тебе вийде.

Повіз батько мене в Зіньків, хоч і тяжко йому було тоді, бо вже нас було шестеро чи семеро, а платні він у поміщиці діставав 18 чи 20 карбованців на місяць. Проте, повіз і віддав мене в Зіньківську міську двоклясову школу.

Отут — мені їй повернути б було на "неокласицизм", бо вчилися ми разом із М. К. Зеровом. Так я не схотів. Самі ж знаєте, — неокласиком бути — силу треба терпіння. Читай Горація, Вергілія, Овідія чи інших Гомерів. А бути сучасним письменником — значно легше. Нічого собі не читаєш, тільки пишеш. І всі задоволені. Так що наші з М. К. Зеровим стежки розійшлися. Він — на Рим, а я — на Шенгерівку.

Зіньківську школу закінчив я року 1903, з свідоцтвом, що маю право бути поштово - телеграфним чиновником дуже якогось ви-

сокого (чотирнадцятого чи що) розряду.

Та куди ж мені в ті чиновники, коли "мені тринадцятий минало".

Приїхав додому.

— Рано ти, — каже батько, закінчив науку. Куди ж тебе, коли ти ще малий? Доведеться ще вчить, а в мене без тебе вже дванадцятєро.

Та їй повезла мене мати аж у Київ, у військово - фельдшерську школу, бо батько, як колишній солдат, мав право в ту школу дітей оддавати на "казьонний кошт".

Поїхали ми до Києва. В Києві я роззявив рота на двірці, і так ішов з двірця через увесь Київ аж до святої Лаври, де ми з матір'ю зупинились. Поприкладався до всіх мощей, до всіх чудотворних ікон, до всіх мироточивих голів і іспити склав.

Та їй залишився в Києві. Та їй закінчив школу, та їй зробився фельдшером.

Фельдшер з мене був непоганий, бо зразу ж закапав одному хворому очі нашатирним спиртом, замість цинкових крапель.

Про гонорар від того хворого говорити не буду.

А потім пішло нецікаве життя. Служив і все вчився, все вчився — хай воно йому сказиться. Все за екстерна правив.

* * *

Війна застукала мене на залізниці, де я хоробро захищав "царя, престол і атечество" від євровігів зовнішніх, фельшерувавши в залізничній лікарні.

Як ударила революція — завертівся. Бігав з Центральної Ради в університет, а з університету в Центральну Раду. Тоді до св. Софії, з св. Софії до "Просвіти", з "Просвіти" на мітинги, з мітинга

СЕРДЕЧНІ ПОБАЖАННЯ

**ВСІМ ЧЛЕНАМ У. Н. О.
ТА ЧИТАЧАМ "НОВОГО ШЛЯХУ"**

пересилають

Е. ДОВГАНЬ,

О. СЕНИК

та

Я. ШКЛЯР

В Л А С Н И К И

"Au Carabin Cafe"

1478 STE CATHERINE EST.

TEL. LA 1-6969

MONTREAL, QUE.

на збори, зі зборів у Центральну Раду, з Центральної Ради на з'їзд, із з'їзду на конференцію, з конференції в Центральну Раду. До того було ніколи, що просто страх... Хотілося, щоб і у війську бути, і в парламенті бути, і в університеті бути, і по всіх комітетах бути, і на національний фонд збирати і пісень співати. Та куди вам? Де співають, — там і я! Де говорять, — там і я! Де засідають, — там і я!

Державний муж, — одне слово.

* * *

Громадянська війна.

Брав участь. Летить шрапнель, а я ховаюся

Весь т я г а р громадянської війни переніс. І в черзі по пайки стояв, і дрова саночками возив, і городи копав. А найтяжче було нести два пуди борошна з Лаври аж на Гоголівську вулицю в Києві. “Собачою тропою” ніс, а потім Шевченківським бульваром і крестав, і стогнав, і сідав, і присідав. А таки доніс. Не кинув “здобутків революції”.

Тяжко було, але “ми перемогли”.

Ну, а потім під'їхала “платформа”, мене й посадили.

Потім випустили, але я вже з “платформи” не злавив. Нема дружок!

* * *

Книга, що найсильніше на мене враження зробила в моїм житті — це “Катехизис” Філарета. От... книжка! Ще якби так — прочитав... Воно б і нічого, а то — напам'ять... Найдужче вона мені в тямки далася.

Книжки я любив змалку. Пам'ятаю, як попався мені Соломонів “Оракул”, цілими днями сидів над ним та кульку з хліба пускав на оте колесо з числами різними. Пускаю, — аж у голові ма-

кітриться, поки прийде мати, вхопить того “Оракула” та по голові — трах! Тоді тільки й кину.

Взагалі любив я книжки з м'якими палітурками.

Їх і рвати легше, і не так болюче вони б'ються, як мати було побачить.

Не любив “Руського паломника”, що його років двадцять підряд читала мати. Велика дуже книжка. Як замахнеться було мати, так у мене душа аж у штанях.

А решта книг читалося нічого собі.

* * *

Писати в газетах я почав у Кам'янці, на Поділлі 1919 року, за підписом Павла Груньського. (Чого я був у Кам'янці — питаєте? Та того ж, що й ви!). Почав з фейлетона.

Часто мене запитують, де я мову свою взяв.

Мову свою я взяв з маминої циці. Це — невичерпне джерело мовне.

Зверніть увагу на це, матері, і ваших діточок не доведеться українізувати.

Хто вивершив мову? Робота і вказівки А. Є. Кримського та Модеста Пилиповича Левицького, що з ними я мав щасливу нагоду працювати і про яких я завжди згадую з почуттям глибокої подяки.

* * *

Жив я в Києві. В Харків “мене переїхали” 1920 року, в жовтні місяці, а в квітні місяці 1921 р. почав я працювати у “Вістях” з Вас. Елакітним.

У “Вістях” почав я працювати за перекладача. Робота серйозна, робота відповідальна, робота тяжка, бо доводилося таки якслід пріти над газетними отими перекладами.

Перекладав я, перекладав, а потім думаю собі:

— Чого я перекладаю, коли я можу фейлетони писати!! А потім — письменником можна бути. Он скільки письменників різних є, а я ще не письменник. Кваліфікації, думаю собі, в мене особливої нема, бухгалтерії не знаю, що я, думаю собі, робитиму.

Зробився я Остапом Вишнею, та й почав писати.

Сиджу собі та й пишу. Робити більше нічого, папір є, робота не важка — не те, що там шість годин у якунебудь книгу рахунки записувати!

Спочатку було важкувато, бо папір попервах був погануватий і чорнило не дуже добре, та й олівці часто ламалися, а потім, як “Книгоспілка” взялась постачати добре канцприладдя — стало легше. Уже й промокачка появилася, вже не доведеться тобі твори до стінки ліпити, щоб не розмазувалось, — твори кращими виходять, чепурнішими.

Потім купив портфеля — зробився вже справжнім солідним письменником.

Роки собі минають — стаж собі набігає.

Ах, яка це хороша штука — стаж!

Він так сам по собі, непомітно набігає, а здорово нашого брата підтримує.

А там за стажем — дивись — і “мастистість” прийде.

Уже так, коли здивившись на волосся — видно, що щодня “мастистости” при бавляється. Швидко-швидко вже, замість волосся сама “мастистість” на голові буде.

Тоді вже зовсім добре. Прийдеш до редакції, принесеш щонебудь, редакторові незручно буде зразу пугнути. І скаже редактор секретареві:

— Пустить! Воно, положим, ні к лихій годині не годиться, та незручно: старий письменник.. Надрукуємо!

А ви, мастистий, сопричислений до старої дегенерації*), коли до вас прийде хтонебудь з молоді дегенерації письменників, говоритимете:

— Писати, товаришу, складна штука! Колись писалося! Ех, і писалося! А тепер ще б писалося, та знаєте, треба підмеуарити життя пройдене. А то перед історією буде ніяково.

* * *

Згодом трохи (тоді ж таки 1921 року) почав я працювати і в “Селянській правді”, де благополучно секретарював п'ять літ, під орудою С. В. Пилипенка. Робило-

*) Аллюзія до журналу “Нова генерація”.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ

“BAZAAR”
BOOK & MUSIC STORE

Книжки, часописи, машинки до писання, грамофонові пластинки, радія, патефони, нитки й полотно до вишивання, європейська косметика.

3644 St. Laurence Blvd.

Montreal, 18 Que. Tel. PL 3496

QUERBES PROVISIONS

BUCHER — GROCER AND BEER

7604 Querbes — Tel. Cr-4-3381

Montreal, Que.

СТЕФА І СТЕПАН КОЗАР

MOYA - FIRMA CO.

Повне домашнє устаткування 5 крамниць

* 1874 St. Catherine St. E., * 67 Prince

Arthur East, * 3762A St. Lawrence Blvd.,

* 3575 Jean Talon East, * 5111 Verdun

Ave., Verdun.

1874 St. Catherine St. E. — Tel. LA 2-1151

MONTREAL, QUE.

ся — добре. Хороша була газета, царство їй небесне. Селян вона любила дуже. З любови й померла.

Ну, а тепер про процес творчости. Як я пишу.

Пишу я так: беру папір, беру олівця чи перо в руки й починаю писати. І пишу.

Міряю завжди температуру коли пишу. Нормальна. І до того, як сідаю писати, — нормальна, і після того не підноситься.

З пульсом у мене під час роботи не гаразд. Не можу порахувати. Як пишу — рука біжить по папері — ніяк артерію налапати не можна. А кинеш перо — нема рації рахувати, бо це вже ж не буде “момент творчости”. Так я вам і не докажу, що воно з пульсом робиться коли письменник пише.

Щодо голови під час творчости. Пробував мотати головою, як пишу — нічого не виходить. Чому це так — я напевне не знаю. Очевидно, думки в голові розхлюпуються. Коли поставити на голову, під час творчости, гарячого чайника — замість прози вірші виходять. І то якісь невиразні. Коли розігнатись і вдаритись головою об стінку — тоді якийсь такий плутаний верлібр пишеться, що й сам нічого не розбереш.

Живіт у творчості займає так само неабияке місце. Коли людина, сівши щось писати, правою рукою пише, а лівою держиться за повний живіт — виходить дуже довга психологічна повість, ідеологічно заплутана. Коли живіт порожній і рука від буркоту в ньому відскакує від нього, — тоді здебільша буває або короткий ямбічний вірш, або гарна новеля...

На підставі свого досвіду радив би все таки працювати так: спочатку подумати, а потім уже

писати, а не навпаки. Так якось краще виходить, хоч праця трішки й тяжча...

* * *

Із теперішніх письменників більше від усіх я люблю Хвильового й Досвітнього.

Якби ви знали, які це прекрасні письменники! Як з ними хорошо на полюванні!

Коли ранок, коли над лиманом срібний туман устане, коли сидиш у ямці й очі твої плавають у тумані, вишукуючи десь аж он там чорну крапку з чиряти або з крижня.

Ах!

А праворуч від тебе Хвильовий, а ліворуч від тебе Досвітній Як їх не любити?!

І коли вони, — ні Хвильовий, ні Досвітній — ніколи не говорять про літературу.

А решта всі — вони хороші письменники, — так тільки ж вони весь час про літературу, і стрілять не вміють.

Я й їх люблю, тільки менше.

Із старих письменників мені подобаються: Нестор Літописець та Остромир.

* * *

Як я ставлюся до театрів? Я їх люблю. Я люблю “березильців”, “франківців”, “одещан”, “заньківчан”... Я всіх люблю. Я навіть оперу українську люблю. Слово чести. І якби, наприклад, оперові директори любили свої опери так, як я люблю, — у нас би, незважаючи на те, що так багато в нас оперових директорів і відділів мистецтв, — у нас би їй Богу, була українська опера. Бо я знаю, що театр — це велике знаряддя, а коли він велике знаряддя, то треба дуже великого на директорів знаряддя, щоб театр був великим знаряддям.

* * *

УВАГА!

УВАГА!

СВІЙ ДО СВОГО!

**ОДИНОКА НОВОВІДКРИТА УКРАЇНСЬКА ФІРМА
В МОНТРЕАЛІ, ЩО ВИСИЛАЄ ПАЧКИ В УКРАЇНУ, БІ-
ЛОРУСЬ, ДО ПОЛЬЩІ, РОСІЇ, ЛИТВИ, ЛАТВИ, ЕСТОНИ**

Є

ORBIS

**при вул. 3650 St. Lawrence Blvd.
MONTREAL, QUE.**

власниками якої є

ВОЛОДИМИР ДОЛЕНГА І В. СКАЛЬСЬКИЙ

Фірма Орбіс висилає пачки з одягом, шкірою, матеріялами, харчові пачки, лікарства і т. п. Спеціально знижені ціни на харчі і ліки.

- 1) Час доставки пачок 5-7 тижнів, летунською поштою 11-15 днів.
- 2) Доручаємо потвердження відбору пачок.
- 3) Гарантуємо за доставку кожної пачки.
- 4) Клієнти оплачують тут усе, так що Ваші рідні в краю нічого не доплачують.
- 5) Продаємо залізничні, летунські і корабельні карти.
- 6) Полагоджуємо всі нотаріальні справи.
- 7) Полагоджуємо паспортні справи і виробляємо візи до усіх і з усіх країн світу.
- 8) Виповняємо податкові зізнання.
- 9) Посередничимо в одержанні праці.
- 10) Стягаємо Ваших рідних з усіх країн світу, спеціально з Польщі і України, даючи Вам фахові і безплатні поради.
- 11) Бюро наше відкрите кожного дня від 9 рано до 7 веч.
- 12) Замовлення приймаємо також телефонічно і листовно.
- 13) Вразі потреби уділюємо кредиту.
- 14) Ми співпрацюємо з найбільшою висилковою фірмою в Канаді

CANIAGA Co. Ltd. в Торонті

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ ФІРМУ:

ORBIS

3650 ST. LAWRENCE BLVD.

MONTREAL, QUE.

Тел. канцелярії AV. 8-6601

мешкання DU 1-0926

Пам'ятаймо про рідних в краю, вони ждуть нашої помочі!

Занотував я тут найголовніші моменти з свого життя та найголовніші риси моєї вдачі й світовідчуження, що лягли в основу моєї літературної роботи. Як лягли? А вам що до того? Лягли — хай лежать. Не займайте їх.

* * *

ВОЛЬОВИЙ СПОСІБ

Марину Кривоверху знав я дуже добре... Прекрасна жінка... Працювала вона в однім із “коматів”, а я туди (в “комат”) частенько зазірав по ділах (ділов! ділов!). Ну, й познайомилися...

Марина Кривоверха, розносячи чай, уздрить бувало й мене, та й мене :

— Мо' й ви б випили? Випийте! Чайок — він не вредить!

Марина, як бачите, була в тому “коматі” за служницю... Чай ото було розносить, а після “державних трудов”, — “наслідки”, було, то підмітає, то ганчіркою повитирає, щоб чисто було скрізь.

Завхоз так їй і наказав, як бралась вона за працю:

— Щоб мені скрізь чисто було!

А Марина на те йому:

— Та то вже сама знаю. За те й гроші платите.

Справна була жінка Марина... Ніколи їй ніякого “замічення”.

Була Марина з Полтавської губернії, округ ніяких не визнавала і казала завжди, як було питаєш її:

— Якої ви округи, Марино?

— Та я ж уже вам казала: Полтавської губернії, а “в'їзду” Кобиляцького... То тепер округи, кажуть, пішли, а я як з села виїхала, так тоді ще писалося, що з “в'їзду”.

P. S. — Чому я поспішив так із своєю автобіографією? Через ріщо сам я оце її випускаю в світ? А дуже просто. Я ж непевний, що як дуба вріжу, — хтось візьметься за мою біографію... А так сам зробиш, — знатимеш уже напевно, що вдячні нащадки ніколи тебе не забудуть.

Любив я з Мариною побалакати: землячка ж, — полтавська.

Ну, ото було й питаєш:

— Хто ж ви така, Марино, українка, чи хто?

— Авже ж не хто: полтавська, українка.

— А якою ви мовою говорите?

— Ото причепились! Такою, як чуєте... Якою люди, такою й я...

— Ви в школі вчилися, Марино?

— А як же: дві зими ходила.

— Так якою ж ви мовою говорите?

— Та знаю вже я вас, знаю: українською говорю.

Побалакаємо ото так і розійдемося.

Хороша була жінка Марина, роботяща, і привітна...

Трапилося так, що давненько я з Мариною бачився: не ходив до того “комату”.

Чимчикую якомсь вулицею, а до мене :

— Драстуйте!

Дивлюсь — Марина.

— Драстуйте, голубочко! Ну, як воно, що воно? Куди ви йдете?

— Та йду оце квитка купувати. Додому їду. Роцитали.

— Як?

— А так. Не видержала тої мови української... “Здаменту не здала”.

— Як? Розкажіть.

— А так. Вчили ото нас на курсах, щоб усі по-нашому вивчилися говорити й писати... Раніш ото воно “по-панському” все було... І я ото ходила, слухала... Як я людина не дуже ото грамотна, ходила так собі... “Трохи поспшиш, трохи послужаєш”. Коли ось комісія:

— Марино, — говорять, — Кривоверха!

Підходжу.

— Звідки ви? — питають.

— Полтавська.

— Українську мову знаєте?

— А як же... Русскої не втну, а свою, — кажу, — знаю.

— Так скажіть нам, що таке “родовий відмінок”?

Я їм одказую:

— Відмінка не чула, щодо родів, то траплялося. Родила, — кажу, — од покійного чоловіка

Пилипка, та Господь прибрав... Та воно й краще. Як удовою, та ще й з дитиною...

А вони мені:

— Не те! Не те! Ми не про те... “Відмінок...” А “падеж” знаєте що таке?

— Так чула від батька, що колись на скотину було таке лихо, падеж, а за моєї пам’яті не було такого.

— Не знаєте, — вони говорять, — ви граматики... Сквернувато. А про “вольовий спосіб” знаєте? Про “повелітьельноє наклонєніє”? Як воно в нас буде?

— А чого ж не знаю. Звелять — зроблю, не звелять — не зроблю. Наше діло таке.

— Ну, йдіть, — кажуть.

Пішла я... Та оце, як бачите, — на двірєць аж іду.

— Да-ааа!

* * *

“УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ”

єдиний український тижневик у Західній Канаді

Річна передплата в Канаді 3.50 дол., поза Канадою 4.00 дол.

ДРУКАРНЯ “УКРАЇНСЬКИХ ВІСТЕЙ”

виконує всякого рода друки:

● НАДРУКИ НА ФІРМОВИХ ЛИСТАХ ТА КОВЕРТАХ

● ВЕСІЛЬНІ ЗАПРОШЕННЯ

● ПРОГРАМКИ

● КНИЖКИ

● ТА ІНШІ ДРУКИ

в українській, англійській, польській та інших мовах.

UKRAINIAN NEWS

10967-97 Street,

EDMONTON, ALTA.

Phone 25708

Замислився я дуже: шкода мені землячки зробилося.

І чого я, — думаю, — не комісія?!

Сів у автобус і їду.

Чую розмову:

— Аткуда ви, Вадім Фьодоравіч?

— Ф-ф-ф! Екзамен па українізації держал!

— Ну і как?

— Прекрасно. Спрасілі меня про “вольовий спосіб”... Я їм как зашпандоріл:

— “Вольовий спосіб”, ето бившее павелітельное накланеніе. Полная аканчаніе, — гаварю, — форм “вольового способу” такое...

Ах, чорт, уже забил! Да ето і не важно! Аднім словом, первая категория...

— Паэдравляю! А мне ещо предстаіт ета неприятнасть!

Щасливий Вадім Федорович.

А Марині, бідолашній, не поталанило.

* * *

P. S. — Не знаю, може мої приклади (про Маринин іспит) подібні до прикладів Виборного Макогоненка в його знаменитих гуморесках — пробачте мені цей “плагіят”, — я тут зовсім в іншу точку б’ю. Приклади тут мають другорядну вагу.

ЯК Я ВЧИВСЯ ПАСІЧНИКУВАТИ

Гостював я якось на селі в дуже прекрасного чоловіка, Семена Андрійовича, учителя народнього й дуже досвідченого пасічника.

Семен Андрійович був дуже ласкавий і взявся мене вчити пасічникувати, доводячи мені всіми способами, що пасіка дуже прибуткова штука, а добре налагоджене пасічництво — дуже велика підмога господарству.

— Учїть, — кажу. — Будемо, — кажу, — господарство поліпшувати.

Узялись, значить, ми вчитися.

На початку добре все пішло. Уже я знав, що скринька дерев’яна, де бджоли гудуть, зветься вулик. Дірочка, куди бджоли входять і звідки вилазять — це вічко. Дізнався я про колоди й про рамкові вулики. Одне слово — радувався я, радувався й Семен Андрійович.

— З вас, — казав мені Семен Андрійович, — непоганий пасічник буде.

— Постараюсь, — кажу. — Дуже, — кажу, — мед солодка й смачна штука. — Дуже, кажу, — мені пасічництво до вподоби.

Прочитав мені Семен Андрійович лекцію про те, яка корисна штука мед як лік, як пасіка впливає добре на людину, як допомагає бюджетові й т. д., і т. п.

“Буду, — думаю собі, — пасічникувати”.

Щовечора ми мед їли. І з часм мед їли. І з медяниками мед їли!

А завтра, — каже Семен Андрійович, — будемо на вулики дивитись, будемо перевіряти. Зазнайомлю вас з бджоляною родиною, з внутрішнім життям бджіл...

Настало завтра.

— Ходімте!

— Ходімте! — кажу.

— Сітки надівати не будемо, бо бджоли, — каже Семен Андрійович, — у мене смирні. Італійські. Ви тільки стійте смиренньо, не розмахуйте руками. Спокійно стійте, найголовніше спокій. І ніяка тоді вас не вкусить...

— Постараюся, — кажу, — спокійно і руками не буду розмахувати.

Пішли ми!

Зняв Семен Андрійович покришку — дззз! дззз!

— Нічого, нічого! Це вони спочатку, зараз заспокояться. Не махайте руками!

— А хіба я махнув?

— Махнули!

— То рука сама махнула.

— Не махайте!

— Ой, дивіться, учителю, самі, а я втечу. Ой!

Двинув я вниз поміж вишнім ком. Заплющив очі й перевернув колоду.

— Падайте! — кричить Семен Андрійович.

— Не впаду, мабуть, — кричу.

Куди далі втікати? Ускочив я в ярк, встромив голову у воду. Вискочив потім з ярка, перескочив через пліт та на вулицю до школи!

Діти покинули забаву:

— Дивіться, як дядько швидко біжать! Чого то вони так?

Вскочив я в школу. Прибігла Ганна Степанівна, почала витрясати "італіянку" з-за пазухи. Потім прикладали мені п'ятаки, а моняком натирали.

Опух я і дуже мене боліло все.

—★—

Не вивчився я на пасічника. Довелося на письменника йти.

Усе в мене в пасічництві гарзд і розумію я його, і користь із нього розумію... От тільки не можу, щоб рукою не махати. Простіть мою руку: не може вона вдержатися.

А бджіл усе таки розводьте.

Не розмахуйте тільки, будь ласка, руками!

ЯК В ЙОРКТОНІ, ЗАЙДІТЬ ДО

BALMORAL HOTEL

65 кімнат з ваннами і шавером

Телефон 32831

Е. М. БАЛАЦКО, власник

Yorkton Broadway Agencies

Insurance — Real Estate — Loans

SAM YAREMOVICH, proprietor

Office — Suite 5 — Smith Block

Ph. off.: 34-185 - Res. 34-395 - Yorkton, Sask.

Service — that — satisfies

PARKLAND HATCHERIES LTD.

Yorkton and Canora

D. HLUCHANIUK, Prop.

Dr. E. CYMBALISTY

CHIROPRACTOR

Broadway & 4th. Ave. — Yorkton, Sask.

“Спутник”

Гріша Балалайкін, комсомолец з Миргородського агітпрому був гордий і веселий. Це ж бо йому, неважаючи на молодість, до ручили в райпарткомі таку важливу справу, як переведення мінінгу в с. Великі Багачки. На цьому мінінгу тов. Балалайкін виступить із доповіддю на наукову й політичну тему, пов'язану з випусценням у світові простори першого в світі советського “спутніка” землі. В голові Гріші вже була змонтована доповідь, а в теці, що їй він має при собі, готова була резолюція, надрукована ще в райпарткомі.

Приїхав за Грішою колгоспник-дід Кирило. Було вже йому під сімдесят років, він вже не дочував, а коли чув щось неприсмне для нього, то вдавав, що й зовсім не чує. І коли Гріша, вийшовши з приміщення парткому, звернувся до діда мовою “старшого брата”:

— Ну, што, папаша, поєхалі?
— дід зробив вигляд, що не чує.

— Ей, старіна ти з Багачкі, штолі? — запитав Гріша, сіпнувши діда за рукав.

— Може й з Багачки — відговів дід.

— Ну, то поєхалі! —

— Ну, то сідай — відповів дід Кирило, перший сідаючи на воза.

Ідучи Миргородськими вулицями обоє мовчали. Гріша обдумував промову, а дід думав: і звідки ця кацалська нечисть береться і чого вона преться на Україну? Вийшовши на битий шлях дід не витерпів і запитав.

— А ти сам звідки будеш? —

— Разанської губернії, атєц! —

— Яка ж тебе чортяка поперла на Україну? Що тобі там служби не знайшлося?

— Комсомольци должны подчиняться партдисципліне — куда пошлють, тудя і єдь.

— Та воно таке! — промовив дід. — Ось Молотова куди поперли, і мусів слухатись.

— Молотов то інша справа — промовив Гріша.

Бажаючи позондувати ґрунт, чи в Багачці вже чули люди про “спутніка”, Гріша запитав:

— А що нового, діду у вас?

— Та в нас майже щодня новина! Ось в минулу п'ятницю Параска Корінь так подряпала пику нашого табельщика, що тиждень ходив розмальований як писанка!

— А за що ж то? — запитав Балалайкін.

— Зменщував у табелі ґрудодні.

Балалайкін все ж хотів довідатись про “спутніка” і запитав:

— Ну, а ширшого масштабу новин немає?

— Ширший масштаб буває, коли чоловіки б'ються — тоді дістають і по морді, і по губах, а бабі що — подряпала пику, або висмикнула пасмо вовни з чуба — вона й задоволена!

Тоді Балалайкін уже конкретно ставить запитання:

— А про “спутніка” у вас знають? —

Дід Кирило вирішив поглузувати трохи:

— Про Распутіна, кажеш? — знають. Це ще за царя був такий пройдисвіт — до цариці стежку топтав, а цар довідався, та й скликав найстарших генералів і ска-

зав їм: “або ви його приборете, або всім вам голови поскручую!” Ну вони його заманили на бенкет, напоїли дорогим французьким вином, а потім — в лантуж, та в ополонку.

— Я питаю про советського “спутника”, що недавно з’явився — продовжував Балалайкін.

— Вже й советський розпутник є? — запитав дід, ніби не дочувши — То не перед добром! А цей же, советський до кого стежку топче? Може до Фурцевої? То Хрущов йому скоро голову скрутить! —

— Ти діду мене не зрозумів! Я маю на увазі найбільше досягнення советської техніки.

Балалайкін став докладно оповідати дідові про те, що советські вчені, дякуючи піклуванню партії й уряду, випустили в стратосферу штучного місяця і він вже чотири дні літає навколо землі.

Дід позіхнув і відповів:

— Літає, кажеш? Про мене, хай літає, мені байдуже! Хай літає хоч і весь вік.

— Бачите діду, наука на міс-

ці не стоїть! Ваш батько жав хліб серпом, а ви вже косою, а ми жнемо комбайнами!

Дід сердито перервав:

— Жали серпами, косили косами — то був хліб і до хліба. Я до революції мав лише три десятини землі, а в сажі щороку годував кабана ок Різду! Та такого кабана, що давав пудів шість сала! А до сала ще різні “спутники” і смалець, і ковбаса, і вишкварки. А тепер як “пішла техніка вперёд”, як ти кажеш, то свого сала від НЕП-у й до сьогодні! А скажи мені, ти ось чоловік учений, чи то правда, що американці щодня їдять сало? — раптом запитав дід.

— Пропаганда діду! — відповів Балалайкін — Звичайно, с в Америці мільйонери, що живуть у розкошах, а робітники, та бідні селяни шукають на смітниках усякі покидьки від їхньої кухні:

J. A. LUKEY

OPTOMETRIST

Carnduff Bldg. — Yorkton, Sask.

NICK BRYCK

GENERAL STORE

Phone 32937 — 43 Betts Ave.

Yorkton, Sask.

Уповноважений пересилати пакунки до краю.

DR. P. POTOSKI

DR. S. POTOSKI

DR. F. E. GABEL

PHYSICIANS AND SURGEONS

4 Dunlop Block Phone 32478

YORKTON, SASK.

качани капусти, кістки, та гнилі помаранчі — тим і харчуються.

— Щось воно не так — не вгамовувався дід Кирило. — А де ж беруть гроші наші “зменніке родіні”, що посилають своїм рідним із Америки в Україну до роги пакунки?

— А ви думаєте, що то вони посилають? —

— А хто ж?

— Мільйонери посилають! Для пропаганди! Прийде такий мільйонер до “зменніке”, дає йому гроші і каже: — Відійшли пакунок до своїх рідних, а поквитування віддай мені! Все то діду капіталістична пропаганда! Ти одержуєш, діду газети? — запитав Балалайкін.

— Та одержую! Спасибі секретареві сільради, часом заносить до мене.

— А які ти одержуєш?

— “Комуніста” та “Радянську Україну” — відповів дід Кирило. Але “Комуніста” я сказав йому, щоб не приносив. Паршива газетка —

— Чому? — здивовано запитав Балалайкін.

— Папір грубий і смердить дуже не то вовною, не то смаленим пір'ям — і пригадавши, що мора запалити цигарку, дід дістав з кишені кисет, “Радянську Україну” дбайливо перегорнуту на “шістнадцятку” і став скручувати

цигарку.

— Може мого закурите? — гостинно запропонував дід кисета Балалайкіну.

— Добрий самосад! По французькому називається — “сам пан тре” —

— Я маю папіроси! — відповів Балалайкін і діставши з кишені “Беломор-канал”, став черкати запальничкою.

Вітерок гасив вогонь.

— Ото така ваша техніка! — глузливо промовив дід, — і діставши креміль, губку та кресило, зразу добув вогню. Давши прикурити Балалайкіну, дід Кирило зручніше вмотився на візку і свьохнувши сухоребру кобильчину, промовив:

— А ну “спутнік” швидше перебирай ногами, бо вже сонце заходить.

Ображений батоном “спутнік”, крутнув хвостом і затрюкав. Спереду вже виднілися перші хати Багачки, з облупленими стінами, обдергими стріхами, вибитими й затканими ганчірками шибамми... Розмова урвалася і лише біля сільради, злізаючи з воза, Балалайкін промовив:

— Ви ж, діду, приходьте на лекцію про спутніка!

— А що той спутнік штани мені з неба кине, чи чоботи? — похмуро відповів дід Кирило і повернув кобилу до колгоспу.

ВИРІБ РІЗНИХ ГАТУНКІВ ФУТЕР
з найкращих матеріалів і по дешевій ціні.

ЗА РОБОТУ І МАТЕРІЯЛИ ГАРАНТУЄМО

MONTREAL FUR CO.

Власник — С. КУШНІР

502 Selkirk Ave.

Winnipeg, Man.

Ph.: JU 9-4445

ПРОДАЄМО ТАКОЖ ШКІРИ НА ОБУВ.

Д-р В. Ф. БАЧИНСЬКИЙ

Спеціалізація — Загальна Хірургія

ч л е н
Від. Анатомії при Ман. Університеті
Від. Хірургії у шпиталі Ст. Воїфас
Американського Т-ва Гератологів
Канадської Ради Лікарів
Міжнародної Колегії Хірургів
з практикою в шпиталях
в Шікаго, Мінеаполіс, Монреал,
Вінніпет.

BROADWAY MEDICAL BLDG.,

263 Broadway, Office Ph. WH 3-5474
Winnipeg, Man.

530 - 532 SELKIRK AVE.

WINNIPEG 4, MAN.

Phone: JU 2-8027

**Шинки домашнього виробу, ковбаси з часником і полядницею,
сальцесони, заяці, кишки і т. д.**

ПО УМІРКОВАНИХ ЦІНАХ

п о р у ч а є

M. S. MEAT MARKET & GROCERY

МАРІЯ і СТЕПАН ЯНКІВСЬКІ, власники

444 King St.

WINNIPEG, MAN.

Ph.: JU 2-4943

ЧОМУ ВДОВОЛЯТИСЯ

1½ ДО 2% ВІД ВАШИХ ОЩАДНОСТЕЙ?

Існує можливість, де ви можете одержати до 7% від ваших грошей, заінвестованих у першокласних моргеджах, інвестиційних позичках на посілостях у Вінніпегу. За дальшими інформаціями вдавайтесь або пишть до:

D. A. ZAHARIA, Manager

DIANE INVESTMENT LTD.

874 Main St.

Phone SU 2-2589

WINNIPEG, MAN.

Вівчур - розбійник

Вася навшпиньки підкрався до покоїв товариша Хрущова і прислухався:

— “Хропе, скотина” — подумав і зараз же оглянувся — чи бува, його думки, випадково ніхто не розшифрував...

Острах був безпідставний. І в коридорі, крім “Розбійника” (стотидсотковий породистий вівчур!) що догризав кістки з учорашнього дипломатичного балю, нікого не було...

Вася сплюнув на дощечку, потер її рукавом і вивісив на дверях, з-за яких чулось хропіння:

**“БУДИТИ РИЗИКОВАНО —
ВІДПОЧИВАЮТЬ.”**

З-за рога коридору виструнчилися дві фігури в погонах, карбуючи, мов автомати, хромовими чобітками кроку... Побачивши об'яву, обоє стихшили розмову, а грімкий крок замінили ледвечутним носочком, так ніби стали враз виконувати танок із клясичного балету...

— Вася! — поклікала товстіша пагона, ставши якраз проти попереджуючої таблички. —

— Сплять наші?

— Хіба не чуєте, тес.. ніжно сплять... з музикою, — в'яло відповів хлопець, спостерігаючи, як вівчур трощить рештки розкішної вечері...

З покоїв товариша Хрущова, справді, мов би для ілюстрації Васіних слів, понеслася потужна хвиля сонної музики, яка пригадувала вереск пилки, коли вона стикається з металевим шворнем.

— А чому вікна не затемнені? Бачиш, як сонце припікає! —

Невгавала з запитаннями товстіша пагона.

— Та сонце не припікає, а просто смалить... Але що ж я можу зробити? Микита Сергійович учора, напідпитку — на здоров'я їм — тес... всі завіси з вікон подмухували... То чим же накажете затемнити, тес... штанами своїми чи долонями?

Десь зо сторони донеслися дивні згуки — не то крик, не то скрип немазаного колеса. Військові неприяєно зиркнули на “Розбійника”...

— Ти Вася, прожени вівчура. Бракувало, щоб він ще гарчав...

— Проженеш — від Микити Сергійовича ласки не сподівайся... Хіба не чули вчора на балю — з цієї собаки ще можуть люди бути... А потім — вівчур абсолютно не гарчав. Бачите ж над кісткою дримає... то з покоїв донеслося тес... позіхання. Певне, проснулися. Хоч ранувато, ще сплять всього десять годину...

Вася закрадливо прочинив двері... На ліжку щось переплетене простиралами та покривалами ворушилося...

“Заплуталися драглі прокляті... міркував про себе козачок. Коли б перетопити їх... тес... мила б то було — батеньки мої рідні!”

Нарешті клубок на ліжку розплутався. Спочатку просунулась нога, що раз-по-раз дригала, мов би на пружині. Тоді піднеслася голова — хоч ненадовго, якась невидима сила потягнула її назад, вона гримнула і загрузла між периною...

“Значить, вчора добре часту-

валася, анахтема... Навіть макітри своєї не в силі підважити..."

Тут козачка затіпало від страху. "Анахтема" розплющила непокрите периною око і грізним поглядом окинула кімнату.. І через силу заскрипіла:

— Вася!

— Слухаю, товаришу Хрущов! — відрпортував слуга.

— Підходь ближче!

Вася нерішуче наближався...

"Якщо й дасть кулака, то, видать, недошкульного, бо після п'ятики обезсилився вцент... У-у-у, образина, як неподобно поскручував постіль..." розмовляв він у душі сам із собою в той час, як вельможа підводився на ліжку й сідав.

— Вдарив би оце тебе, Вася, а твій неблагородний портрет — та сили немає.

— Як слабенькі тес... то стримайтеся, не натужуйтеся... Тим більше, що вчора торкали мене, так, що тиждень пам'ятатиму...

Микита Сергійович потягся до столика, де стояла літровка — та вгледівши, що посудина порожня, розлючено вчепився у Васиний комір...

— Напевно Булганін залізав до кімнати?

— Ніяк ні,..

— Як це ні?? А хто ж горілку видудлив?

— Ви спросоння самі декілька разів тес... ніжно сьорбали...

Товариш Хрущов справді пригадав, що вночі він щось попивав, небагато, здається, у дватри віддихи, не більше... Але не всю пляшчину...

"Щось не доказує моя прислуга... Не віряться мені, щоб я двома заходами літр горілки здібний опустошити..."

— Кажеш, я під час відпочинання трохи посьорбував...

— Прикладалися, аякже...

— По очах бачу, що брешеш. Не міг же я декількома ковтками пляшку оголити. Де решта?

— Рештою горілки ви тес... вазончик з рожею підлили...

Микита Сергійович зігнувся над квіткою, щоб переконатися у Васиній правді — і вчувши запах спирту, заспокоївся...

Позіхнув, потягнувся, але, спинившись біля дзеркала, від несподіванки, чортихнувся.

— Вася, чи справді я так виглядаю?

— Та майже справді. Хоч тес... нормальність ще не втрачена, здається...

— Не втрачена. Ти ліпше поглянь у дзеркало — тоді казатимеш. Подивися, як учорашній баль мене спотворив.

Хлопець з удаваною пильністю вдивлявся, ламаючи голову

Допомога Рідним в УКРАЇНІ

запевнена, якщо навідається
або напишете до:

**Ukrainian Canadian
Trading Co.**

(OVERSEAS EXPRESS SERVICE)

677 Main St. — Phone WH 2-7695

Winnipeg 2, Man.

Висылка Express

Гарантована доставка!!

**NORTH WINNIPEG
CO-OPERATIVE LTD.**

ВУГОЛЬ і ДРОВА

1042 Selkirk Ave. Ph. JU 2-4956

Winnipeg, Man.

над тим, якою б відповіддю хазяїн більше вдовольнився. Звалити всю вину на дзеркало чи сказати правду? Зо стіни на нього блимало розкуйовджене створіння — з розбухлим, мов квашений помідор, носом, з відвислими спаленими губами та продовгастим свіжим синцем поміж очима. “Вправду, картинка з тваринячого світу, скоментував він образ хлібодавця. — Ну й головешка осоружна, у зоопарк, у клітку так і просить ся...” А вголос зауважив:

— Дзеркало, товаришу Хрущов, мутненьке... Трохи роздраглює личико... Тому й ваш образ тес... не занадто привабливий...

— А хто це мене припечатав? — поцікавився Микита Сергійович, вказуючи на синець поміж бровами.

— Та хто б посмів печатати... На балю самі... втратили рівно-

вагу і опустилися тес... на четверинки...

— Тобто, на підлогу?

— Та як вам сказати — і так, і ні. Схилилися низенько на східці, а вже східцями скотилися і об бронзового голуба, якраз об хвостик, голівкою торкнулися.

— І довго я на голубиному хвості перебував?

— Та де там! Я зараз же підбіг, урухомив ваше тіло і в кріслі, серед найпочесніших гостей улаштував — “Думаєш, легко було твою тушу до крісла таскати, снував інші думки козачок, натягуючи на Максима Сергійовича піжаму. — Кричиш, вириваєшся... і чом нечистий не штовхнув тебе лобом на сталевого солдата зі списом — може б оце уже на радість усім гйгнув”.

— Вася — торкаючи руками щелепи, закликав знов хазяїн, —

Купуючи доброякісний і свіжий
товар в українських крамницях
Ф У Д Л Е Н Д
заощаджуєте: здоров'я, час і гроші.

878 Main St. — 557 Selkirk Ave.
Winnipeg, Man.
121 Regent Ave. — Trasona, Man.

814 Main St. — Winnipeg, Man.
Phone: JU 6-2516

J. DEMKIW

ВИРІБНИКИ НАЙЛІПШЕ ШИТИХ
ДО МІРИ ЖІНОЧИХ І ЧОЛОВІЧИХ
УБРАНЬ.

EXCLUSIVE DEALER FOR
TIP TOP TAILORS

also representing
W. R. JOHNSTON & WM. H. LEISHMAN

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

Посилайте через “Українську Книгу”

УКРАЇНСЬКА КНИГА

613 Selkirk Ave. WINNIPEG 4, MAN. Phone JU 6-1106

АГЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КНИГИ В САСКАТУНІ, САСК.

працює під такою адресою:

У К Р А Ї Н С Ь К А К Н И Г А

225½ - 20 Street Saskatoon, Sask. Phone 5-951

як на балю поводився я з дипло-
матами?

— Делікатно, честь-честью.
Правда, встигли прочистити зуби
італійцеві...

— Лаяв?

— Хто, італієць? Ні. Ви тро-
хи теє... поденерували голос...
Згадали серце, печінку і прах Ста-
ліна у мавзолеї. Але не націляли-
ся в обличчя...

— А ще з ким дискутував?

— З шведським амбасадором,
здається. Того тільки кабаном
назвали... І по всьому.

— О-о, я пригадую спір зо
шведом... — і Микита Сергійович
нагнувся за одеклоном — та
єраз все завіхрилося — і він зва-
лився на канапу. — Ох, як тяж-
ко відспиртовуватись... А в голові
гуде... Так ніби пролетарі усіх
країн з'єдналися і молотять мо-
лотками в тім'я... То я пригадую...
Ми сперечалися за державне ке-

рівництво, не так, Вася?

— Ну-да, італієць все виби-
рав для держави президента...

— Так, так, Вася, а швед ко-
роля...

— А отой німець канцлера...

Пригадую, Вася, пригадую...
А на чому ж я зупинився?

— А ви привели знадвору сво-
го "Розбійника" і об'явили з хме-
лем: "Я, кажете, теє... вибираю
на державного вождя — ВІВЧУ-
РА".

Запанувала тиша... По павзі
— розлігся дзвінкий ляц.

— Фашист!!!

І ще раз прокотилось...

Сподівання Васі, що товариш
Хрущов після балю ослабнув
і його кулак не дошкулятиме, не
справдилися. Він виводив з кори-
дору собаку з яскраво-притемне-
ним оком...

І кляв на чому світ стоїть — і
вівчура, і його господаря...

Польське Бюро Подорожі

(Western Overseas Agencies Ltd.)

499½ MAIN ST. (Напроти міської галі) WINNIPEG, MAN.

Полагодує всі формальні вимоги ІМІГРАЦІЙНОГО БЮРА відносно приїзду
до Канади, як теж всі СПРАВИ ПАСПОРТІВ ТА ГРОМАДЯНСТВА.

Продає КВИТКИ НА КОРАБЛІ ТА ЛІТАКИ найбільш відомих ліній, як
рівнож квитки залізничні та автобусові.

ПЕРЕСИЛАЄ ГРОШІ летунською поштою або каблем до всіх держав
в Європі. — Приймає замовлення на харчові пачки, мануфактурні вироби,
вугілля, цемент, цеглу, сільсько-господарські машини і т. д. ДЛІЯ П. К. О. В
ПОЛЬЩІ БЕЗ ЦЛА, як теж для фірми ФРЕГАТА на ліки, взуття та інші ви-
роби з доставою до Польщі та других навіть азійських країн. Гарантована
достава.

Якщо задумуєте спровадити до Канади свояків або друзів або Ви самі
хотіли би виїхати з Канади до Європи або іншої частини світу, напишіть або
прийдіть до нашого бюро.

ЧЕСЛАВ П. КАМІЕНЬСЬКІ

Телефони: Бюро WH 2-5949

Мешкання LE 3-6156

Що принесе будуччина?

Як буде виглядати світ в 2,000-у році?

Таким питанням цікавиться весь світ і світова преса переповнена просто фантастичними здогадами, що їх принесе нам недалека майбутність. Найновіші здобутки науки й техніки дають підставу пропускати про можливості великого поступу та різних удосконалень у всіх ділянках людського життя.

Атомова енергія та телевізія — це дві основні ділянки, які в останніх роках зводять два головні чинники нашого життя, це час і простір, до “мінімуму”, — а це знову видвигає можливості дальших поступів та удосконалень.

В недалекій будуччині комунікація буде відбуватися зо швидкістю звуку чи навіть світла, і віддаль не буде представляти жадних проблем. Відповідні апарати уможливають та забезпечать життя людини в найглибших підземеллях, в стратосфері чи навіть на інших планетах, які в будуччині будуть також у постійному контакті. Телевізія зістане так розповсюджена та удосконалена, що всі важливі події будуть обігати цілу земну кулю впродовж кількох хвилин, передаючи вістки та картини всіх подій без винятку, чи вони будуть відбуватися на вершку Мон Блян, Аконкагва, чи Еверест, чи в глибині океану чи навіть у стратосфері.

Будучі міста будуть будувати під землею, щоб забезпечитися на випадок бомбардувань. Вони будуть збудовані просто в глибині землі, де будуть користуватися

всіма гігієнічними засобами, там будуть мати не тільки штучні підземельні озера для купання, а також такі ж самі алеї та парки.

Дехто проєктує будову нової системи міста, яке буде мати вигляд одного великого дому, який із найсильнішого залізобетону буде побудований в отвертому полі. Таке будуче “місто-дім” буде мати 4 кілометри довжити, 25 метрів ширини і 75 метрів висоти, що зможе дати вигідне приміщення для 50 тисяч мешканців. Ці міста будуть під кожним оглядом вигідні та здорові. Вигідні тим, що в такому місті вся комунікація як вздовж, так і вгору буде відбуватися при допомозі відповідних автоматичних сходів, які будуть у постійнім русі, даючи можливість постійної, вигідної та скороченої комунікації. Здорові, бо з обох сторін помешкання будуть мати чисте повітря, а окремі апарати будуть регулювати тепло помешкань, себто в зимі будуть їх ogrівати, а в літі охолоджувати. Знову на дахах тих домів буде міститися телевізійна станція, яка однаково буде обслуговувати всіх мешканців, які в додаток зможуть послугуватися бездротним телефоном на всі частини світу. На дахах будуть мати приміщення “аеропорти” для літаків та гелікоптерів” для комунікації з сусідніми містами.

Будуча комунікація буде відбуватися головно при допомозі “гелікоптерів”, які заступлять автомашину та взагалі дотеперішню моторову комунікацію. Станції цих “гелікоптерів”, як це згадано вище, будуть знаходитися на

дах домів та фабрик, і урядовці та робітники будуть уживати їх, як тепер уживається автомобілів чи "мотоциклів". Гелікоптери вигідні тим, що вони підносяться вгору просто з місця, і як такі будуть різних розмірів, для ужитку лише одної особи, чи такі, що зможуть одноразово перевозити й 50 осіб. Такий спосіб комунікації не лише вигідніший, але також дешевший, бо непотрібно будувати й удержувати коштовні дороги, площі та гумові колеса.

Крім вищенаведених осягів, і завжди на підставі припущень недалеко будуччина принесе нам можливості ще таких осягнень:

Міжпланетарна комунікація

Знавець "фізико - нуклеарних" наук д-р В. О. Давіс заявив представникам преси, що вже тепер ведуться досліді над уведенням міжпланетарної комунікації, при помочі так званих "ракетних літаків", мотори яких будуть порушуватися "електронами", що дасть можливість осягнути швидкість світла, це є 298,000 кілометрів на одну секунду. Згадані апарати знаходяться ще в початковій стадії різних "експериментів", але вже тепер ферментуються проекти подорожі не тільки на місяць,

а також на Марс та другі планети.

В теперішніх відносинах літак стає головним засобом комунікації, і на його удосконалення звернено всі здобутки техніки. Найновішої конструкції літак досягнув швидкість понад 1,000 кілометрів на годину, при чім він одноразово може перевести 80 пасажирів, та без перестанку пролетіти 6,500 кілометрів. Знову американський літак "ДЦ8" може одноразово перевозити 125 осіб з швидкістю 1,000 км. на годину. Такими літаками подорож з Європи до Америки буде тривати всього 6 годин. Ракетні стрільня осягнули швидкість звуку і з ними переводяться відповідні досліді. У Франції збудовано літак без крил, який має вигляд "цигарки", що може розвинути швидкість від 3 до 4 тисяч кілометрів на годину. Головною проблемою у фабрикації літаків це матеріал для їх конструкції, бо алюміній чи навіть сталь при сильній швидкості топиться. Досліді вияснюють, що при швидкості 5 тисяч кілометрів на годину температура доходить до 850 ступнів гарячі, і заповідається, що будучі міжпланетарні літаки будуть залізобетонні. Два нові метали, що носять назву "титаній" та "цікроній" можуть витримати гаряч 2,900 ступнів, але їх продукція надто коштовна.

Walter Dowhan

АДВОКАТ, НОТАР І Т. Д.
У СПІЛЦІ
GRAFTON, DENISET & DOWHAN
431 Main St. — Winnipeg 2, Man.
Tel.: WH 2-3135; Res. JU 2-2057

МАТЕРІЯЛИ, ЛІКИ, ХАРЧІ ПО
НАЙНИЖЧИХ ЦІНАХ ВИСИЛАЄ В
УКРАЇНУ, СИБІР, ПОЛЬЩУ, ЛИТ-
ВУ І Т. Д.

VEGA

OVERSEAS PARSEL SERVICE
Winnipeg, Man., 937 Main St.
Phone JU 6-5319

Коли і як урухомиться міжпланетарна комунікація — це і пояснив недалеко будуччина, але вже сьогодні в цій справі ведуться не лише приготування, а також переводиться запис тих підвжних, які схочуть відбути подорож на місяць чи Марс.

Доми зо сила, а убрання зо сталі

В погоні за винаходами наукий світ робить значні осяги, які постійно збільшуються та удосконалюються. До таких здобутків належить також винахід твердого скла, якого не чіпляється куля, та гнучкого скла, з якого виробляють не тільки “паски” та рукавички, а також черевики та нитки для текстильних виробів.

На підставі повищих удосконалень пропонується будову скляних домів, які будуть у цілості зо скла, яке в додатку буде також відпорне на гаряч та провітлення. Заповідається також склянні перевозові доми ,які будуть мати вигляд дому побудованого на автомобільнім возі. Вони будуть складатися з двох чи навіть трьох покоїв, кухні та лазні, з усіма другими вигодами, як газ, електричне освітлення, та апарати для огрівання чи охолодження, залежно від пори року, та бажань власника.

Відносно текстильних виробів також уведено різні удосконалення, і до виробу текстильних матеріалів уживається не тільки штучного шовку, чи гнучкого скла, а також сталі. До вовняних ниток додається також тонесеньку нитку сталі і такий матеріал є не лише сильний, а найголовніше, він не мнеться. Подібних ниток штучного скла та сталі вживають також до виробу жіночих панчіх.

Заповідають також, що в будуччині такі матеріали не будуть зшиватися машиною, а після скросення на місце шви додаватимуть відповідної маси, яка притиснена відповідним апаратом получить дві матерії разом, що буде сильніше від потрійного шиття. Ці нові штучні матерії будуть не тільки дуже сильні, але також не будуть мнутися і пошиті з них убрання чи білля не потребує прасування, крохмалення і тим подібних докладів.

Доц і сніг на замовлення

І в цім напрямку ведуться також різні заходи, які дають успішні наслідки. Спрепаровано відповідний хемічний препарат, який викликає штучний доц. Літак, що вивінований відповідними збірниками, навантажує відповідну кількість цієї секретної течії, підноситься вгору і при помочі спеціального апарату, цю течію в повітрі розприскує, що впродовж кількох хвилин викликає штучний доц. Для викликання штучного дощу переводиться також штучне атмосферичне тиснення і обі системи переходять цілий ряд постійних дослідів та удосконалень.

Подібно мається справа зо штучним снігом. Визначний фізик Ірвінг Лянгмаєр викликав штучний сніг. Він наповнив літак так званим “сухим льодом” (штучний лід) якого потовченого розсипано в повітрі на висоті 4,500 метрів, що також впродовж кількох мінут спричинило падання снігу. Оба ці “експерименти” на перший погляд виглядають смішні, — але оба вони можуть дати добрі та позиточні наслідки.

Позиточні наслідки може принести винахід непромокально-

го пороку, що носить назву "Стабіноль" — коли посипати ним землю, то в часі найбільшої зливи, вона останеться зовсім суха, що також може мати належне пристосування в слотливих місцевостях, хоча би для комунікації, коли він є загрозовий для рослин.

Будучина людства

На підставі звідомлень статистичного бюро Об'єднаних Держав виявляється, що населення земної кулі збільшується на 83 особи кожної мінутки, себто приблизно 5 тисяч кожної години. З цих самих джерел виявляється, що жінки живуть довше ніж чоловіки, як також вони є відпорніші на всякі хвороби та пошесті. Такий стан не загрожує людству перенаселенням, бо земля настільки багата в різні запаси, що зможе викормити увесь приріст населення.

Все ж таки на підставі різних доходжень стверджено, що знищення людства може наступити в наслідок таких загроз: 1)

Брак води, коли б із різних причин висохла вода; 2) Повінь — новий потоп, коли б з непередбачених причин океани залили всю сушу; 3) Холод — що може наступити в наслідок охолодження сонця; 4) Спека, що може наступити в наслідок планетарних змін; 5) Катаклізм — що може наступити в наслідок зудару двох планет.

В загальному людство немає поважних загроз, але можуть наступити поважні зміни в його житті, при чім робиться припущення, що в будучині люди не будуть мати ні волосся, ні зубів. Волосся не будуть мати з тих причин, що його знищить повітря, бо в будучині все буде штучне, і помешкання будуть обслуговувані штучним світлом, теплом і повітрям, зубів не будуть мати з тих причин, що вони будуть непотрібні, бо всі харчі будуть спрепаровані у виді різних "вітамінних пігулок", які можна споживати без зубів.

Чи так станеться, та коли — доживемо, побачимо.

МИХАЙЛО БІРАКОВСЬКИЙ

жіночі і мужеські кравці

Виріб з найкращих англійських матеріалів і по уміркованій ціні.

137 McGregor St. — Winnipeg 4, Man.
Ph.: JU 6-5333

Д-р РОМАН БУЧОК, M.D.

ЛІКАР — ХІРУРГ — АКУШЕР

відкрив лікарську ординацію на новім місці 415 McGregor St., ч. тел. JU 6-6658

Ординує кожного дня від год. 3—6 ввеч.
ВІННІПЕГ, МАН.

Д-р М. КАНЧІР

ДЕНТИСТ

Ste. 1 — 407 Selkirk Ave.

Ph. JU 2-7044 — Winnipeg, Man.

С. САВУЛА

АДВОКАТ І НОТАР

заступає в судах в кримінальних, цивільних, розбодових і спадкових справах.

305 Confederation Life Bldg.
Tel. WH 2-2917 — Winnipeg, Man.

WALTER SENICKI

БУДІВНИЧИЙ — КОНТРАКТОР

318 McAdam Ave. — Ph. JU 9-2454

Winnipeg, Man.

JOHN COVAL

WESTERN FLYER COACH LTD.

702 Broadway — Winnipeg 10, Man.

Ph.: SU 3-7284

ЦІКАВА ВСЯЧИНА

ДЕ ЛЮДИ ЖИВУТЬ НАЙДОВШЕ?

На основі статистики обезпечених компаній виходить, що найдовше живуть люди в ЗДА в стейті Небраска. Після Небраски приходить стейт Південна Дакота, а тоді Міннесота, Айова, північна Дакота й Кензо. Чому?

Тому, що в цих стейтах велика більшість людей працює на фармах, на свіжому повітрі й без напруження. Найкоротше пересічно живуть люди у великих містах, головню ж ті, які працюють у швидкому темпі й у постійному напруженні.

ГНІВ У ЖІНОК

Один німецький лікар упродовж 22 років досліджував 660 жінок, щоб ствердити, чи вони часто й чи довго гніваються та хвилюються. Наслідки своїх дослідів він проголосив у пресі. Із усіх досліджуваних жінок тільки три ніколи не гнівалися. Жінки між 40 і 60 роками швидше попадають у стан гніву, ніж молодші жінки. Струнки жінки сердяться більше, як товсті. Легше попадають у гнів чорняві, а менше біляві й русяві жінки.

ВПРОДОВЖ ОДНОЇ ХВИЛИНИ...

Впродовж одної хвилини на цілому світі випивають 600 тисяч склянок кави, з'їдають 300 тисяч тонн картоплі, 50 тисяч яєць, та 250 тисяч клг. хліба. У цьому ж часі 9 мільйонів мужчин випиває по кувлю пива, а на всіх поштах світу надається 2,500 тисяч листів. У всіх місцевостях світу доконується 3,500 злочинів, а 2,000 осіб іде до в'язниці (напевно рекорд у цьому побиває ССРС).

ДИВНА РОСЛИНА

У Південній Америці є дивна рослина селягінелля. Як тільки настає період посухи, ця рослина витягає з землі свої корінці й згортається в маленький клубочок. Коли клубочок, що його гонить вітер, потрапляє на місце, де досить вологи, він випускає корінці й знову перетворюється на рослину, прив'язану до землі. Але відчувши відсутність вологи, рослина знову починає свою подорож.

ОСТРІВ ІЗ МИЛА

Земля острова Кімонос на Егейському морі, складається з мазної мильної речовини, яку жителі острова з непам'ятних часів використовують замість мила. Вони миються нею й перуть білизну. Коли йде дощ, острів вкривається мильною піною.

ОЗЕРО ВИПУСКАЄ БУЛЬБАШКИ

На острові Ява є озеро, яке випускає бульбашки. Пара й гази, які підіймаються з поверхні озера, видувають бульбашки до шести стіп величини. Піднявшися в повітря, бульбашки лопають з голосним тріском.

ДИКІ ВЕРБЛЮДИ В ПУСТИНІ ГОБІ

У безлюдній піщаній пустині Гобі здавна водяться дикі верблюди. Їх називають у Монголії хавтаї. Це дуже витривалі тварини, за якими в пустині не може вгнатися навіть найшвидший кінь. Рідко кому щастить побачити цю тварину, про яку в Монголії складено багато легенд.

ТАЄМНИЦЯ ЗАЛІЗНОЇ МАСКИ

Відома тюрма у Франції Бастилія була збудована ще в 1366 році. Під час революції 1789 р. повстанці збурили цю тюрму, і тоді там знайдено список в'язнів, які там відбували кару. Одним із перших в'язнів був будівничий, який будував цю тюрму.

Цікава історія про в'язня, який прибув до Бастилії в 1698 році. Він мав на голові маску з заліза, в якій були отвори для очей і уст. Прізвище того в'язня не було відоме, бо багато в'язнів були записані номерами або вигаданими прізвищами. Рівно за п'ять років той в'язень, обличчя якого ніхто не бачив, був похований і записаний у церковну книгу під прізвищем Марчилло. За кілька хвилин до того, як похоронна процесія вирушила на цвинтар, з воріт Бастилії виїхав кур'єр на коні, який віз королеві Людовикові XIV загорнуту в плащ голову в залізній масці. І досі не вдалося встановити, хто був той в'язень, що мусів носити залізну маску.

“ЛЮБОВНІ” РАКЕТИ

Австрійська поліція кілька тижнів трудилася над розгадкою таємничих різнокольорових ракет, які кожного вечора освітлювали небо поблизу мадярського кордо-

ну. Думали, що це шпигунські сигнали. А справа була не тільки проста, але й романтична:

Молоде подружжя видумало “оригінальний” вияв любови. Виходячи з праці, закоханий чоловік вистрілював три ракети — зелену, білу й червону, що означало: “Я тебе кохаю й вертаюся додому”. Його дружина, побачивши сигнали, вистрілювала й собі червону ракету, що значило: “Усе приготоване, коханий, я тебе жду!”.

СОН ЛКОМ

Міжнародній конгрес психіатрів у Цюріху ствердив на підставі зізнань медичних дослідників, що страшну умову недугу роздвоєння особистості (скізофренія) можна лікувати сном. Таблетками й застриками тримається пацієнта впродовж місяців у стані сну по 20—22 години на добу й будиться його тричі на добу для харчування. Під час сну піддається хворого потрясенням електричним струмом.

МАТИ РОБИТНИЦЯ — НЕБЕЗПЕЧНЕ ЯВИЩЕ

Жінка, що лишає своїх малих дітей дома, а сама постійно працює для заробітку, створює велику небезпеку для добра своєї сім'ї. Бо нема жінки, що могла б рівночасно добре виконувати два завдання

CROFO FUNERAL CHAPEL

ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

Main & Luxton

WINNIPEG, MAN.

Ph. JU 6-6373

JOSEPH R. HNIDAN

B.A., LL.B.

АДВОКАТ і НОТАР

з фірмою

CRAWFORD & HNIDAN

614 Avenue Building

Winnipeg — Manitoba

Телефон WH 3-0703

— працювати для заробітку й виховувати дітей. Мати є завжди об'єднуючим центром сімейного кола, а коли цього центру нема в хаті, завжди сім'я підупадає й розбивається. — Це доказував у своїй доповіді про теперішній натиск індустріалізації на сімейне життя Л. Ф. Гетфілд, англіканський ген. секретар Ради Соціальних Послуг на з'їзді канадійської палати єпископів у Вінніпегу.

НАВОДНЕННЯ САГАРИ

Було вже чимало проєктів наводнення пустелі Сагари, щоб зволжити там клімат і зробити землю врожайною. Один із цих проєктів швайцарського професора Зергеля передбачає створити на Сагарі внутрішнє море. З цією метою він пропонує скерувати води ріки Конго до озера Чад, що знаходиться в центрі Африки, і таким чином створити там величезне водосховище, яке дасть змогу наводнити 60 мільйонів гектарів пустинних земель Сагари.

“ЕЛЕКТРОСОН”

Так називається новий апарат, що засипляє людину на час операції. Діяльність апарату полягає на тому, що завдяки електричним імпульсам людина впродовж 10—15 хвилин засипляє, хоч би мала найбільші болі. Під час сну вона цілком не відчуває болів. Цей новий апарат випробувано успішно у центральній клініці міста Рига.

ОХОЛОДЖЕННЯ МОЗКУ

На міжнародньому з'їзді хірургів у Шікаго розповів д-р Казумі Тагучі про нові досягнення при операції серця. Д-р Казумі Тагучі є заступником професора хірургії і шефом відділу серцевих недуг у медичному факультеті Окаямського університету в Японії.

Він говорив про нову методи охолодження мозку під час складних операцій серця.

Нова метода охолодження мозку в той час, коли ціле тіло зберігає свою нормальну температуру, охоронює серце й мозок від пошкоджень. Давніше складні операції серця переводили при зменшеній на 10 ступнів температурі цілого тіла, стримуючи циркуляцію крові на 8 хвилин. Нова метода охолодження мозку дозволяє зменшити температуру до 65 ступнів Фаренгайта та зупинити серце на 14 хвилин.

ГОЛОСУВАННЯ ЕЛЕКТРИЧНИМ СПОСОБОМ

Таку, на перший погляд, дивовижу, впроваджено в індійському парламенті. Та, приглянувшись ближче цьому новому способу голосування, бачимо його великі користі. Депутати не потребують під час голосування підносити рук, чи виписувати карточок, а при цьому ошаджується час на підрахування голосів. Депутати натискають тільки на пульпитах один із трьох гудзиків: “за”, “проти”, чи “здержався від голосування”. Висліди голосування автоматично підсумовується та об'являється на спеціальній таблиці.

ОБМІНЯЛИСЯ ЖІНКАМИ

У Мілбер, у Каліфорнії, 38-річний очний спеціаліст д-р Френк Е. Шварц і 35-річний власник фірми Мартин Брукс, взяли розвід із своїми жінками в Ріно, обмінялися цими жінками й негайно одружилися. Шварц став батьком чотирьох дітей своєї жінки, а Брукс дістав двох дітей із новою жінкою.

ТЕЛЕВІЗІЯ Й ВАГІТНІ

Бритійський міністер здоров'я Воспер предположив парламентові

ствердження спеціальної комісії знавців, що радіоактивність із телевізорів не шкодить людському здоров'ю. Лейбористська посолка д-р Едит Соммерскіл, що сама досліджує вплив радіоактивності на людей, заперечила твердження комісії. Вона сказала, що телевізійна радіоактивність невелика, але люди дістають її дозами кожного дня і це підриває їхнє здоров'я. Найшкідливіша ця радіоактивність вагітним жінкам і немовлятам.

“ПЕРЕКУСКА”

У Піємонті, в Італії, в часі крайового змагу “великих їдців” один із змагунів мав перекуску перед самими змаганнями. У присутності тисяч глядачів він з'їв 20 артишоків, 200 маринад, 15 печериць, 20 куснів вудженого язика, 4 порції м'ясних пиріжків, 2 миски рижку, 2 порції пудінгу, 3 порції вареної волонни з сосом, 1 курку, 3 порції телятини з салатом, фунт сиру й миску овочевої консерви. До того випив галон вина, три склянки коняку й чотири горнятка кави.

ЗРАЗКОВА КРАЇНА

Головна державна тюрма в Рейкявіку, Ісландія, стоїть порожня вже більше, як 15 років. Ніхто з ісландців не робить ніяких злочинів, ні проступків, за які можна б посадити винуватця до тюр-

ми. В ужитку є лише сім келій, до яких іноді посаджуть когось, хто вип'є понад міру й починає бешкетувати на вулиці.

НАЙДОВША ПОВІСТЬ У СВІТІ

У ЗДА померла нещодавно Аделя Гарсон у 82 році життя. Вона була авторкою найдовшої в світі повісти-роману під наголовком “Визнання заміжньої жінки”, що друкувалася в газеті. Цю повість почали друкувати в однім тижневику ще в 1915 році й закінчили перед самою смертю авторки, себто її друкували безперервно повних 43 роки.

ОГРІВАЮТЬ ШЛЯХИ

У Швейцарії почали взимку огрівати шляхи. Цей спосіб значно полегшує їзду шоферам, коли на шляхах, зокрема на крутих закрутах в Альпах, є лід, у наслідок чого трапляються часто автові катастрофи. Тепер швейцарці закладають на таких закрутах спеціальну огрівальну апаратуру, завдяки чому шлях уже не обмерзає.

І ЧОЛОВІКИ ПОВИННІ ПЛАКАТИ

Після довгих дослідів французькі лікарі прийшли до переконання, що чоловіки могли б значно продовжити собі життя, коли б вони могли більше зворушуватися й час-до-часу трохи поплакати.

Independent Fish Co. Ltd.

Ph. SP 4-4547

941 Sherbrook St. — Winnipeg. Man.

МАЄМО ЗАВЖДИ НА СКЛАДІ ВСЯКОГО РОДУ РИБУ — СВИЖУ І ЗАМОРОЖЕНУ ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ.

ФЕДІР ШЕВЧУК, власник

Ted Komar

ACCORDION SCHOOL

Ступневі курси — Акордеоновий оркестр — Українська музика.

8-и тижневий пробний курс
\$1.50 тижнево
Безплатне користування акордеоном.

Ph. JU 9-8778 — 1551 Arlington St.
WINNIPEG 4. MAN.

Різні серцеві, шлункові й ниркові недуги, як теж високе тиснення крові, є дуже часто наслідком душевного пригноблення, якого можна позбутися, виливши його з організму зо сльозами, як це часто роблять жінки. З медичної точки погляду, неплаксивий чоловік — це лише викривлений ідеал, який через фальшиве героїство пошкоджує цілу систему своїх залоз.

ВОРОЖБА ПРО МАЙБУТНЮ ВІЙНУ

Ворожка Терэфрен з Монтевідео (Уругвай) передбачає, що в черговій світовій війні переможцем вийде Північна Америка. Ця ворожка є з уродження сліпа, але говорить 18-ма мовами, і досі заповіджені нею події здійснилися. Не подає вона реченця вибуху війни, як також не наводить, з ким ЗДА будуть воювати, та хто буде їх союзниками, — але передбачає, що майбутня війна принесе жакливі знищення головно для країн Далекого Сходу, як також значно знищена буде й Америка.

СИНІ ОЧІ СЛАБНІ ВІД ЧОРНИХ

Людей із синіми очима є найбільше в північній Європі, особливо між германськими народами. І саме між ними є дуже багато короткозорих. Взагалі сині очі не такі сильні, як темної барви очі. Кажуть учені, що сині очі витворилися з очей темної барви в народів, що тисячами літ жили на далекій півночі, де часто бувають сніг і лід, і де тіло людське не потребує себе охороняти від соняшного слява темним забарвленням шкіри й очей.

НАЙМЕНША ЛЮДИНА СВІТУ

В одному селі під Ряшевом (Польща) проживає найменша в світі людина. Це тринадцятилітня дівчинка Тереса. Вона важить... 5

кілограмів і має 60 сантиметрів зросту. Мешкає вона разом із батьками та ще трьома сестрами, які розвиваються цілком нормально. Тереса має дуже добру пам'ять, рухлива, сміла, говірка, рисує й схоче слухає пісень. Улюблене її заняття — це годування свійських птиць. Як твердять лікарі, зріст дівчинки причинився в наслідок загальмування розвитку мозкової присадки. Єдиним дійовим заходом, що міг би спричинитися до дальшого нормального зросту дитини — могла б бути операція, однак не можна гарантувати за її наслідки.

ПОМІДОРИ

Поки європейці не запліли в 1492 році до Америки, вони не мали отих гарних городових плодів, що їх можна б назвати "золотими яблуками". До того часу тільки індіани Південної Америки плекали "томати". 50 років після відкриття Америки почали й європейці плекати в себе "томати", але змінили їх назву: італійці назвали їх "помідоро", себто "золотими яблуками", чехи називають їх "райськими яблуками", англійці ж зберегли індіанську назву — "томейтос" — від слова "томате".

БЕЗ ЗАЙВОГО ШУМУ

Фінляндія, мабуть, єдина країна в світі, де нема зайвого шуму. Закон забороняє автомобільні сигнали, трамвайні дзвінки, сигнальні знаки руху, крик вуличних торговців і газетярів, промови вуличних ораторів. Навіть у найрухливіших дільницях Гельсінкі панує й у робочі дні тиша.

КІМНАТА РУХАЄТЬСЯ З СОЩЕМ

Найвищим досягненням у житлобудівництві є побудова будинку в Колюмбії (ЗДА) з житловою кімнатою, що обертається разом

із "рухом" сонця. Будинок, побудований 68-річним архітектором Клерком Ренеєм, має нерухомий партер із трьома спальнями, двома лазничками й одною кухнею. Над ними розташована житлова кімната, що обертається довкола своєї осі. У кімнату можна зайти за допомогою гвинтових сходів. Урухомлюється вона електромотором. Кімната рухається на 24-ох коліщатах по рейці, яка є колової форми.

КУЛЬТУРНО

У Бразилії в багатьох містах залишають рештки їжі в маленьких пакетиках за вікнами, щоб бідні співгромадяни й безпритульні могли брати їх без дозволу.

ПЕРЕСАДИЛИ СЕРЦЕ

Три балтіморські лікарі, спеціалісти серцевих недуг, виконали надзвичайно цікаву й важку операцію. Вони пересадили серце одній собаці до грудей другої, і ця собака жила з тим позиченим серцем більше ніж одну годину. Лікарі кажуть, що ця перша, покищо дуже скромна, спроба відкриває великі перспективи для пересаджування сердець теж у людських організмах.

КЛЮБ ПЕСИМІСТІВ

У Лондоні, в Англії, постав недавно "Клуб песимістів". На перших основних зборах цього

клубу відбулася доповідь про те, як жити в печерах, як убивати звірят на полюванні за допомогою лука й списа, як із шкури звірят пошити одяг і як при допомозі двох каменів викресати вогонь. Чи багато людей вписалося до того клубу — невідомо. Вістка про його відкриття не подає також, де клуб приміщується: чи в якійсь печері, чи в якомусь модерному будинку в Лондоні.

МИЛОСЕРДНИЙ ПЕС

Одна родина в Німеччині мала витресованого пса, що ходив до крамниці й приносив звідти щодня рано булки. Але від якогось часу господиня завважила, що собака приносить одну булку менше, як вона замовила. Власник крамниці, сказав, що він видає собаці завжди замовлену кількість булок. Тоді почали наглядати за псом і побачили, що пес щоранку вибирав із кошика одну булку і відносив її маленьким песикам, що вродилися на сусідньому подвір'ї.

ДИВНИЙ ТЕСТАМЕНТ

Англійський суд затвердив дивний тестамент багатій пані Гледис Проктор. Вона розпорядила, щоб по її смерті постріляти, або знечуленим способом винищити всі її улюблені тварини, що їх вона плекала в 30-кімнатному палаці та в стайнях.

**Swystun, Swystun,
DeGraves, MacKay
& Peters**

АДВОКАТИ, НОТАРИ,
ПОВНОВІСНИКИ і Т. Д.

608 Great Western Bldg.

Winnipeg, Manitoba — Ph. WH 3-0526

Якщо Ви вже є або приїдете до
Вінніпегу зайдіть до

Yale Hotel

860 Main St. — Winnipeg

Phone JU 6-3134

Вигідні, комфортів приміщення.
Помірковані ціни.

Б. ГЛОВАЦКІ

Ветеранські лікарі й різники худоби вбили: 120 овець, 4 коней, 2 корови, 2 бугаї, 3 свині, 2 собаки, 3 коти, 7 папуг, крілики і стада голубів, гусей, качок та курей. Пані Проктор боялася, що ніхто не схоче так дбайливо доглядати тварин по її смерті, як це вона робила.

ЗАБАГАТО ОПЕРАЦІЙ

Гасан Фавді, мешканець Каїра, виступив із судовою скаргою проти місцевого шпиталю, де зроблено три додаткові операції його дружині. Під час одної з них, наприклад, виїнято з живота пацієнтки серветку, яку забув хірург, оперуючи попереднім разом.

ТЕЛЕФОНИ В ПОЇЗДАХ

У Західній Німеччині, в поїзді, що курсує на лінії Франкфурт-Дортмунд, улаштовано радіотелефони. Кожний пасажир може сполучатися в поїзді з бажаним абонентом, що живе в будь-якому німецькому місті. Але це ще не все: абоненти окремих міст можуть також сполучатися з пасажирами поїзду.

Улаштування радіотелефону в поїзді пасажирів прийняли з ентузіазмом і часто користуються цією новинкою. Кошт залізничної радіостанції порівняно невеликий.

КАВЧУКОВІ ШЛЯХИ

Як відомо, для покриття верхніх шляхів використовується бетон, асфальт, каміння, пісок. Недавно оголошено цікаве повідомлення, що в ЗДА та в Англії деякі шляхи покрито кавчуком. Застосування кавчуку для покриття шляхів розпочато після успішних лабораторійних дослідів, які довели, що суміш кавчуку з бітумом добре витримує коливання температури, не дає щілин і мен-

ше, ніж звичайний асфальт, стирає гуми на колесах.

ЗОЛОТО В МОРСЬКІЙ ВОДІ

Аналіза виявила, що морська вода в нижніх шарах має в собі розпущене золото — одну десяту частину міліграма на метр кубічний. Подекуди відсоток розпущеного золота сягає й кількох міліграмів. Досі ще не знайдено способу, як його видістати з води.

ЗАМОРОЖЕНИЙ ХЛІБ

Незабаром на англійському ринку появиться заморожений хліб. Досліді виявили, що хліб найліпше зберігається в низькій температурі, бо холод стабілізує вогкість у хлібі та стримує дальше діяння ферментів, які є в ньому.

ЩЕ 150 РОКІВ

У Бритійському музеї в Лондоні міститься бібліотека, в якій є 4 мільйони книг. Вони всі записані в каталозі, що має 14 тисяч томів. Щоб облегшити шукання книг, у 1933 році вирішили модернізувати каталог. Десять службовців зайняті цією працею. І тепер стало відомо, що вони дійшли нарешті до літери "Д". Мине ще 150 років, поки новий каталог буде готовий від першої до останньої літери.

ПОДАТКИ РУИНОЮТЬ МАГАРАДЖУ

Магараджа з Джайпуру гірко нарікає, що індійський уряд руйнує його податками. "Бідака" змушений звільнити половину із своїх 600 слуг. Крім того, він мусів один із своїх 5 палаців перебудувати в готель і має річного прибутку тільки 380.000 дол.

СТАРЕЗНЕ ДЕРЕВО

У селі Марткобі, 25 км. від Тбілісі, можна побачити дерево

тисячолітньої давности. Щоб обхопити стовбур дерева, треба не менше 14 осіб. За переказами — це цариця Тамара в XII ст. відпочивала під цим деревом. Це рідкісне дерево досі продовжує давати плоди.

ОВОЧЕВІ СОКИ — НАЙКРАЩІ НАПОЇ

У теплих південних країнах люди загально менше хворіють на шлункові недуги, головню тому, що їдять щоденно свіжі овочі й горюдину та п'ють овочеві соки, які є найкращими напоями. Навіть хто вже має зіпсутий шлунок, то може його бодай частинно направити, якщо буде щоденно пити хоч по дві склянки овочевого соку: помаранчевого, яблучного чи якого іншого. Але це треба робити з порадою лікаря.

У КАНАДІ БІЛЬШЕ МУЖЧИН ЯК ЖІНОК

У Канаді є більше населення чоловічої статті, як жіночої. Статистичне бюро в Оттаві проголосило, що мужчин у віці понад 15 років є 394,000 більше, як жінок у тому самому віці. Неодружених мужчин є 1,621.000 проти 1,227.000 самітніх жінок.

ОЧІ І ХАРАКТЕР ЛЮДИНИ

Д-р Іан Кент, психіятр Мк-Гил університету, написав розвідку про зв'язок між характером

людини й барвою її очей. Він студював це питання 18 років і вірить, що його висновки правильні.

Людина з синіми очима має здібність думати логічно й є добрим адміністратором. Вона відчуває тілесні болі більш ніж інші люди, але не прагне надто любови. Вона має ясні цілі й до них прямує, любить панувати й наказувати.

Брунатні очі є властиві людині чутливій і самозосередженій. Вона відчуває спрагу любови й виробляє свої рішення більше на підставі своїх почувань, ніж логічного думання. Вона є творча в мистецтві, має здібність вільно думати, не любить наказувати й не є сильною вдачі.

Людина з зелено-сивими або брунатно-сивими очима є доброю вдачі, поводиться лагідно з усіма й є згідлива. Деколи вона буде збентежена й зворушена, а це головню тому, що хоче бути в добрих взаєминах з усіма.

ПОЛЯРНИЙ ГОРОБЕЦЬ В УКРАЇНІ

Багато птахів зимує таки в Україні й не відлітає до теплих країв. Та є в Україні і такі птахи, які зимують на українських степах, прилетівши туди з далекої півночі. До них належить і так званий полярний горобець, сніго-

ФАБРИКАНТИ

Фармерських возів, скринь на збіжжя, навантажувачів збіжжя, снігові плуги — ротаційні і типу V, гідравлічні підіймачі фармерських троків.

MARKWILL Industries Ltd.

450 Youville St. — St. Boniface, Man.

Телефон 20-4805

I. МАРКІВ, президент

ZAWIDOSKI FUNERAL HOME

724 Selkirk Ave.

WINNIPEG, MAN.

вий подорожник, що прилітає в Україну з крижаних просторів Північного бігуна — Арктики. Поступово перелітаючи на південь, полярні горобці встигають добратися до Криму й на південні узбережжя України, а рано на весні повертаються на свою сувору батьківщину.

НЕ СУМУЙТЕ ПЕРЕД СНОМ

Звертайте увагу на те, що думаете перед самим сном. Бо ж ваша думка зовсім не припиниться у вашому мозку навіть тоді, коли ви вже заснете.

Коли заснете з журбою, то ваша журба частинно перейде і в сон ваш. Ви можете мати дуже погані сні. Тож найліпше зробіть, коли жартуватимете перед сном. А коли нема з ким весело розмовляти, то принаймні прочитайте кілька добрих жартів, щоб розвеселити себе. Бо коли заснете у веселому настрою, то будуть у вас і веселі сні. А таке спання приносить здоров'я та свіжість.

СКОРШЕ ПОСТАРІТИ!

Марія Бріан з Нью Кастл у ЗДА, очевидно, єдина жінка, що має протилежні турботи від усіх інших жінок світу. Їй 23 роки, одружена і від кількох років є вже матір'ю, але виглядає вона щонайбільше 14-річною дівчинкою. Від цього вона часто має різні прикrostі. Її нераз намагалися покарати як малолітню за курення, в барах відмовляють їй алкогольних напиків, не продають квитків у кіно, де демонструються фільми для дорослих глядачів. Не допомагає їй навіть присутність її дитини. В таких випадках її вважають лише нянькою чужої дитини.

Щоб зарадити цьому, вона вже зверталася до фахівців, що займаються питанням збереження краси жіночого обличчя, чи не

могли б вони штучно постаріти її лице. Але, тому що наука працює лише в протилежному напрямку, її зусилля були марні. Таких фахівців нема.

І тепер нещасна Марія, заздрячи іншим жінкам, чекає на природне постаріння.

ПРИЧИНИ СТАРОСТИ

Нудьга й кепський харч є головними причинами старости, — твердить д-р Едвард Л. Борц з Джефферсон Медікел Каледжу у Філадельфії. У своїй доповіді названий учений запевняв на основі довголітніх студій і статистичних даних, що найшвидше пристарює і скорочує життя людини — неробство, відсутність активного зацікавлення життєвими проблемами та невідповідні для даного віку харчі. Цей учений твердить, що впродовж найближчих 25 років буде встановлена докладна рецепта, як при відповідному способі життя й харчування досягнути вік 100 років.

ІСТОРІЯ ДЗВОНА

На подвір'ї Полтавського краєзнавчого музею стоїть величезний старовинний дзвін. Цікава його історія. Українські козацькі полки обложили 1695 року турецьку фортецю Казикирмен. Розгромивши ворога, переможці захопили багато гармат. На спомин про цю боротьбу вилили вони з цих трофеїв дзвін. Під час останньої війни большевики вивезли трофейний дзвін у далеке заплля — аж у Красноярськ на Сибірі. Кілька років тому привезено його назад до Полтави.

РОСЛИНА — БАРОМЕТР

У декого в кімнаті живе рослина-гість із вологих тропічних околиць Бразилії — ліяна монстера-деліціоза. У неї велике, наче б то недбало вирізане листя. Ми

звичайно називаємо цю ліяну філодендроном, але звать її також "плаксою", бо перед дощем вона плаче. За добу до початку дощу на кінчиках листя з'являються краплі. Іноді їх так багато, що на підлозі, чи на вікні, де стоїть ліяна, з листя набігають калюжі води. Справа в тому, що біля закінчення жилок на листках цієї рослини є водяні устячка, через які перед дощем виділяється вода.

СТРУСИ В УКРАЇНІ

Велетенські птахи струси живуть тепер в Африці та в західній частині Азії в Арабії, Сирії й Мезопотамії. В давнині вони заселяли куди більшу територію. Їх останки знаходять в Монголії, Китаю, Індії, на острові Самос, а також в Україні. Деяким з цих останків уже мало не по 6 мільйонів літ. 100

років тому в Україні біля села Малинівки вперше знайдено струсине яйце. Воно значно перевищувало розміром яйця теперішніх струсів в Африці. Пізніше біля села Гребінки знайдено в землі частину скелета того птаха. В одеських катакомбах нерідко знаходять рештки костей струся.

НОВИЙ АМЕРИКАНЕЦЬ ЩО 11 СЕКУНД

Американське статистичне бюро подає, що кожних 7 секунд народжується новий американський громадянин у ЗДА, що 20 секунд умирає один американець, що півтора хвилини прибуває новий імігрант, і що 20 хвилин виїжджає один емігрант з ЗДА. Таким чином пересічно що 11 секунд ЗДА дістають одного нового мешканця.

Тел. бюро WH 3-0416 Тел. мешк. JU 6-3974

Y. O. MASCIUCH, LL.B.

АДВОКАТ і ПОВНОВЛАСНИК

618 McIntyre Block — Winnipeg, Man.

Mrs. D. G. WAWRYKOW

АДВОКАТ, НОТАР

477 Lansdowne Ave. — Winnipeg, Man.

Tel. JU 9-3209

M. GINGERA, LL.B.

Адвокат, повновласник і нотар

633 Portage Ave. — Winnipeg, Man.

Ph.: SPruce 2-0335

CHARLES DRUGS

DISPENSING DRUGGIST

Ph.: JU 2-4898 — Cor. Selkirk & Carles

Winnipeg 4, Man.

E. UHRYNIUK

Тел. мешк. LE 3-8233 Тел. бюро JU 6-2482

S. F. SMYLSKI

ОПТОМЕТРИСТ

уряд. год. 9 — 6

Royal Bank Bldg.

Cor. Selkirk & Salter — Winnipeg, Man.

NORTHERN HOTEL

"WHERE THE SPORTSMAN MEET"

Комфортні кімнати з купальними кабінами.

826 Main St. — Winnipeg, Man.

Phone: JU 2-8346

Власники:

Stan Bartman & John Bill Antoniak

T. C. GRESCHUK

АДВОКАТ і ПОВНОВЛАСНИК

502 Confederation Bldg. Winnipeg, Man.

Ph.: WH 3-4340

ATLAS REALTY CO.

461 Main St. — Winnipeg, Man.

REAL ESTATE — INSURANCE — BUSINESS
BROKERS

Phone: WH2-5929 or WH 2-7636

ЛИШЕ ДЛЯ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!!!

Щоб влегшити нашим Друзям здобути нових передплатників, даємо від тепер аж до 28 лютого 1958 р. знижку на першу цілорічну передплату "Нового Шляху".

ЗАМІСТЬ \$6.00, ТЕПЕР \$4.00

Використайте цю знижку також на дарунок Вашим Рідним і Приятелям на Новий Рік, Різдво і при інших нагодах.

ВИКОРИСТАЙТЕ ЇЇ ВСІ!!!

Цей купон вислати до нас разом з передплатою.

ЦЕЙ КУПОН І ЗНИЖКА ВАЖНІ ДО 28-го ЛЮТОГО 1958 Р.

До
АДМІНІСТРАЦІ "НОВОГО ШЛЯХУ" ВІННІПЕГ, МАН.

Прислужую нового передплатника:

Його адреса:

і разом з цим купоном висилаю на передплату \$4.00

Дня

.....
(підпис того хто замовляє)

ЛИШЕ ДЛЯ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!!!

Щоб влегшити нашим Друзям здобути нових передплатників, даємо від тепер аж до 28 лютого 1958 р. знижку на першу цілорічну передплату "Нового Шляху".

ЗАМІСТЬ \$6.00, ТЕПЕР \$4.00

Використайте цю знижку також на дарунок Вашим Рідним і Приятелям на Новий Рік, Різдво і при інших нагодах.

ВИКОРИСТАЙТЕ ЇЇ ВСІ!!!

Цей купон вислати до нас разом з передплатою.

ЦЕЙ КУПОН І ЗНИЖКА ВАЖНІ ДО 28-го ЛЮТОГО 1958 Р.

До
 АДМІНІСТРАЦІЇ "НОВОГО ШЛЯХУ" ВІННІПЕГ, МАН.

Приєдною нового передплатника:

Ного адреса:

.....

і разом з цим купоном висилаю на передплату **\$4.00**

Дня

.....
 (підпис того хто замовляє)

ЛИШЕ ДЛЯ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!!!

Щоб влегшити нашим Дружам здобути нових передплатників, даємо від тепер аж до 28 лютого 1958 р. знижку на першу цілорічну передплату "Нового Шляху".

ЗАМІСТЬ \$6.00, ТЕПЕР \$4.00

Використайте цю знижку також на дарунок Вашим Рідним і Приятелям на Новий Рік, Різдво і при інших нагодах.

ВИКОРИСТАЙТЕ ЇЇ ВСІ!!!

Цей купон вислати до нас разом з передплатою.

ЦЕЙ КУПОН І ЗНИЖКА ВАЖНІ ДО 28-го ЛЮТОГО 1958 Р.

До
 АДМІНІСТРАЦІЇ "НОВОГО ШЛЯХУ" ВІННІПЕГ, МАН.

Приєдною нового передплатника:

Ного адреса:

.....

і разом з цим купоном висилаю на передплату **\$4.00**

Дня

.....
 (підпис того хто замовляє)

Цікаві дрібнижки

На підставі статистики переведеної відділом ЮНЕСКО — вияснюється, що населення земної кулі збільшується на 30 мільйонів річно.

★

В 1849-му році з порту Елі (Бермудас) виїхав перший раз на море корабель "Мінерва", який враз із залогою пропав без вістки. Одначе цікавішим є те, що опісля в році 1851-му цей самий корабель появився знову в цьому самому порті, але без залогі та без керми й дотепер ніхто не вияснив цієї загадочної події.

★

Переведені досліді вияснюють, що в передісторичних часах на нашій плянеті жили мухи значно більших розмірів як теперішні. Недавно знайдені рештки таких мух підтверджують, що їх тулуб мав 40 сантиметрів довжини, а крила доходили до 60 цнт. ширини.

★

В Австралії живе рід літаючих індиків, які вже другий день по народженні можуть самі літати, так як дикі качки вже другий день уміють плавати.

★

Слимаки, деякі раки та хроби, що живуть у землі, мають кров синьої краски.

★

Так звана "тяжка вода", що є три рази тяжча від води звичайної, та якої вживають для водневої бомби, є надзвичайно дорога,

бо один літр такої води коштує 900 мільйонів доларів.

★

Д-р Л. Еванс директор УНЕСКО заявив, що 700,000,000 осіб, себто 44 відсотки всього населення є анальфabetи, яких більшість живе в Африці та Азії.

★

Жінки не тільки здобувають рівноправність, а в деяких випадках перевищують мужчин. Досліді вияснюють, що жінки у виконанні своїх обов'язків є більш точні як мужчини, як також більш продуктивні та успішні у веденні адміністрації не лише дому, а також різних підприємств.

★

Комета ГАЛЄЯ появляється кожних 76 років, а знову деякі комети потребують 50 тисяч років, щоб пройти їхню дорогу та появилися знову на тому самому місці.

★

Місто Кіто (столиця Еквадору) це одинокє місто в цілому світі, де сонце сходить і заходить точно в годині 6-тій, кожного дня вранці й по полудні.

★

Лямпа величини папіроски, але освічувана "меркурієм" має таку світляну силу, що при її світлі можна читати газету на віддалі десять кілометрів.

★

Статистика вияснює, що у віці від 20 до 40 років вмирає подвійно більше число мужчин са-

мітніх, ніж жонатих, знову на су-хоті вмирає чотири рази більше число самітніх, ніж жонатих.

★

Звірів м'ясожерних пізнати також по тому, що вони воду хлещуть язиком, коли звірі траводні п'ють воду втягаючи.

★

В деяких місцевостях під час припливу моря вода підноситься до висоти 12 метрів, як напр. у Сан Мальо, у Франції.

★

В Бразилії 27-літній Валькїрій Вертольдо, досягнув докторат права, хоч від уродження є сліпий, і студії виучував з лекцій, які йому читали другі студенти.

На побережжях Еспанії знайдено старинну морську гармату, яка важить 1,200 кілограмів та походить із 16-го століття.

★

На Креті 24-літній Евангеліс Георгакіс втратив зір, праву руку і пальці лівої руки і це заставило його вивчити азбуку Брайля, яку читає він дотиком язика.

★

В Африці є риби, які називаються "Гобіос" і цікаві вони не лише тим, що живляться мурашками, а також тим, що за поживою вилазять на прибережні дерева.

(Д—н.)

10 ПОРАД ЯК ВБИТИ ОРГАНІЗАЦІЮ

1. Не ходи на зібрання. Як ідеш, завжди спізняйся.

2. Завжди дошукуйся помилок у праці управи і членів.

3. Ніколи не давайся обрати до управи — набагато легше є критикувати, чим будь-що самому робити.

4. Виявляй огірчення, якщо тебе не обрано до управи. Якщо ж тебе виберуть, тоді ніколи не приходи на засідання.

5. Якщо тебе поспитають про твою думку в якійсь справі, заяви голові, що не маєш нічого сказати. По засіданні не забудь кожному говорити, як дана справа повинна бути зроблена.

6. Не роби ніколи більше, як це найкраще. Коли ж інші, зацікавивши рукави, з охотою і безінтересовно будуть в міру свого знання і своїх сил допомагати в реалізації якогось почину, ти вчини крик, що організацію захопила кліка.

7. Не плати членських внесків, як довго тільки можеш, або найкраще не плати їх взагалі.

8. Не роби ніяких заходів, щоб приєднати до організації нового члена.

9. Не будь дружним ні в самій організації, ні поза нею.

10. Якщо в тебе є добра ідея, вбий її відразу.

IDEAL PRODUCE CO.

Гуртівня яєць, масла і домашньої птиці.

976 Main St. — Winnipeg, Man.
Phone: JU 9-7945

MANITOBA PLUMBING CO.

880 Notre Dame Ave. — Ph. SP 4-5804

Winnipeg 3, Man.

JULIUS OROBKO

10 ВКАЗІВОК НА ВИПАДОК ПОЖЕЖИ

Вказівки фахівців, які займаються справами пожеж домів і цілих господарств, зводяться до 10 точок, коли йде про питання, що робити як спалахне пожежа.

1. Вийдіть з хати, як лиш завважите вогонь чи дим.

2. Не відкривайте дверей, коли думаєте, що горить в сусідній кімнаті — вперед справдіть чи ці двері гарячі. Якщо двері холодні, щойно тоді можна безпечніше двері відкрити.

3. Якщо двері гарячі, заблюкуйте їх чимось та заткайте шпари, щоб дим не дістався назовні і тоді покличте поміч.

4. Пам'ятайте, що повітря при землі є чистіше в будинку наповненому димом.

5. Затримайте віддих та накрийте лице, коли мусите перебігти через вогонь або дим.

6. Не скачіть та не падайте з другого поверху, хіба це вже ваш останній рятунок.

7. Ніколи не йдіть назад до горючого будинку, коли нема крайньої потреби (залишена дитина, або хвора особа), бо дим і газу з вогню є вбивчими.

8. Не пробуйте погасити вогню самі, хіба що вогонь дуже малий і ви абсолютно певні, що зможете самі з ним впоратися. Покличте вогневу сторожу відразу.

9. Чи в своїй хаті, чи в іншому будинку завжди майте на увазі інші виходи, крім дверей, на випадок погару.

10. Якщо ви попеклись у погарі чи стали зачаджені димом, відразу вдайтесь за лікарською поміччю. Навіть незначні печення чи надихання димом можуть бути небезпечними.

10 ЗАПОВІДЕЙ ДЛЯ КУРЦІВ

I. Не кури перед 21-им роком життя, бо в літах зросту курення найбільше шкодить.

II. Не кури заки лікар не запевнить тебе, що маеш здорове серце і кровеносні начиння функціонують нормально.

III. Не кури більше, як чотири цигари або 10 папіросок денно. При цигарі вдихаєш з димом половину нікотину, при папіросці тільки четвертину.

IV. Найліпше не втягати диму до легенів і не пускати його носом, бо людина вдихає тоді більше нікотину.

V. Сухий тютюн більш шкідливий, ніж вогковатий, грубі цигари й папіроски є міцніші від тонких, легко зяивані цигари й легко напихані папіроски дають більше нікотину, ніж тверді.

VI. Уживай завжди цигорнички, бо вона затримує частинно нікотину. Не кури цигар і папіросок навіть у цигорниці до самого кінця.

VII. Не кури ніколи начше і коротко перед їдженням, але найліпше зараз по їдженні. Тоді курення не впливає на апетит, а організм похлює менше нікотину.

VIII. Кури радше на вільнім повітрі, ніж у кімнаті.

IX. Кури можливо повільно. Залишиться тоді стільки нікотину в недокурку, що дим буде майже віднікотинізований.

X. Роби перерви в куренні кожного дня найменше 12 годин, а в році 1 місяць, тоді даш можливість відпочати й прийти до себе твому організмові.

ЛІКАРСЬКІ ПОРАДИ

ПОТОВЧЕННЯ

Потовчення супроводяться нерідко спухненням даного місця і гематомами ("синяки"). На потовчене місце робити оклади з квасної води, або прикладати прямо холодні а потім зогрівальні компреси. Потовчене місце уверухоми.

ПОПАРЕННЯ

Як на людині займеться одяг, не гасити водою, а кинутися на землю і качатися, або накинати грубий коц або плащ і так качатися по землі, аж вогонь погасне. При легкім попаренні зимні обклади. При сильнішій попаренні — насмарувати ці місця білком з яйця, оливою, васеліною, чи боровою мастю; або також приложити масть з льняного олію, білка й квасної сметани, а на це мокру опаску, при чому зміняти два рази денно. Споживати багато холодного чаю, кави, молока, овочевих соків або алкоголю. При тяжких попареннях звернутися негайно до лікаря.

УТОПЛЕННЯ

Усунути з уст пісок і намул, обернути лицем до землі, витягнути язик якнайдалі з горла, підняти за ноги й потрясти, щоб вийшла вода з уст. Потім обернути горілиць, голову і груди уложити нижче і робити штучне віддихання, доки топельник не почне сам дихати. Тіло ogrівати і давати пити чай з коньяком.

ШТУЧНЕ ВІДДИХАННЯ

Покласти рятованого горілиць на землю. Під лопатки всунути звинений у валець коц, убрання, плащ тощо. Піднести що-

ку рятованого догори, зловити пальцями через хустину його язик, витягнути на верх і прив'язати шматинкою або хустинкою до борода. Коли рятують дві особи, то приклякають з обох сторін рятованого і беруть його за лікті, при чому згинають його руки в ліктях. Коли рятує лиш одна особа, то приклякає в голові рятованого і поступає в цей самий спосіб. Тепер на "раз" наложити лікті рятованого на його ребра і поволі притиснути їх до ребер. Тоді повітря виходить з легенів. На "два" відтягнути скоро лікті від ребер на боки і пересувати догори аж поза голову і випростувати руки на землі. Тоді повітря дістається до легенів. Так повторювати рівномірно і поволі, щоб на мінуту зробити це яких 15—20 разів і продовжувати так довго, аж поки рятований не почне сам віддихати.

ЗАЧАДЖЕННЯ

Винести зачадженого надвір, робити штучне віддихання, розтирати ціле тіло флянелею (подразнення шкіри). Негайно візвати лікаря.

КРОВОТЕЧА З НОСА

Коли кров тече з носа, треба лягти горілиць так, щоб голова була високо, розіпнути комірець і класти зимні компреси на чоло і карк. Рівночасно вложити малий тампоник з вати до носа і стискаєти ніс пальцями кілька хвилин. При цьому віддихати глибоко відчиненими устами. Коли це не може — візвати лікаря.

ПОРАНЕННЯ

Коли поранення спричинило кровотечу, зранене місце треба

промити йодом, приложити кусок чистої гази або чистого полотенця, притиснути сильно до рани і забандажувати. Як кров буде йти далше, тоді стиснути рушником або шнурком частину тіла над раною і візвати негайно лікаря.

СОНЯШНИЙ УДАР

Хворий має сильні болі голови, запаморочення, почервоніння шкіри, високу температуру. Негайно перенести його в холод, голову уложити високо й обмивати тіло холодною водою, а на голову давати зимні обклади. Давати багато пити холодного. Як хворий синіє — робити штучне віддихання і закликати негайно лікаря.

ПОРАЖЕННЯ ЕЛЕКТРИЧНИМ СТРУМОМ

Струм 100—150 вольтів вже небезпечний, а 500 вольтів смертельний. Викликує тяжке попарення, в наслідок чого бувають випадки повної ампутації кінцівок. Пошкодженого роздягнути з одяжі, охолодити і застосувати тривале штучне віддихання. Негайно візвати лікаря.

ВІДМОРОЖЕННЯ

Внести відмороженого до холодної хати, розтирати снігом або вогкими холодними рушниками, опісля коли шкіра виказує признаки оживаючого тепла, холодна, поступнево ogrівана купіль (від 60 до 85 ст. (Фаренгайта) впродовж 3-ох годин). Штучне віддихання! Як хворий почне сам віддихати, — давати пити каву, чай, алкоголь. Льокально зробити суху перев'язку з пудру (дерматоль). Давати нюхати отверезуючі засоби, як сальміяк або етер. Ніколи не поміщувати замерзлого в теплій убікаціі.

ЗІМЛІННЯ

Це результат подразнень нервової системи. Безпосередньо до зімління допроваджує виникаюча анемія мозку. Отже, щоб кров знову наплила до мозку, кладемо зімлілого так, щоб голова лежала нижче від решти тіла. Коли хворий скоро не приходить до притомности, звільнюємо його від утиску одягу, скроплюємо лице і груди водою, даємо нюхати амоніак, або сильний оцет. До уст вливати коньяк або вино. Коли це все не поможе, застосовуємо штучне віддихання і звизаємо негайно лікаря.

ЗАТРОЄННЯ

Важним при затроєнні є випровадити отруту з тіла, а цю частину, де вона осталася, зробити нешкідливою. Способи видалення отрути залежать від місця її вступу. І так із шкіри видалюємо, змиваючи водою або несильними розчинами неутралізаційних речовин (при кислотах — палену магнезію, при їдких лугах — несильний розчин оцту 1:10). При затроєннях шлунка харчами, алкогольом, тютюном і т. п. викликуємо блювоти — дразнити одним або двома пальцями задню стінку горла (це невказане при затроєнні сильними їдкими лугами і кислотами), або треба пити багато літньої води з олієм, маслом або сіллю, щоб викликати звертання. З кишок усуваємо отрую даючи прочищуючі засоби (рицина) і клізми. Коли отруєний прийде до притомности, давати пити багато чорної кави. На голову давати зимні обклади, на жолудок і литки обклади з гірчиці. При затроєнні аршеніком пити палену магнезію, молоко або білок з яєць. При затроєнні гріншпаном (мідяною

ржою) давати багато цукру і сирих яєць, зате не вільно під ніякою умовою давати оцту, товщів або олію. Завжди при затруєнні візвати зараз лікаря, особливо при затроєнні крові.

ЕПІЛЕПСІЯ (судороги)

Хворий тратить притомність, на уста виступає піна, ціле тіло тремтить, часто випускає самовільно сеч і прикушує язик. В часі такого нападу покласти хворого найкраще на землю, звільнити його з під утиску одежі, підложити під голову щось м'яке. Щоб запобігти покусанню язика, вложити між зуби паличок обвинений шматкою, або прямо пов'язану на гудзи хустинку. Такий напад триває звичайно кілька хвилин. Опісля треба дати змогу хворому спокійно відпочати. Хворий мусить вистерігатися перебувати близько

машин, огню і вод та ніколи на водах не плавати.

ВКУШЕННЯ

При вкушенні гадиною, скаженим псом, скорпіоном і ін., треба в першій мірі перешкодити отруті вступити в організм. Отже треба перев'язати сильно рупником або шнурком повище від вкушення місце так, щоб перешкодити циркуляції крові та лімфи в поверхневих частинах. Далі треба введена вже отруту видалити або знищити. Отже на місці вкушення зробити перехрестний розріз шкіри і висмоктати отруту (за раз виплюти!), промити водою або розчином калійперманганату. Зруйнувати отруту можна теж при помочі розпаленого заліза (ніж, шпилька і т. п.) прикладаючи його до місця вкушення. Негайно йти до лікаря.

УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ СОЮЗ

**БРАТСЬКА, ЗАПОМОГОВА — ОБЕЗПЕЧЕНЕВА ОРГАНІЗАЦІЯ
в Америці і Канаді.**

Організована в 1910 ————— Інкорпорована в 1911 році

Начисляє понад 23 тисячі членів і понад \$6,000,000.00 майна.

Має найкращого рода найновіші поліси забезпечення на дожиття і на по-смертне. Виплачує річні дивіденди. Помагає бідним, хворим і нездібним до праці членам. Помагає матеріально незаможним українським студентам у вищих школах. Помагає свому українському народові морально і матеріально в його стремління визволитись з чужого поневолення і здобути самостійну, соборну, демократичну Україну. Видає свій, демократичного напрямку часопис "Народну Волю", в українській і англійській мовах.

Головний осідок У. Р. Союзу

SCRANTON, PA.
440 Wyoming Avenue
U. S. A.

Телефон: DIamond 2-0937
" 7-5649

ЯК ТРЕБА ЖИТИ, ЩОБ БУТИ ЗДОРОВИМ

Один американський інститут для поборювання хронічних недуг дораджує, що для збереження доброго здоров'я людина повинна придержуватися таких порад:

1. Змагати до того, щоб щоденно не робити нічого більше, тільки те, що є кінцевим.

2. Відпочивати багато й вигідно.

3. Виконуючи необхідні щоденні повинності, треба мати кілька каразову передишку.

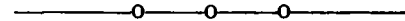
4. При праці треба вважати,

щоб не перенапружуватися та не виконувати таких зусиль, які переходять сили пересічної людини.

5. Починати щоденні обов'язки якнайлегшою працею та з добрим гумором.

6. Не перейматися обов'язками та оминати всякого роду невдоволення, нервування й хвилювання.

7. Періодично піддаватися лікарським оглядинам, щоб переконатися, чи нема яких загроз для нашого організму.

ПОРАДИ ГОСПОДИНЯМ

Як краяти цибулю?

Обирати цибулю у воді — не буде заходити в очі.

Як зм'якшити м'ясо?

Тверді кусники м'яса можна зм'якшити при варенні, якщо їх скропити оцтом.

Як позбутися запаху капусти?

Щоб позбутися запаху капусти при варенні — вкинути цілий волоский оріх до кип'ячої води.

Щоб риж не зліплювався

Зерна рижу не зліплюватимуться і будуть сипкі, якщо додати до води ложечку цитринового соку. Зерна тоді розбухнуть.

Перед і після варення рижу добре його сполоскати гарячою водою. Гаряча вода споліскує крохмалевий порошок із рижу, розділює зерна й задержує їх гарячими.

Як позбутися запаху цибулі?

Щоб позбутися запаху цибулі з ножа — кілька разів перекроїти ножом сиру моркву.

Щоб смалець не розприскувався

Додати трошки муки до гарячого смальцю, — не буде розприскуватися.

Коли щось пересолене

Коли пересолений росіл, сос чи ярина, вкинути кілька кусників сирової бараболі і нехай варяться кілька хвилин.

Як краяти тверді яйця?

Коли крається твердо зварені яйця, вживати ніж намочений у зимній воді. Не покришиться жовток.

Як вживати цитрину?

Якщо треба трошки соку з цитрини — пробити кілька дірок виделками, замість краяти цитрину на половину. Тоді цитрину можна вживати більше разів.

Щоб картоплі були пухкі й білі

Щоб пом'яти бараболі стали легкі, білі і пухкі, додати гарячого молока, або трошки сметани і збивати ложкою, доки не стануть білі.

Як мити церату й лінолеум

Додати ложку крохмалю до води, якою мисться церату на підлозі. Висохши — церата гарно блищатиме.

Як варити збиті яйця?

Збиті яйця при варенні: завернути у восковий папір, закрутити добре кінці, або натерти потріскані місця сіллю заки кинеться у воду. Сіль закряє тріщини.

Щоб срібло не чорніло

Щоб срібло не чорніло — положити кілька кусників камфори у шуфлядах зо сріблом.

Щоб залізко не прилипало

Щоб залізко не прилипало при прасуванні — потягнути ним кілька разів по папері, на який посипати трохи солі.

Як позбутися диму з тютюну?

Щоб позбутися диму з тютюну в кімнаті — поставити на ніч оцту у підставці.

Щоб одяг не блищав

Щоб “сердж” полотно не блищало по ношенні — легенько стерти оцтом перед прасуванням.

Як позбутися чикавки?

Взяти на язик ложечку цукру звогченого оцтом.

Як з мокрими черевиками?

Мокрі черевики — напхати їх зім'ятим папером, папір витягне вогкість і черевики задержать форму.

Давати сіль до “синку”

Трохи солі розпущеної в кухонному “синку” час до часу поможє тримати його санітарним.

ЯК УСУВАТИ ПЛЯМИ?

З чорнила

Матерію білу натерти соком із цитрини й сіллю та повісити на сонці перед пранням. Фарбовану матерію намочити в солодкому молоці.

З йодини

Свіжі плями з йодини можна з матерії усунути пранням у теплій воді з милом. Або тримати пляму над парою з чайника — це також усуне пляму.

З крові

Свіжі плями з крові — вимочити чистою теплою водою. Якщо не пустить, вимочити у воді: одна ложка амоніяку на одну кварту гарячої води.

З овочів і ярип

Щоб позбутися плям із овочів і ярипи з рук — натерти цитриною або оцтом.

З молока

Якщо виллете на обрус молоко — виполочить у холодній воді, а перить у звичайний спосіб.

З чаю й кави

Плями з чаю й кави на порцеляному начинні можна усунути сіллю намоченою в оцті.

З трави

Щоб обчистити плями з трави на матерії, що переться, намочити в літній злегка мильній воді. Мити аж пляма усунеться, тоді виполоскати в теплій воді.

З шміру

Терпентиною вичистите шмір з одежі. Натріть шматкою намоченою в терпентині, тоді повісьте на дворі.

З фарб на шибях

Щоб обчистити фарбу з шиб, витерти гарячим оцтом.

РИБАЛЬСТВО В КАНАДІ

(К. С.) В усіх родів спорту, що ними цікавляться канадійці — активно, чи тільки приглядаючися або думаючи — найбільшою популярністю втішається полювання на рибу вудкою. Це бо справді рибальське мистецтво. А втім кожний — молодий і старий, багатий і вбогий — може позволити собі наприємність такого ловлення риби. Коли сільський хлопчина в солом'яному капелюсі і дреліхових “блу джінс” несе в руці бамбусову тичку зо шнурком на кілька стіп завдовжки та з єдиним гачком, тоді він є таким же спортсменом - рибалкою як і нудьгуючий мільйонер із міста, який шукає лісо - воднихприємностей у своїй літній хатині, збудованій коштом 100,000 дол. над берегом приватного потічка з лососями.

Природа, в своїй щедрості, обдарувала нас безчисленними річками, потоками, озерами й затоками, які зберігають у своїх холодних водах мільйони й мільйони риби на нашу радість і вдоволення. У солодких і солоних водах Канади живе більше як 550 різних родів риби; з того понад 150 сортів належить до типу свіжих вод. З цієї великої кількості тільки невеличке число — яких 20 родів риби — вважається рибальською рибою. Але що це за риба!

В наших океанах живе вели-

ка риба тюна, гладка макрель і масстатичний лосось обох — тихоокеанського й атлантийського — побереж. У наших свіжих водах живе химерна маскінонге (деколи її зовуть маскелюнге, бо цю індіанську назву різно передають у письмі), відважний і дикий вузькоротний морський окунь (“найбільш войовнича риба”, кажуть рибалки) і швидкий ніжно-м'ясистий петруг багатьох відмін.

Та розгляньмо коротко головні роди рибальських риб, себто риб, що вважаються гідні уваги спортсменця - рибалки.

МАСКІНОНГЕ

Почнімо від “короля солодких свіжих вод” — потужної “маскі”. Вага: від 50—60 фунтів; вигляд: неначе велетенська щука. Живе переважно в Онтаріо й частинно в Квебеку; не знайдете тієї риби у водах на захід від Лейк оф де Вудс (недалеко Кенора, Онт.), ані на схід від онтарійсько-квебекської границі. Ловлять її звичайно великими сітряними черпаками, але можна теж ловити її на принаду вудкою. Зловити маскінонге звичайною вудкою — це неабиякий рибальський подвиг, бо вона оборонятиметься годину, а деколи дві й три, плигаючи сильно в різні сторони і тому її небезпечно ловити з човна. Вона може порвати своїми зубами на шматки

руку людини. Ловити цю рибу є дуже важко, а її звички щодо прокормлювання є дуже нестійкі, змінливі. Найкраща пора на ловлю маскелюнге — вересень і жовтень.

ВУЗЬКОРОТИЙ ОКУНЬ (“бес”)

Вузькоротий окунь — “бес” — є справжнім чемпіоном у своїй класі риб. Пересічно важить він від півтори до трьох фунтів, але бувало рибалкам вдалося зловити шість і сімфунтового чорного окуня. Це дуже войовнича риба: зловлена на гачок, вона завзято обороняється, плигаючи й міцно потрясаючи головою. Ловлять її на приману, як ось: дрібна риба (т. зв. “мінновс”), хробачки, металеві примани, прядільники й мухи. Живе у водах цілого Онтаріо й деяких околиць Квебеку.

ШИРОКОРОТИЙ ЧОРНИЙ ОКУНЬ

Хоча ширококоротий чорний окунь більший від свого родича — вузькоротого, то все таки він не такий войовничий. Але знаменитою рибальською рибою він таки є. Живе в тих же водах, що й вузькоротий, але воліє спокійнішу й теплішу воду. Ловиться на жаби (любить їх!), хробаки, мінновс і металеві принади. Пересічна вага: 2—6 фунтів.

ПІКЕРЕЛ

Цю рибу називають різно, подібно як і в різних околицях вона має різну краску. Але завжди це ніщо інше, тільки пікерел. Американці звать її “вол-асд пайк”. Живе в озерах, ріках і бистрих водах при греблях. Ловиться на мінновс, павуки і хробачки. Пересічна вага: 2—7, а то й 8 фунтів. Незвичайно смачна риба.

ВЕЛИКА ПІВНІЧНА ЩУКА (“пайк”, “джекфіш”)

Американці називають цю рибу “пікерел”, що очевидно починається до непорозуміння, бо канадійські і інші рибалки звать її “грес пайк”, “уїд пайк”, “снейк пайк”, “джекфіш”, під час коли її офіційна назва звучить: “грейт норттерн пайк”. Клює все: навіть руку рибалки, коли він спокійно звісить її з човна у воду. Часто рибалки змішують цю рибу з маскелюнге, але різниця між ними велика: пайк має плямки, тоді як маскелюнге вкрита смугами неначе тигр. Пайк є доволі добрий в обороні. Вага: 2—10, деколи й 12 фунтів; а в далеких потоках він доходить навіть до 40 фунтів. Знайдете його всюди в Канаді.

ОЗЕРНИЙ ПСТРУГ (“травт”)

“Лейк травт” буває чималих розмірів — навіть до 50 фунтів ваги. Звичайно ловиться на великих прядільників мідяною або металевою вудкою. Живе глибоко в холодних водах озер. Зловлений на гачок у глибокій воді озерний пструг ставить завзятий спротив, але піддається, знайшовшись під верхом води. М'ясо цієї риби є справжнім присмаком. Живе в озерах на просторі від Квебеку до Північної Алберти.

ЦЯТКОВАНИЙ ПСТРУГ

Це улюбленець рибалок, які ловлять рибу на мухи. В дійсності це й не пструг, але рід червоної форель (“чар”); знання того факту деколи вможливило виграти для того, хто б'ється об заклад. Живе всюди — від Атлантики до Північної Манітоби. Пересічна вага: від кількох унцій до 10 чи 12 фунтів. Дуже завзято обороняється. М'ясо знамените.

ЧЕРВОНИЙ ПСТРУГ ІЗ КВЕБЕКУ

Це таксамо форель, родич цяткованого пструга, одна з найкращих рибальських риб Канади. Звичайно живе в озерах, рідше в потоках. В часі розмножування самець відзначається темнішим червоним кольором на обох боках живота.

ДОЛІ ВАРДЕН ТРАВТ

Теж форель, znana під назвою “ред-спатгед травт” або “бул травт”. Живе в західньо-канадійських потоках. На далекій півночі живе масово в морю і там осягає 10—12 фунтів ваги.

РЕЙНБОВ ТРАВТ

Це справжній пструг (рід “сальмо”), прекрасна, завзята в обороні риба, що її з замилюванням ловлять рибалки, які вживають мух на принаду.

Відзначається вона всіми прикметами живучости й темпераменту родини пстругів, а крім того силою плигання окунів. Живе всюди від Тихого океану до північно - західнього Онтарію. Доходить до 10, а то й 15 фунтів. Любить бистрі ріки. Найкраще ловиться в червні і липні. Назву завдячує своїм живим кольорам: чорні цятки на хребті, червона або багряна смуга по обох боках.

СТІЛГЕД ТРАВТ

Коли “рейнбов травт” запливе до моря (звичайно ці пструги плывуть до моря великими масами), він стає “стілгед травт”. Його кольор темніє до блакитно-чорного і сталєво-сірих відтінків, а цятки бліднуть. Він вертається до свіжих вод на час складання ікри і тоді його кольор знову стає райдужним.

КЕМЛУПС ТРАВТ

Належить до родини пстругів “рейнбов-стілгед”. Живе в озерах Бритійської Колумбії.

ПСТРУГ З “ПІДРІЗАНИМ ГОРЛОМ”

Родич пструга “рейнбов”. Свою назву (“кат-троат травт”) завдячує він червоній смугі на горлі. Живе в потоках від схилів Скелистих гір почавши, до тихоокеанського побережжя.

БУРИЙ ПСТРУГ

Цей рід пстругів є знайомий багатьом новоканадійцям, бо він уродженець Європи. В Канаді розвели його багато років тому у західніх бистрих потоках.

АТЛАНТІЙСЬКИЙ ЛОСОСЬ

Найшляхетніший з родини лососів-пстругів. Лососеві ріки канадійського східнього побережжя мають світову славу, а їхню рибу оберігається незвичайно дбайливо. Атлантійський лосось це прекрасна сріблиста риба, що доходить до 50 фунтів ваги; в ріках звичайно зустрічається 15—20 фунтові лососі. Рибалка, який ловить рибу на мухи, має нагоду виказати весь свій сприт і рибальське вміння, бо лосось плигає й обороняється героїчно.

УАНАНШІ

Відміна атлантійського лосося, що живе виключно у внутрі-крайових водах. Знайдете його в районі озера Сейнт Джан у Півн. Квебеку. Незвичайно войовнича риба.

“КІНГ САЛМОН”

Це найбільший лосось з усіх тихоокеанських лососів. Звуть його теж “таї” або “чігук”. Пересіч-

но важить 20 фунтів, але можна зловити і 75-фунтового. Подібно як атлантийський лосось, тихоокеанський теж вертається в свіжі води для складання ікри; різниця тільки в тому, що тихоокеанський відбуває таку подорож тільки один раз і гине після складання ікри, тоді як атлантийський вертається знову до моря й звідтам знову в солодкі річні води.

ГРЕЙЛЛІНГ

Арктичний родич пстругів, дуже цікава риба для спортсменів-рибалок. Та знайти її можна тільки в озерах, доступних лише при допомозі літаків.

* * *

Це були б головні рибальські риби Канади. В нашому огляді ми не описували таких риб як "перч", "голд-ай", "санфіш", "сілвер бес",

як теж кількох інших, що їх не вважається за спортово-рибальську рибу, бо вони не представляють жадної трудности в ловленні. Все таки багато рибалок ловить їх. А втім, навіть велика брудна каналова "кетфіш" може не раз задати рибалці досить труду, обороняючись завзято: дехто знову полює на великого осетра, що нерідко доходить до 300 фунтів ваги.

Коли тільки полюєте на рибу, придержуйтеся провінційних законів щодо зберігання риби. Заки закинете вудку у воду, — запізнайтеся з цими законами. Притримуйтеся визначених меж і дбайливо викидайте назад у воду кожен рибу нижче приписаного розміру, чи таку, що є недозволеною в цьому сезоні. Будьте спортовцем, а напевно будете більше вдоволені собою.

ЗАХІДНІ ПРОВІНЦІЇ КАНАДИ

Згідно з підрахунками останнього перепису населення, Алберта й Бритійська Колумбія стоять попереду всіх провінцій щодо швидкості зросту їхнього населення. Недавно опубліковані висліді перепису населення, проведеного 1-го червня 1956 р., вказують загальну кількість мешканців Канади — 16,080,791. Це означає зріст більше як на 2,000,000

від останнього регулярного щодесятьрічного перепису населення в 1951 р.

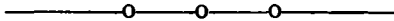
Бритійська Колумбія виказала зріст населення на 20%, Алберта на 19.5%, а Онтаріо на 17.6%. Пересічний крайовий зріст населення становить 14.8%. Ось подрібні дані з провінційного перепису населення:

	1956	1951	Зріст
Онтаріо	5,404,933	4,597,542	807,391
Квебек	4,628,378	4,055,681	572,697
Бритійська Колумбія	1,398,464	1,165,210	233,254
Алберта	1,123,116	939,501	183,615
Саскачеван	880,665	831,728	48,937
Манітоба	850,040	776,541	73,499
Нова Скошія	694,717	642,584	52,133
Ню Брунсвик	554,616	515,697	38,919
Ню Фавндленд	415,074	361,416	53,658
Острів П. Едварда	99,285	98,429	856
Півн.-Зах. Території	19,313	16,004	3,309

ПРЕМ'ЄРИ КАНАДИ ВІД ЧАСУ КОНФЕДЕРАЦІЇ

Від заключення конфедерації 1867 р. в Канаді було 17 урядів. Прем'єрами ці урядів були:

- Джан А. Мекдоналд (консерват) 1867 - 73.
- Олександр Мекензі (ліберал) 1873 - 78.
- Джан А. Мекдоналд (консерват) 1878 - 91.
- Джан Дж. Еббот (консерват) 1891 - 92.
- Джан Томпсон (консерват) 1892 - 94.
- Мекензі Бовел (консерват) 1894 - 96.
- Чарлс Таппер (консерват) 1896.
- Вілфрід Лоріє (ліберал) 1896 - 1911.
- Роберт Борден (консерват) 1911 - 17.
- Роберт Борден (консервативно-ліберальне об'єдн.) 1917 - 20.
- Артур Мейген (консервативно-ліберальне об'єднання) 1920 - 21.
- Вільям Лайон Мекензі Кінг (ліберал) 1921 - 26.
- Артур Мейген (консерват) 1926.
- Вільям Лайон Мекензі Кінг (ліберал) 1926 - 30.
- Р. Б. Беннет (консерват) 1930 - 35.
- Вільям Лайон Мекензі Кінг (ліберал) 1935 - 48.
- Люї Сен Лоран (ліберал) 1948 - 1957.
- Джан Діфенбейкер (консерват) 1957.

СИЛОВА КОМІСІЯ МАНІТОБИ

(THE MANITOBA POWER COMMISSION)

Відомо, що зсі здобутки техніки використовують в першу чергу жителі міст, а щойно згодом жителі ближчих, дальших і цілком далеких околиць. Так було і з електричною енергією. З неї користали зразу виключно міста, щойно в році 1919 провінційний сойм, окремим законом, покликав до життя Силону Комісію Манітоби, і завдяки її рішучим і відважним плянам, Манітоба дістала найбільш розвинену мережу електричних проводів із усіх західних провінцій Канади. Отже слушно рік 1919 можна вважати переломним у ділянці покращання жит-

тєвих умовин не тільки міського, але й сільського населення та розвитку великих промислових підприємств і менших виробничих осередків.

Доказом живучости й діяльности Силової Комісії Манітоби може бути такий факт. При численних шляхах стрічає таблиці з написом Manitoba Power Commission, що вказує місцевість, де є побудована зв'язкова станція, що є посередником між турбоелектривнею й відборцями електричного струму. Ця зв'язкова станція перемінює електричний струм з напругою 115,000 вольт,

що приходить із електричні, на струм з напругою 6,900 вольт. Цей струм приходить на місцеві трансформатори, які його перемінюють на струм з напруженням 110 вольт, готовий для домашнього або промислового користування.

Тому, що простори провінції рідко заселені, ледве 1.3 фарми на квадратну милю, рішено, за допомогою побудованих трансформаторів провести електричний струм навіть до таких місцевостей, де живе заледве 20 осіб. Під сучасну пору є проведених у цілій провінції Манітоби 32,000 миль електричних проводів, якими проходить електричний струм від силових станцій не тільки до міст та промислових осередків, але навіть до найдалі положених закутин провінції. У висліді понад 43,000 фарм провінції користується електричним струмом не тільки для освітлення та варення, але вживає його до праці електричним приладдям, як теж для погону різних електричних двигунів, що виконують подекуди найважчі праці у фермерському господарстві. В цей час Манітобська Силова Комісія обслуговує електрикою 181,000 пунктів у 521 містах, містечках, селах і присілках. Коло 75,000 цих пунктів є в околиці Вінніпегу.

За прикладом Манітобської провінції пішли її сусіди і з цього прикладу є незвичайно великі користі в першу чергу для населення.

Кожний мусить безсторонньо признати, що електричний струм є розмірно дуже дешевий. І завдяки тому скористали жінки, бо дешевим коштом виконують навіть тяжкі праці в домашньому господарстві. Ба що більше. Скористали чоловіки, бо силу своїх м'язів

замінили електричним струмом, вкоротили час праці та можуть вільний час використати в інший спосіб.

Кожний із нас є свідком, як швидко розвивається в провінції промисл, в якому знаходять добре платну працю чоловіки. В зв'язку з тим провінція перемінюється швидким темпом із чисто фермерської на промислову. Побільшуються міста, густішає сітка шляхів, поліпшується торговельний зв'язок і транспорт, розвивається торгівля, а посередньо багатіє фермерський світ. Бо доступний та дешевий струм посилює розвиток годівлі домашніх тварин, розвиток молочарства, культури промислових рослин як цукровий буряк, броварський ячмінь, льон, кращі сорти зернових продуктів, а остаточно створює дуже догідні умовини під розбудову фермерського промислу. А розбудова сільсько - господарського промислу в провінції, під розвиток якого Силова Комісія Манітоби створила дуже догідну підвалину, а це легко доступний і дешевий електричний струм, зможе заощадити фермерам багато клопотів, бо виключить різні депресії, кризи та другі причини, що спричинюють обнижку цін на фермерські продукти.

Також використання земних багатств провінції збільшується завдяки праці Силової Комісії Манітоби. Як приклад може послужити наймолодший у провінції промисл, а це добування нафтової ропи. Запитаймо себе, як він розвивався б якби не 103 помпуючих шибів, що мають разом 755 помпуючих одиниць, яких мотори жене електричний струм.

Запитаймо також себе, як виглядало б життя по містах, різних вакаційних оселях, туристичних

осередках і т. д. без модерно освітлених вулиць, без розривкових підприємств. І як виглядала б фінансова ділянка поодиноких комунальних осередків без дешевого електричного струму.

В останніх часах Силова Комісія розбудовує систематично також торговельну ділянку, а це постачання відборцям електричного струму різного роду електричного устаткування та приладдя для домашнього господарства.

Згідно з опрацьованими планами на підставі розбудови провінції під оглядом популяційним, промисловим, торговельним і фермерським, Комісія розбудовувати ме далі мережу високого напру-

ження, щоб заспокоїти збільшене запотребування на електричний струм усіх відборців без різниці, не збільшуючи його ціни.

Хто спостерігає пильно розвиток модерного життя з його всіма технічними здобутками, чого наявним доказом є виставові вікна повні прямо чудесних електричних і електронічних винаходів, що служать у першу чергу для звільнення людини від тяжкої праці та уприємнення дозвілля, мусить признати, що діяльність Силовой Комісії, яка уможливає використання цих винаходів для щоденного життя, має для сучасного суспільства прямо неоцінене значення.

ЦЕ Є МАНІТОБА!

Загальна територія	251,000 кв. миль
Земля	211,775 кв. миль
Вода	39,225 кв. миль

Головні ріки: Ред (Червона), Асінебойн, Вінніпег, Саскачеван, Нелсон, Чорчил, Сіл.

Національний парк: 1	
Провінційні парки: 10	
Населення 1956 р.:	850,040
Населення 1946 р.:	725,926
Число міст (ситі)	6
Число містечок (таун)	35
Число сіл	37

Манітоба стала провінцією в 1870 р.

З 10 канадійських провінцій Манітоба стоїть на 6-ім місці щодо території і свіжих вод, і 6-а щодо населення.

Манітобська легіслятура має 57 членів. Теперішній уряд вибраний був 8. VI. 1953 р. і є ліберальний, при чому є послів 36 лібералів, 11 консерватів, 5 ССФ, 1 Соц. кредит, 3 незалежні і 1 ЛПП.

Транспорт:

I. Залізниця: С.P.R. має 1,761 миль рейок
С.N.R. має 2,610 миль рейок

Крім цього є 510 миль рейок Гадсон Бей залізниця

II. Дороги з 1. IV. 1957: загальна довжина 92,363.28 миль
Бетонні дороги 1,325.49 "
Гравійовані 2,650.41 "

Літунські лінії: Є 13 ліцензованих торговельних літунських ліній, оперуючих із таких баз у Манітобі: Вінніпег, Брендон, Чорчил, Вабовден, Флін Флон, Ди Па, Норвей Гавз, Рівертон, Лин Лейк, Лак ді Бонне і Ілфорд.

Природні ресурси (1956 р.):

Хліборобство	\$295,585,000.00
Нафта	\$ 13,849,410.00
Папірні	\$ 34,900,000.00
Копальні	\$ 53,158,547.00
Ліси	\$ 22,838,000.00
Харчі і напої	\$258,500,000.00
Риболовство	\$ 6,146,761.00
Футра диких звірят	\$ 2,365,273.00
Банковий кліринг	13,885,000,000.00
Будівництво	\$310,905,000.00
Торгівля	\$710,308,000.00
Особовий дохід	\$898,000,000.00
Мануфактура	\$665,000,000.00
Число фабричних підприємств	1,613
Число телефонів	214,481
Число радіостанцій	10
Число телевізійних станцій	2
Число тижневиків	66
Число щоденників	6
Число особових авт	159,533
Учителів	6,080

НАПЕРЕДОДНІ 30-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ СТРІЛЕЦЬКОЇ ГРОМАДИ В КАНАДІ

В історії Української Стрілецької Громади в Канаді передове місце займає місцевий Гурток УСГ, з якого виводить свій початок всекрайова сітка цієї організації українських воєнних ветеранів у Канаді. Цього року ця організація святкуватиме свої тридцять роковини, а з нею і її Гурток у Вінніпегу, який затримав свою первісну назву Осідного Гуртка, хоч тепер Головна Управа УСГ знаходиться в онтарійській столиці Торонто.

Багато праці поклав цей Гурток не тільки для розвитку своєї організації, але й національного й культурного життя українців у Канаді. Багато його членів, що з бігом часу розбрелись по всіх усюдах Канади, стали основоположниками гуртків УСГ в різних місцевостях цієї країни, а також основоположниками Українського Національного Об'єднання

Рік перед 30-літтям своєї організації Осідний Гурток УСГ у Вінніпегу, 6 квітня, 1957 року, влаштував історичну Товариську Зустріч із місцевими основоположниками й піонерами УСГ. Її промотором і господарем був піонер і голова Гуртка, П. Мантина. Понад 300 зібраних колишніх членів УСГ, представників із інших українських ветеранських організацій, родин і друзів ветеранів своєю присутністю дали доказ, що ідея Самостійної й Соборної Української Держави, якої пропатором і носієм у Канаді є Українська Стрілецька Громада, є їм дорогою й святою.

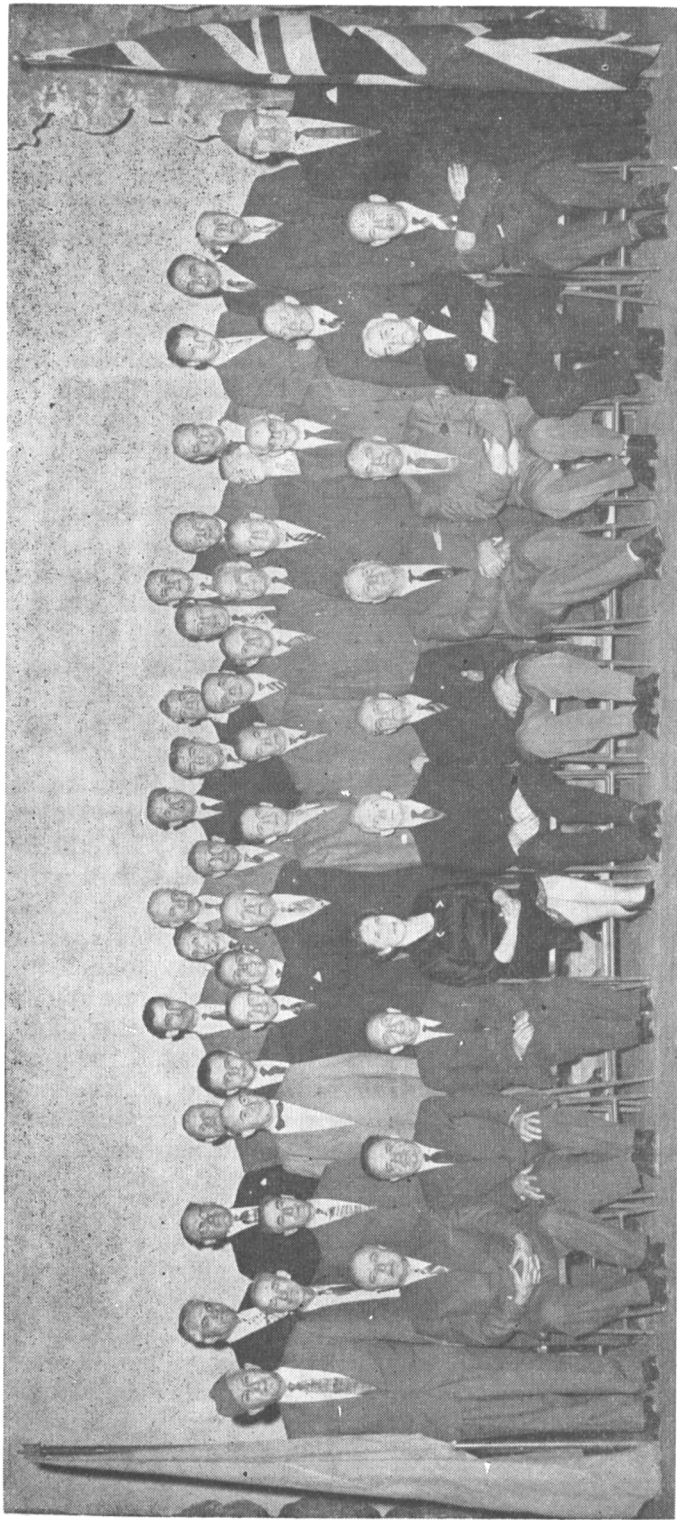
Програмове слово під час цієї зустрічі мав редактор М. Погорецький, один із піонерів УСГ у Канаді. Прелегент у своїй промо-

ві накреслив ту велику роль, що її відіграла УСГ в Канаді.

З ряду основоположників Української Стрілецької Громади промовляли: д-р І. Гуляй, О. Тарновецький і Д. Герич. Привіти складали: д-р Ю. Дякунчак від Головної Управи УСГ, В. Климків від Крайової Управи "Молодих Українських Націоналістів" (МУН), І. Геврик від Контр. Комісії Президії УНО, пані Ольга Стебницька від кол. дівочого гуртка УСГ, пані Є. Ситник від Центральної Управи Організації Українок Канади, пані Ірена Мартинець від Відділу ОУК Вінніпег, пані Анна Копичанська від Відділу ОУК Ст. Бонифас, В. Костів від Філії УНО Вінніпег, І. Хлібойко від Філії УНО Ст. Бонифас, І. Вахняк як перший голова Філії УНО Вінніпег, д-р Навроцький від УСС, І. Сосновий від Карпатських Січовиків, А. Біжак від Першої Української Дивізії УНА, Е. Кохалик від воєнків УПА, П. Вах від Канадійського Легіону.

Перебіг цієї Зустрічі доказував, що УСГ далі молода й працездатна, хоч її члени-піонери вже постарілись, а багато їх відійшло на вічний спочинок. Але ряди Гуртка неперобіжно доповнюються новими членами, яких захоплюють українські національні ідеї й почини, що їх голосить і виконує Українська Стрілецька Громада в Канаді. Ці ідеї є далі молоді, актуальні, діючі й необхідні.

Своє 30-ліття Українська Стрілецька Громада може сміло стрічати з повною вірою, що її місія серед українців Канади ще далі потрібна та що її зусилля далі підтримуватимуть всебічно широкі кола канадійських українців.

Присутні на святині члени Української Стрілецької Громади у Вінніпегу на зустрічі дня 6 квітня, 1957 р. Перший ряд від ліва: Грнць Шевчук (прапорщик). Сидять: нотар Д. Герич, управитель "Н.Ш." І. Тиктор, ред. М. Погорецький, пані О. Стебницька, був. голова Дівочого Відділу, д-р І: Гудій, П. Мантіна, тепер. голова УСГ, О. Гарновецький, інж. В. Топольницький, С. Цибульський, д-р С. Навроцький, В. Андрухів (прапорщик). Другий ряд від ліва: В. Скегар, І. Чайківський, С. Бабій, П. Нижник, И. Кобзар, Гуменок, М. Скобляк, П. Гіль, д-р Ю. Дякунчак, М. Бугай. Третій ряд: Д. Ріпак, С. Шеремета, І. Хлібійко, Е. Кохалник, С. Костишин, І. Байрак, П. Шклянка, І. Колінський, В. Стадник, В. Бакун, С. Сивак, С. Нецкар, П. Габа, В. Трегя, Т. Кучак, С. Ухач, Е. Керницький, ред. В. Мартинець, д-р Романович, Ю. Гвоздулич, А. Молитвинник, І. Байдюк. Були крім цього на зустрічі, але не має їх на світлині: І. Сосновий, С. Білінський, С. Носаль з Паплерфілд, С. Попович, Д. Набережний, П. Остац, Т. Тарасюк, О. Возьний, Ільчишин, П. Данилюк, Павло Гніздура, Теодот Глужанюк.

Ж а р т и

ДУМКИ ПАРОХА

— Коли вийду на проповідальницю й погляну на багаті одяги моїх парохіян, то питаю себе: “Де поділися вбогі?”. Коли ж по проповіді гляну на грошові пожертви, то знову питаю себе: “Де поділися багаті?”.

ПРИЄМНІСТЬ

— Це дуже приємно дивитися, як люди працюють.

— А ти чому не працюєш?

— Щоб не втратити приємності.

ПАМ'ЯТЬ

— Моя жінка має прокляту пам'ять.

— Нічого не пам'ятає?

— Навпаки, все пам'ятає.

МУСИТЬ

— Ви певно мусите бути щасливі з своєю дружиною?

— Егеж, мушу.

МІЖ ПРИЯТЕЛЯМИ

— Ти чому такий сумний?

— Болить зуб.

— Як у мене болить зуб, то моя жінка обійме мене, поцілує й тоді стає легше.

— А чи твоя жінка є тепер вдома?

НАШІ ДІТИ

— Мамо, чи люди живуть у землі?

— Звідки це прийшло тобі на думку?

— Бо вчора, як приїхав татів товариш, то подивився на тебе, мамо, і запитав тата тихо: Звідки ти викопав таку бабу?

НА АНТИАЛЬКОГОЛЬНИЙ ДОПОВІДІ

— Тут, у цій скляній посудині, бачите легені пияка, на яких видно, який шкідливий вплив має алкоголь на легені людини...

— А довго вони вже тут лежать?

— Десять років.

— І не псуються?

— Ні, бо лежать в алкоголі.

МІЖ ПРИЯТЕЛЬКАМИ

— Ти не можеш собі уявити, як за мною чоловіки шаліють.

— Справді, не можу.

ПРИЧИНА

Зустрічаються дві сусідки.

— Я чула, що ви випроваджуетесь на інше мешкання. Чи вам тут погано? Адже живете тут уже чотири роки!

— Так, але уявіть собі: вчора мій чоловік хотів викупатися й виявилось, що в нашій мешканні взагалі нема лазнички.

ЗАГАДКА

— Яка різниця між оптимістами в західній Європі?

— ?!

— Оптимісти вчать ся англійської мови, а песимісти російської.

ПРОФЕСОР

Професор фізики входить у залю й заповідає:

— Сьогодні зробимо один експеримент із жабою. На те я приніс з собою неживу ропуху.

Він витягає з кишені папір, розгортає, аж там сендвич.

— Як це можливо? — дивується професор. — Я цілком докладно пригадую собі, що забраний із дому сендвич я вже з'їв.

НЕПОРОЗУМІННЯ

Молода жінка повернулася з пошлюбної подорожі й оповідає своїй приятельці:

— Уяви собі: в Італії під час прогульки в горах мій осел вперся в найнебезпечнішому місці і ніяк не хоче далі. Гладжу його, промовляю, б'ю, а він ні, і ні!

— Дивуюся тобі, як ти могла вийти заміж за такого впертого чоловіка!

СПВАЧКА

Жінка: — Чому ти завжди підходиш до вікна, коли я співаю?

Чоловік: — Щоб люди не думали, що я тебе б'ю.

СЛІДАМИ СТАЛІНА

— Якби всі комуністи йшли слідами Сталіна, то на світі був би вічний мир.

— Але ж Сталін помер.

— Власне тому.

АМЕРИКАНЕЦЬ У НІМЕЧЧИНІ

У Німеччині американець їде поїздом і, очевидно, весь час жує гуму. Старша пані, що сидить напроти нього, раз-у-раз усміхається до нього і врешті каже:

— Це дуже ввічливо, що ви забавляєте мене розмовою, але я, на жаль, цілком глуха.

У ШКОЛІ

Учитель: — Коли в нас, у Канаді, ніч, то в Європі день. Який із цього висновок?

Учень: — Що непрактично женитися з європейкою.

БІЛЯ ВОДОПАДУ НІАГАРА

Провідник прогульки: — Якби пані на хвилину припинили розмову, то могли б почути страшний рев цього водопаду.

ПОРУКА

— Якщо ви за мене поручите, то банк дасть мені позичку.

— Краще хай банк за вас поручить, а я дам вам позичку.

У ЗООПАРКУ

Провідник: — Ця гадюка така сильна, що душить мавпи.

Чоловік: — Жінко, не наближайся до неї.

НЕДИСКРЕТНИЙ

Майбутні тесті запрошують молодого чоловіка перший раз до свого дому на обід. Після обіду він каже:

— Давно вже я не їв такого знаменитого обіду.

На це малий Юрчик:

— Ми також.

ІНТЕЛІГЕНТНА

— Як почувається ваш чоловік?

— Дякую, вже краще. Сьогодні з'їв навіть кусок м'яса.

— З апетитом?

— Ні, з капустою.

ПЛАТНЯ

— Ви хочете одержувати вагшу платню місячно, а не тижнево. Чому?

— Бо краще мені сваритися з жінкою один раз у місяць, як щотижня.

НА ДОПОВІДІ ПРО САТЕЛІТІВ

Доповідач: — Учені пробували обчислити вагу місяця, але їм не пощастило.

Слухачка: — Це зрозуміло, адже місяць є раз більший, а раз менший.

У ДЕНТИСТА

Пацієнтка: — Як же довго рвали ви мені зуба!

Дентист: — Годі було відорватися від таких гарних уст.

ПЕРЕДБАЧЛИВИЙ БАТЬКО

— Що робитиме ваш син після іспиту?

— Попробує ще раз.

ВІРНИСТЬ

— Які жінки є найвірніші? Біляві чи чорняві?

— Сиві.

ВВІЧЛИВИЙ

— Прийдіть завтра до мене на каву, пане Щипка. У мене буде кілька гарних жінок.

— Дуже радо, пані. Але я прийду не ради гарних жінок, а ради вас.

У ШКОЛІ

Директор школи до учня:

— Отже ти признаєшся, що ти написав на таблиці "Наш учитель є осел"?

— Так.

— Тішиць мене, що ти кажеш правду.

СКОРИЙ

— Пишете повільно, рахуєте ще повільніше. Чи ви взагалі робите щось скоро?

— Так, дуже скоро втомлююся.

ПОМИЛКА

— Я зустрічав сьогодні твою жінку.

— Що ж вона говорила?

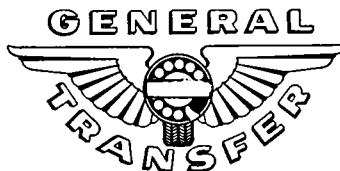
— Нічого.

— Це не була моя жінка.

СОЛІДНУ, ШВИДКУ, ДБАЙЛИВУ ПОСЛУГУ

гарантує українська перевозна фірма.

166 Seven Oaks
Winnipeg 4, Man.

PHONE :

Office: JU 6-6353
Res.: JU 9-4266

ЮВІЛЕЙ ВИЗНАЧНИХ ГРОМАДЯН

1957 року Українське Національне Об'єднання Канади святкувало свій 25-літній Ювілей і вродисто шанувало своїх піонерів - основоположників. Цього 1958 року Українська Стрілецька Громада Канади, предтега УНО, зустріватиме 30-ліття своєї діяльності на канадійській землі.

Як кожне велике діло, так і ці дві заслужені українські національні організації запозаткували малі гуртки ідейних людей. В рядах цих людей-піонерів обох організацій визнагне місце займають

Ольга і Андрій Заяць

П-во Ольга й Андрій Заяці в Торонті. 25-літній Ювілей УНО зійшовся з їхньою власною родинною різнницею — 35-літтям їхнього подружжя. І 28 вересня, 1957 року, зисленні особисті й організаційні друзі П-ва Заяців гідно відзнагли цю їхню подеійну різнницю, в аудиторії місцевої Філії УНО.

П-во Заяці побрались 1922 р. в м. Угнові, пов. Рава Руська, в Західній Україні. До Канади прибув п. Андрій Заяць у 1927 р. до Вінніпегу, а відтак перебуваючи в різних місцевостях, перенісся до Торонта 1928 р., де зразу вкложився до організаційної праці й угасти в хорі. В наступному 1929 році прибула до нього до Торонта його дружина пані Ольга Заяць, яка, буквально, вже другого дня, взяла угасть у пробі хору і від того дня вже ніколи не опускала організаційні ряди й сусільно-громадське життя. Подібно, як Андрій Заяць, зразу по прибутті до Канади стався співініціатором і співорганізатором Української Стрілецької Громади, Відділів якої був постійним функціонером і головою, співосновником хору і співосновником УНО, так і Ольга Заяць вкложилась до праці в хорі і Драматизному Гуртку УСГ та в Жінозому Товаристві при УСГ ім. Ольги Басараб. По переїзді до Содбури в 1930 р. Андрій Заяць працює в рядах УСГ, а пані Ольга організує при УСГ відділ Жінозого Товариства, яке відтак переназвано на Організацію Українок Канади (ОУК), якого сталась головою. У Содбури крім угасти в Театральному Гуртку організує допіст МУН і багато присвязує свого часу над вихованням зленів МУН. В 1944 році переїжджають на постійний побут до Торонта, де їх поле діяльності ще більш поширюється. Обоє активно працюють не тільки в УСГ і ОУК, але також у Філії УНО. Вони постійно виконують якусь функцію в Управі, а то бувають і головами. Пані Ольга входить також до ПЕ УНО, як теж до Центральної Управи ОУК, де є організаційною референткою. Обоє є уділовцями Видавничого Спільки "Новий Шлях", як теж зленами Українського Одноцентрового-Визвольного Фонду та Осередку Української Культури й Освіту.

На повище згаданому ювілею сердечно їх вітали не тільки представники центральних установ УНО, УСГ і МУН, але також зисельно зібране громадянство, що відспівало їм традиційне "Многая літ". — С. Р.

З М І С Т

	Стор.
Іван Ірлявський: З новим Роком	5
Місячний календар, народний календар, історичний календар і народні приповідки	6
Астрономічний календар, церковний календар, Пасхалія, пости, загальниці, заборонені часи	30
Список слов'янських імен	32
Полоси часу в Канаді	33
Урядові свята в Канаді	33
Державні свята в інших країнах	34
Поштова тарифа	35
Віддаль від Торонта	36
Міри й ваги	37
Міри тепла	38
Міри й ваги (з європейських на канадійські і навпаки)	39
Порівняння ступнів міри температури всіх трьох систем	41
Висота людського росту в метрах і канадійських стопах	42
Порівняння мір довжини різних народів	42
Михайло Ситник: Ясне сорокаріччя	43
Українська революція (У 40-річчя її першого етапу)	44
Д-р М. І. Мандрика: Симон Петлюра	57
Степанія Савчук: ОУК у західній Канаді	67
Мгр. Ірена Книш: Жіночий рух і література	73
С. М. Фостун: Російський історичний імперіялізм	79
М. Селешко: Полк. А. Мельник у Канаді	83
Я. Косовський: Друковане слово в селі	93
Дмитро Савкевич: Таємниці пропалого континенту — колиски всього людства	105
Д-р Осип Берест: В заранні медицини	119
Остап Вишня: Гуморески	125
Теодор Сидоренко: "Спутник"	139
Микола Понеділок: Вівчур - розбійник	143
М. Данилишин: Що принесе будуччина?	147
Цікава всячина	151
Цікаві дрібнички	161
10 порад як вбити організацію	162
10 вказівок на випадок пожежі	163
10 заповідей для курців	163
Лікарські поради	164
Як треба жити, щоб бути здоровим	167
Поради господиням	167
Як усувати плями	168
Риболовство в Канаді	169
Західні провінції Канади	172
Прем'єри Канади від часу конфедерації	173
Силова комісія Манітоби	173
Це є Манітоба	175
Напередодні 30-ліття Української Стрілецької Громади	176
Жарти	178

ДРУКАРНЯ "НОВОГО ШЛЯХУ"

Д Р У К У Є :

ЧАСОПИСИ
КНИЖКИ
СЛОВНИКИ
ПАМФЛЕТИ (БРОШУРИ)
МОЛИТВЕННИКИ
КАТАЛОГИ
КАЛЕНДАРИ
КАЛЕНДАРІЮМИ (ПЕДЕ)
ЛЕТЮЧКИ
ШЕРИ (УДІЛИ)
ЦЕРТИФІКАТИ
ГРАМОТИ
КУПОНИ
НАГОЛОВНІ ЛИСТИ
КОВЕРТИ

ОБІЖНІ ЛИСТИ
АДРЕСОВІ НАЛПКИ
ПРИВ'ЯЗКИ (ТЕГС)
ВЕСІЛЬНІ ЗАПРОШЕННЯ
РОДИННІ ПОВІДОМЛЕННЯ
ТИКЕТИ ВСТУПУ
БАЗАРОВІ ТИКЕТИ
ТИКЕТИ ДО ПЕРЕДЕРЖКИ
БИЗНЕСОВІ ВИВІСКИ
БИЗНЕСОВІ КАРТКИ
БИЗНЕСОВІ ФОРМИ
БАЛЯНСОВІ ЗІСТАВЛЕННЯ
СТЕЙТМЕНТИ
ІНВОЙСИ (РАХУНКИ)
МАПИ

РІЗДВЯНІ і ВЕЛИКОДНІ ЛИСТІВКИ В УКРАЇНСЬКІМ СТИЛІ

Друкуюмо також в англійській мові все, що
вище вичислено — всякі друкарські роботи.

В часописі "Новий Шлях" можете, по дешевих цінах, давати всякі
оголошення про купівлю і продаж, родинні справи: уродини, хри-
стини, весілля тощо, як теж всякі інші бизнесові оголошення.

Ціна: 1 слово 15 центів.

НА БІЛЬШІ ОГОЛОШЕННЯ ВЕЛИКА ЗНИЖКА В ЦІНІ.

**НА ВСІ ПРАЦІ З ОБСЯГУ ДРУКАРСЬКОЇ ШТУКИ
ПРИСТУПНІ ЦІНИ. — СОЛІДНА І ШВИДКА РОБОТА.**

Замовлення з-поза Вінніпегу виконуємо в якнайскорішому часі.

Замовлення на друкарські праці слати на адресу:

NEW PATHWAY

184 ALEXANDER AVE.

WINNIPEG, MAN.

Phone WH 3-1976

Для Окіфе ілюстрацію зладив
Генрі Томан, канадійський мистець
чехословацького походження.

давні КАНАДІЙСЬКІ звичаї

'РЕГАТИ'

Пізним літом на пристанях і надбережжях відпочинкових околиць Канади побачите товпи народу, що придивляються регатам. Кругом визначеного маршруту просовгуються усякого роду човни — від моторових по каюки; ближче берега змагаються пливачи та водоскоки. Веселі гумористичні змагання закінчують часто регати — улюблений радісний 'канадійський звичай'.

ЧЕРЕЗ КРЕДИТОВІ СПІЛКИ Й КООПЕРАТИВНІ
ТОВАРИСТВА КЛАДЕМО ОСНОВУ ДЛЯ ВІСНАНУ-
ВАННЯ ШЕВЧЕНКА Й УСІХ ВИСОКИХ ДУХОВИХ
ВАРТОСТЕЙ НАШОГО НАРОДУ.

ВПИСУЙТЕСЬ В ЧЛЕНИ Й ПІДДЕРЖУЙТЕ ВАШУ
КООПЕРАТИВНУ УСТАНОВУ.

ЩАДНИЧО-КРЕДИТОВА СПІЛКА

“КАРПАТІЯ”

862 MEIN ST.

ВІННІПЕГ, МАН.

ТЕЛЕФОН JU 6-1223

У Взаїмній Помочі Ви маєте з чого вибрати:

ДЛЯ СТАРШИХ
WHOLE LIFE
20 PAYMENT LIFE
30 PAYMENT LIFE
LIFE AT 65
15 YEAR ENDOWMENT
20 YEAR ENDOWMENT
ENDOWMENT AT 65
TERM PLANES: 10 - YEAR,
20 - YEAR, TO AGE 65

ДЛЯ ДІТЕЙ
20 PAYMENT LIFE
30 PAYMENT LIFE
15 YEAR ENDOWMENT
20 YEAR ENDOWMENT
ENDOWMENT AT 21

Бенефіс Waiver of Premium
гарантує дитячу полісу на
випадок смерті батька чи
опікуна.

DOUBLE INDEMNITY, SICKNESS AND TOTAL DISABILITY BENEFITS.

Висота асекурації для одної особи — до \$25,000 і вище.
Забезпечуйте своє майбутнє сьогодні у Взаїмній Помочі!

Ukrainian Fraternal Society of Canada

Box 3512

Cor. McGREGOR and BURROWS

WINNIPEG 4, MAN.